

ГӘЫНДА КӘЫЦНИА

АХЬЫШЬҢА

Ажәеинраалақәа

Ақәа
Ақхәынтшәкәтыжырта
2017

УДК 821.35
ББК 84(5Абх)6-5
Кә 94

Кәытцниа, Гә. С.

Кә 94 Ахышыта : ажәеинраалакәа / Гәында Кәытцниа –
Акәа, Апхәынтшәкәтыжырта, 2017. – 576 д.

Аизга «Ахышыта» иубилеитә тыжымтоуп. Уи иа-
нылеит автор итлыжхьоу лышәкәкәа ркынтә иреиґу
лөымтақәеи ажәеинраала ғыцқәеи. Гә. Кәытцниа лпое-
зиа бзиа избо апхьаөцәа рзы ари ашәкәы атытцра хамтак
иаөызахап хәа хгәы иаанагоит.

УДК 821.35
ББК 84(5Абх)6-5

© Кәытцниа, Гә. С., 2017
© Апхәынтшәкәтыжырта, 2017

АНЦӘАИХӘРА

Ғамға – ғамға
иушеит уңсы!
Ғамғақ уаменгзан
са сзгы зны,
Ацәхәырағ зыда
саншабо,
Цәыкәбарк ааушытырц
сеиқәзырхо...
Зегы иреихау уңсы
ацәыкәбар,
Зегы ириааиуа
ацәыкәбар,
Са сқышә инықәтәар
саныцсуа,
Еиқәтәоит ашоура сызбылуа.
Ға ҳадгыл иакәшаз
аҕакар,
Иархышәашәоит уңсы
ахьуршар.
Уанғажәкуазы –
ғамғақ азы,
Уанымлашыуа –
ғатцак ача,
Уанрыхытышыуа –
узырцхо агәы
Иуиҕоит урыцхазшыо
Анцәа!

2015 ш.

* * *

Иахъеи уатцәи
рыбжьара
аамта цыруеит,
Иахъеи уатцәи
рыбжьара
саатгылан сзырѳеит.
Игоит асаат
агәеисыбжь,
ѳааихак змазам,
Иахъеи уатцәи
рыбжьара
шаҕа бжьоу
цхьазам.
Иҕалоит уи аамта
шәышықәса
иназар,
Иҕалоит уи аамта
минутқәак
иртазар.
Игоит асаат
агәеисыбжь
ѳааихак змазам,
Иахъеи уатцәи
ахъеисуа
срыбжьыпсаар
стахзам.
Аминут ахыцқәа
Сыцстазаара бжьахеит,
Сыцстазаара уатцәынза

шъаѣала ипхъазатәхейт.
Исыпхъазейт,
Исзымпхъазейт,
Исцәеилагеит сшъаѣа,
Уатцәынза
уаҳа сзымназейт,
Сзафымсит иахъа.

2013 ш.

АМРА ААНЫЗКЫЛАЗ

Амра аанызкылаз,
Днахэацшны лацшыла,
Амш еитцызхыз ашэа еицш,
Ацстазаара днацылан.

О, лхатэы лхауазма,
Лықэтцатэы қэылцозма,
Акэымжэи акабеи изылзахыр,
Илгэацхаз дигозма!..

Амш лызхомызт амыжда,
Мацэысымтак и́кам.
О, згэацхара лымаздаз,
Дылзыгэагбуа ды́кам!

Лус илыду лзы́камтцар,
Иназом лгэы италкыз.
Гэыла уи дазы́катцан,
Лынашана ипхьалкуаз,

Уажэ иаацэырган, лымч зегы
Лылацш ахь инаршэны,
Зныкшэа амра днахэацшит,
Ца́ка лгэыр нкаршэны.

Амра цом иаангылазшэа,
Ицшын ишьхынцсылан.

Гэыла амра дацэажэон,
Лызактэы аанкылан.

Амш еитцылхуан ашэа еипш,
Ацстазаара дацылан,
Рыцхыз далоуп арцарцэа
Амра аанызкылаз.

Рыцхыз дшалоу, дшалазоу,
Лабҕаба днарцылар,
Убриоуп сгэы иалоугы –
Дырзаанымкылар,

Уи дрыцэцар дымрашэахэан,
Дара шанха ишгылоу...
Абра интэоит са сашэагы
Амра аанызкылаз лзы.

О, схатэы схауазма,
Сықэтцатэы қәыстцозма,
Ацсреи абзарей срыбжъаланы,
Ацха сықәсны сцозма...

2004 ш.

* * *

Уааи, ҳайҷәажәап,
 сажәеинраала,
Уааи ҳаинаалап ҳамтакы.
Уара иумоуп са сахъ гәалак,
Иҳабжьалеи, ухатқы?
Үгәы сцәыхьшәашәама аамтала?
Мызла икам ухабар,
Усахәйтхәытуам бжьы хаала,
Цхызла устаауам сумбар.
Смыцәазакәа ишон суадағ,
Атцх иагәылыцхон сцәашьы.
– Бара быда са сзыџуада?
Быбгыңц саныбцарц бааласы! –
Убжьы исынаџомызт таха,
Слымҳа итаџуан сахьцалак.
Сыбла ихгылан Ажәа асахья,
Сахьашәк цәыртцуан сахьыцшлак.
Ацсы азеит уажә, сажәа цәажәом,
Ажәа – җымтроуп сара сзы.
Сажәеинраала цъара игәжәажәоит,
Игәхьяанагоит са сыбжьы.
Зны сахъзомызт уи антцаха,
Зны иуадаџзан уи аџра.
Ажәатыхџы лзы Ажәа асахья
Имариамызт антцара.
Ҳара ҳаипырттра аамталоуп,
Ушьта схылоит, усзыпшы!
Ажәа ақынза ауаџы дхаларц,
Үи иахтнитцароуп ипсы.

2013 m.

[illegible]

9

Убри аонакынтə
ахəычыччабжькəа гоит,
Сазааигəахаццхəаза
нак инаскьоит.
Аччабжь арыцкəа
кацсоит ифьцны,
Згаб хəычык дхыцəза
илыкəшəоит дахьзаны.
Ибыхьзуи ахыцə хəыч? –
лызфьыстырц стахуп,
Ахəычымра адунеиаф
лара дынцəахəуп.
Ахəычреи ахəычымреи–
Сыцстазаара ршеит,
Иалысхра сзымдыруа
Урт срыбжьахеит.

2014 ш.

АҢСНЫ

Сахыыҕаааалак ухъз схуп – Аңсны!
Саныпсуа – улакта стапшны...
Саныпсуа уа уоуп сыпсы зыгроу!
Уара укны аңстааара згәаңхо
Иреиуоу соуп, иреиҕысшыо мышкҕы
Уа укны исхызгар, – саҳәом уаҳа акҕы.
Узбаларҕы – исзымбо сгәазхара,
Узы снахәарҕы – исзымхо ағамға,
Исзымхәо Ажәа – уара уоуп Аңсны!
Сгәы итга уи Ажәа, сгәатца унтапшны!

2001 ш.

АНЫХЭАФ

Ахацшыа ытцоуп
Адгьыл агэатцае,
Мшапынза
итэахуп
ҳара ҳы.
Афеикэатца
тазтэаз ахатца,
Ацстазаара
зныхэо ауафы.
Тагалантэи амра агьама,
Тагалантэи атхқәа рыпшшәы,
Ажымжәа арыцқәа иргамә,
Аҳауа артәыма рыфәы?!
Афы цқәа,
Афеа,
Афы хышьашәа,
Ахацшыа хызтуа анапқәа...
Инымтцэо ацстазаара ашәа,
Аныхәа мөапызго рыбжьқәа, –
Иналацсоит ҳшымгәыгзо ашьыжь,
Афеипш ҳара ҳатцәа итәтәоит.
Иамазаап ҳахәрақәа рғашьяк,
Ахәрашәеипш аныхәафеа ххәоит.
Дныхәафуп, афеикэатца тазтэаз,
Ахацшыафы агьама ҳирбоит.
Ацстазаара ахьзала фазтаз,
Аныхәапхьыз ҳахьзала ихәоит.

2015 ш.

Адгъыл азганк лабѣабоуп,
Егъи азганк зегъы пхызуп.
Ацстазаара ҕыц иапцоуп,
Адунеигъы ҕыц ихэыцуп.
Дцэыртцит иҕамыз азэы
Уаџ иимбац ацсабараџ,
Ғыцбарах ибоит зегъы,
Дрыхэацшуеит изымбатэбаран.
Ажэа рацхьатэи мизац,
Аханатэҕы иҕам ажэа.
Ажэа нцэоуп хэаҕ рымхэазац,
Ауаџ иакэзар рацхьа ицэажэаз.
Анцэа – рацхьатэи ажэоуп,
Рацхьазатэи ауаџ иихэаз.
Хазшаз иажэала уи дшоуп,
Иара изоуп ишоу зегъ зишаз.
Анцэа Иажэа ацсы тоуп, –
Ауаџы ицсы тоуп макъана.
Адунеи дақәлахарц азоуп
Арахъ дзаашьтыху дшанан.
Адгъыл азганк лабѣабоуп,
Егъи азганк зегъы пхызуп.
Ацстазаара ҕыц иапцоуп,
Адунеигъы ҕыц ихэыцуп.

2016 ш.

* * *

Атцх адакьяе
ухъз анфылан,
Амш адакьяе –
сара сыхъз.
Ашәкәы анаатуаз
хаицылон, –
Ахы ытцнахуан
азыхъ.
Амши атцхи
еикәшәазомызт,
Ашәкәы адакьякәарфе
еикәшәон.
Урт ргәеисыбжь
еикәтәазомызт,
Са сшырзызырфуаз
сыршон.
Ирыфуан ацстазаара
ажәабжь,
Алагамтеи антцәамтеи
змам.
Амши атцхи
анеицәажәо,
Ражәа амтцәыжәоақәа
ҕахәам.
Ахы иакәитуп
ацсаатә еипш,
Гәырҕаеҕхәашоуп
Ажәа аира!

Ашәкәы аңылара са исатәоуп,
Уи Ашәкәы аңхара – уара.

2012 m.

АЗИАС

Азы ыцэан аццакра
иаркаран,
Аиасра иараацсан,
ицэан
азиас,
Ахышьтрае игаран,
Игарызхуаз
Ан – ацсабара
Анапы кэымшэышэқәа
рыцхара
аныруан
иахыцэаз.
Азиас иадыруан
ахаан аангылашыа
шақәмыз,
Уажә ацэара –
ус еимгеимцаран,
Ианааикәшәа аацсарей
ацсшыарей,
Ацсреи ацстазаарей
анейцыл,
Ахыааи агэыргыарей
анейцыл,
Ианейлатцәа
гәи лагырзышей,
Азиасгы мҕыхар аушам.
Еизааигәахан
азиас
ацаққәа,

Итшәахеит
азышьтра
изтысуаз.

Уажәраанза
аамта иапысуаз,
Ибжәахеит
уажә изымтцысуа аиѡхаа.

Еизааигәахан
сыпстазаара апаѡқәа –
Итшәахеит
сзышьтра сызтысуаз.

2012 ш.

АҢЫМТРА

Ажәа – аҕымтра...
Ажәа – абжыы...
Аҕымтра иреигыу
Ажәоуп уажә са сзы.
Ажәа аиҳа
Зны аҕымтра иахәоит,
Хәыҕы-хәыҕла аҕымтра
Азызыршәа стҕоит.
Аҕымтра иалыҕуеит
Ажәа абжыы,
Аха уи заҳауа
Дмачуп уажәы.
Аҕымтра дуззоуп
Раҕхәаза ишаз,
Ажәоуп нас
Уи аҕымтра иабжыхаз.
Аханатә иҕан...
Иҕааз нас усгы аханатә?
Ажәа.., Аҕымтра..,
Урт раҕхәа, – наҕынатә?
Ауаатәыҕса хәыцуеит,
Иузымзбо рызбоит.
Ажәеи аҕымтреи
Иреихау еилдыргоит.

2017 ш.

Аетцә ацралан,
 ажәсан былует,
 Ажәсан цыблаахақәа
 ҳашқа илбааует.
 Урт роуп мцажәлас
 ихәмоу ҳара,
 Ажәсан цыпжәахақәа –
 иахцәызыз рыцсқәа...
 Атцх исцәалазыз
 сөызцәа цшаатәуп,
 Урт рыхьзқәа
 аетцә цыблаахқәа ирнуп.
 Рызғыстует азәзәала,
 срыпхьоит маза,
 Итцозеи
 хмеицәажәац
 тынч, хгәазхара.
 Зныхгы хәнеипыртц
 иацы акәу цыысшьоит,
 Амәа снанылар,
 исылошәа збоит...
 «Амраф» хнеидтәалап
 хнафыхәо кахуак,
 Ххақәитра ахауацқәа
 лбаахдап фамәак.
 Адгыли ажәсани
 ахьейвтцоу цъара,
 Ашәацшь ацралан,
 иафуп абылра.

Араҕа ҕайкэымшэаргы,
Уахь ҕаҕсқәа еикәшэоит.
Ҕқәыпшны назаза
«Амраҕ» ҕаанхоит.

2012 ш.

* * *

Ақәашьта...

Ақәашьтыбжь...

Шьаҕакгы снанашьтуам,

Слымҳақәа иртыџеит:

Бзышьтоузеи, ақәашьда?

Исымам еихсыгышьа,

Исымам еикәтәашьа,

Аамта агәеисыбжь –

Са сгәеисыбжь агашьа.

Ақәашьта қәаџыроуп,

Мааналоуп антдашьа,

Уи иацхаша диироуп,

Иаиуртә ныртәашьак.

Ақәашьтыбжь...

Ақәеисыбжь...

Иамазам хкәашьа,

Слымҳақәа иртыџеит

Ахысыбжьқәа ргашьа.

Ашәышықәсқәа ирылџны,

Иамамкәа хгашьак,

Уахьынтә лыбжьы ааџеит

Саҕанеи Гәашьа.

Аеыџхәа итцакшоит

Нартәа рлабашьа,

Сасрыкәа иритароуп

Иашьцәа еикәырхашьак!

Ақәашьта...

Ақәашьтыбжь...

Шығарманы санаптың,
Сырымға иртіңде:
Батысқа, ақшада?!

2011 ш.

* * *

Ақәа иаңшаауеит
иаңәызыз,
Адәы иқәуп,
азқәа иртоуп,
Избеит агаға
ишызхытцыз,
Ашьханхытқағь
ашьта гоуп.
Инеиуеит схаргь хәыч
иахьынҳалан,
Аеахырхәхәан
исәаңшуеит.
Тыңхтәи аңхын
саңәыбналан,
Сынтәатәиағь
иңшаауеит.
Бара боуп –
аҳәоит исңәызыз,
Уара уоума? –
иузцаауеит.
Ақәа зшәыланы
изшәытцыз,
Иаҳзымбатәбаран
ҳаихәаңшуеит.
Ауаа ракәзар
ақәа аңәызқәа,
Адгьыл иқәнауны
изышьтоу?!

Иаҕыит ажәла –
ақәа арыцқәа,
Аҕа аарыхуа,
ажә латцо.
Ауаф ижәла
адгъыл иалоуп,
Анцәа дыҕоуп
латцафыс.
Ақәоуп ажәлаҕыра
зуалу,
Амроуп иҕоу
ныхәафыс!

2012 ш.

«Аңсынтәыла ахаҳәқәа» – ацикл

* * *

Ахаҳә –
Ишлеиуаз ишәыз ацәыкәбар,
Ихаҳәхаз азы,
Иҳашхатәраха инхаз.
Уазызырфы!
Иахылтцует ахаҳә азы абжы,
Ашәышықәсқәа зиясны ицаз,
Ахаҳә иахалоит рыцсы.
Уаахьаҳә!
Аамта агәеисыбжь ахьго
Ахаҳә агәаҟоуп.
Еимгеимцарак аанкылан измоу
Сгәы аҟеыхақәа роуп.
Ачҳароуп ахаҳәқәа зыршыз,
Узырхымкьысуа ицоуп.
Аамтоуп ахаҳәқәа зыршәыз,
Уажә изымтцысуа ишьтоуп.
Аамта антцәамтаҟ иаатгылт
Адгьыл хаҳәхан,
Антцәамтаҟ акәац рацәа аргылт,
Аамта аапсаан.

2011 ш.

* * *

Ииасхьоу азқәа зегь згәалашәо схаҳә,
Суҳәоит, урт рымаза ахьытәаху сахә.
Иабакоу урт рхьышътра, азы зтабахьоу?
Зызхьышътра инталан ицаз дҕалахьоу?
Ииасхьоу азқәа зегь гәхьаазго схаҳә,
Ғымт урт рызхьаара иуынатаз сахә?
Ғымт урт рызхәыцра, мамзаргьы рзыпшра,
Убри зегь анызбаалт еицамкуа ухаҕра.
Ииасхьоу азқәа зегь ирхаану схаҳә,
Ашәахста шанақәа унызтҕада, исахә?
Ашәышықәсқәа рҕырақәа ракәхашт дара,
Мамзаргьы ихашхатәроу ахаҳәқәа рбызшәа.
Ианызаахьоу ажәлар инымтцәо ртоурых,
Уцәеижьаҕ иану ахсаала ианых.

2011 ш.

* * *

Храк агэы кылтцэан –
азиас хэыч иит,
Адгьыл зегь иакэшарц
нас иццакит,
Нас ипырзеит, ахра
илбаакъан,
Ицеит еитцас, айѡхаа
ибыжькъан,
Нас атра итамгыло
италеит ацста,
Дарбану иашьтоу
азиас цхатца?
Уи иацынгылаз зегь
цыххааса ишьтоуп,
Адгьыл иахытцэаз
уи азиас абжьоуп.
Аееитцых уажэ
арха ианылан ицоит,
Ацстазаареи ацсреи
нак-аак еиѡнашоит.

2011 ш.

* * *

Ахахә иачхаит Адунеи
ахъаа,
Адгъыл гъежъ иазымычхаз
ахъаа,
Уи шаны ахахә дукәа
иргәылоуп.
Ахъаа згәылоу ахахәкәа –
Ацсынтәылоуп,
Ацсноуп – урт рыдәкаршәрақәа
изкәиааз,
Рышьха ҳарақырақәа
изҕеиааз.
Ахахә цахәцахәкәа,
амра ашыра згәылоу,
Зқышықәсала изымтцысуа
игылоу,
Иҕахәоу ҳацстазаара
ахахәитра,
Еимгеимцарак аамта
ишьхныцсылаз,
Итәаатцәаауа аҕахаҕымтра
исцылаз...
Убас ишоуп Ацсынтәыла
ахахәкәа,
Ауаа рхъаа ирзышьтымхуа
дара атцоуп,
Ауаа зтымтцуа рыгәнаха
дара атцоуп.

Урывсны узцазом уара
умхьахэкәә,
Ашәышықәсқәа рғымтрала
иузғыртуеит,
Илашәхахьюу рхахәблақаагы
хыртуеит.
Иупцхоит, удыргәыбзыгуеит
урт лацшыла,
Уцсадгьыл ахахә цахәцахәқәа
уцылар.
Иҕәхәоу ҳапстазаара
ахақәитреипш,
Еимгеимцарак аамта
ишьхныңсылаз.
Убас ишоуп ухахәқәа
Ацсынтәыла,
Урыхъчоит рыгеукәырша, игылан.

2011 м.

Ажәџан амахә
 амза аҕалеит,
Атцәа еипш
 снапы ианшәалеит.
Иҕалазаап,
 иҕацшыхазаап,
Аффы хааза
 зеггы ирахәзаап.
Избаз дарбан
 амза тцәоушә?
Амахә хьыхәан
 илаҕәзошә?
Иааскьеит ажәџан
 ҳара ҳашка,
Амза таршәуп
 ҳара ҳашта,
Иаҕшәеит ажәџан
 иара ашамтаз,
Рацхәа игыло
 изыхәан ҳамтас.

2015 ш.

АДГЬЫЛ АЦХЫЗ

Адгьыл цхыз иабоит асы, –
Икѣашкакараза итаѣаѣоушѣа,
Ипцхызымкѣан, лабѣабоушѣа,
Иахнарзызаауам ацсы.
Уи амаза аанартыр,
Икѣалоит ацхыз зытыр.
Гѣыргѣаѣѣашоуп зегъы рзы
Иаураны икѣоу ѣыц асы.
Адгьыл ыцѣоуп ипѣаза,
Аѣылаѣѣан ахыза шкѣакѣа,
Ацѣа изалымтѣыр шыѣѣѣза,
Агѣазѣара асы мѣазакѣа,
Адгьыл ѣыхар ѣѣа сацѣшѣоит,
Ацсабара ацсы азоит.
Аѣѣѣан хыѣ ипѣшуп изыѣѣза,
Тѣаѣа атѣлаѣѣа зѣѣыршѣшѣоит.
Иѣыстзѣргъы сыѣѣѣы аныѣѣѣом,
Адгьыл асы цхыз иабоит.

2015 ш.

АЦХЫЗҚӘА РЫШӘКӘЫ

Уахынла иаатуеит
Ацхызқәа рышәкәы,
Акакала иаҳзишоит
Ацхыз анцәахәы.
Ҳазлаитцә ацхыз
Лабҕабоушәа иаҳирбоит,
Антәамтәҕы хнеианза
Ҳалтыр хәа дшәоит.
Ибоит нырцәи аарцәи
Шака ацстазаара бжьоу,
Ацәареи аҕыхареи
Рхәаа ахьынтәо.
Убри ахәаа иқәлан
Ицоит иласны
Ицәоу, иҕыхоу, итәоуо сыцсы.
Иахьныкәо сыздыруам,
Иабо, иаҳауа,
Тцхабжьону, шыжьу
Иаацсаны ианаауа,
Изгәәтом азәгы,
Зегь реиҳа иласуп.
Нарцәы иапшәымоуп,
Аарцә исасуп.
Саалтит сызлаз
Иласкәантроу сыцхыз,
Аҕыхарахь амҕа
Сзырбазгы дысцәызт.
Испылаз убра,

Ихьыңшшәылоу зхәхәы,
Узырцәо –узырҕыхо
Апхыг анацәахәы.

2016 ш.

ААҘЫН

Ааңын ахышытақәа зну
Аңсабара саныңшылеит сара.
Асаркәа зхы-зғы цқәа тәаху
Амра аныңчалоит хара.
Азиаскәа италаз зыңсы,
Итахәмаруеит хадгыл ада.
Атқлақәа рдаңқәа еихыссы
Аңәаакыра ржәуеит рызхара.
Ағыхара, ағыңхара, аира!
Агәылттра, ашәтра, апытра! –
Аамта ахышытрахь еихоит,
Иажәыз дырфегь иғахоит.
Адгыл агәатқантә иаауа,
Еинишәшәылеит ашыаң ахахәы.
Снықәиоит ахәың еиңш сгәы ңшаауа
Згәыштта ңшқараху адәы.
Ааңын ахышытақәа зну,
Аңсабара саныңшылеит сара,
Асаркәа зхы-зғы цқәа тәаху
Амра аныңчалоит хара.

2013 ш.

АНЫШЬ

Азиас ихыршәлоуп
иқбаадлыху снышь,
Амшқәеи, амзақәеи,
ашықәсқәеи ныжь,
Ирафсуа абнақәа,
архақәа, адәқәа,
Ирықәпало ацәқәырққәа,
иахәмаруа аңша,
Иласкәантраза
инеиуеит
схәыцрақәа рнышь,
Аңхәақа ишьтоуп
амшын ду
еиуыжь,
Ағбақәеи
аңра шкәакәақәеи зху,
Азсара хәаада уоуп
иахьтәаху.
Агәы хьтхьтәуа
илахәыхза
инаскьоит,
Аңсаатә хәың амтәыжәфеиңш
ажәфақәа ақьоит,
Зиасуп цтәзаарас
иқоу уа узын,
Ғыстәеит:
– Азду ахь
уара умыццакын!

Азду аҗ унеир
 ухәмарра
 нтәоит!
Амшын ду газҗазра
 уналаз уцоит!
Иласкәантраза
 инеиуеит
 сгәыграқәа рнышь,
Апхьака ишьтоуп
 амшын ду еиужь.

2014 ш.

ИИРАНЫ ИКОУ УАХЬ

Амш еитцало
 итшәахеит,
Амш атшәара
 са стахеит,
Стахеит, сызтыцуам,
 сагытазом,
Арантәи стызго
 дызбазом.
Ахышәқәа цәывтцраан
 сыцшуеит,
Ацстазаара цъара
 еилашуеит,
Сыздыруам уақа
 закә аамтоу, –
Шыжъу, шыбжъону,
 хәылбыгехоу?
Аамтадарак ара
 стахеит,
Ма уа умиц,
 ма са сыцсхьеит,
Еикәшәашья ҳамазам
 цъарак,
Адырра сыт уа
 уанилак!

2015 ш.

* * *

Сацəыхкьан,
Игəхьаазгоит
афə,
Цхыз избойт
афышья схаштызшə
сəрə.
Сацхьа ицəу
абгьыц шкəакəа
тацəуп,
Ажəеинраалə
исымфыц
ануп.
Дəеазнык сəфуп
афышья стцарц,
Ажəакəа исцəыбнəлəз
сыцшəарц.
Срыцшəарцəз
ажəакəа рхəтə,
Цəəхəа зным абгьыц
шкəакəеицш
Сыцшыхуп сəрə
еитə.

2016 ш.

АЗЫ АЛЦХА

Адгьыл агəтцанза
Тыць затəык жуп.
Ауафы изыхəан убрантəи
‘Фамфак аагатəуп.
‘Фамфак ацстазаара,
‘Фамфакгы ацсра...
Ихəшəуп уи азы,
Зны ишхамуп иара.
Адунеиа‘е и‘оу
Азыхькəа иреихау,
Сатанеи Гəашьа
Лоуп издоухау.
Иазхəит рыцсынтцы
Уи агьама злырбаз,
Адгьыл агəтцантə
Азы алыпца зтаз.
Иаххьыршоуп уи
Азы алцха
Лышьтра зегьы,
Ашəышыкəсқəа дрылыпцо
Длашоит иахьагьы.
Ибзоу азы агьама!
Ибзоу азы аира!
Адгьыл агəтцантə
Да‘уп аттара.
Изылмыржəыц идлыржəуеит,
Излыржəхьоу лыпшьоит,
Азы ала халныхəоит,

Уи лныхәа назоит.
Адунеиаҕ иҕоу
Азыхьқәа иреихау, –
Саҕанеи Гәашья
Лоуп издоухау!

2014 ш.

* * *

Згәы ейкәымшәаз акакан еипш,
Уарей сарей хәгәқәа еидызааит.
Җа хазгәылоу акакангы
Икәымпылу дгъыл хәычызааит.

Акакан хәыч зәоу аратцла, –
Наунагза ишоу дунеизар,
Адгъыл иаларсуп уи дацла,
Амра аҗынза иара неизаап.

2002 ш.

* * *

Зѣумтѹеи схѣщра?
Зѣумтѹеи сгѣы?
Изура сзымдыруа
Сықѣхеит адѣы.
Зѣумтѹеи сажѣа –
Ацѣажѣара здѹ?
– Аѣымтроуп уажѣы
Ба бзыхѣан ихѣшѣу.
Зѣаарала стѣуп,
Атак сахѣзом,
Изура сазхѣо
Уажѣшьта дѣкалазом.
Азѣаарақѣа рыѣтиира
Аамѣта нѣѣеит,
Так змам зѣаараны
Аѣстазаара ршеит.
Избан? – хѣа уизымѣтаан
Хѣазшаз Анѣѣа ду,
– Избан адунеиаѣ
Абас сыззатѣѹ?
Иамам уашѣталаргѣ
Азатѣѣра атак.
Иѣаутѣароуп, –
Анѣѣа ихѣеит –
Са сышѣѣа шыѣѣак!
Убри ашыѣѣоуп нас
зегѣ реихѣа иѣѣгѣоу,
Шыѣѣа затѣѣык шугу ауп
Умѣѣа шынтѣѣо.

2017 ш.

* * *

Уара – арахыц шкәакә,
Ицжәаз сгәы зларзахыз,
Абырфын рахәыц,
Сыхәра злахдырчаз.
Уара – ахы-шашә,
Сыцсы злеикәырхәалаз,
Уара, санҗажәк,
Җамҗак исҗадырхәхәаз.

2007 ш.

* * *

Аеқәа атҭх иагәылоу рытәтәабжы,
Аеқәа атҭх иагәылоу ишьяҳаны,
Атҭхгы ишьяҳама аеқәа зтәыз?
Аеқәа атҭх иагәылган измышьтыз.
Апшапырцәқәа аеахәда реахшьны,
Аеқәа ангылоу рыхәдақәа еихшьны,
Ршьапқәа ракәзам, рыгәқәа шьяҳаны.
Аеқәа азы иантысуеипш ирхәашьны,
Саргы стәы зәыр дыстысзар сырхәашьны?
Ашьац, аеқәа рытәка икәахау, ишьяеу,
Ицәааку – изықәтәуаз ахчеипш,
Аеқәа рыхқәа нылатдан ианио,
Аеқәа рыхқәа рықәыжьны ианцо,
Апшапырцәқәа рыхәдақәа иахшьны.
Ахауаҕ икынхалаз атәтәабжы –
Аеышьяҳаҕ-атҭхшьяҳаҕ изы ашәа.

1988 ш.

АСАРКЪЕИ АУАҘИ

Сара ссаркьоуп,
Усныцшыл,
Усныцшыл,
Сыцшуп,
Саапсеит.
Уара улацш зны игәынкыл,
Уи шыгәхьяазгоз
Саанхеит
Убри амш ағы,
Убри аены
Сара сахь шыаҕак уааскьеит,
Знык уцәара снахьырцшны,
Сахьухьымцшуаз унаскьеит.
Сыцәуаз цысшыон санухашт,
Сдыххаа сдон зны уансыцәца,
Исныцшылон сцъашьаны
Атцх, амш, нас ацша.
Еицакызар уа уцшра,
Уаар, усзымдырыр хәа сшәон.
Игәхьяазгоз улакта
Ссаркья-хәыцра иазынхон.
Хара уҕан, уеибашьуан,
Ма уахьымаара ушьтын.
Усаркья хәыч ара игәыкуан,
Цъара икаршәын,иузыцшын.
Иухаштит ишыказ ухы-уғы,
Иухаштит ублақәа ирыцшшәыз,
Асаркья кнахауп атзағы,

Учкәынра ацәарақәа зныз.
Инхон асаркәеи ауаџи,
Еикәшон аамта уахи-ени.
Асаркәа шьон,–
Ауаџы дажәуан,
Асаркәа цәыр,
Ауаџы дыцсуан.

2008 ш.

* * *

Гәыбылра хәычык хәа,
Згәы былхьоу улмышәан,
Уца, успыртц уара арцыс,
Уоусышьтуеит уныхәан!
Ухәычуп макъана,
Уажәоуп ғыц уанғыха,
Агәазы смацьаноуп,
Сгәы былхьеит азыхәан.
Уара уажә узхыгәеоуп,
Зцәаныррақәа зыцәхытцыз,
Сара азиа еипш стынчуп,
Иузымпшаауа сытца.
Цъара стәахуп стәаулан,
Уара уцәанырра ухытцәоит,
Иутахуп ҳаипылар,
Сара гәтыхашәк срытцоуп.
Уара узы зегь ғыцуп,
Уажәы иубоит ргәама,
Сара сзы зегь цәызуп,
Зегь цахьеит, уаҳама.
Иурхынхәырц уашьтоуп,
Сгәы,сыпсы, сыпхарра,
Урт узыпшаауам, уца шыта,
Иубаргәуи, иухарои!
Гәыбылра хәычык хәа,
Згәы былхьоу улмышәан.
Уца, успыртц уара арцыс,
Уоусышьтуеит уныхәан!

2003 ш.

* * *

Сыңсыргы ғың сиуеит,
Мышкы аңсаара азыған,
Мышкы адунеи ақыңшраз,
Убла атаңшра азыған.
Сыңсыргы ғың сиуеит,
Уара угәһааган,
Уа умбара сызхымгакәа,
Аңсаара мышкы сызтааһаз,
Ғазнык саңауеит,
Аңсны – уара угәһааган.

2010 ш.

* * *

*Зыңсадгьыл зхы ақәызџаз аңсуа тыңхацаа
ирзыскуеит*

Псаатәны иахыпрааит быңсы-лаша Апсны-пшза.
Баапын шкәакәан, баапын қәыпшын.
Хьаак аздыруамызт макьана ба бгәыпшқа,
Инбыжьыз ари адгьыл азатцәра аныпшит.

Нартаа рахәшья, Гәында-пшза, Гәында!
Инбыжьыз бхыпша, быгәагъра бымда
Атыпхацаа неиуан рыңсадгьыл рыхьчарцаз,
Рашьцәа еитцамхақәа – Нартаа еикәдырхарцаз.

Иарбан насыпыз ба быхьзала иказ,
Бара бзыпшаауаз, ибыпхьоз афныка.
Бымфа еихызтцәаз ахызатцә бзыпшыхын,
Апцстазаара ашәкәы ба быпцстазаара аныхын.

Ацәашьы асыркуеит, сахәшья, бара бзыхәан,
Ацәашьеипш изытуеит сара сымшқәа еибыхәан.
Сихәоит Анцәа, ма быпсаатәны бхынхәында..
Апсны-пшза бахылапшырц, хағы-лаша Гәында!

2011 ш.

Атѣх ѡеикѡатѡан атѡѡа итѡтѡоуп,
Азигарбѣгыѡ еипш атѡѡа тѡѡоуп,
Ѣагынахькыысыр иѡыххаар хѡа хшѡоит,
Хѡыѡѡагы зныкала атѣх хнахѡоит,
Аха иахзымжѡыѡ аѡы хгѡазхара,
Уи зны ихѡшѡуп, зны ишхамуп иара,
Хгѡахѡанзамкѡа хашнеиуа хашьѡеит,
Хгѡахѡанзамкѡа хашнеиуа хажѡѡеит.
Хагѡкѡа пшѡоуп, хагѡкѡа қѡыпшуп хара,
Нас ихараза атѡѡа атѡрѡѡѡа,
Уи аѡеикѡатѡѡа атыхѡанза иахжѡыр,
Издыруада ахаан хмажѡыр.

1999 ш.

* * *

Атѣх уцэытшэахоит,
Утытдыр узтымтѣуа,
Ухынхэыр узыхнымхэуа,
Ахықә ағы уаанхоит.
Угага аухоит,
Ажәѡан иахькысуа,
Адгьыл узнысуа
Умшьта азынхоит.
Ухьыз уацәшэоит,
Узыхсхьоу зегь зныѡуа,
Ахра ишаныѡуа,
Ишаныѡуа инкабоит.
Уацхьака икоу,
Ахаан узхьымзо,
Асаркыа нашана
Ианылан иубоит...

1995 ш.

АКӘАТӘИ АМРА

Хануп зегъ Амрахъ
уһазғало амѡа,
Акәатәи Амрада
ихамазам нхамѡа.
Хашықәсқәа иреигъу
уи амѡа ианызлеит,
Хѡызцәа иреигъу уи
амѡае иахцәызхьеит.
Икәтқан уи амѡа
хқәыпшра, хґарала,
Иѡычан уи амѡа
хабзиабарала.
Еицылоз ґыцны «Амрае»
иртәартан,
Шәышықәса еиѡызцәаз
«Амра» рынхартан,
«Амрае» еицылон, еицыртцуан,
еицәажәон,
«Амрае» игәырғьон,
«Амрае» игәжәажәон.
«Амра» лахґыхын, аччабжьқәа
ахыѡуан,
Апша иарзсо апреипш
ацәкәырпқәа ирцыѡлон.
Хаман инеиуан
Амшын Еиқәа ирны,
Хахьнанағалакғы
хшыхынхәауз дырны.

Ҳафтстаара иаман
ушкан ға ғьамак,
Ға фы хаак ахын,
даға цштәык ала ихиямыз.
Даеакала илакьтон
акаҳуа алға иахылцуаз,
Даеакала илашон
амза ашәт еипш
иангәылцуаз,
«Амра» – акаҳуажәырта инахыкны,
ишамшамуа,
Ҳналбаан ҳаипырцуан
дырфегьых ҳғәы ишамуаз.
Ҳануп уажәгы Амрахь
ухазгало амға,
Акәатәи Амрада
ихамазам нхамға.
Икәтцоуп уи амға ҳқәыцшра,
ҳғарала,
Ифычоуп уи амға
ҳабзиабарала.

2013 ш.

* * *

Ашьха иҫоуп
Сыбжьаныѳра,
Уахь ихалан,
Ихынхәуам.
Азиас ццак
Инаңыѳлан,
Тәҫа амшын ахь
Илбаауам.
Сыбжьы ихъзамашь
Изызғыстыз?
Ма ихъзазаргь
Имаҳау?
Изызғыстыз
Сыңсы иҫтеит,
Шьхак дахысырц иреихау.

2009 ш.

ЖӘҢАНГӘАШӘҢХҲАРА

Лаңшеимк̣ыарак –
Еимк̣ыеит ажәҗан! –
Санду исзеиталхәон уи ажәабж̣ь.
Ишылзаатыз жәҗангәашәҗх̣ьара,
Бж̣ь-жәҗанк̣ рымра алашара
Ишлык̣әыч̣қаз иршанхаган,
Гәырґаәх̣әашан, иңстатґаган.
Лакә-нашан сара сзыхәан,
– Исзеитах̣әә!– санду слыхәон,
Ажәҗан аатра зеипшроузеи?
Ңшшәыс иамоузеи?
Бж̣ьыс иахоузеи?
Иаазыртуада урт агәашәқәа?
– Ажәҗан калтқәа ашәәңшь ианашәуаз,
Избон аетґәәқәа ааск̣ьазшәа,
Амреи амзеи сґәы иґаңшуазшәа.
Адәы сықәсны сґон са схала,
Ажәҗан-сарк̣ьа ссах̣ьа анхалон.
Иуархалха атцх каршәын,
Касы шкәәкәан сқәыңшра схаршәын.
Измазамыз тцыхәәңґәара,
Бж̣ь-жәҗанык̣ сханы иаатуазшәа,
Сатґаңшуан исзымбатәбаран,
Зқьы шәахәала еилыңхаауазшәа.
Адунеиаә ңшшәахәыс иґаз
Еилаарцыруа ңштәыкны еилазґон,
Ашьтыбж̣ьқәа зегь ссиршәа еилалан,
Бж̣ьы-нашанан слымха иґазуан.

Сахьынтәиааз, сахьцо зегь схаштны,
Аетдә леира ақәеипш сыцәгылан,
Агәы аартны, ажәџан схашәтны,
Икацшьыхәтцәара исхагылан.
Са схәычымкәа, сагьдуумкәа,
Сықәрадаха рыгәта сгылан.
Илабҕабамкәа, иагыцхызымкәа,
Аетдә снаргон сырғәйдкылан.

2004 ш.

* * *

Атцх бырфынлых
Скасеипш иңыруа,
Адгғыл иахаршәуп
Абла хәауа.
Сбырфын кас ахысхыр,
Абла хнатуеит,
Адгғыл сырґыхар,
Агәы абжы саҳауеит.
Игьежьюеит, иццакуеит
аамта ахыц,
Улацш захьымзо
идәықәлахуеит ґыц.
Агьежъра иацнатқоит
адгғыл уажәы,
Аанґасшьак змазам –
иңыруеит адырды.
Изыртәиуа дарбан –
уи амч мырха,
Абжы саҳауеит
Сағанеи лдырдха.
Адгғыл иахыґуеит
уи дыдратцас,
Атцх агәтаны
хґәаґеанызтқо бжытцас:
– Ишнеиуа иаатғылар
аамта ахыц,
Адунеи ду ашьара
ишықәґьо шәазхәыц!

Атдых бырфынлых
Скасеипцш иласуп,
Адгьыл хаҕы гьежъ
Касыла итцәахуп.

2005 ш.

БЖЫНТӨ

Сара бжы-цъара ушьтақәа збеит,
Бжынтөы уаатгылеит уанцоз.
Ушьапы ахықәкысуаз
Ашьацтәкыа мшьаеизеит,
Аха игәастеит лашарак шыпхоз.
Сара бжы-цъара ушьта сгәызит,
Бжынтө уныхәапхыыз схәеит.
Ускан ажәџан са скынза илакәит,
Ажәа иухәазгы са скынза иаазеит.
Уара иутәуп шыта са сгәы, зны иурпхаз,
Шыта назаза уи аматц утәуп,
Нак иааныжыны урт амшқәа ицаз,
Уатцәтәи амш исцәызыз пшаатәуп.
Уи амш уара ухыыз ахуп,
Уара уцәәақәа амоуп зынза,
Уи амш уара уеипш иццакуп,
Аха сахымзаргы сылшом сара.
Бжы-цъара ушьта сгәызит,
Бжынтө уныхәапхыыз схәеит,
Ускан ажәџан са скынза илакәит,
Уажәагь са скынза иаазеит.

2005 ш.

АҢСНЫ

Ухъз иагэылоуп амаза,
Аха аңшаара уаф дамарам,
Уи иблахкыгоу бырлашуп,
Уи абырлаш хэамазам.
Ухъз иагэылоуп амацэыс, –
Еимгеимцара-еимкьараны.
Ухъз иагэылоуп анасып, –
Жэџангэашэцхъара лашараны.
Ухъз ицымтцэо мџа затцэуп,
Мџасџы зыкэа дталауа.
Иаххылапшхэу бла затцэуп,
Жэџанахътэ хазмыркьалауа.
Илахьынтцахъзны, иңышэаран,
Уа иухтцоуп, уанышэароуп.
Цсаатэтцас ишьтпрааз уакэушэа,
Улабџабоушэа, улакэушэа.

2006 ш.

* * *

Адсны – сыдсыѳткаара!
Ухъз сқышә инықәыххыр,
Исхәаанза сшахзызаауа сыдсуеит.
Адсны – сыдсықәара!
Ухъз хәаны уснықәыргы,
Азәы иахар хәа
Сгәы тыдсаауеит.

2008 ш.

* * *

Итбаауп сыңстазаара –
Аира зтазз,
Апсра зтазз,
Изтаз абзиабара.
Итшәоуп сыңстазаара –
Уара узтаз,
Аха узтамзаз...
Уара узтааз
Адунеи,
Уздызымкылаз.
Уара узшаз...
Уаазгаз,
Уагъызгаз,
Узгәдызкылаз.
Итацәит лыңстазаара
Зны бзиа узбаз,
Угәдызкылаз...

2002 ш.

* * *

Дыкоуп цъара
Уи сылацш зықәшәаз,
Уи иалнахыз сгәы,
Сгәы иагәацхаз.
Знык снаиҕацшит –
Пхыз-лабҕаба,
Лацшыла снихыст,
Разныла дкәаба.
Исхыызсон ақәа,
Сыцсы танатцон,
Исхыист унапқәа,
Уаргы сугәацхон,
Уаргы сутахын –
Сара сеипш, сгәыгырта.
Усыхәацш ҕазнык,
Усыхәацш еиҕа.
Зны хрылан ауаа,
Зны адунеи зегь тацәын,
Еизишаз Анцәа
Җара ҳакәзар стахын...

2001 ш.

* * *

Ҳанеипыл, ҳанеипырт мышкоуп,
Убри амш итазеит ҳлахъынҗа.
Ҳабзиабара леит қәыршаџа,
Ҳагәқәа зкәабазгы иароуп...

2001 ш.

* * *

Уцеит уаргъы иреигъысшьоз ахьцоз,
Афымтра ду ххъа-ханушэа уныфнысны,
Адагэара алымха цар унтысны,
Игэамтазакэа сцэа цага шурггоз,
Уцеит уаргъы иреигъысшьоз ахьцоз.

1994 ш.

* * *

Сеибашьцәа бырхылацш, Афродита!
Уажәазы ба багърахәшьоуп, багърануп,
Багърыпхәысуп, изызхьуа, ргәы итцоу,
Хи-хәымпали, хәреи-хәырбгъыци ирытцоу
Ба брынцәоуп,
Ба бынцәара ххьа-хануп,
Бара бцара згәагъыз роуп, –
Брануп.
Сеидру, уажә иахьыҕоу, инхада, ипсыда?!
Сеибашьцәа бырхылацш, Афродита!..

1993 ш.

* * *

Уцара сацәшәоит,
Ухынхәра сшацәшәоз еипш, тагалан.
Адгыл зегь ахнагоит:
Аацын, ацхын, азын, тагалан.
Сара сазыхгом, избанзар,
Сара сагъаацным, сагъцхным,
Сагъзным, сагътагаланым.
Асаат абжы сарцәазом уахынла исхаланы,
«Ба бызуста, бызуста, бызуста?» – хәа.
Сара ашықәс хәыцъара ишан хәтак соуп,
Сагъаацным, сагъцхным, сагъзным,
сагътагаланым.

Стҭоит аонқәа срыбжьаланы,
Сара уара уздыруеит усаат абжьала.
Ссаат уахынла сарцәазом,
Сыхнатцәтәоит хәта-хәтала,
Аамта шыхнатцәтәо еипш.
Атзамц саннатцоит амза
Сахьышьтоу сышьтыхны.
Ухынхәы, тагалан,
Уа уда ишцакастцо мамзар.

1987 ш.

* * *

Амацэыс – хэызба царны
атх инагэылсын,
агэы аафнашеит.
Атх агэы лаша ззаатыз,
Сышишьтаз мацара саацсеит.
Зны-зынла ицэаара сзааигэан,
Зынгы уи наскьяцэеит.
Атх агэы лаша ззаатыз,
Амацэыс имѡа снарбеит.

2003 ш.

УСГЭАЦХОИТ

Усгэацхоит ацстазаара ахатеицш,
Зынзатцэык усыхэацшыр сызхоит,
Зынзатцэык уцышээрччар сурцхоит,
Инасхытцуеит схьаакэа ашэшьеицш.
Сыцсы тауцоит, сурхынхэуеит еита,
Инасхьысуеит аамта ахыцша,
Аамта уажэыгь уа уеицш иѳоуп,
Сабылыртэ убзиабарагь цоуп.
Иацсахуеит са сымыш ахаѳы:
– Халацэажэап, сбыхэоит, даѳаки,
Аацын хазхэыцып ианзынроу,
Амра цахэцахэ згэылыпхо изыцроу, –
Убас сархэеит ублақэа иахьа:
– Зегьы иреицгуп, сахкэажэ, ба бзыцшра,
Гэыргъарада, ибдыруаз, уаѳ дзынхом,
Ииасхьоу ахаан ихынхэзом...
Уа убжыала исыцхьоит ѳа дунеик,
Схэыцра-еиқэара салызгарц зтаху,
Сызлатыцза сазхэо, сызтаку...
«Сыгэра га, зегь бхаштуеит уахь баннеи!»
Ак сыцрыхоит, уахьгьы сызмышьтуа,
Инасѳыхоит амыц сыцэкэыкэуа,
Ацстазаарагь ашьтоуп сгэы ннархарц,
Уа иутахуп ѳазнык исгэаурцхарц.

2004 ш.

* * *

С. Ч.

Ажәѡан калтқәа тѡблаауеит,
Амра анынташәа ирыцраст.
Сгәы уацралан убылуеит,
Сыңсы ґукаауеит убас.
Ғымткәа сыблақәа урхыпшылт,
Уара иузымхәо сгәы тнашьуеит,
Угәырґаґхәашан зны усцылт,
Уажә урыцхашьан сыңсуеит.
Атх уампытцызжәарц стахуп,
Ғыгшәыгтцас ацқәа урыбжьакуп.
Сеимаркт агәыґреи агәырѡеи,
Исыст акырцхи ацшаѡеи.
Агәыґра ихәытқьаз сыңшаауеит,
Нас сахьынхалахуеит хәычтцас.
Ухьаа сыхәда тцнакаауеит,
Мацәысны аґакәнаршахуеит цас.

2008 ш.

* * *

Итхәрааз зыхьны иит ахәычра.
Азыхь инафыхәаз шыабстоуп уара,
Уцкәынроуп ахра иафәлаз аеацә,
Угәгәароуп ақәцәаф инеиз аеацә.
Ахра изфысуагь зны уара уоуп,
Цьара улбаакьарстоуп,
Цьара уцакьароуп.
Дталеит хланцы ухра иафкьаз,
Дхалеит тцәфантиәы апыршыа зтаз.
Аҳаракыра зқәашьу уара, –
Ацакьа зыхьны иагәылхәрааз схәычра.

2009 ш.

АСАРКЪА НАШАНА

Ссаркъя ианыцшылахъоу
рсахъақәа анылоит,
Аха са сыда ибартам
азәгъы.
Уаҕа исцәызхъоу сфызцәа
сырпылоит,
Уаҕа сызцәызхъоу
спылоит саргъы.
Дареи сареи уахъгъы
цсык еицаххахуп,
Гәык еицхазтоуп, еиошоуп
ҳәатцахәгъы.
Асаркъя ианыцшыло
рыбла ҕахәахуп,
Рыбла схыцшылар ҳәа
сшәоит схаҕагъы.
Рыблаҕ сыцстазаара ацәаара
збартоуп,
Уахътә дысҕацшуеит
сара исеицшу азәы,
Уигь сара сеицш
иыламаз зам цсарта,
Асаркъя нашана
дтахахит уажәы.
Итшәахеит уажә са сзы
итбаатыцәу сынхарта,
Исаркьяцсараха игылоу
сыфны,

Уи ифнахаз ирымамкәә
царта,
Рыцәаара рхытцны
икыдуп атзы.
Гәынхәтцыстала исныруеит
урт ргәы итаркыз, –
Ссаркья-фны сымаркырц
иашьтоуп дара,
Ашәхымс снахганы, исмырбакәа
снаскьаргарц,
Рлацшхырцага схырцан
сдыркъаларц хара.
Ссаркьяе җеа цстазаарак
ацәаара збартоуп,
Уахьтә дысҗацшуеит
сара исеипшу азәы,
Уигь сара сеипш илымазам
цсгарта,
Асаркья нашана
дтахахит уажәы.

2013 ш.

* * *

Амза – атх агәы ахьеисуа,
Агәы ахьеиладуа – амшын.
Мшы затцәык – шәымшык ирафсуа,
Анцәа исатәеишьар стахын.
Мшы затцәык – са сымшқәа иреиғу,
Зегь цакыла иреиҳау,
Згәеисыбжь нымтцәо, имеихсығуа,
Гәыла ицқьоу, идоуҳау.
Итәу сфызцәа ргәыбылрала,
Схәыцқәа рыгчабжыла еибарку,
Сани саби рылацш хаала,
Илыпхала Зегь зымчу!
Цшеи фыртыни зегьы срылган,
Сымш еиқәарақәа ааныжъ!
Царпалыкьтас – атх иагәылпрааз,
Мышктәи ацстазаара сызныжъ!
Амра – амш агәы ахьеисуа,
Агәы ахьеиладуа – амшын
Мра затцәык – шәымрак ирафсуа,
Сымфа арлашар стахын.

2014 ш.

Асы иалоуп ауаф ицсы –
Ицсы шкәакәа,
Илбаауеит зны ицаз рыцсы
Адгьыл акәахь.
Урт зны ажәфанаф иубоит
Ипрахазшәа,
Ари асы шкәакәа дара
Цсыс ирхазшәа.
Илашоит уа узы, са сзы
Ауаф ицсы амра,
Адгьыл афы ицшаазар уи
Ауафра амфә.
Ауаф илымшо ауафроуп,
Уафроуп илшогы.
Дыззымиаиуа иара ихоуп,
Дынцәоу цыишьоит.
Ацстазаарагы уафроуп,
Ауафра аңызтяз,
Ацсреи абзарей цъарак
Зны еипызшыыз,
Ицсы акәых, ицсы ацыркъа
Хара ихәитеит,
Ха хашрыцхаз,
Хаштацәыз иара игәеитеит.
Иртәит хаблақәа, хагәқәа
Цсы лашала,
Ирцхеит ихьшәашәаз хнапқәа
Гәыбылрала.

Асы иалоуп ҳа ҳапсы, –
Асы шкәакә.
Ҳалбаауеит ҳапрыргы зны
Адгыл акәахь.

2016 ш.

* * *

Сыблахатц гьежьюеит, –
Атцх иатцәа ахықәан,
Снаҕҕыаны сынталар,
Аамта аахәуеит.
Шә-тцхы лашьцак
сыртысны,
Амш ахь схынхәуеит,
Схәыцны,
Сажәны,
Сарцысны
Мышкы сыжәбар ауеит.
Саапшуеит
асаркыа салцшны,
Шәгәалашәара соуп,
Агәалашәара – цсҕазаароуп,
Аха агәхаштра – цсроуп.

2012 ш.

АҚӘА АҒЫМҒРА

Сыңстазаара зығуа
ақәа,–
Сышәкәы злеикәыршәо
ахқәа.
Уафы изеитамхәо
ахтыс
Сара исыртахит
хәатәыс.
Уафы изымфзо –
сара –
Ақәа дыргакәа
рәра,
Анцәа исықәйтқан
убас,
Антцара сағуп
саргь цас.
Ақәа ажәабжықәа
ахәоит,
Ажәфәан илбаан
исғәтәоит.
Алабжыш еипш
ипхаза,
– Бғыха, бсыхәаңш,
сыпхьаза!
Са сцәыкәбарқәа
рацәазоуп,
Аха урт зегь
цәахәақәоуп! –

Абас иаакәымтцзакәа
 җнатүеит,
Ақәа ағымтра
 са изыөеит.
Уи афымтақәа
 иреихауп,
Ажәакәа зегь
 уақа еилкаауп.
Аха еилкаам сара сзы –
Излаталои
 Ажәа апсы?
Ауафы изымөзо
 афра,
Ажәа адырга
 антцара,
Анцәа исықәитцан
 убас,
Антцара сафуп
 саргы цас.

2017 ш.

* * *

Аамта – афымтра...
Аамта – адагәа...
Ғыстыр, сыбжы затә
Заҳашатәҕьа дсымта,
Схала сыннажыт
Амза атәымтаз,
Аамта дагәа...
Аамта – афымтра.

2010 ш.

* * *

Адунеи салоуп саламзо,
Сгәы иаламзо сцәа иалагзо...
Сашьтам уи исцәалазыз,
Сашьтазам исзалымгаз.
Сахьынтәиааз сзымдыруа,
Сызустоугы сгәаламшәо,
Сгәысеанзамкәа, сшымгәыҕуа,
Нас адунеи сналымшәо.
Ускан стыцан дықәлахьеит
Адунеи хәыҕы лашак.
Аамта гъежыны идәықәлахьеит,
Ахьышьтра ианыланы.
Ашьтыбжъ ссирқәа ирылалеит,
Истынхаз са сгәашьтыбжъгы,
Сашәақәа иргәылалеит
Дгьыл цъашьахәык сшашьтазгы.

2010 ш.

АПХЫН АГЬАМА

Апхын цахэцахэуа
снафыхэеит ғамфак,
Апхын агьама
ҕакихуп сынтәак.
Сынтәак сгәазхара
умра калом,
Усцәымшәан сбылла,
сеиқәыщцышә сцазом.
Исызхом уара умца,
угәахәара,
умч,
Убзиабара сияаит,
иақәхазом сымч.
Уи сағагылеит хәа
исылшои сара...
Апстазаара азеилашра ауп
слахьынтца.
Санышәоит, санымшәар,
дыснышәом Анцәа!
Апстазаара спызшәац
сыпнашәоит еиҕа!

2009 ш.

* * *

Уаса шкәакәоуп сымш,
Хәыц еикәа злам,
Сыс-мҕаауп сышыжь,
Зыбыз зыхәлам,
Ныхәафыс иҕоуп амра ахата,
Анцәа ирбатәуп сымш агәы-агәатцәа.
– Абри ауп сара исылшаз,
Изатәуп суаса.
Агьама усырбоит
Сдоуха – са сбызшәа.
Уи, сара Анцәа
Сызлаихәо ашәоуп.
Уи, Анцәа ду
Игәы итихәааз бызшәоуп!

2007 ш.

* * *

Рееибаркны,
Рееипшыны,
Разны-цэыкэбар еипшыны,
Қаа-цэыкэбар хымкәа,
Иртахушәа, иртахымкәа
Исысуеит, исхысуеит,
Исызгәамтар сеилысуеит.
Сцәуп, зны сыцәгылоуп,
Зны ихаргыха исхагылоуп
Акәатәи ажәәан.
Акәатәи амра –
Ахыхаә цырцыруа,
Ақәа ицәылан ағазәзәоит.
Сызустоугь адыруеит,
Аха җезымдыр катцахуа,
Ахы-цэыкэбар кьахуа,
Сырцәаак исывсуеит,
Сырлаша ицахуеит.

2010 ш.

АШЬХАҚӘА СРЕИЦХЫЗТ

Ашьхақәа среипцхызт, –
Бжь-шьхак,
Бжь-катцәарак.
Уахь исыхоит уажәы,
Исыпцхьоит ҟадарак.
Уахь уназго мҟак ауп,
Уахь уназго лашароуп.
Аха уахь сызмышьтҭа
Исықәуп еидарак,-
Урт схьыцрақәа роуп,
Сызтцоу, сагьзыркараз,
Сыгәхьаагароуп,
Сызхьымхәыц ахара.
Мшыкгы сзыхьхәыз
Иреиҭгу мышхароуп.
Адгьыл сызқәыз
Зны ицәхәыра – сакароуп,
Зны ишәтышу дәуп,
Исызгәакьоу рыцхароуп,
Зны исцәызыз уафуп,
Зны исцылаз нцәахшароуп.

2010 ш.

[illegible]

2011 m.

АСЫ АШЬТЫБЖЬ

Азын аасышьтит схышә хәыч аартны.
Исыбаргәуи, азын сасуеит уажә сыфны!
Ахауа цәаakup, асы ашьтыбжь саҳаит,
Асы ашьтыбжь иазызырфуаз аеыхәәқәа рҳаит.
Идәықәлеит, иапыларц рызбазшәа асоура,
Зегь рапхьа иахтыгәларц асы шкәәкәа аира,
Зегь рапхьа сара гәыргьағхәаша сзааргарц,
Асы-цқьа-нашана агьама сдырбарц.
Иаауеит сара стәылахь асытәхәа-ауахьад,
Уи амфәан изпылаз, уи аашьақәа гәат!
Адунеи зегь рымәхак еипхныфлан иаауеит,
Аеыхәәқәеи асытәхәеи пшатцас ипыруеит.
Урт рапхьагыла иоуп Анцәахша,
Стәыла датаарц избеит ихата!

2007 ш.

АШӘТҚӘА РЫНЦӘА

Аапын-хымардуан
Лбааит сара стәылахь,
Дылбааит сара сахь
Ашәтқәа рынцәа.
Ахымардуан илбааз
Ашамтаз дыспылан,
Изура сзымдыруа,
Сгылоуп сшанха.
Дықан уи зны
Сыңхыз хаакәа ртәылағ,
Дықан зынғы
Иашаз стәырфаағы,
Ихикъахъан ҳашта,
Сахыхәмаруаз, шәтыла,
Дыцәхәыра-сакаран
Дыспылеит зынғы.
Сашьтан уи иғы
Исцәызыз аңхарра,
Ишәыгақәарғ сашьтан
Исзымхоз аңшшәы.
Аапын ихнымхәыз,
Зызхәыцра саркараз,
Дысхаирштырц дашьтан
Шәтык анцәахәы.
Аамта ғыцхеит,
Иааңшит аңсабара.
Дааңшит ҳара ҳахь
Ашәтқәа рынцәа.

Ааңын-хымардуан
Дылбаан хгәапхара,
Җаңкәынра ирхынхәын,
Җаҗоуп хласза.

2008 ш.

* * *

Сагəйтдаршəуп ашьха, –
Уахык зны саапшын,
Сыбла ихыцшылоит
Аетцə лаҕəын.
Сыбла ихыцшылоит,
Сгəатцə итацшует,
Исцəызыз абырлаш
Дара ирыцшаает.
Иамырлашои амза,
Иамыршəуети ашəахəа,
Мсыр қыадуп ажəфан,
Ианылоит сцəахəа.

2009 ш.

* * *

Сыпхыз иалатәеит ақәа,
Сыпхыз шкәакәан, ицәаакит.
Уара уакәын, уласза,
Сыпхыз уаалтцын, уаасҕапшит.
Ҳаибамбацызт лабҕаба,
Сыпхашьян, сыпхыз стәахит.
Сышуеигәыргъаз умырба,
Маза ублақәа сгәызит.
Иузгәамтазеит акгы,
Сқәагы ушарбаазаз умбеит.
Ишысзымгәағъуаз, уеизгы,
Мпахышы шышкәакәала усырбеит.

2010 ш.

УА УАНЫКАМ

Уа уаныкам ари аоны тацәуп ,
Рлымха кыдтцан атзамцқаагъ зырәуеит.
Асасааиртаә алашара аркуп,
Аоныонытқагъ сыгага цшаауеит.
Уа уаныкам ақәоура иаәуп,
Ианалагаз сыздыруам, исмаҳаит.
Ҷутыз цыышьан, иаалыркъан сцәырҳаит,
Уа уаныкам ухынҳәыр стахуп.
Амца еиқәутцар ахьта калазом,
Апша ахышәқәа кыднакьоит цъара,
Аилышәшәымтаз алашыбжьқәа еиқәтәом,
Хгәарабжьара ибжьалада уаха?
Уа уаныкам ари аоны затәуп,
Ааигәасигәа игыламызшәа фнык,
Асаркьа икыду уцәаара ануп,
Саныцшылар шцастаху Ҷазнык.

2010 ш.

* * *

Хэынтцэра шкэакэала ашыжь агэатца еибаркын,
Амра анацэкьарақәа ахэынтцэра шкэакэа ркын,
Уафы иахмырбазакэа агэы ааибартны,
Ашыжь агэатца инталарц лассы.
Амра ццакуеит, игэыбзыҕуеит: – Снашьты!
Укэа сынталар, исырцхоит уа уцсы.
Ашыжь ацсы нас зегы ихахьнагзоит:
– Шәҕыха лассы, шәаапын цоит!
Ашыжь ацсы, амра иарпхаз,
Ихалалт зегы, зны згэыҕра зыцәцаз.
Иахзырхынхә еиҕа, хгэыҕра аацнуп,
Хэынтцэра шкэакэала ашыжь агэатца еибаркуп.

2009 ш.

* * *

Ақға ушалоу снаухъзоит,
Ҳаицыбаазар бзиа избоит.
Усзыпшы,
Ақға узыпшуп,
Сгәыбылра уара иухъыпшуп.
Ҳаидызхәало азыпсы
Иахъыкәкәа икатәоит уажәы.
Инасыкәырша унапқәа,
Умшәан хатцәахуеит ақәа,
Ҳагоит ҫызара хзуны,
Ауаа рылапш хакәганы,
Ҳааизныжьны нас убра,
Ахауа иалазуеит ақәа.
Иҳамагәышьои шыта хәатәыс...
Ҫыцәа хшыказ, нас хшазәыз,
Ишеидылаз уа хәгәқәа,
Хқышәқәа шеибапшааз маза.
Дыказамызт уа цсы зхоу,
Атцх аатгылоу, амш шанхоу?..
Ишәызхамтцозар шәазтцаа
Зегъы здыруа хара хқәа.

2004 ш.

ААМҢА – АҢШАТЛАКӘ

Аңшатлакә еипш, аамта ххагъежьуа иаххоуп,
Уи агъежьра халоуп, уи агъежьра тшәоуп,
Хаштыгтра хаздыруам, атшәара хтахан,
Ари аамта хахын,
Ари амш хархан,
Иажәыз аткеипш, наӀ хашәнахырц иафуп.
Апстазаара ахаара зтәу даеазәуп, –
Уи зызхара агъама збахьоу,
Згәыгра наунагзоу, згәыгра уаароу.
Аамта азымфас хаанахәан, хатәуп,
Амшын ду хәхьналало аңьныш дыцшуп.
Дыцшуп дмаацсазо, ихразага ду кны,
Изаанхо гәеитарц, хәпсы разаны.
Ахчәт, ахмыхәхәар – еилихырц дафуп,
Зегь ратцкысгыи ихаау ихазыхәа итахуп.
Имоуп насыц ахразага изацәцаз,
Ахаан инымтәо ахақәитра зыцшааз.

2011 ш.

ААҘЫН АҘАМҘА

Аапын ааамтаз
Иннажыт ахамта,
Хамтас – ацшалас,
Ақәа-цәаак ицәхалаз.
Апхыз лаша – ашамтаз,
Сыцсықәара дшалаз,
Амш азхамтаз
Уи сашта дышталаз,
Уи сгәыгра ширёыхаз,
Сымға ширёыцыз,
Уи ажәѡан ду иамтан
Псынтры-лаша шицыз.
Лапшы цәгъа иазгәамта,
Шәты ссирк – ашамтаз,
Аапын ааамтаз
Диит, рхәеит, схамта.

2003 ш.

АҚӘА АШӘА

Иаашаанза истџон ақәа ашәа,
Аха исхаштуан ианшалак,
Иалыџуан уи сытџх хышәашәа,
Сара исышьџан сахыџалак.

Ашьыжь иашьтыбжьым уи ашәа,
Ашьыжь иамоуп иара абжьы.
Ақәа ныжьны атџх агәашәәџ,
Амш инталоит са сыџсы.

2004 ш.

ЖӘА-ШҢАҒАК

Жәа-шыағак рыла саңхьақа уғылан...
Убарт ажәашыағакгы рыла угәхьаазгон.
Уара субазомызт,
Уара акгы уамызт хьаастгы...
Даеа жәа-шыағак қаутар хәа сшәон,
Ускан җажәа шыаға рыла угәхьаазгалар акәхон...
Уара субазомызт,
Уара акгы уамызт хьаастгы...

1987 ш.

* * *

Азхара иантѳуалак аѳѳа,
Азхара...
Ухгара саѳуп еиѳах,
Ухгара...
ѳагалангы цеит, абрантѳи иѳа,
Ихѳѳѳаны-ихѳсааны,
Сара сшьарахь сыхнырхѳны,
Сышхынхѳра...
Уажѳ иахбама ахѳѳара,
Азынгы хѳѳѳашт,
Зынза еиѳакышт уа уѳѳѳра,
Зынза исхашѳышт.
Уи мариоуп, иѳѳгыбу акоуп –
Ахгара...
Аѳѳа антѳѳуалак азхара,
Азхара...

1987 ш.

МАРИАМ

Сцон, сара ажәфән сахъашон...
Атәца-зеипш икъашкъашон,
Амшын катәон, исыцәкатәеипш...
Атәца-зеипш, асаан-азеипш.
Иржәуан шыоукы, изышон нас,
Изышон нас, адәы иазцон,
Идәы-шыацхон, нас алпхынрак
Аеқәа ирызхон, нас алпхара
Хара иахгон, ашыац-лыпха...
Алпхынрак ихәуан аеқәа,
Изцәеилагахъаз ахаскъын, амшын,
Ахаскъын, амшын...
Хәеқәа зыбла брыз еитцәарала,
Хара зыбла блу зыпшра мала,
Зыпшра мала стахзам, ззыпшра мариам.
Шәа шәынцәахәы Мариам, Мариам...
Са сынцәахәы Мариам...
Сцон, сара ажәфән сахъашо,
Атәца-зеипш икъашкъашо
Искын амшын.
Сцон, сара ажәфән сахъашон...

1989 ш.

АХЫҚӘ

‘Еазнык җанхықәгылар ахықә –
Уағеимшхара!..
Инахъар хшыапы, хшыапы нахъар –
Уағеимшхара!..
Итқысуа җнапқәа, хшыапқәа еилацсо,
Җнапқәа қыцьқыцьуа...
Ах, җазхынхалоу ашашәа,
Иаацтәар җаанзыжбуа
мџабжара, мџаџахтәамта...
Шашәаџаптәамтакоуп инхаз,
Шашәаџаптәамтак...
Җара изеилымкаауа инхаз,
хлантцы изтало.
Сыздырам сгәы изтоу, изтоу,
ахықә иххалаз,
аџықә иџықәхалаз ауаа,
амшын иџхалаз.
Сшыапқәа ирылало ахахә
ақәара санықәу,
акгы мбазо, имбо акгы...
‘Еазнык җанхықәгылап ахықә –
Уағеимшхара!..
Утахимшхара!..
Ма иаххәап
Утахитахара!
‘Еазнык җанхықәлап ақәараш...
Ақәара еиқәара.

1989 ш.

АНЫШЬ ИАТЦӘА

Анышь иатцәа амшын иатцәа ихуп,
Уа ублақәа гәынхьаарак рхуп,
Гәынхьаарак, сыздыруам изыхкьа.
Ахақә-кәараҕы аилашәшәра иаҕуп.
Ҳара ахәлара ааскьацыпхьаза хнаскьон,
Амш, хнышь хәыч иахьынхалан, аҕазон,
Ҫыт-еыт икнахан ажәџан ҳа хханы.
Са сухәоит, ас усмыхәапшын ҕазны!..
Анышь иатцәа амшын иатцәа ихуп,
Уа ублақәеи са сыблақәеи еипшуп!

1985 ш.

ПСИХЬЕИА

Ацсы анцәахәы Психьеиа,
Псыуа псык бзыхьчар!
Ҳацсы саркьалқәа хьафәуеит
Нхытц-аахытц,
Жәларк рыцс афәуеит, асы афәуашәа,
Заа азын ааит азхықә ахь.
Зы-жәларык азы ихықәтәалоуп,
арахь зы роуам,
Рзы здыржәыз рыцсгы ацхижәлеит,
Уижьтәи амшын хырфәоит рнапқәа рыла,
рыцсгы рызхфәо цьашьа.
Ацсы анцәахәы Психьеиа,
Ҳацсы хзыхьча!..

1990 ш.

АТЦХ АЦЦХЫҚӘА

Атцх аццхықәа адгьыл инағазтын, ишеит,
Апша пшьяала адгьыл азқәа аршышыуеит.
Оыцъа иеинаалоз, сгәы ианаалан, сырзыпшуеит,
Атцх ацамтаз азә дқәыпсычхар саҳауеит.
Атцх антәамтағ цәахәа нымтәақәак сыфәуеит,
Сахьцалакгы исцәызхыоу рынаур схьыпшуеит,
Пхәызба пшзакгы сыкоу, сыкаму дапшуеит.
Сыкоу, сыкаму уаф иасхәом, истәахуеит!
Убас сыкоуп, ажәак схәаанза сбылуеит,
Маза хцәы бырфын ихцәы бырфын сшышыуеит.
Ацыпхь цсадақәа са схьаақәа рхәаехьейт,
Сара сныжьны ацыпхь казыпсаз дцахьейт.
Адгьыл аццхықәа нағазтын – ишахьейт,
Апша пшьяала адгьыл азқәа аршышыуеит.

1983 ш.

* * *

Сықәымхарц схала адунеи,
Ауаа зны исықәшәахъаз схаштзom.
Зны амѡа сызнысуаз сахъеит,
Исхарои нас, уалалт сыгәхаштра.
Усышъталт, атәыла уырбгеит,
Адгъыл аѣы иказам сышътра,
Адгъыл ахъаа ацәынхеит
Ахышътрахъ, иахыыказ ахышътрахъ.
Шьоук рқәыпшра аанрыжъын абра,
Аамта шнеиуаз иқәыпшхеит.
Уеурзит, укъалеит цъара,
Инужъын адәы пшза, ахәы пшза.
Есышъыжъ уара амра сзааугон,
Суада ахышә иадыпхаларц,
Сеигәырғьаргъ амра цәгъала,
Сухәоит агәашә уадымхалан.
Сыздыруам, хъаас уқастцеит,
Адунеиаѣ зегъы-зегъ нысхаштын.
Ианышәтахха ишәхәаз каларц,
Шәышътахъка ахаан шәымхъапшын.
Сықәымхарц схала адунеи,
Ауаа зны исықәшәахъаз схаштзom.
Зны амѡа сызнысуаз сахъеит,
Исхарои нас, уалалт сыгәхаштра.

1984 ш.

* * *

Мши-мши еиқәыла сышьта дырзырц ртахуп,
Мши-мши рымшра сышьта атцаҕ итцәахуп.
Рыгәкәа ирытцган рахәыц шкәакәак сара икуп,
Цсыц цәашьушәа, цсыцшәа, цсы-лашак аркуп.
Атцх иагәылсны иааиуеит, иааиуеит ацәкәырца,
Мшы-мза азәыстүеит: – Сыцсы ҕых!
Сыцсы еиқәырха!
Излабжышда сара исықәтәо, сызбылуа?
Мцабзқәак ськәшоит,
Кәицк насықәшәар, сызбылуа.
Цәыкәбарк сазеит, ианхытц амшын-газга, амшын,
Мәада, цхада сырызгода хәа сыцшын.
Мшык антцәамта са сәахьысыгзар стахын,
Нырцәка дгыла, сықәла иқәла дысзыцшын.

1985 ш.

* * *

Сыблақәа аасыртыр – ишахъеит,
Сыблақәа аасыртзом.
Спенцъыр хәыч пардадаха, аблақәа тыгга,
Уахантәарак сара ишсыхәацшуа збазом.

Уахантәарак спенцъыр ахышәқәа сыртакуп,
Агәы акәзам – алабжышқәа злытцуа даеакуп.
Уа цъара атдан, сара схбаакәа ахьтәаху,
Уахь сызнеизом, уара уакоуп уахьтәаху.

Тынч дшымфасуа спенцъыр днылахоит азәы,
Сылапш сцәигар итәхушәа са саапшыр,
Апарда аитар итәхушәа, атцх цены,
Сбыхәоит, сбыхәоит, сфыза, быказ сара сфы.

Маза атцх сара суадаф аеазоит,
Сыбла хызфан иаасыртаанза ишоит.
Спенцъыр, спенцъыр, уцардадаха, узатцәза,
Уахантәарак уара ухышәқәа сыртагза.

1986 ш.

* * *

Ахәаса ашәтқәа анағала,
Мардарак снағалеит,
Мардарак снағысит,
Иааныжъны сыфны.
Иаанышәмыжъын уи амға,
Шәызнымсыц,
Шәызнымлац,
Сыфны акәзам,
Сымға акәзам, –
Сазхәыцуан җақы.
Са сьқан амра амшын ианыххалаз,
Ицәышза исхынхалан уи амра ацсы.
Афны схала саххалан,
Сыфнхалан,
Сдәынхалан,
Знапы сьзтаз инапашьта анхалеит снапы.
Шәахьымкьысын, акәымзар
Амца шәыцрасуеит,
Амца шәыцралоит,
Шәымцааит шәбылны!
Ишәзыцшыша дьнмыжъкәа,
Шәымцааит зегь кажъны,
Зегь кажъны,
Сгәы кажъны, –
Амарда ашьтахь иҗоуп сыфны.

1987 ш.

* * *

Азгабцәа неиуеит рқәыпшра рхьыхәхәы...
Сшәыхәоит, иқәыпшым шәқәыпшрахь
шәхынхәы,
Сшәыхәоит, имфасхьоу шәымфохь шәхынхәы.
Азгабцәа неиуеит рқәыпшра рхьыхәхәы...
Адуinei қәыпшуп, иажәуп адуinei,
Са сышқа амра, адсымра хынхәит,
Ихынхәзом ақәыпшра, иқәыпшқәоу хынхәуеит.
Идгьылтәу идгьыл азыхәан дыпсуеит,
Идгьылтәым ижәфан азыхәан дыпсуеит.
Имаз дасу дыззынхо, дыззыпсуа.
Ихацуп апша ханцо, ханаауа.
Сшәыхәоит, иқәыпшым шәқәыпшрахь
шәхынхәы!
Азгабцәа неиуеит рқәыпшра рхьыхәхәы.

1984 ш.

* * *

Ажәѡан тбаатыцәза
Адгьыл иашәыртѡан, иацәдухеит.
Адгьыл ианаалаша ажәѡан
Ззахуеит сара есуаха.
Есуаха анышь хәычқәа кьаасуа
Амшын иатцәа игароуп.
Урт, нхытқка, са скынтәи,
Иззахуа ажәѡан ргароуп.
Исцәынтцәеит сара аамта,
Ацнышқәа амшын рцәынтцәар еипш.
Ари ажәѡан иахькьысуа ус ихьуеит,
Ари адгьыл ззынхароу.
Быказ хәа сархәеит,
Ѧ-дунеик дук рыбжьара брахәыцны,
Аха истахзам, истахым,
Уи спырхагоуп ахәыцра.
Шьоук са сыла рыпсадгьыл рзахуеит,
Шьоук рынасың қәдыршәуеит.
Ах, истахзам, истахзам
Ѧ-дунеи дук рыбжьара арахәыцра.
Амшыңра стахуп, сара амшыңра,
Мамзаргы анышыра,
Абри жәѡан-дгьыл гьежыра,
Сара нхартас ианышьтысх.

1985 ш.

АБНА-ТЫЦХА

Умцан абнахь, абна-тыцха хцэыла уёалхэоит,
Абна-тыцха блала иулхэоит бзиа ушылбо.
Блала иззымхэаз бзиа шэшырбо,
ианышэмыжын.

Амца акызшэа абна ъежын, амра цэышын.
Цшьяала, цшьяала акы сгэйтцалон тагалан,
Шьоукгы, сеидру, абна-тыцха
слеипшныршьалон.

Абна згэйтцалаз шэыбналала, шэыбналала.
Иаацынроушэа, иаацынрамшэа акы салахеит.
Абна, абна, ауаа зырзхяз, изыркъалахяз,
Абнеи аацыни шцеипшу, мшэан, тагаланаз!
Сумбан бзиа, абна-тыцха слеипшыншьаланы,
Амра тэыуон мраташэамтаз исхынхаланы.
Шэымцан абнахь, абна-тыцха хцэыла
шёфалхэоит,
Абна-тыцха бзиа шэшылбо блала ишэахэоит.

1986 ш.

* * *

Абзиабарей абзиабарей срыбжыпсаит,
Зны абзиабарей абзиабарей сышрыбжъаиз еипш.
Атцхи-атцхи ишрыбжъафыз еипш:
Ашъа агәы цшаан, сааит.

2003 ш.

Х-ИИРАК Х-ЦСРАК

Ажәѡан дуззан,
Ахш кахъан.
Х-иирак,
Х-цсрак
Сыртацшхъан.
Х-иира цецъқәан,
Х-тецък стаиан,
Сызтаз сылгәырғам,
Сылгәырѡан.
Х-цсра хтыстан,
Схытт стахан,
Хы-цсрак – хышьтак
Настынхан...

1993 ш.

* * *

Сымѡа захѡуп,
Тцлас сызкѡыршоу,
Тцлас сызкѡыхшоу,
Цсроуп.
Ацстазаара жьуп, ижьымжѡуп,
Мап – иѡуп,
Азахѡа иахьыкѡкѡ.
Ацсра сызкѡыхшоу,
Шьоук цшуп
Аѡы анкатѡ хѡа...
Азахѡамѡа сызкѡу...
Амѡа аууп,
Иаууп...
Атцла ахьцѡкѡахь
Хѡзго
Хѡмѡа захѡуп,
Тцлас хѡзкѡыршоу,
Тцлас хѡзкѡыхшоу...
Цсроуп.

2004 ш.

* * *

Мацэысымтак уалиааит,
Мацэысымтак уалазп.
Дыцсит хэа рымхэарцаз
Етцэарашка ухала,
Дымит хэа рымхэарцаз
Ухы ргэалашэа уцсрала,
Ухы угэаларшэа ашэала.
Умизаргь, умцсызаргь
Мацэысымтак уалоуп.

2002 ш.

* * *

Ашыыжь тџаулан атџеџь еипџш,
Сынзаакџкџалт...
Шыыжь атџанза снеиаанза ихџелеит,
Саннеихгы сыбжы имаџазеит,
Хыхынџтџ ашыыжь сџаршџны иџапшуаз,
Нас сзыџшаауаз...

2003 ш.

АШЬАНА ШАНА

Сшьана шана уахәацш,
Ухы уахштүеит,
Шьыри, сшьана шана!
Ах, укьалап, рыцҳа,
Шөыфны уахштыц,
Нас ишцалуеи уана...
Шьыри, ашьана шана!..

1995 ш.

* * *

Злабҕаба иахэыз,
Зыцхыз иахэшэтэыз...
Зыцхыз аныхэшэха
Җамҕак змауыз...
Злабҕаба иахэыз,
Злабҕаба цагэыз,
Зыцхыз аныхэшэха
Җамҕак змауыз...

1994 ш.

БЖАМААЛЫҚЪ-БЖАҘНЫШ

Бжамаалықъ-бжаңныш
Дылбаан, дыбналеит.
Дахымаалықъу ала сибандаз,
Дахыңнышу ала длашәындаз
Данхало...
Бжамаалықъ-бжаңныш
Дылбаан, дыбналеит...

2001 ш.

Мца-еибакқәа, мца-цәақәа,
Мца-пытла-хацәақәа,
Алџа иаџызаҳаз шәынасың шәацымлан...
Зымца зызџамхәаз, шыта шәымца цзыртлода?
Шәрыпхәа шәызынымиазаз
Шәабацәа ртацацәа?
Мца-еибакқәа, мца-цәақәа,
Мца-пытла-хацәақәа...

2000 ш.

Уааи, җааны җтаныҗәап,
Ара сынтәаз макъана,
Җаан җакала иҗоуп,
Җаан пшзаны ихазныҗәап.
Ас сынтәеипш збахъада,
Иагъаапны-тагалам,
Цәызда пшаа җа иахзалам,
Еинымиа-еипыртц хынхәрада.
Хнықәлап ацҗа еимаздо, –
Җаан-сынтәа итакнаҳау,
Цаҗа азы ма җтаҳап,
Ма җарнагап җагәнаҳа.
Знык җааны җаннеилак,
Сынтәа араҳь ирымаз,
Знык җааны җаннеилак,
Җахъысасцәоу җапшәымаз.
Иҗацәцахъоу хрыхъзахып,
Иҗалашаҗ иҗоу,
Сынтәа убас ихътахуп,
Уафы изычҗартә иҗам.
Җаан ианцоз җзымгазгъы
Уа иахбап, иабацо,
Бзиа җшызбо зхәазгъы,
Изхәазгъы, нас җзымгазгъы.
Җагъаазхәаз, җагъзыпсахыз,
Урт рцара җгәы шахәыз,
Иахмырзап, иахмаргамап
Җаан харацәгъак иамоу.

1992 ш.

* * *

Ҳаиниара аамталоуп,
Аицыртра ҳацоуп назаза.
Уеинимиан шыта, ухатцоуп.
Иқои ара уаҳа еиниарада,
Еицыртр-еипҳарада?
Абри еипш иагъуаароу, иагъназазоу,
Ҳаицыртра ҳзатцымтцуа ҳацоуп.
Иқои ара уаҳа еипҳарада?
Уарада – иеипҳаз!..
Иузааигәоу реипш ихарада,
Иуцылахъоу рақара иуцыртхъоу дабақоу?!
Уарада – иуцыртхъоу,
Уарада – игәақыз!..

2004 ш.

УКАМ

Укам хәа сархәеит.
Атқи атқи еихытцит,
Ацсыкоуп уи аихыттра иахытцыз.
Укам хәа сархәеит.
Дгыли жәфани урыбжытцит,
Урыбжыпрааит,
Уңсы тцысны атыстра иахыпрааит.
Ацсыкоуп ибжысыз,
Дгыли жәфани неимахан еимытцит,
Уахъзеит, урыбжытцит.
Ацсыкоуп – шәышықәса бжысит.
Укам –
Атқи атқи еихытцит.

2001 ш.

АЕТЦӘА ШАХА

О, атдых, исзаашьт уетцәа шаха!
Уи снахьынҳалан хыхь сөеип,
Ма сөысшып сөыкнаҳан...
Доус иетцәа шаха
Иара ихакнаҳауп,
Зны уи ала дышьтыхуп,
Зны уи ала дыкнаҳауп,
Зны уи дахьынҳалан, игәатцгара җетцәоит,
Ргәатцгареипш риетцәа шахақәа җыртәтцәоит,
Шәы-тхык ахьеихоу ибжыпраарц зызбахыз.
Сгәатцгара – сиетцәа шаха зырххыхыз,
Салх удунеи – икашырроу, ихлымзааху!
Ахыц инантаны иат сыпсы ацаха,
Шәы-тхык ахьеихоу ибжыпраарц зызбахыз.
Доус иетцәа шаха
Иара ихакнаҳауп,
Зны уи ала дышьтыхуп,
Зны уи ала дыкнаҳауп.

2003 ш.

* * *

Уахьгъы кьыс змам шәыпсқәа еицылап,
Аетцәеи аетцәеи еиниозшәа,
Уаф дахьзымназо ахаан шәназозшәа...
Уаф измырзazo хьаак сеидкылан,
Соумыжьзо ара сыннакылоит.
Ргәырәанзамкәа хыхь аетцәақәа еицылоит.
Сикәыхшоуп ацырра апызтцаз,
Дхәпхьоит доус шытан хгәахәанызтцаз.
Мацәысышытан хгәы тцәа ианхалаз,
Хгәы тцәа ианытцыз, ихалаз, –
Кьыс змам шәыпсқәа уакагь еицылап.
Уаф измырзazo хьаак сеидкылан,
Соумыжьзо ара сыннакылоит...

1994 ш.

ИЦАЗ

Уахгоуп лашарак ахь,
Арака икарахаз,
Уцшзоуп нцәахшароушәа,
Уцшзоуп, иухароузеи!..
Ихызфаз ҳаблақәа...
Узбаз, уззеилымкааз.
Уцара са сшеилнархааз,
Ада са исылаххаз
шыцтәаз,
Сыцсы уа ишулахаз
ицаз...

1995 ш.

* * *

Саныриа исгәашәу...
О, сара агәаша,
Уңшаара иаркараз баша!
Шака гәашә еимыздаз, гәашәк сызтамлеит,
Згәашә маатыз урт аштакәа
Шьта еимамлеи.
Шьта ахаскыынра феин,
Афонқәа ирхытдәеит,
Азатцәра хаскыын баапсны
Сгәы иахытдәеит.
Нас ирхуа урт аштакәа
Ацсра нықәлап...
Ох, иархит инарыттакны
Сара исықәлоу!
Хьаак – сыхәда иныттакны, инағырхан...
О, зцара хәызба цагәны
Зхы иазырхәаз!..

1998 ш.

* * *

Уаф измырзо агәырџеи,
Уаф измырзазо агәыргъареи еипылеит
Зны адгбыл атцыхәан,
Адгбыл атцх ашәылеит.
Хыхь цъара ихаракны амацәыс хылеит.
Хыхь Ҳазшаз, ҳагъапызхуа,
Днеиуеит амацәыс дцәылан,
Уаф измырзо агәырџеи,
Уаф измырзазо агәыргъареи дрылоуп.

2002 ш.

М. Чытанаа игдәләшәара иазыскуеит

Абзиараз, сөыза хазына!
Аамтала, наунагза!..
Шьта ишутаху ухала...
Исанажь уа уҕынза сахъзымѳеиз,
Сахъзынамзаз.
Аамтала абзиараз!
Шьта ихалшом арееира
Уи иҕалаз.
Гәтынчроу, гәәтеироу
Исзынужьыз?
Наунагза абзиараз!..

2000 ш.

* * *

Ҳазшаз иоуп ҳазкәалу,
Ицсыц ауп иаҳхалаз,
Хәыц-хәыц ҳагъеимыздаз,
Ҳахышоу ҳагъеизызгаз.
Дҳаниеит ҳзыпсақъахыз,
Псра зшаз, иагъзыпсахыз
Нцәара-уаара ихалаз,
Иахъымназо ихалаз,
Нас илбаақъазгъы,
Иубоит ҳзеипшраҳазгъы.
Ҳазшаз иоуп ҳазкәалу,
Ицсыц ауп иаҳхалаз,
Ицсыц иацсахазгъы,
Ацсра еиҳаҳазгъы –
Азә дықоуп.

2003 ш.

* * *

Ацстазаара хтоуп –
Алцха зауша!
Хаматц зуша
Ха хзыхэан дынцэоуп.

Цэашы цқала хныхэан
Хзырхынхэуа изыхэан,
Хахцэа лашарақэа
Рымѡақэа рхиоуп.

Амаза хтоуп –
Алцха зауша!
Хамаза хзаатыр знык –
Хаикэырхоуп.

Наунагза иеикэһаз,
Иназ аз ихьыз
Ныхэапхьыз ссирны
Жѡангэашэқэа ирынтцоуп.

1993 ш.

* * *

Стахеижьтеи афыстаа игъежь,
Анкъа зны ацсѣаха дзыгѣтасыз,
Аанкылашъа амоуа имѣасуа,
Тытцшьас иастари, инѣасыргъ.
Стахеижьтеи афыстаа игъежь...

1994 ш.

АБЗИАБАРА АНЦЭАХЭЫ

Абыжь-еимкъарак дрыбжьысны,
Абыжь-жəфангəшəкəак дыртысны,
Днеиуан уи дцəымза шəахəацны,
Инымтцəо апцстазаара дацны.
Дхəычын уи – ахаан кəра змамыз,
Агəыргьара иахытцуагь ихытцуан,
Арака кəа ус дук дацзамызт,
Хагəкəа днарыхькьысны ирцыцуан.
Арака кəа ус дук дацзамызт,
Амра ашəахəала дыхəмаруан,
Уихəацшыр, хыц хəа акгы икзамызт,
Арахь хгəы апхьарца уи назцйишбуаз
Шьтыбжькəак хəа ахылтцуан, шьтыбжьзамызт,
Уи захалак, – мрəшəахəашəан,
Уи захалак, шыта дуацзамызт,
Арака ипцстазаара цəшьан,
Дшаашьтыз арахь дынцəахшаран,
Дызустоу ахьихаштыз шихароу, –
Еимгеимцарак убри зегь дназхəыцуеит.
Нас иааимкьаз абыжь-жəфангəарак
Дагыныбжькьоит дгəырцəцкьа лашаран.
Дхəычын – дышхəычу кəра змазамыз,
Агəыргьара иахытцуагь ихытцуан,
Ари адгьыл ахаан данзамызт,
Арахь уажə длашаран данытцуан.

2000 ш.

СЫКАН – СЫКАМ

Уара уоуп, игеит убжъы,
Сара сушьталеит шыжъы.
Абри акэын сығхэара,
Улацш сықәшэеит сызгара.
Қәыңсычхарақ атх иахкьеит,
Сыкан – сыкам, сынкабеит.
Адэы иқэлеит ианрызша,
Сшыкамгь гэартазом зынза.
Днытатцызар дааип, – картцеит,
Уахагь сызбахэ камлазеит.
Срыгымхазаап са сзыгхаз,
Сырцымхазаап сназыпхаз.
Шэак сзапыртцан, ирхэалоит,
Маза сааиуеит,
Маза сцоит.
Самоуп ртынчра хэыч хьчафыс,
Самоуп рахра матцуфыс, –
Уаф изгэамто атыцха,
Ажэак ззымхэо аґаха,
Згэы азна гэыргъара камло.
Уахынла атхқха анлашо,
Салыжэбааргъы сыхъз шэымхэан,
Снашэылацшырц знык саауан...
Иара иоуп, игоит ибжъы,
Уара уишьталоит шыжъы.
Убри акэхоит уғхэара,
Илацш уқәшэоит узгара.

2002 ш.

* * *

Усцэызит дырфегьых,
Дырфегь усцэыбналеит.
Уацəшəома уцəанырра,
Угəхьаа? – Сыздыруам.
Мамзаргьы уцəаныррақəа
Рхьаа узхымгоу?
Мамзаргьы ахəаа
Ихабжьоу узахымтцуоу?
Сара усзыпшу...
Сара уаха егьызлымшаз.
Абри афьиза ацсəазаара
Уаха изанымшəаз.
Инымтəазеит уаха
Ацсреи сареи хаймак.
Иузымхеи ацсəаха?
Еиҭа сааигəа уааима?
Зегьы-зегь уриааиргьы,
Сгəыҭра узаиааиуам.
Гəҭыхас сызматцəҕьоу
Сааигəа дзааиуам.
Хьаас сызмам
Сыгəхьаа дагошəа
сирбоит,
Сара игəра згошəа,
Убас игəра згошəа
ҕастцоит.

2003 ш.

Q-еыхәак,
Q-пхызк,
Q-тхы шкәакәак
Сцәызт...
Исзырхынхәуам шыта,
Аха рышытабжь сырха,
Иниаҕьоит ус...
Исыздыруам, нцәеиныс,
Сааныжъны шәызца...
Q-еыхәак,
Q-пхызк,—
Сқәыпшра, сҕара.

2004 ш.

АҢХЫЗ

Сгәәҗы исхьяауп уара ухьяа,
Акы анухыша сара исыхьяаит!
Атх реалакны иутааз,
Ургарц ургәыбзыҗны заа,
Аңыашьахәкәа уа иудырбахуан,
Убла хыркуан, ихыччалон,
Уахь азә дупхьошәа уржьахуан...
Са сгәы җыркаан,
Сыбжы сызтымкаауа сыхәхәахуан,
Иааиҗыстҗарцаз атхи атхи,
Иааукәшаз урылызгахырц.
О, аңхыз гызмал, аңхыз хаа...
Рыбла шанақәа ирхызбаалт
Узларыжьжьоз, узларгалоз,
Быжьра-быжьтәа уштаргалоз,
Ус лашаратдас иааимкьахит...
Арахь уима иҗааихахит,
Маалықьшароу, уаҗыхшароу?
Хьи-разни уи иқәыпсахын.
Шәахәак уаашьтых уаанагошәа,
Сара избартаз ашәахәа акөын.
Аңхыз гызмал, аңхыз шкәакәа,
Уара исурбаз иашоу, лакәу?

2000 ш.

* * *

Ухынхэыхит!..
Са сыда азэггы уибазом.
Ухынхэыхит...
Апстазаара ус интэазом.
Уцсы тазаап!...
Иабатоу?
Сыздырзом иахытоу.
Уцсы схазаап...
Ухынхэыма са сахь,
Сызкэыхшоу!
Уабаказ? – хэа уасхэеит,
Убас сузыпшыи!
Уабаказ? –
Уа уыла сыпхызкэа зегь тэын.
Уахынтэиааз хэлоума,
Ма ишоума убра?
Ажэала иузхэома,
Иузымхэоу зынза?
– Бизымпшыи, бикэатц
Уи, иахымаара ицаз.
Иашоуп, ицаз,
Аха сыпсы зығхэараз.
– Дыбзыпшаауам, дыкам, –
зхэақазггы калейт.
Пхыз-лабёаба
Уи днашанан дызбейт.
Дхынхэыхит,
Аха са сыда азэггы дибазом.
Дхынхэит –
Апстазаара ус интэазом.

2001 ш.

* * *

Убжы сурхауан тхагэазыла,
Ихытцэцаран ажэѡан ааимѣон,
Архнышына лбаауан,
Аха сыѣамызт умѡа санылартэ...
Усыпхэон, удырга сурбон,
Аха сыѣамызт умѡа санылартэ...
Архнышынагы зынцэырыз цыысшыон.
– Бѣааха архнышына мѡа бхылан! –
Убжы сахауан,
Аха аѡыстаа сыбла данхыла,
Сыгэгы ишэахауан,
Атхгы ѣеихэон лапшыла.
Сзымтысуа сиарта сагэылан,
Сзалымтцауа салан сыпхыз...
Уи амч мыжда знык ианысхытц...

2003 ш.

МУЗА

Амшын агәта уи дызпылаз,
Дгыл атыхәан уи дызбаз...
Ацша иацпыруа уахыла,
Ақәа иацылбааз ианшаз.

Уи дкәабазма лагырзыла,
Нцәахша иблоума дзығшәаз?
Аччацшь шана сара испылаз,
Лара лоума изыцәцаз?

Сгәы еисуеит ла лгәеипш итытцуа,
Лыбла стыблаауа исҭаҭхеит.
Ацшқа еипшын лыцсыцгашьа,
Знык днасытәхәан, сеикәлырхеит.

Днасахәытхәытт, уафы бызшәоушәа,
Цсаатә ашәоушәа жәак лхәеит,
Нас ацшатлакә дацкәашошәа,
Днысхагъежын, дынкабеит.

Лыцшра-лсахьа изеитәхәома,
Игәы дтынтәома иналхьыцшыз.
Ажәа илхәаз сзеилыргома?
Убри лажәоуп сыззыцшыз.

1993 ш.

АБЫРЛАШ

Атх иаларшэын абырлаш,
Атх атхкэа иреицэан.
Дарбан асеипш хара хзырлашэ?...
Анцэа ихайтаз хабла хэан.

Хгэы иадыруан цэара ак шыказ,
Хгэы иадыруан, ицшаауан.
Икшон амацэыс адэныка,
Хгэы интацсо акырцх ауан.

Амшын атдан цэара итаршэын,
Ажэфан атдан зны илашон,
Зны цэара адгбыл агэы иаграршэын,
Тымитышан итыпхон.

Уи абырлаш дуафыцсызар?
Уи абырлаш дынцэаны,
Ма дыцьнышны мѡак данызар,
Хабла хикүазар хжэаны?

Зымца нымтэо мцаиртазар,
Алашара ахы ахэакуа...
Абырлаш хэыч иаразазар,
Инаххысуан хгэы былуа.

Згэы блыз иакэзар зыла хтызгы,
Абырлаш хэыч иахыпшызгы...
Атх атхкэа иреицэазаргь,
Згэаф абырлаш хэыч зыпшааз иоуп,

Иреитцбыз иреихахазгы,
Аназара зырхазгы!

Атцх иаларшәуп абырлаш,
Атцх атцхкәа иреицәоуп.
Цъара ак шыкоу угәы иадырзар,
Шьта уа улы икәзоу цшаароуп.

2003 ш.

* * *

Ихгәым, итгәым ҫнык сыҫноуп,
Хышәцыпхәза аңша тасоуп,
Шәыцыпхәза аңсра тасоуп,
Ихгәым, итгәым дунеик тасоуп...
Уахь дтакуп иҫналауа,
Дунеик тасоуп – санаалауам.

1989 ш.

* * *

Ҳнапқәа ҳарџахан ишаҳкыз,
Ҳзаакәрылт атҗае...
Изыфеит ҳнапқәа.
Шаанза иҳахан ҳтызго даҳбаргьы,
Иаҳтон ҳаџнқәа –
Изыфоу, ипшафоу.
Ғагалан наҳхысит ҳгәы ыфан...
Ҳзыфоуп, ҳзыфоуп...
Шьта иаҳзыпшаашам пшакгьы ҳзырбаша.
Сара сыпшьашоуп,
Ацҳақәа срықәсуеит сзышо, сшьашо.
Исыздырзом ишыкоу атҗ ашашьа.
– Бџашьеит, буаџзам, бымшуп, быпшьашоуп.
Ҳазегь ҳамшқәоушәоуп ҳшыршаз ҳарџашьан,
Амшынтҗа ҳантҗоуп
Ҳгәылжәан ҳаргаанза,
Атҗхынтҗа ҳантҗоуп.
Шаанза
Ҳтыган ианҳахәапш,
Ҳнапзыфақәа ҳтҗәоуп...

1987 ш.

ИҚӘАПСАТОИТ

Иқәапсатоит аңсы заны...
Ақәа иңәгылоу атң баазоит.
Рыңсы заны, рыңсы цаны,
Са сыблақәагы қәапсатоит.
Нас атң хытңы ианқатәа,
Адуinei зхәәґыз
Азхытңра ду,
Азхытңра ду,
Ҳара ҳықәзыжылаз ақәара
Ианша.
Ианша
Сыхчы баазан, сыхцәы баазан.
Ах зегъакоуп, зегъдарароуп,
Тагалан ауп зегъ зыбзоуроу!...
Иқәапсатоит аңсы заны,
Зегъы-зегъ ҳамшқәа пхъазаны,
Ҳаңсақъаны –
Ахаҳәқәа анықәпсоу ақәара.
Ахаҳәқәа налаңсо амшын,
Сара санхықәтәалоу ақәара,
Тагаланоуп зегъ зыбзоуроу!..
Ҳанрыбжыагылоу аңсра, абзара,
Аңша ҳаипхышышыаауа ианаххоу,
Адуinei зхәыґыз,
Ҳа ҳаикәзырхо,
Ҳа ҳахзыртәо,
Ҳа ҳахызатәу...
Азхытңра ду,
Азхытңра ду.

1990 ш.

АПШАХӘА

Апшахәа, амшын апшахәа...
Ишьяхауп, амшын зегь шьяха...
Ишәахан сыѿнашә, спенцьырқәа шәахан...
Сара зны сымшынын, сыцшахәан.
Сара зны сыбжа хьяан, сыбжа цшан...
Сыцшахәан, закаѿ схиқәгылан ицшхьяаз,
Закаѿы рхы насықәтцаны ицсхьяаз,
Аха усгы, сшәыхәоит, сыказ, сыцшахәаз!
Изхәалак, са сымшынуپ хәа зхәалак, –
Сара снышьуп, сара иззымпшааз зысқала.
Закәу удыруоу, уара утылала унаскьаны,
Сара суаѿслоит стәи са сыблеи шәаханы!..
Зынроуп усгы,
Усгы иудыруеит уажә зынроуп,
Сара зны...
Зны сымшынуپ, сыцшахәоуп.

1989 ш.

АЗИ АМЦЕИ

Ази амцеи тоуп атцеъ.
Амца тұтоит
Угәы арцхарц.
Азы тұтоит
Иузнархарц.
Атцеъ тцаулан хантацшы,
Уахь идәықәахтцеит ҳацсы,
Ази амцеи ирыпшыарц.

1998 ш.

МШАҘЫМЗА

Мшаңымзазы иауан асы,
Ҳашта иңыруа ихын лкасы
Санду шкәакәа.
Асыцәқәырца шытысхт мфасы,
Асызсашьа стцеит, асы,
Сымдухацкәа.
Дымдухацкәа са сажәит,
Смажәыцкәа ддухахьеит лара,
Дымиц, сышлышьтаз сынтәахьеит,
Санду сбандухахьеит сара,
Сбанхәычхахьеит.
Мшаңымза. Амза ҕаңшь. Ас феижь.
Асы ауеит, лкасы ңыруеит
Ҳаштағы
Санду шкәакәа.
Мшаңымза. Амза ҕаңш. Ас феижь...
Мшаңымза. Амза ҕаңшь. Ас феижь...

1991 ш.

* * *

Адунеи хѣапса снацхан, тѣоушѣа исызкамыжыт,
Исымпытѣахейт, срытѣахейт
Атцлақѣа ртѣа гѣато, еитѣагѣато,
Сгѣы цсахуа, сгѣы рѣытцуа, ргѣы шаѣо
Исышьталан иааиуа –
«Азы шымцкъара ицкъоуп адунеи,
Атѣақѣа иреигъу шѣа ишѣатѣоуп», – хѣа расхѣон,
Ргѣы ѣасхѣон.
Ианѣархѣа нас сыбла цахала,
Снапыршьышьуа атцлақѣа срытѣахейт,
Хѣычыхѣмаррак салоуп.
«Атцлагъы цкъоуп, уи иаѣытцуагъ, иаѣалогъ», –
хѣа сытѣахѣо,
Азѣ ихѣмарра салаитѣейт.
Уижѣтей сѣагѣоуп, слашѣуп, сѣысуп, сѣѣа акы
аламшѣо,
Снапаѣ атѣахѣапса скуп, ишѣхѣапсоу
сгѣаламшѣо.
Ихѣапсоу – ацкъара атѣы,
Ицкъоу – ахѣапсара –
сѣзхѣаз азѣы
ихѣмарра сахѣаирпшуейт.

1990 ш.

АХЫ-ТЫЦҘА

Мца-хьынхала,
Рхнышьна еихаҗса
Далалбаазаап
Ахы-тыцҘа.
Сеилалгазаап
атҗ леалак,
санызмыцәоз...
Ахы илыцрытцуаз
мца-жәлас изгон,
Лыхцәы анылхәоз
ахы ськәшәон,
Ашәа анылхәоз
лыбжыы ськәшәон.
Мца-хьынхала,
Рхнышьна-тыцҘа,
Сыфны сзеизга, –
сыфны ицсаҕьоу,
Сан дысзыцшаа –
Анык дызмам,
Саб дысзыргыжъ –
Саб имгыжьюа,
Схәыҗ имкбаасуа
дахьца збазом.
Мца-хьынхала,
Рхнышьна еихаҗса
далахалеит
уи Ахы-тыцҘа,

сеилаганы,
атқх леалак.
Шьта тагалан
амца акны ибылуеит.
Пшаны лыхцэы қацшь асуеит,
Қәаны лылағырз өежь ауеит.
Сан дысзыцшаа –
Анык дызмам,
Саб дысзыргыжь –
Саб имгыжьбуа,
Схәыч имкьяасуа
дахьца збазом...

1989 ш.

Атець аца итаршәу аетдәа стеит,
Цсызтас атх самкәытцәраан.
Ацстазаара пхызны самкәытцәрааит, –
Аетдәа стеит.

1990 ш.

ҒАГАЛАН

Ахыы-тауад, Ғагалан!
Ухыы-маттура салан,
Ухыы-хәсақәа анышьталоз,
Ухыы-мцақәа андыркьаҗоз,
Схала затҗәык, схала,
Уҗенҗыыр ала схалан,
Уиарта җха снаниаалон,
Угәы-умагра сҗалон,
Укәа-умагра сҗысуан.
Бзиа узбон оумала,
О, схыы-тауад, Ғагалан!
Ус хайман ахымызк,
Нас ианхатҗырдыраа,
Нак уахҗны ааныжыны
Уҗеит ухы ахынахахуаз...
Уижьҗеи акгыы сҗәы ахылом,
Уижьҗеи азәгыы сҗәы ихылом.
Ухьхәура санҗало,
Ухыы-хәсақәа анышьтало,
Ухыы-мцақәа андыркьаҗо
хәа сыҗшуп сынтәала,
Бзиа узбарц оумала,
Ахыы-тауад, Ғагалан!

1989 ш.

* * *

Ицоит сымш кэаркэашьан,
Саныхуа-сеитаныхуа...
Дунеи-зара рахэыц паран
Снакэмыршакэа
Агэы иаухуоу.
Сшаакэнаршаз инасзымычхакэа
Цьара сыцтэахуеит,
Нас скэаркэашья ыыц санызцо
Деитаахуеит.
О, анацьалбеит, хара изқэашьу
Нцэа икэаркэашья.
Жэџан улымха надкыл,
Иуахауама уи ацашья?..
Ицоит сымш кэаркэашьан,
Саныхуа-сеитаныхуа,
Дунеи-зара рахэыц паран
Снакэмыршакэа
Агэы иаухуоу...

1990 ш.

ҲАХЪЗЫЛА – АҶҶАЗААРА

Иқоуп ухъзыла – агәхъаагара,
Ухъзала исымоуп ахъаа бжъаны,
Ибжъеихеит ухъзала – афы,
Дықоуп ухъзыла – ауафы,
Дықоуп сыхъзылагъ...
Нас иқоуп ҳахъзыла – аиҷыртра,
Мамоу, мшәан, аиқәымшәара,
Ахаан еиқәымшәац реиҷыртра –
Ҳахъзыла.
Адгъылгъы иамоуп бзиабарак бжъаны
Ҳахъзала.
Иқоуп ҷара нас ҳахъзыла – аҷҶазаара,
Ара аҷҶазаара ахъз мацара
Ҳахъзала.

2003 ш.

Заҥа аҗстазаара са саҗынхаз,
Сызгара бзиабара-хы сықәшәан,
Сызцәнымхара ауафытәыҭса дсықәшәан,
Заҥа сицәынхаз.
Иа, ацәымҕра, абзиабара зшаз...
Сызгара цстазаара-хы сықәшәан!..

1991 ш.

ЦЫХГЫ-МЫШГЫ АХЫКАМ

Атх самырҕыхар исыхтыгәлан,
Цыхгы-мышгы ахыкам икоу уасхәон.
Сымыш, ҕа схәеит,
Уака ҕа засхәазгы,
Цыхгы-мышгы икам
Рах иоуп, –
Инцәахазгы.
Аха уи дахзамызт,
Дматцуфын уи,
Зыматц иуазгы
Сара сакәхын,
Уаха азә дитахзамызт...
Аматцуфы дихәзу,
Ах иматцуфы иакәзу,
Азә дызбахит,
Аха дсымбазашәа...
Ааигы, мапгы иасхәеит
Ға засхәахыз,
Уара иуеиҕыыз, аха уа иуеицәахыз...
Сымыш, санурҕыха унасыхтыгәлан,
Сахыкамыз саныказ иказ уасхәеит...

1990 ш.

* * *

Шашәеикәхәалоушәа еикәхәалоуп

Абзиабарей аңша кәлей,

Аңстазаарей аңсра кәлей...

Ах, сгәы пытла, уеикәымхәалан!..

Ах, сыгә кәала, укәалаз рыцха!..

Убас агәкәалара сазрыцхауп,

Агәеикәхәалара убас сазбеиоуп...

Иабасыхәей

Еикәхәало, еилыхуа!..

Абзиабарей аңша кәлей

шәхы шәоужьны...

Аңстазаарей аңсра кәлей сырзоужьыхыр...

Аңстазаара бзиабаран, ма аңсрак кәалан

Ижәбахьоума?

Ах, сгәы пытла, уеикәымхәало,

Уеикәымхәало укәалахьоума?

1991 ш.

АШАРАБЖЬЫ

Зны ашарабжыы ааит,
Нас иара ашара,
Нас сара –
 ашара зхараз,
Нас са сзыхшараз –
 саб лашара.
Уажә шәабакоу, шәаба? –
 Ашарабжь,
 Ашара,
 Саб лашара!..

Ҳаицәыззаз ҳаитәуп.
Сара?
Сара сажәеипш сзатәуп,
Ажәа схароуп.
 Ашарабжь,
 Ашара,
 Саб лашара!..

1995 ш.

ҒЫСТҮЕИТ

Ғыстүеит...

Афын дагәақәа ғылоуп,
Аштақәа лашәы-мзанраха испылоит.

Ғыстүеит:

– Агәыла, уқоума, агәыла?

Гәыла дызхым афын дагәақәа ғылоуп.

Рцардақәа реылақәа ақәсақәа дәылтцхьеит

арантәи,

Рцәа лаша алыпхоит ирыкәыршоу, изгәылақәоу,

Изгәылақәоу иагәылцхо,

Рхацәа реипш рыфн дагәақәа

Нрыжыит реырдагәаны.

Апамш ирхылтцша ицыларц ицазаап,

Апамш рызғитын.

Аштақәа лашәы-мзанраха инхазаап...

Зыхәса лашарақәа зымыхьчаз ахацәа,

Шәабақоу, шәабацәоу?

Шьта шәыштакәа шәыхәса реипш

Имзанраха ишәпылалап.

Ғыстүеит:

– Агәыла, уқоума, агәыла! – хәа.

Гәыла дызхым афын дагәақәа ғылоуп.

1991 ш.

* * *

Амацэыс агэы ҕкааит,
Шэыцъара ишаны цшак ааит,
Шэыцъара ишаны кэак ааит,
Шэыцъара ишаны цстазаароума?!.
Шэыцъара сшаны са сааит.
Шэыцъара абыкэу? – Нцэа икэаҕы...
Амацэыс агэы ҕкааит,
Шэыцъара дшаны нцэак дааит –
Ауаҕы!

1990 ш.

* * *

Д. Гəымҗа лəалашаара иазыскуеит

I

Дытцшзан, рхəеит,
Ацсра абла лылахо,
Ацстазаарагь леилахан,
Ацстазаарагь мѡа лынамто,
Убас бзиа дбан, рхəеит.
Арт ахацəа гəгəан, рхəеит, –
Ацстазаареи Ацсреи захьзыз.
– Ириааиуа са ситəуп, – лхəеит,
– Исиааиуа са ситəуп, – лхəеит...
Аха Ацсра митəуп, рхəеит,
Ианамузах дшатəуп, рхəеит.
Иаиааиз дыкам, иатцахаз... –
Иахьагьы аисра урт аѣуп, рхəеит.
Лара дцахьан, ирылылхи,
Дытцшзан, рхəеит, илцылахьаз, –
Ацсра абла лылахо...

II

Дазыцшуп, рхəеит, лаара.
Ицаны иаахьада!..
Азə ицсра гарейтцан хара,
Ацсрагарашəа ахəара
Лара илыпхьеит,
Уи амаалыкь изхара
Шьта егьыбжьахым,

Даашт дшаара...
Дылзыцшуп, рхэоит, иара,
Уигъ игареитцан изыцшра.
Зыцшра гарашәа зхәара,
Зыцшра маалыкъ дзыжьжъара,
Шьта егыбжъахым,
Даашт дшаара.
Дылзыцшуп, рхэоит, иара...

1992 ш.

Дарбан изрыпх ацәыкәбарқәа,
Бырлаш еимхәыцны исхадыршәыз?!
Ақәа сыцәгылан сбаазарцаз,
Сбахтәаза сцәйтцит иансыпхәа.
Дарбан злабжыш хәычқәа зрыпхыз?
Сцааимбар хәыч дсыхьтәыуоу?
Нцәахша лзыхь лыцәкатәазар,
Дыццакы-ццак еирызла ишналгоз?
Лыпси-лыпси еихьымзо,
Лыпсып шлалгафалгоз,
Леирыз лыпсып ипнаеызар?..
Уи азыхь қәыршафызар,
Лылағырз зцылан илеиуаз?
Иансықәтәа исыцралеит.
Сыпсы хәычы-хәычла италоит,
Саргы сыбзахазаап,
Аадын тдла хәычык шыбзахо еипш.
Исыхьтәуогь дсызгәыргьап,
Ззыхь кәтәазгы еиталтап,
Сара сеипш даеазәгы ипсы талтап.

2001 ш.

САШЬТАН УТӘЫЛА

Сылацш итнахит усахъа
Шәыга иатцәала,
Шәыга еикәала
Ахәылбыгәха амыш анашәуаз,
Сгәы инанылеит усахъа,
Инанхалеит...
Атцх мтцысзо, ишышьылаха
Амшын иныхтәалеит.
Сыцхызгы еилацсан
Иузеитамхәо шәыга рацәала.
Ашьыжь сыхъзан,
Апрашхәа ихгылаз сынтәлеит.
Сашьтан утәыла,
Сашьтан уцсадгьыл – ишаназ.
Сылацш итнахыз усахъа,
Усахъа нашана, –
Убри акызатцәык акәын
Уцсадгьыл злаздыруа исымаз.
Иуеипшнысшьалаз атәылаф сызхытцуан,
Уа уакәын, хымцада, испылоз,
Сшузымдыруагь здыруан,
Зынза ушысыцшымызгь.
Хамтас абырлаш узназгон,
Хәы змамыз гәыблыран –
Са сбырлаш.

2003 ш.

* * *

Имрагыламта сычкэын дтагылоуп,
Сара сымраташэамта ааскьоуп.
Аамта убас исыцэтшэоуп,
Убриакара исцэытбаауп адгьыл сзықэгылоу.
Мра-ғыц хэыч анфатцхах уажэоуп!
Мра-хытэ хэыч, убриакара уцоуп,
Сгэазхара усзымкыр хэа сшэоит,
Хамш мацэазк итазоит,
Амш уара уеипш ихэычуп,
Еицшэызхаццхьаза сара исыгхо сцалоит,
Нас зны цъара сышэцэынтэоит,
Убри нахыс атцх сатэуп.

1998 ш.

* * *

Азэ дныѳнысит ашьыжь шараз
Уара уахьыцѳаз, сылашара!
Ацѳа хаа ѳаѳны иѳныршахын,
Заза бырлашла икѳабахын
Ацсабара.
Дыѳказамшѳа дныѳбахит...
Дызустада, дабантѳаахи?
Уара азѳзатцѳык ихъз удыруан.
Маза дакѳшон ѳаѳны-ѳгѳара
Тѳхагѳазыла,
Уара уиацѳажѳон гѳаныла.
Нахъхьи ашацѳа ркѳара днырсны
Дцон, дузгѳамтазо зегъ рыла.
Ицѳаара шкѳакѳаза ианылон
Сара ссаркъа,
Сыхаара хѳыч дгѳыднакылон.
Азэ дныѳнысит ашьыжь шараз
Уара уахьыцѳаз, сылашара!

1999 ш.

Уара суѣхэароуп!
Уара аапын уахшеит!
Инаскъеит, са сыцсра наскъазеит.
Уара суѣхэароуп!
Уцэар –
Угэхъааган сыцсуеит.
Умтцэуан,
Угэы ухъыр ауеит.
Усгэыдкыла уназгоит хара,
Хапхъаҕа ажэѡан аатуеит,
Иаха-иаха амра иазхауеит,
Адунеиаѣ ишахъеит
ишшара.
Уара суѣхэароуп!
Уара аапын уахшеит!
Инаскъеит, са сыцсра наскъазеит.

1997 ш.

* * *

М. Ч.

Уабакоу, узбап,
Нахъхьи атцх уцэгылоуп,
Иухагъежьюеит амза,
Аетцакэа иргэылоу.
Сдэылтцны сыцшлап,
Цъара уцэаара збозар,
Убри уцэаара икалап
Сара сзыхэа илашозар...
Уцэгылоуп угэырфа,
Угэхъаагара уцэгылоуп,
Узеипхызуа ахэыцкэа
Шьта аетцакэа ирылоуп,
Рангы дпыруеит,
Урт лымтцэыжэафакэа ирытцак.
Уахыгылоу убылуеит,
Ахъаа ду угэытцалт.
Ишпауури шьта
Урт уетца хэыцкэа рыда?..
Ихэмаруеит цъара,
Гэарада, фныда
Инхаз цъумшьан,
Жэоан зегь рынхартоуп,
Х-етца хэыцык абан
Сахынапшуа избартоуп...
Иуцроуп угэырфа,
Инымтцэо убылларцаз,
Иузаанашьтит акэа
Ацсабара уеиқэхарцаз,

Угәы аншабо
Еита ицсахәрцаз,
Угәыбылра анеихахо,
Зегы рзыхәа иушарцаз.
Издыруада нас
Мачк саргы исазар...
Иузышьтымхуа еидарак
Умала уатцан,
Умала уалан
Атцх еикәара,
Иухылтцует харантәи
Са сзыхәан лашарак.
Уи сеимнадоит
Иузеитамхәо пхарран,
Уи сахьнагзоит
Сызхьымзауа ашара.
Х-етцәа хәычык абан
Сахьынацшуа избартоуп...
Иуцроуп угәырфа,
Инымтцәо убылларцаз.

1997 ш.

АДУНЕИ ИАҚЭЛОУ

Адунеи иақэлоу сиңылеит,
Дсабин уи гэыла.
Шә-етцәак рықәра иқәран,
Шә-етцәак рымч илан.

Иузымхәазо еитеихәеит
Инымтцәо лаңшыла,
Сзымтцысуа сҕеихәеит
Игәацыпхьқәа рыла.

Сыпрыртә имч ситеит,
Исытцзауан адгьыл.
Цстатцага зы сызтитеит,
Ицсы-хаара надкыл.

Уи снаҳаларц –
Азынаҳа-зцыҭла,
Аирыз итыҭуа
Сыбжыи шәаҳаларц...

Азы амымтцәо хтець,
Хгәы иамымтцәо агәыргъа...
Икало здыруа
Дахпыларц, дииларц...

Адунеи иақәлаз разкыла,
Дсабин, дысцылеит.
Иузеитамхәо сеихәеит,
Инымтцәо лаңшыла.

2001 ш.

* * *

Шөышықәса аиха амш харан...
Мышкы ахытџуам уа уира.
Уахынтытџыз заагара,
Ухынхәуазар хәа сыпшуан.

Уи азы иахәшәын сгәы арғара.
Амџа уқәын, узхауан.
Атџеџь ыкан нахьхь, џьара,
Азы иахылапшхәу ихьчауан.

Убла хикуан днауџачџар,
Угәы уџәигон дугәаџхар...
Азы аџатџәахуан џақа,
Излахутша ухәон уара.

Уаџ изымдыруа ажәақәан,
Иумазан, иудоуҳан.
Бжьынтә уахыкәшон уи атџеџь,
Быжь-етџәак хыхь џыџ иакуан,
Быжь-хахә шкәәкәак рыхьз хәаны,
Интауршәуан, уаагьежьюан.

Сара сгылан мышкы ахы,
Мышкы атџыхәа узбон уара.
Атџеџь шана ахәшә ттаны,
Имғазоз ургьон сгәырџа.

2002 ш.

* * *

Агәқәа реибаркыра иалшәаз
Агәызатцә,
Атцх итцаа-цшаауа иалоуп,
Жәѡангәашәқәа изырталом,
Агәызатцә, агә-кьала.

2003 ш.

* * *

Сгəазырхага,
Атцх ааскьага!
Атцх иагəылоуп
Хамра-хага,
Хамра җымцəаа,
Ашəахəа хакəуп
Хара инымтəо.
Ихароумашь амрахь
Хамҗа?
Ашəахəа хгəатцгара
Инахьысит,
Уа иҗтəомашь, иҗтəазомашь? –
Шаххəоз амҗа ха хнаньисит.
Ашəахəа хгəатцгареипш ирххоума?
Уатцəуханза хзыназома?
Хагəкəа ирхəаз, инеибырхəаз,
Хаибабаанза хшеибадырхьаз...
Инеипысшьит атцхи-атцхи,
Амра иргəылыццо жəбазахуам,
Уа ихьзаап ацха кнаха,
Гəымшəа ида дзыкəлазахуам.
Агəи агəи хыхь еипызшьыз,
Хлахьынтцакəа җны илазышьтыз,
Иҗны инзыжьыз хагəкəа иртəаыз,
Иацхьо дааиуеит хара хнаҗыс.
Хара хнаҗыс – хагəкəа иртəау...

1999 ш.

* * *

Уцәа сыхьчоит,
Амаалыкъ ицәа иафызоу...
Ғытбжьык уахар, уцәырхар,
Угәы тытцуа,
Угәы ашьтыбжь сахьцалак
Исыхьзап,
Сыцкәын,
Иугуи? –
Иухылацшуа илацшу?
Анцәа сихәан, уи илацш
Сыцшаар,
Иузаазгар,
Угәы ртынчны
Уеиҗацәап.
Мамзар исхацәап,
Сабацари, ушәар!..
Сгәы атынчра зегь устоит,
Ушәазызара царц,
Уцәа сыхьчоит...
Улахь саныцшыланы,
Лацшыцәгьак ма иухызгап,
Мышьтацәгьак иуцыло,
Сипыфлан, наҕ дымфахызгап.
Уара уфуа укәыз адәы,
Узыхкәашо ахаҳәқәа
Уажәнәтә сара еизызгалоит,
Уатцәы адәы цкәаза иупызгаларц.
Уцәа сыхьчоит...

1997 ш.

ЦСЫНЦРА НАЗА

Шəхəак налысцаазшəа атцх,
Дсымоуп атцкəа ирцəызгаз,
Иуцəыстцəахыз са сыцсатцə,
Дуцызгалоит нас исазар.

Угəы зырцсацхəо ашарц заза,
Уцстатцага, угəырцəахгага... –
Уи иахь амцəа маза нагоуп,
Угəы иадырхьейт уара ахага,

Аха иузеилымкаац макьана.
Дыззеилымкааз изы днаскьагоуп,
Зынза дааигəоуп анашана,
Сыцсы ицроуп хара инаган.

Сыцсынтцра кьəц иацу, изроуа,
Цсынтцра наза,
Иназаны иаазада?!
Сыцсы датцоуп атцх иацəызгаз,
Амш дацызгаларц назаза.

1996 ш.

* * *

Сцәа иалоу, сгәы иатцоу,
Цсык еицызхалаз,
Цсык еицеифызшаз уареи сареи,
Ғыц амш хантало, –
Шарпазыхәа сурґыхоит,
Унасхысын унапала,
Иуасхәоит сыгәтыха,
Усзызырґы, сцәа иалоу.
Исзааигәоу дарбан уа уатцкыс,
Сгәы унадкысла! –
Итоу зегь удыруеит.
Зны убриаґара утынчым,
Убас ууазыруеит,
Узтамаац адгьыл
Иахтысуа зегь уныруеит.
Са исылсны уа укынза
Адстазаара неиуеит.
Иузымычхар уи ацпхькәа рымч,
Иухыша са исымаз.
Сгәы ахраґ иацшәымоу,
Сысас хәыц, сысас,
Бжъ-етцәак рынасыц
Умоуп, узнысыз
Умґа мацәысуп,
Жәґангәашә аазыртыша.
Макъана са сдысуп,
Уа уахь саныпрыша,
Уанґытцпраашагь сеидру,
Ғаикәымшәар аушам.

Шарпазыхэа сырҕыха,
Унаһыһыны сцэа иалоу.
Убас илашоуп
Ғыц амш хазтало.

1996 ш.

* * *

Сцеит, сцазеит сара атцх схызлан...
Изури згәы аҕәышра зцәызыз...
Акы салан цхызбароушә, –
Сыцкәын хәыч зынза дааигәоушә,
Дхаразоушә...
Амаалақь цәа уи ихьыхәхәоушә...
Дпыруа дсышьтан, атцх дагәылсны,
Дсышьтан, сырхынхәра мариоушә.
Сизыргьежьюам идам здамгы,
Уи игәхьяагара самгар,
Сыжәбарымызт уаха арака,
Азеипш зымаалықь изгәақьыз.

1998 ш.

* * *

Ацыпхькәа ухылтцуеит,
Ииращәк зызбаз,
Ииращәк дрылахәуп
Уцыпхь зкәыпхаз.
Иугәапхаз
Учкәын дакуп са снапы,
Илахь лашара иануп иразкы,
Аха дизтада ан уи иану еилзырго...
Ипстазаара еирызуп ахьаа зтыршо,
Зы-цкәала уи аирыз зыртәыша ауафы,
Дипыларц җамфак анизымхо аены,
Сахәоит Уара укны убри ауаф иаара!
Сахәоит агәы сца дзырцхара!
Избанзар, издыруеит, уи ахьта изыпшуп,
Сгәы амала изымхар, сгәы ицәхәычуп,
Амца итаххар, жәфан амца захьзу...
Знызатцәык акәзаргь умра изырцха,
Уи ахатыпан сыпстазаара га!
Скатца ма сыбла лашара рымбо,
Уи ибла жәфанцшшәылоу еихаггы илашахарц,
Агәыргъа зыцәмачу рзы иччабжь ишарц.
Дрыт иузымыжьжъаз рыпсы зыжьжъаша уафны,
Са сакәыз уа учкәын ихәхә, ихаткы!
Иугәапхаз учкәын дакуп са снапы,
Илахь лашара иануп ирызкы.

1997 ш.

АТЦӘАТЦЛА

Ицәоуп атцәатцла...
Атцәа ҕаңшы хәыч амцаршәны
Ицәоуп.
Атцәа ҕаңшы хәычгы ыцәоуп,
Са сычкәын иеипш.
Мышкоуп уи иахытца,
Уи ихытца шықәсыкоуп.
Ацсыкоуп иагу
Ашарпаз аaira...
Атцәатцла гылоуп атцх иаiaаины,
Уи ацсык иаразы псшьароуп.
Азаза ахыжжуп атцәа азамәа.
Тцәа ҕаңшыуп, сычкәын, узамәа,
Ухәда хәыч ашареипш итцкәашаауп.
Атцхи амши рыбжьара, –
Еимгеимцарак псшьароуп.
Атцәатцлеи сареи ҳаицырҕыха
Җмыргәамтцкәа, пшьаала, ацша хаа!..

1998 ш.

АХЫТЦӘТӘА

Абжы саҗауеит ахытцәтәа,
Апша акәһап уи абз инахысыз.
Цъара ак соухәарц уағу, слахынтә?
Сгәысеанутарц уағу, инасапысыз?
Ма сызқәымшәац азә ишьтыбжъ гауоу?
Хытцәтәабжътас ҳара ҳаиниара аағуоу?
Ма сызцәызхыоу азәы сигәырғоу?
Дысыпшу ма азә сылахъ иантцоу?
Сзыпшьо зыла, ағыра пшьа иштағу.
Зымға дырхио са дысхағоу?
Сшымгәыцзо нас днасыхъзарц,
Дсықәызбарц ма сеикәирхарц,
Ма имыцәазо амцағ сбылларц...

1994 ш.

УЗШАЗ УИСАСУП

Угәы хәычы сазызырфәеит,
Сыцкәын, сыцстазаара.
Атцхгы узызырфәеит,
Амшгы цшуп,
Уатцәынза
Инымтцәазо угеисыбжъ нашьтуп,
Зеггы иреигъу шытыбжъуп
Уи са сзыхәа аднеиаф,
Зеггы иреигъысшьо ашәоуп.
Изфыда, нас, сыхаара, уи ашәа?
Атцхтцәкъя тшәоуп уи азыхәан.
Атцх иазымкызт,
Абар ашьыжъ иахьалоу.
Зегъ иреигъысшьо уоуп,
Угәеисыбжъ ахьчара зуалу
Сыцсаанза...
Җагәкәа еицызшьыз – Җазшаз
Сиҗхәароуп.
Узшаз уисасуп, сыцкәын.
Уа узы наунагза адстазаара сахәоит!..

1998 ш.

* * *

Иуцәымзын иустаз ацәымза,
Снатәхәан цсыцла иасыркит.
Ахьта сакит хәа ансоухәа,
Сыццакит уара уахь,
Убас уара уахь сыццакит.
Сымтәыжәфақәа укәыршан,
Угәхьааган улахь сгәызит.
Ицыруазаап, иахьыцыруа
Убома хәгәқәа?!
Ибылуазаап,
Урт рымца иарыцқьойт
Хәпсқәа.
Ацсыцқьа,
Гәнаҳала итәу,
Убырлаш сыхәда иахатца,
Уи сахәырып, ма уи сығәнахып,
Ма сафыстаа иблақәа тнахып.

2005 ш.

* * *

Етѣак сыпхъеит
Жѣѣанбызшѣала,
Агѣы сзаанартит
Ахала.
Агѣы иѣахуи? –
Етѣахъаауп:
«Етѣак ыѣоуп са сзыпсахыз,
Сара исѣызаз, сыпсы злахыз,
Ажѣѣан атѣа ашьѣа сѣѣызит,
Адгъыл сшыѣѣыпѣшуа маѣара,
Шъѣа зыѣънашыѣѣѣа нысхытѣит».
Уи алаѣырзѣѣа, урт рѣара
Сѣѣа ианырит, сгѣы нытѣнаблааит
Исаѣаз ажѣак маѣара.
Шъѣа зыѣънашыѣѣѣа нысхытѣит,
Ажѣѣан сшатѣапѣшуа маѣара...
–Уаѣык сишьѣоуп,
Уахъ дубазар?
Издыруада уи диетѣѣазар? –
Аетѣѣ сазтѣааит сбызшѣала.
Уара уѣыза дуѣѣылбаазар,
Сара сѣыза уахъ дсыѣѣѣхалеит.

2004 ш.

Уара уоуп җааны ииша ахәычы,
Ухьз уажәнатә са сыпхызқәа иргәылалт,
Ухьз убас еипш агәырғара агәылан,
Нас исгәылпрааит уа ухьз мазаны.
Ухароуп, җааны ииша ахәычы,
Ухьзароуп са сзы зегь реиха иуадафу,
Усыпшырц – ус апстазаара итафуп,
Нас лашароуп җанааиниа аены.
Уи аены зегь мазоуп җара хзы,
Җагәқәа рзы уи аены зегь аргамоуп,
Дааигәахоит җааны ииша ахәычы,
Апстазаара еимгеимцара иамоу.
Дааигәахоит, адунеи шанханы,
Иираны икоу ахшара изыпшыхуп,
Хыхь апстазаара змоу иназаны,
Тҗака адггылаҗ баша уафыхуп.

1995 ш.

* * *

Дырхынхә, гәрагарада инхаз,
Уара ушқа.
Уи умчуп, Җах, Зегъзымчу!
– Ухы уаиааи, шәарала итәу!
Ашәара Нцәамысхәым!
Агәагъра зусхәу
Ахатца!
Гәырџоуп – уа угәы аңышәага!
Искуп са сгәы тысхын уа узы!
Җазшаз! Абыржәоуп! Абыржәы!
Умч ихъыгза,
Азыблара иамоу иаанахәан,
Инхаз ибжъажьо.
– Угъежъы!
Узлоу ҫыстаамысхәуп хәа сгәахәуеит,
Анцәа иумхәан уи уанышәауа.
Уалтц! Макъанагъ уахъзоит!
Макъанагъ Җазшаз дузыпшлоит,
Уи иоуп хә хгәы аңышәафгы!

1994 ш.

ААҘЫН-НЦӘХӘЫ

Апсата уаанагеит,
Дыңсаатәуп узыхшаз.
Ашамтаз дыңсуеит,
Уара амға узырбаз.

Умтәыжәға рыбжыы
Иңсугъ даанарпшуеит.
Санғыа шыжыы,
Җашта стаңшуеит.

Уа дыхәмаруеит хәычык, –
Уи схахәыбырфын иоуп,
Уа иңыруеит парцалыккык, –
Уи исхытцыз сыңсоуп.

Анакә ықәыршоуп хдәы,
Иңсахәоит иңсахәа...
Ааңыраказ дхынхәит,
Иңсишьон хараза.

Апсата даанагеит,
Дыңсаатәуп дзыхшаз,
Ашамтаз сыңсуеит
Сара – уи амға изырбаз.

1999 ш.

* * *

Алашара атџ иагәылтџны
Сара саџшааит,
Атџ нтџоомызт.
Уи ашәахәа сықәс сызџома?..
Сшьапы нықәкъар, тымитышоуп.
Сыџсы анымзалт, сыџсы сызџоомызт,
Алашара сықәс сызџоомызт.
Иара саашьтнаџааит исытџас,
Жәџангы анааимкъа збазомызт,
Сара сакәын дгьылк ианытџуаз,
Сгәазхара аџырра каломызт.
Шарпазыхәа бжы дмырхакәа,
Хаштә снықәсны, сгәазырхәага
Даамырџшыкәа, дмыршәазакәа,
Иџхыз сналалеит сгәыжжыаган.
Лаша-шәахәа тџхеимыркъаган,
Иззылыџхаз – иеикәхоз иакәын.

1999 ш.

АҒАТАХЬА

Ашәшьы ықәын,
Ахьзықәыршоуп шыта.
Ағатахьа сықәын сара, –
Ушәара иааиуа ацәашьы.
Иахьанза иухатәан ашәшьы.
Сғатахьа ағымтра иазкын,
Сгәы иузымхәо ажәа такын,
Уи ажәа ашәтеипш ишәтуан,
Сгәы итызгар ицсуан.
Уахьынтә итыџуан сгәы абжьы,
Ифыхауан ашәт есшьыжьы.
Иаҳа-иаҳа ашәт иазҳауан,
Иаҳа-иаҳа сгәы сшәаҳауан,
Исыцәтыпраар хәа уи сацәшәаны,
Царпалыкьны, ма ашәаны.
Ағатахьа сықәын сара,
Исықәын иузымхәо аҳәара.
Сыцсымтаз хәа исыман фхәарас,
Ианаасхәа – исхытцуа сыцсы...
Исыман иузымхәо ахәатәы.
Убасқан атцх аалашон,
Сыцсымтаз иакун џ-мракы,
Исзымхәоз жәфангәашә аанартуан,
Уахь инталон сыцсы.
Ашәшьы ықәын, –
Ахьзықәыршоуп шыта,
Ағатахьа сықәын сара.

1994 ш.

* * *

Иубахьоума ашәахәа агьама?
Ашәахәа схьыршоуп сара.
Уааигәахама, ухарахама,
Убжьаззама ма зынза?!
Са сыззырфәуа бжьы змам оуп,
Цәаара змам оуп са сзышьтоу.
Ажәак иумхәаз агьама,
Иухәаз аиха ишхаахоу...
Еибадырыз маза-аргама,
Еиха еибызхәаз ҳа ҳагәқәа,
Зегьы еилызкааз улацш ами,
Атак узтаз роуп снапқәа.
Алацш акәзар, уи тәхәа змам оуп,
Дыршьа змамоуп слахьынтца...
Знык игәазтаз сшәахәа агьама,
Азыхь титоит сгәыгырта.

2002 ш.

* * *

1

Аацнык сыцхызкэа ирылоуп,
Аацнык сгэы иагэылоуп,
Даеа аацныкгы гэхьаазгоит,
Уи уара ухьз ахуп,
Амреипш ухьз иахаршалоуп,
Адунеи еитаршароуп
Уареи сареи хаицыларцаз
Даеазнык...

2

Изуеи қәлада-фызада,
Исазқәынтә сызатәра,
Ақәа анлеиуа еиматцәаны,
Схьаа-еидара сатцаны,
Исыцызго дсымамкәа.
Сымџа-нтцәамтә испылауеит
Ѡ-гагак еицыланы,
Ашәахәа ианыланы,
Абан, ицоит иахьымаара,
Ара исасуан, – уахь цшәымара.

2001 ш.

ҚӘРАХЬЫМЗА

Уанбанзакоу, сыбла уапырымшәо,
Сыбла ушихгылоу,
Ахаан успырымтцау,
Уахагь ахаан усцымло?
Сумхьяан,
Усышьтыц,
Уажәгы ушьапышьтақәа
Рышьтыбжь
Исхьымзауа исышьтоуп.
Қәрахьымза!
Саанкыла,
Иузсамхәаз,
Узхьымзаз
Зегь сахәа инасцәымза.
Исызхымгац...
Исызхымгаз,
Қәрахьымза!..
Ацстазаара улымкаа схы ахызбааит...
Улымкаа – амра,
Улымкаа – ашьыжь,
Аетцәа, амза, амшын.
Сгәазхара исзымбаз,
Исзымхаз
Аҳауеипцш,
Азеипцш
зызхара
Ацстазаара ззымжәыз

Сыбла иаңырымшәо,
Сыбла ихгылоу,
Ахаан испырымтцуа
Уахагъ ахаан испымло...

2001 ш.

* * *

Зегъы сханарштырц иашьтан ақәа,
Срыцхашъан сзамѡа иахъыкәкәон,
Иашышьуан снапқәа,
Ххәассала схахәы цәаак ахәон.
Зегъы схасырштырц сашьтан, ақәа
сцәын сшыапқәа хтны,
сыццакуа,
Исзымхакәа интцәар хәа сшәаны,
Амцеипш сшыапатцақәа шны.
Афонқәа ирытцкәаса инеиуеит аѡар,
Усцәымшәан, сышзаау субар,
Игәастар стахуп сахъаго,
Ақәеипш сгәырѡа ахьыхкәо.
Акгъы сгәаламшәо схъаа зәзәаны,
Схынхәуеит нас уара усыхганы.

2001 ш.

УНЫМХАЦӘАКӘА

Унымхацәакәа уцеит лассы...
Убра ҳаикәшәап,
Убра усзыпшы!..
Ара ихазнымтдыз нахтып уа,
Ҳанхап-хантып, ҳнапы еикәырша.
Уара иургылап амҳара,
Афнытқа зегь сырхиап сара,
Нап иамкыц ампахьшькәа қәтцаны,
Укәымжәы, укаба ғыц изахны,
Са судылап сузгәыкуа,
Унзырхазеи? – сузтцаауа.
Уара инцәытцак уччалап,
Угәы сахәан усзыпшлап.

2002 ш.

* * *

Абахчаҗ арымз икәтәан тагалан,
Арымз икәыпсан абгъқәа,
Абыгъ җеижъқәа срылаиан,
Тагалан акалт схы ылатан.
Ажәфан ааскьон, ажәфан сара исгәылалон,
Нас исгәылсуан, икәаны икатәон,
Иразаны, сыбла ихытцуан
Лагьырзны.
Абахчаҗ арымз укәтәан ухынхәны!..
О, сыпхыз! –
Арымз укәтәан,
Абахча утатәан
Умшынхан,
Угәырҗаны...

2001 ш.

* * *

Атцх-ееикәа,
Атцх зкәадырыз,
Нырцәи-аарцәи рзиас ирыз.
Ашәацш зәықәыз Мраҭашәара,
Иналалеит уеы кәаруа.
Ашәацшь уқәтәеит,
Ахъзы ухьыршоушәа,
Мцак уцрасыр умбылзошәа,
Ус ахътәы кәылзы наушәылан,
Уцеит сылағырз унцәылан.
Атцх-ееикәа иақәтәоу сәыуаф,
Мраҭашәарахь атцх зкәадырыз...

2001 ш.

ДАҒАЗНЫКҒЫ

Дағазныкғы ишан, ихәлеит,
Амра җыххаа сгәы итаҗсеит.
Уи аҗеыхақәа еизганы,
Гәык сырҗхеит сара сгәаҗны.
Ицаҳәцаҳәуа Гәымра шуп,
Уи аҗхарра са сашьуп,
Исхыҗсаар сынхоит сзатәны,
Сузымдыруа, дағазәны.
Амш исзымбо сгәазхара,
Ианынтәа – сынтәоит сара.
Аха ииуазар амш ғазнык,
Ғыҗ сылхытүеит даға анык.
Дағазныкғы ишан, ихәлеит,
Амра җыххаа сгәы итаҗсеит.

2004 ш.

АМШАҘЫ

Иахъа амш нтџаазом,
Амш аууп,
Амырхџага ахъыршоуп, игџыкуп,
Цсатакгы налатџоит ус ицџаакза...
Снеиуеит амшкџа иреихау сгџы иџагза...
О, хлашарбага Амшапы,
Цсџыхран иаџаауа хџџы!
О, ацсџаџага ацсџа, –
Ихаџџиту илцџа-игџыцџа! –
Иахъьугзарц хуџџоит хџргы!
Наџаџа, ушьџангы, уажџгы,
Улшарала хџ хџибаркуп!
Азыхъ еипш хџаџыхџар хџахуп
Уа Уажџа, имцсуа, ибзоу,
Мшапы-гџыргџаџџааша зыгроу.

1996 ш.

* * *

Рацхъаза испылаз ацшоуп:
– Сахыѳаз, сахынтѳааз хароуп,
Аацын уоуп иахьиуа,
Гѳыргѳаѳѳаша са соуп изауа.
Ажѳабжѳ ѳыц сыман сыбзааит,
Дгъыл ѳыцк ба бзыхѳаа исыпшааит,
Ацхара убраѳа интѳаазом,
Уаѳа зегѳ қѳыпшқѳоуп, иажѳзом.
Ажѳѳан иатѳѳоуп уа мыцхѳы,
Амра иѳацшѳуп ахахѳы,
Иларшѳѳуп аетѳѳа ашѳац,
Уи еиѳѳу атѳылагѳ бамбац, –
Инѳахѳытхѳытт слымхѳа ацша, –
Уи адгъыл ѳыц быхъыз ахѳа,
Уи адгъыл ѳыц алан бразкы,
Уи башѳақѳа иреиѳѳу азкы.
Аацын уоуп иахьиуа,
Гѳыргѳаѳѳаша ба боуп изауа!

2003 ш.

Ибзахазгъы сара соуп,
Егъытцуам нас, абыржѳоуп
Ианталахыз са сыцсы,
Саанарцшит игоз сгѳы абжы.
Сѳыхозар хѳа амш пшын,
Амш инымтѳаоз шыжбын,
Мачк иѳыхътан, мачк ипхан...
Мачк ацѳазаара сѳаххан,
Сааит, сынхарц саѳуп абра,
Сааит, саиааин зны ацсра.
Ара испылаз, ма сызбаз,
Ара исеигѳырѳаз, сзырцхаз,
Зегъы ирыстоит ишаны
Са сыцѳазаара ашѳаны.

2003 ш.

* * *

Нас зны дысцылеит агэыраз-гэыцха,
Дсафсны дцеит игэацхара схьырша.
О, Анцэа ду! – схэеит,
Лашарак карцха,
Ахэылбыгеха исзырхэла,
Ашыжь сзырша!
Исафсны ицаз снаихьымзашеи нас,
Са сакара издырхьада агэыраз дзыцсаз.
Амш антацэыз, атцх аныхьтаз
Унацкэа рыцхара са соуп изуҭаз.

2002 ш.

ААЦЫН АИРА

Аацын җыхоит уаха,
Уахоуп аҗхара.
Ишҗыхо смаҳар хәа сшәаны
Сзыцәом сара.
Уи ауп исызгәакьоу абжы, –
Аацын аира.
Уҗыха җазнык сара сзы,
Исхырс ухыцша!
Уи атцлақәа иргәылсны иаауеит,
Апыткәырқәа иртоуп,
Уи ажәфан ицсыцны илбаауеит,
Ибгы иатцәан амахә иаҗоуп.
Ашьац аҗы ашьта убазом,
Аацын – ашьац ахатоуп.
Ицсатоит, абжы уахазом,
Ицсатогы иароуп.
Иузгәатом аацын шаауа,
Адунеиаҗ макьана зынроуп.
Аҳауа шытыбжыла ишытәуа
Избартоу азәызатцәык иоуп, –
Хышыцбоушәа зылацш тцару,
Мцәыжәфада ацшалас иахьзо,
Зхәыцра мазоу, згәы аарту,
Амца нашана зыцроуп.
Аацын хгәаҗоуп иахьиуа,
Иаҳауеит згәы азызыршәа зтаз,
Иазҳауеит җыц агәыгра аката,
Згәаҗы уи ажәла лазтаз.

2004 ш.

АТЦЫС ИАТЦӘА

Иахьыз сыздыруам,
Зны исыцәцеит стцыс иатцәа нытцпраан,
Сгәы ашәада иныжьны.
Сашәақәа сгәытцпаа исцәызгаз,
Ашәа затцәык сзырхынхә,
Атцыс иатцәа атреипцш
Итацәуп сара сгәы,
Атцыс иатцәа ирхәыз еипцш
Салоуп ахауа.
Сызлацыруа исымой? –
Сымтәыжәәа руакы.
Нас саргы зны ахыкәаалеипцш сталап,
Ажәәан катцәара нак снафканы.
Макъана хпырлап ишхалшо хара,
Еицаххәап, стцыс хәыч, уареи сареи ашәак,
Уи ашәа захаз җитыц: «Еиҗа!..
Ишәхәа сара сзыхәан еиҗах даәа ашәак!»
Макъана иацсоуп, нас иацсоуп анхара,
Уареи сареи хашәа ргәапхозар ауаа!

2004 ш.

АҔСНЫ

Утакуп амацѣаз...
Ацстазаареи ацсреи наузцас
Иухыкѣшоит,
Реикѣшара нтѣом,
Утыпраан цъаргы узцазом.
Утагъежъуа утоуп уцшаауа, –
Цъара еимкъарак убар,
Цъара мацѣыск аалашар...
Удсаатѣуп, умтѣыжѣѣа ркѣыдуп,
Ацсны, нас зны иааузхар...
Макъана жѣѣангѣашѣѣа аркуп,
Макъана сыцсатѣа утѣахуп.
Уа уакѣзар сымш, сызкѣыхшоу,
Амацѣаз мыжда утыпраар стѣахуп.
Сукѣшоит, сеикѣшара нтѣом,
Нас зны снаукѣыхша сѣоит,
Убасѣан мацѣыск аалашоит.
Абри адгъылаѣ уаха уцсра убом,
Сыцсра акѣзааит атѣыхѣтѣантѣи ацсра.
Наунагза уакѣлаз ура!

2000 ш.

АМШ ҒЫЦ

Амш ғыц ыкоуп хара,
Уи ажәѡан ду иатѡа иѡоит,
Зны-зынла аѡәара уѡоит,
Ҳгәы ѡнатәахьеит уи азхьра.

Уа шәышықәса инеиуеит мышкы,
Шә-тәылак уи ахра назоит.
Шәышьханхытѡ икоуп хгәыхәтәы,
Ҳшымгәыгѡо иааир хәа хшәоит.

Уи – ақәрахьымѡа иразкы,
Зықәра иахьазгьы днаѡом.
Имиѡ изалхуп мѡакы,
Уи ари адгьыл дазкѡом.

Ҳаѡхьака икоуп мышкы,
Ахаан уи амш хәхьазѡом.
Сыѡкәын, умшәакәа упры,
Умѡа арака интәаѡом!..

Амш ғыц уара уоуп иззыѡшѡоу,
Нѡәа илѡха уи амш иахьыршоуп.
Ушьтахька иныжь зыѡс уаароу,
Наунагѡа азыхәан ушоуп.

2003 ш.

* * *

Атцлақәа ҫеижьуп, атцла – қацшьуп,
Ихымкәазо ақәа хыхь ажәҫан ихшьуп,
Ҙагалан ааскьейт, Ҙагалан – шьыжьуп,
Ҙагалантәи ашьыжь азамҫа цәаakup.
Инадкылан сқьышә азамҫа сырбейт,
Ҙагалан сгәызит: «Бзиала уаабейт!»
Ҙагалантәи мрала иҫышәарччейт амш,
Уабаҫои убналан, апхынра, ухьамцш?..
Убас исцәыбналарц иаҫыхуп сҫара:
«Баша бгәырҫойт, зегь уаароуп, иуаара...»

2004 ш.

ЗЫЗЛАН

Дынхахуан азы ахраѣ
Азызлан – азахкѣажѣ.
Дахкѣажѣу, хтныцхѣысу?..
Ха хзыжѣаѣ илусуи?
Лыхцѣы шыкѣыркѣа зса-зсо
Азмыжѣ ихыцсалоуп,
Илцѣызыз уи арцыс
Уажѣыгѣ лгѣы далоуп.
Лнапы цшзакѣа лывацса
Азиа дыхиаалоуп,
Леалырбылуеит амра,
Лыцсыз-цѣа налхытцарц,
Лыцсыз-цѣа дагѣылтцырц,
Уи арцыс леизылкырц.
Азызлан дуаѣума?..
Дыцсыззар лтахума?..
Издыруада, издыруа...
Дыгѣжѣажѣо, дуазыруа
Уи хкѣара дтахазар?
Дуаѣхар лтаххазар?
Дтыпха цшзан ахабла
Дынхалсуа, даахалсуа,
Дызуста, исшѣырба нас,
Абри аѣыза згѣы иалсуа.
Зызлан дысѣызазар?..
Зызлан дсахѣшьазар?..
Захрас дахѣамоу,
Дахѣыкоу харазар?

Лыцшзара-лыхаара
Арпарцәа хызххъаз...
Дхатцахеит арцыс хәыц,
Илцәызыз, илмазаз...
Дыцхәысзар дылпылоит,
Дылпылоит ахатца.
Лтахызар дахкәажәыз,
Лтахызар хтныцхәысыз,
Даанахәоит уи иахра,
Шә-ахрак ирхысыз...

2004 ш.

ХЫБЛА-НЦӘХӘЫ ИЛЫЗКНЫ

Амра хыбла лызтаны лара дыршахит,
Днаган нас адауы иңсы днатцартцахит,
Дыртцәхит цъара думбо, думахахауа,
Аха лызбахә ахьгалак зегь леилахахауа.
Дналалоит азәы иңхыз,
Ғазәы – ихәыцра.
Азәы ахьаа еиңш дизцәыртцт,
Азәы диңылаанза диңыртцт.
Уа угәы ғылкааит,
Аңстазаара ахатә лыңшра ахукааит.
Уңсы ахьынзатәу узызхьуа
Лара лакәхоит,
Лыҕхьыблала дназхәаңшуа
Дылблыр акәхоит.
Улзааигәахаңцхьаза днаскьоит,
Шәымҕак дрықәуп.
Уңсы лықәырзуа уцалоит,
Ус иуқәуп.
Нас знымзар-зны уналыхьзар,
Ухы лыхтнүцоит.
Адауы иңсатцан итцәаху
Умҕахылкьоит,
– Улышьтамлан! – хәа ихәхәоит
Шьоук уа ушьтахь.
Ғеузнымкыло уцалоит,
Уагьдагәахоит, уагьлашәхоит.
Хара икоуп лахтыңра –

Адауы ипсатқан.
Ҳа ҳеы иґоуп ла лызхъра,
Ҳара ҳгәатцағ.

1999 ш.

* * *

Ашацәа ракәызтгы угара иахыкәшоз,
Ахала итцысуан.
Цсаатәын угарашәа зхәоз.
Ахәы ҳарак дықәгылан аңьныш даацшуан
Ианшоз...
Дукәиблаарц ажәџан амца аиркуан
Шәацшьны
Ҳазшаз...
Дҳашхатәараха дгылан уан узыхшаз.

1998 ш.

АМААЛЫҚЪ

Ашамтаз мшапын, уаха чаран,
Ахала итцысуан ҳара ҳгара,
Ахала агарашәа ахыуан,
Ҳаштаґы амаалықъ дыуан,
Амаалықъ дыуан, дыхәмаруан,
Амаалықъ иблақәа қаруан,
Ихахәы пшқа хын – ихыпшшәылан,
Харпны ашара наишәылон.
Азаза ахыжжын иара изамәа,
Дицәызит дызпылахъаз амәан,
Ихылапшран иказ дихаштит,
Даҳзылбааит нас ашьжымтан ҳаштаґ.
Амшац аазгоз иара иакәын,
Ипстазаара – инамзоз лакәын,
Ҳа ҳзыхәан дыпхызын, даҳцәызит,
Атқабжьон ҳашта дынтытцит,
Ҳагәқәа зегь цъарак инеидкылан,
Дцеит, шыта уафы дизынкылом.

1999 ш.

* * *

Агəхаштра аҫаскын гəйтцағара иҫазөеиуа,
Еималеит ҫапстазаара.
Зынтапса ахəычра ҫəа,
Хəычрапсахра гəылара снейуеит.
Агəхаштра аҫаскын гəйтцағара исызөеиуеит...

2000 ш.

* * *

Иѳоуп ахаан җазхымзо мшапкы,
Җазхызо җазхьяан,
Җахыымназо ахаан,
Җназарцаз иҗагуи, иҗагуп ацсык...
Иѳоуп ахаан җазхымзо мшапкы.
Уи амшап нахьхы цъара қәала иҗахәхәоуп,
Мшап қәала хҗахәхәоуп, макъана җаибгоуп.
Җаибгоуп, аха иҗамам уи зҗазыгзо гәык,
Иѳоуп ахаан угәы иузтамгзо мшапкы,
Арахь угәгы итнымтцәо,
Уазхьяан узхымзо,
Уишеит мшапшафык.
Дыѳоуп ахаан узцымло уафык.
Уи амшапқәа шытцәран игәйдкыл икуп,
Саницыла, – Саргы сгәйдкыл, суафуп, –
хәа иасхәеит, – суафуп, устынхеит!..
Аха убас еипш тынхадарак игәйдкыла игеит,
Игеит исызныжъны убас тынхарак,
Иѳоуп ахаан угәы иутнымтцәо гәырфак.

2001 ш.

* * *

Атцх иканаршәыз уарҳалны,
Ишәтыз адәы сахъаниаалоу,
Сан лнапы хаа ҳалалқәа
Сдыртцысуазшәа, ацәа сахъалоу,
Хәыңы-хәыңла схъаақәа схыргоит,
Нас аамта азиас ду сырған,
Схәыңра лашеи сани сырзыргоит.

2008 ш.

ҲАЗЦӘЫМЦО

Иаҳхафои́т лацшык...
Уи ҳахьчоу, ҳақнашәоу?
Ҳгәы азнык еи́ташәар...
Ҳгәы итафәуеит шы́тыбжьык,
Ҳзыртынчуа уи ашәоуп.
Ҳазцәымцо ххы́пцшуп,
Ҳазцәымцо цсра гәашәуп.
Апстазаара тәуп,
Уи иатцарсу агәашья
Шьта ихәарәуп, иажәуп.
Агәашья зы́псаҳуа,
Цсра-гәашәқәа ирнахо
Иаҳхафәо нцәахәуп.

1998 ш.

Зқы цахала ҳаидызхәалаз,
Цахацыпхъаза хгәатцгара акәны.
Инеихысыз ҳалапш лакәны...
Амыш нымтцәа назыбжъалаз
Ҳара ҳакәу, җа шыоукыху?
Разкы шкәакәоу, гәырфалыху
Ҳацстазаара?
Мышцышәагоу?
Баша иныху?
Мышьта бзиа, мышьта ныхәа! –
Ҳашта, хгәара зегы зныхәаз.
Жәфангәашәпхъаран дгыл иазнеиз!
Ҳара дхалоуп уи Еитеиз!
Азә днагәтасшәа, ҳашә аатыхит,
Азә наҳақәеитшәа, ҳаапшыхит.
Арахьынтәу, наҕыстәилоу
Ҳгәы ахьантә ақәызхрыц иаҳцылаз?

1998 ш.

* * *

Згәы ацстазаара талаз,
Насыпны изыцралаз,
Зыгәхьаа зыцрыцыз
Аамтала.
Уатцәашьтахь, уатцәынза,
Тцхеикәа, мышлашала,
Җаицыз, җагьеинаалоз
Гәыпхала.
Җгәы итоу маза-нымтцәа,
Иузымхәо ажәала,
Җгәацхара зегь нымхкәа,
Ирзаҳшап
Хәта-хәтала.
Ма ираҳтап мышкала,
Уахык ала ираҳтап,
Җабзиабарала
Җацсадгьыл зегь хаҳкьап.

2009 ш.

НАС УСПЫЛЕИТ

Нас усцылеит
Ианеицылос амши атџи,
Ашарабџыгы анымаафуаз,
Сиетцаггы ажѳсан тѳцараѳ
Инымтѳѳоз жѳеинраалак анафуаз ...
Нас усцылеит,
Сымш хьшѳашѳақѳа
Сырѳыѳлан,
Санзырѳѳымѳоз.
Хара икыдын,сазырѳхомызт
Сымра – ѳымѳѳаа.
Нас иснылеит,
Исынхалеит уара улаѳш,
Исѳыххылан еитасыѳхьеит,
Уара убла санхыѳшыла
Стѳаыгра ѳыхеит,
Сагънампытѳѳѳарааит уи исыхъыз.
Нас исхылеит,
Исыххалеит уара ухъыз.

2005 *u.*

* * *

Лацшык сышьтоуп, еимгеимцаран,
Знык сынкылыблаан мацара
Нак исхысырц.
Лацшык сыцуп,
Лацштцашәарак,
Зны иаацәырцуеит
Еимгеимцаран,
Иахынтәиааз сзымбатәбаран,
Уи сшазхәыцуа,
Сшаргәатеиуа,
Нак инытцабоит ашараз.
Амш аапшыхуеит икеикеиуа,
Гәнаҳа амазам, иахарои !..
Лацшыкгы ыказам исхафоз,
Исафазоз лацштцашәарагь.
Зегьы ириааит амш гәыцқьа,
Амра-цстазаара-гәапцхара.
Алацш-еикәа, алацшыцәгьа
Иналабеит ацсабара.

2007 ш.

* * *

Сгәы итаз, исзымхәаз итганы,
Ишәтуан уа уғапхъа адәакны,
Уи ашәт қапшыын, уи ашәт пхашьон,
Уи ашәт ағы сымаза аеазон.
Сгәы итаз, исзымхәаз итганы,
Иахантәарак иауан қәаны,
Ихытцны амқақәа ирнын,
Исныруаз уанаҳәарц иағын.
Сгәы итаз, исзымхәаз итганы,
Уа уашта итәлеит ицшаны,
Уа убаҳча итагъежыит иара,
Уи атцлақәа архәеит асаара.
Сгәы итаз мацәысит, идыдит,
Хыхъ жәфанағ ацыпхъ ағыддит.
Уи ацыпхъ уқәыпсеит уара,
Исзымхәаз кәицын – сгәыбылра.
Унцәан, уцхызын, уагъуафын,
Зынзаск ға цстазаарак уатәын,
Саргъы устәын ишыстәу амш,
Ишышәтуа ашәт, саргъы сышәтын.

2008 ш.

* * *

Зны сыңсызын амшын ахраф,
Амшын хәаада сатәын.
Аңсыз дуи, нас аңсызкәи
Са сәырцәысыхьчарц сафын.
Иуңсыхәои, ахьтәы цсыз хәыч,
Амшын дузза агәаны,
Зны узымпытцтәрааз аңсызкәы
Дгылоуп икаҭа ханы.

2009 ш.

АШӘТ ШКӘАКӘА

Уахынла ишәтыз ашәт шкәакәа,
Уахынла згәаштца аазыртыз,
Уафыбызшәала ажәак мхәазакәа,
Исоухәеит ацшзара закәыз.
Ашәоуп изфызозу уара ушәтра,
Ашәа шкәакәак ииуеит сгәәфы,
Иахымыгзакәа амра ахышәтра,
Уи ашәт иагәылалоит сыңсы.
Уи схәыңы игәыргъара иафызозуп,
Уи иччаңшь иамоуп ашәт ацшшәы,
Ацстазаара амаза аргамоуп,
Уи ашәт иңәырнагеит уажәы.
Цәахтәыс уареи сареи ихәмоу,
Мазас уареи сареи ихәбжьоу,
Уи ҳаңкәынра, уи ҳашәтра агъама,
Уи аҳамта шкәакәа занашьоу
Ҳа ҳауп уажәы, ҳа ҳауп макъана,
Нас ҳалагәыргъап ҳгәазхара.
Уи ада ацстазаара маңьаноуп,
Уатңы исасуеит уи ғаңьара.

2006 ш.

АПСНЫ-БЫРЛАШ

Бырлашны амшын агәатца итаршәу, –
Убас сгәатца утаршәуп Аңсынра.
Убас сбырлаш зқы-цәкәырца ахаршәуп,
Уакоуп сыңсы ахьтатцәаху сара.
Сыңсақны уназарц Аңсны уңшаароуп,
Аңсны-бырлаш, гәылаша, гәыпха.
Аңсны убарц шәыңстазаарак убароуп,
Шә-Цсынрак ургәылсыроуп уара.

2005 ш.

* * *

Тырқатәыла икоу аңсуаа ирыхъзынфылоуп

Амзара цәқәырцоит амшын еипш,
Аңша ытцоуп аңса-ккара,
Сазызырфоеит амшынгәеисыбжъ,
Амшын ыцәоуп иааңса-икара.
Пхыз иабахуеи? – Апра шкәакәа,
Агәы ихыршәлоуп ихыхәхәала,
Амза илнахт амфәхәаста,
Апра мкәалахырц ахала.
Уи иагоит разны шәахәала,
Иреигъзоу тәылак афәы изхытырц.
Амшын гәыкышт апра ацәызыр,
Апра иамазам агәала.
Апра итоу амшын ду дырырц,
Аңша даңхьоит, иргәыбзыгуеит,
Итәыла цшзеи иареи еибадыыр,
Дзыргәакуа игәхәагара еихсыгъуеит.
Изсо амшын аңхыз ду иалаз,
Ашәышықәсақәа ркны икәалаз,
Уи апра – сара сгәыгра шкәакәа,
Аңсны узхытц усмеижьазакәа.

2009 ш.

* * *

Уааит уара асы-лаша атёылахъ,
Уатааит уара ақәа-пшза адунеи.
Дбырлашха амѡан асы-аҳкәажә дупылеит,
Дразныпсараха амѡан ақәа-арцыс дуниеит.
Иарбаныз, азын, бзиарас уа иулаз?
Иарбан, тагалан, цәгъарас узыниаз?
Асы-лашеи ақәа-пшзеи рхәааф хаатгылан,
Иҳазгәамтеит иҳавсны ҳапстазаара шцаз.
Аапын тамашәтны икапсеит ҳара ҳтёылаф,
Апхын аапсеит ҳара ишаҳзыпшыз,
Ҳамаза, иаҳтәахыз, атәа қапшь иагёылан,
Ҳанасып иҳапшааз иаҳзымдырт иапшшәыз.
О, уара, ҳаамта зынзаск улаҳёыхым,
Уа уакәзамыз анкба амтцёыжәѡақәа змаз.
Апсаатә мѡас уоуп уара, зыпырра тыхым,
Шәыгак ауп, пштәык ауп уа узыҳәан инхаз.

2008 ш.

* * *

Уоны цшза сызныжьны,
Уашта сҭакны,
Иабыкәу сааныжьны
Уахьцаз уцырны?!
Сыштытҭра сыздыруам,
Сшатцәы-шатцәуа сҭоуп.
Уашта еихатә гәарала,
Хахәла икәыршоуп.
Уааира егъагым,
Уааира акрыбжьоуп,
Агәашә ауркыргъы
Сцоит зегъакоуп.
Стыпҭраауеит хыхьынтә,
Сатцсүеит тҭакантә.
Сызцәымцара сыхьын,
Сацәцазеи заҭкантә.
Уоны цшза сызныжьны,
Уашта сҭакны,
Иабыкәу сааныжьны
Уахьцаз уцырны?!

2010 ш.

* * *

Даныцәоу изхауеит схәычы,
Даапшыр, исахауеит ибжы,
Длахәыхуп ашыыжь ахәтеипш,
Дласуп ашыабыста хәыч еипш.
Абна иаалкәаз, – даалкәеит атцых,
Амш дналалт иеырхатцан.
Дузынкылом, уи дарцысуп,
Зегы дрыхъзароуп, дагырацысроуп.
Ашыыжь деигәырған дапылоит,
Дахыццакуеит, дацыххылоит.
Амра гылар, амра дацуп,
Дымрахәагоуп, уи дмархәацуп.
Уатцәтәи амшаз дгәыргәафәхәашан,
Дысцигалеит сызкәыхшаша!
Ацстазаара нтәара шақәым,
Са исирдырырц – уи азакәу?
Уахьцалакгы Ҳазшаз илпха
Уара иуцыз, уара иугәылпха
Амфа уқәыз уатцәтәи амш ахь,
Шьха ҫазарахь уца ухьамцшкәа!

2008 ш.

* * *

Зны-зынла уи сажэеинраала гэхьаазгоит,
Изымфыц, сцэа иаламшэац уажэыгъ,
Зны саныцэоу цхызлагъы истаахуеит,
Инысхалан саанарцшуеит шыжыык.
Сацэыпхашьан, абла атацшра сзымгэагъуа,
Саанхазахуеит сзаламго афра.
Уи ажэеинраала сгэы итоуп итнымтэахуа,
Сгэы азыхъ еипш итцхэрааит иара.
‘Ғамѡак сзахэар – цэахэа затцэык аныцдахуеит,
‘Ғамѡак агъама – атцыхэтэантэи сцэахэа.
Уи аґамѡа сыцстазаара ахтныцдахуеит,
Уи излаѡу иреигъу ацэахэа.

2010 ш.

АКӘАРДӘ ИАЦӘА

Ажәѡан иатцәара иагәылсны
улагырз сықәтәоит...
Җаштаҗ зымала игылоу
акәардә иатцәа сықәтәоуп...
Тҗхыбжьонуп. Акәа ашьтыбжь газом,
Сшеилысра сеилысхьейт,
Аха атҗх сагәылтҗны сҗазом,
Исзоуужьыз аамтә нысххьейт.
Сымѡа азхәыцрала стәуп,–
Сахьынтәааз, сахьнеиуа...
Җаштаҗ саатгылан сыҗшуп,
Акәардә иатцәа сееиуатә.
Сузалымбааргь атҗх, умшәан,
Салазт аамтала.
Уатцәашьыжь угәы сынташәар,
Саауцылоит лыҗхала.
Макьана ара сыҗоуп, сеибгоуп,
Уа ушҗка исымазам гәала.
Макьана сымшқәа нархоуп
Уа уныхәаҗхьыз ала.

2009 ш.

* * *

Азэы дсывсит ааигэаза,
Уи ихыцша сара исыхъзеит,
Знык санынтацш илакта,
Нас сыцстазаара ҕаакхеит.

Азэ дымҕасит хараза,
Аха ицэаара ааскьеит.
Уи ицэаара сшахыцшыз,
Сыцстазаара дааакхеит.

2003 ш.

АШӘТ-ҚӘА

Ақәа ицәгылоуп атцлақәа шәтны,
Ицәаакыз рышәтқәа кацсоит,
Ишкәакәаза ҳашта хъаны,
Ихкәаанза ааңын цоит.
Ҳаипылап ақәашәт анауа,
Уатцәашьтахь, асаат ааба рзы.
Ҳаанымхарц ицаз ҳрызгәыкуа,
Ҳаиниап, утахызар, уажәы.
Мышкы затцәык ауп ианауа
Имазоу ашәт-қәа захьзу.
Дыкоуп уи амш зыцшаауа,
Дыкоуп уи амш иазыцшу.
Иалан ақәашәт ҳлахьынтца,
Ушьтахька ухьамцшкәа уаала.
Егьхагым, уи амшгьы ҳахьзоит,
Иаҳхьысыр, ҳгәы итаҳкыз назоит.

2007 ш.

АНСОУ

Уцәан, сыпшқа, утахәхәа,
Узырҕыхада шыжыза?
Атцыс ықәпраан уа уцәырҳаит,
Амтәыжәҕабжы уа иуаҳаит.
Ичырчыруан уара узы:
– Шыжыбзиа, са сразкы!
Гәырҕаҕәхәаша, ғыц ииз!
Зыхыз ацтазаара ианыз.
Сшыцәаз сықәғызтыз абжы:
– Абар изырлашо быҕны!
Иара иоуп, нас, псыс ибхоу,
Дыбзааит, бицыл, Ансоу!

2007 ш.

ДАНЦЫШӘАРЧЧО АМААЛЫҚЪ

Хахәы чқәаҗыл,
Бла маахыр,
Иқышә цшза
Гәилшәтуп.
Данцышәарччо амаалықъ,
Хаарала са сымш тәуп.
Изамѡақәа тәа қацшыуп,
Амра изамѡа агәызуеит.
Уи дзырҕыхаз шарабжыуп,
Аетцыс иаттәа деипхызуеит.
Адәхәыпш икәуп икәкәашо,
Изыпшуп аеыѡчкәын хәыч.
Уи игәаҕра иңеиѡшо,
Ашыжы ауп уи иңеыжәло.

2009 ш.

УЧЧАБЖЬ

Уччабжь хымкәа қәаршаѡха
Сара исықәтәон ес-уаха,
Аха есышьыжь уччабжь хкәон,
Умра хыблақәа хаахон.
Урт рхыцшылара гәағны,
Сцон уа ублақәа гәызны.
Убжьы сышьтан сахьцалак,
Убжьы сахьчон саншәалак,
Уи тәыуабжьын, ма иччабжьын,
Уи сыцстазаара иабжьын.
Ҷыц иҶыхаз мшын уара,
Зегь зырҶыцыз мчын уара.
Сымш зныхәаз ацшьаѡы—
Уччабжь хымкәа қәаршаѡы.

2011 ш.

ИСЫЗНЫЖЬ ШӘЫГАК

Исызныжь шәыгак, зегъ реиха илашоу,
Асахъаѳыхѳы зшәыгақәа зшо.
Исыт зегъ реиха икәандоу ацшшәы,
Ихызѳарц уи ала зны исхалаз ашәшьы.
Уаарас – ашәыга пхаррала итәу,
Аамта хьшәашәа исиааирц иаѳу,
Уи ацшшәала саиааирц,
Исшәырц икацшьза,
Аха акацшь шыацшшәылоуп,
Иахцәақәтәаз хәара.
Атцхгәы еиѳызшо мацәыспштәык сызныжь,
Шәытцхык анеихало иааимкьартә иказцо.
Сытцх мзацшшәыла, разныла ихыркыз,
Сымш гәыцрала ипхартә иказцо,
Уаеигзан ашьаццшшәы,
С-Ацсны иахьырша,
Мрашәыга, хьыцшшәыла, хьзыла ихырча.
Цшшәыс иамои ххақәитра,
Иагьамои иара?
Уи атцанза иззыжәыз
Дахыцоит ацсра.

2008 ш.

Ихысын ажәфән,
аецәә җнаркьеит!
О,уи зыкәшәаз
ицсы абжа ицәкәтәеит.
Ицәхытцт игәашьтыбжь,
иалатәеит амшын,
Уи злымҗа итәсыз
ауафы длашәын.
Ихтит нас иблакәә,
уаф иимбо ибаларц,
Етцәак иахцәахәыз
ихьяа ичхаларц...
Деикәхарц, ахыкәәалеипш
згәы ахәтә җзыркьяз.
Дымпсуа-дыбзамхо –
уи ахы зыкәшәаз.
Уи ажәфән иалнахыз,
имҗо аецәә инхалт.
Ауаф игәы зыкәшәаз –
ихьяакәә арҗеит.
Хәык сынхытцын,
даәә хәык сынхалт,
Сгәы еитцытын,
сгәашьтыбжь сыцәкәтәеит.

* * *

Иудыруама, уаапын сакэын,
Имзанраз уцшзара сакэын,
Ушэтра зегь зыршанхаз сакэын.
Удэы иатцэа сыкэыршан сзазан,
Убгы иатцэа сақәтэеит сцэыкэбарны,
Сыкэнарбеит мра шэахэак сазан.
Иудыруама, зиас дук атцан
Схахэ шкэакэан, сбырлашны старшэын,
Сеимхэыцны зны ухэда сахаршэын.
Сыцшан, зны иуцылан ушьтызцааз,
Уаапын хылцагь ухызцааз,
Узамѡакэеи укышэи ирхысыз,
Ицахэцахэуа ублагэ интысыз.
Сара убри улабжыш сакэын.
Итцаау сгяама умбакэа,
Ихышэашэоу сзы цкэа умахэакэа,
Сыцсы ахаара иатцоу уздырзом,
Са сышкагь ахаан узырзом.

2007 ш.

АҢСААТӨ МӨАС

Ажәџан иаҕыкьаса инеиуеит аңштәы иатҕә,
Ҙадгьыл иахытҕарц егьагым уажәшьта.
Аңсаатө-мөас сашьтоуп,
Среиуоуп уи иаџазо,
Аамта-ңсаатө-мөас схыпрааит еиҕа.
Уи снахьыңшаанза аҕауа лас иалазит,
Ҙамтас аңша иатҕә ннажьит тҕака.
Ҙакамшәа, ҕмааиңшәа аамта ҕалазуеит,
Ажәџан ңштәы ҕеалазџан,
Ҙлеиуеит ҕқәаха.

2010 ш.

* * *

Жәфәан иәфәйтцшәан, цәыкәбарк кәтәеит,
Лабжыш-цәыкәбарк шә-гәырфак тәзеит.
Шә-гәырфак чҳаны дыччеит азәы,
Уи ичча ифәнахит шәфык рыцсы.
Иузышьтымхуа лабжыш хьантән,
Иузымычхартә уи аччабжь цан,
Ипхан, икәандан, иласын,
Лабжышк уи ала ирбатәын.
Шә-лабжышк ахылтцаргь агәырфа,
Ччабжьык иазымиааит иара.

2006 ш.

АМЗАШӘ

Усмыхәаңшын, амза,
Улаңш саңәшәоит.
Арахәың па хәың дықәгылан
Азғаб дкәашоит.
Амза – уи акәашаф
Лыблақәа руак,
Шәара амзашәа лзышәхәа,
Лара даныңслак.

1990 ш.

ААМҢАДАРА

Закәу аамтааз...
Тамашәтреи быгъѳежьреи анеицыз,
Ҙагалангъы аацынгъы анеициз аамтакны.
Сагъқәыпшыны сагъбыргны саналаз
Уи аамта,
Уажә аамтадара ицәхалаз,
Зтамашәтра быгъѳежьран иапылаз,
Апсра аччапшь шәыта зынхалаз.
Закәу аамтааз...
Акгъы сзеилымкаауа, сызкызу?
Разкызу,
Ас зегъ ахъеилаз,
Ас зегъ ахъсылаз –
Тамашәтрагъ, быгъѳеижьрагъ,
Ақәыпшра хыткъарагъ,
Абыргра лашарагъ.
Апсра аччапшь иаркараз...
Закәу аамтааз...

1991 ш.

* * *

Шәы-ңстазаарак бжьоуп ҳа ҳабжъара...
Шәы-ңстазаарак урылсны уаазаанза
Даеа убриаҕара бжъалоит.
Исхьымзо сгәы уалоуп.
Исхьызазгы, исафсны ицазгы,
Рыгәкыра исзынхазгы, –
Шәы-ңстазаарак ыҕоуп.
Сыздыруам уи салсны
Сышцазгы,
Исықәыз еидаран,
Убас ихъанҕазтгы,
Шәы-ңсык ахьухогы
Акы аанымхо .
Шәы-ңстазаарак бжъысыр,
Шәы-ңстазаарак бжъалоит.
Сызхьымзо,
Шьҕа уаҕа сызхьымзо
Сгәы уалоуп.

1991 ш.

* * *

Чнышк амтцэыжэѡақэа птцэаны,
Амшын-зиамс ихыпсалеит.
Имтцэыжэѡадахаз ачныш псны,
Снапсыргэытцақэа ирыншэалеит.
Ажэѡан-саркыа аеанкыаны,
Аеашыуан, иагэылтцэраа ицарцаз,
Асаркыа иадтэалт уи адсы,
Лабжыш шкэакэан иахыкэкэарцаз.

2011 ш.

АМРА-ЦҰҰҰА

Ацсабара атц ашәуп,
Уи ашәнахаанза илашәуп.
Зыркәик аларшәуп цъара,
Ицәыркъа-цәырасуа, ибылуа.
Уи ауп лашарас иахзынхаз,
Җамра-цәыха иацыркъаз.

2012 ш.

* * *

Гәйргәҗәшәшә! –
Азын шәтит!
Сгәил җаңшы аблақәа аанартит.
Иагәылыпхоит асыршәы
Амца кәиц хәыч шарҗазы.
Анцәа имта җыашыхәык,
Сашта арлашеит шыжык,
Уи иналахеит сыҗсы.
Ашәт иагәылаҗсаз асы,
Асцырақәа сыҗәкаҗсеит,
Сышрылахәмаруаз са сааҗсеит.
Абар иахыхынхәыз схәыҗра! –
Асы шкәакәа, ашәт аира.
Азын хышәашәа агәәҗы
Сымца җатҗахеит уажәы!

2006 ш.

УБЗ АШӘА

Сыңсы нытшәаанза уа ухъз сҕакызаауеит,
Сыңсы нытшәаанза.
Мрак гылалап ҕа мрак ташәаанза,
Уи сахъзаны ҫ-шьхак срыбжькыап,
Ҫ-зиаск срырп,
Урт ииасны зынза ицазаанза.
Уңсы сахъзап Аңсны,
Уа узхәышәтәыша ахәшә сыңшаап
Шьха-нхытц,
Шьха-ныха зхылаңшуа,
Уи абыңеа
Маза ахш амхны,
Ишцоу иузаазгап,
Унахәа, Аңсны!
Уңсы унаргап,
Ухәаа уалнаргап,
Уа убз цнартлап.
Иуцәыззар убз ашәа,
Иухаштзар,
Ма аҕатцәахзар иара?
Дихьоу,
Дымицу
Уи ашәа зыңшаара?!

2005 ш.

* * *

Ублақәа сықәурцхан,
Сыцхыз иатцәа салухит.
Итәлеит сыцсы,
Ихынхәит сыцсы,
Ажәџангәы иалахаз,
Иархынхәит мчы-лашак
Ари адгъылахь,
Анкъа зны изқәылашыцаз,
Ҳааицрымшәо, уареи сареи,
Наунагза, амџа ҳазқәылашаз.

2007 ш.

* * *

Абзиараз!
Ахаан усхаштуам, – сызуахэом.
Абзиараз! Сгэы уахэон,
Акалашэа уахэон,
Уаф дшамыхэара уахэон.
Абзиараз!..
Астцэҕья шыта сахэом, сыбзиа!
Икааз? – Исызуахэом...
Акымзарак сгэахэуеит,
Аха убри акымзарак сгэы ахэит.
Сгэы уахэоит. Акалашэа. Уаф дшамыхэара,
Уаф дшамхэырра сахэыруеит
уи сгэахэара...
Абзиараз, сыбзиа!
Зегы-зегы бзиахоит
Умшэан, уагыамыхэан уи, –
Уи – Ныхэан!..

1992 ш.

АИҘЫРТЦРА АШӘА

Җаиниара аамталоуп,
Аиҗыртцра җатцоуп назаза.
Уеинымиан шыта, ухатцоуп.
Иҗкои ара уаҗа еиниарада,
Еиҗыртц-еиҗарада?
Абри еиҗш иагъуааароу, иагъназазоу,
Аиҗыртцра җзатцымтцуа җатцоуп.
Иҗкои ара уаҗа еиҗарада?
Уарада – иеиҗхаз!..
Иузааигәоу реиҗш ихарада,
Иуҗылахъоу раҗара иуҗыртцхъоу дабаҗоу.
Уарада – иуҗыртцхъоу,
Уарада – игәаҗыз!

1993 ш.

АЛАҘШҘАШӘАРА

СлапшҘашәарақәа урылоуп.
СлапшҘашәара зны адауы даанагоит,
Зны – атҘан.
Зны афыстаа иҘдыхәа хәыч сҕеийкьоит,
Зны амаалықь имҘәыжәәқәа снидоит.
СлапшҘашәарақәа срыҘцоуп сеидараха,
Сыбзацәаҳа, сыпсцәаҳа
СлапшҘашәарақәа драхуп.
Зны ахәлара ахирцоит,
Зны – ашара.
Зны адгьыл агәатҘанза снаган,
Агәы смырбазакәа сааигахуеит.
Апсреи абзарей рхәаа зыпсахыз
Дааигәоуп, дагьхарахуп.

1993 ш.

АХЫЗАТЦӘҚӘА РЫҘЫРРА

Издыруеит акызатцәык,
Уареи сареи усқан
Иаххыпрааз ахызатцәқаа
Рышәышәыбжь еицшуп
Са сызатцәра.
Сыцсра сацысрашәа сыџуан,
Сгәы абжыи адунеи зегь иахыџуан,
Ахызатцә сгәы абжыи изахъзомызт,
Издыруеит акызатцәык,
Иахъзаргыи сгәы абжыи азыхџомызт.
Уи ашәышәыбжь –
Сызатцәра ашәышәыбжь,
Сааит саргыи хызатцәра.
Җаңстазаара – ахызатцәқаа рыҗырра,
Цәкьарада рыҗырра,
Сназеит шухәо уназаанза...
Иудыруаз акызатцәык,
Ишшәартоу цәкьарада рыҗырра
Икьалаз
Ахызатцәқаа.

1992 ш.

AMQA

Амѡа, сугароуп уахьцо!..
Иамур, сынтѡап уахьынтѡо,
Иамур, цъара сымѡахьцп.
Инымтѡазо уакѡзар, иаххѡап,
Ахааназ снымтѡо сцалап.
Адунеи атѡаѣ снанагар ус,
Лашара хѡа уахѡ егьсымбо,
Знымзар-зны схазгало иныс,
Исцѡызхьоу зегь уа сышрынио.
Ихалаз шѡ-гѡырѡа-хѡашьк иртѡыс,
Амреипш уа дышкапхѡ
Шѡасхѡарц сгьежьюеит саргьы зны,
Ахаан инымтѡо мѡаны!..

1994 w.

АЗХЬРА

Аеарфыцит узхьра,
Ишажэызгы збазом,
Сгэазхарацэҕа уажэыгь
Икалом.
Санузхы сгэазхара,
Сгэы иазымкуагь сҕаххеит,
Сгэы уазымкызт,
Иафуп сгэы азхара,
Сузгэыкит сгэазхара.
Шьта иазхоуп.
Амыцхэ ахаагь ашоуп.
Амыцхэ истаху,
Мыцхэы сгэы ухшэоуп
Уажэазы.
Нас ушьтантэи сызхэом.
Уцынхэра дҕалазом,
Ма дҕалоит –
Зегь акоуп.
Аха ас ссызгэыкыз,
Сагьзызхыыз
Уара азэызатцэык уоуп!

1995 ш.

* * *

Агəхаштра иагахьоу аамта,
Сахьатцəахуа азыпшаауам,
Санамбалак агəы пшаауеит.
Агəхаштра, агəыпшаара...
Санацшаалак, сабадыруеи...
Сызгəалашəаз аамта, –
Шьта сухаштыр иаамтоуп,
Сахьырпшааша тыпк афь,
Сыгəхьяаргар насыпдакгы.

1990 ш.

* * *

Амѡақѡа гъежъуеит,
Амѡақѡа еихаѡсоуп,
Атѡлақѡа ирхаѡсоуп,
Сшыртагъежъуа сыѡсуеит.
Амѡақѡа гъежъуеит,
Амѡақѡа схаѡсоуп,
Ишысхатѡиуа икаѡсоит,
Рыгъежъра сыѡтшѡоуп.
Мѡак – зхи-зтѡыхѡеи еидым,
Мѡак – уаѡ дахътакым
Сықѡымшѡеит, сѡазкхъеит,
Гъежъык саргъы исызкхеит.
Амѡақѡа гъежъкѡоуп,
Амѡақѡа еихаѡсоуп,
Амѡақѡа ххаѡсоуп,
Ртагъежъра иаѡсоуп.
Иаѡсоуп хѡа зхѡада, мап,
Хагъежъкѡа – затѡроуп,
Ртагъежъра гъазкроуп,
Рымѡақѡа пыѡтѡѡа
Шъоук еиниарѡ иаѡзоуп.
Урхысри шаѡа гъежъра,
Угѡы агъежъра реиѡоуп,
Згѡы агъежъра итахаз,
Шъоук хаиниарѡ хаѡзоуп.

1992 ш.

* * *

Еицылт Ашареи Ашаџи,
Мреи Мрагылареи,
Мџеи Мџангылареи,
Еицылт Ауаареи Ауаџи,
Еицылт Назазеи Ашаџи,
Еицылт Атцабырги Атцааџи,
Еицылт ахьяаи ауаџи.
Еицылт, реицылара мазан,
Агәхьяаибагара иагахьан.
Еицылт!..

1992 ш.

* * *

Атцх иафыхәаз,
Амза гәырцхагас хәа иоуит.
Атцх иафыхәаз,
Уатцәынза ицстазаара ироуит.
Атцх иафыхәаз,
Аетцәакәа рызатцәра иафыхәаз.
Аетцәакәа рырацәара,
Аетцәакәа ртдыхәапымтцәара иамыхәаз...
Азы иафыхәаз,
Азы цстатцага иафыхәаз...
Адәкәа рыцсыц еипш,
Зыцсы ажәџан инхалан иагънықәхаз.
Агәы иқәхаз...
Агәы сакарақәа ирықәхаз,
Аипыртцра – аиниара еипштцәкьа изнықәхьаз.
Изнықәхьоу зцара,
Аха ацарақәа зегъ цароума?
Шәцеит шәышхынхәра,
Аха атцх иафыхәаз дхынхәхьоума?
Атцх иафыхәаз,
Амза гәырцхагас хәа иоуит.
Атцх иафыхәаз,
Наунагза ицстазаара ироуит.

1993 ш.

* * *

Усыцәцеи уажәи рыбжьара,
Убжьоуп нырцә гәарабжьарак,
Унтацшуа аҳ изы – акәара,
Зы узымхо.
Издыруеит азеицш сшузымхо,
Иуури, зыдагь унхароуп.
Саргьы сымала схы сазынхан,
Сыхсыгәфароуп.

1993 ш.

* * *

Гәырѡа маза,
Гәырѣа аргама...
Угәы тѣыуо,
Убла ччахуа...
Уцѣазаара зегь убри иагама?
Гәырѡа маза узцәыргахуам,
Угәыргъара угәы азыргъахуам,
Уцѣазаара иамои гьамас?!.

1995 ш.

АҒАРА

Сзырѡеит,
Ихәала,
Сыңсы ззеит,
Илазгаѡазгом сыңсың,
Ихәала,
Иузымхәар сыңсуеит.
Убжы харантәи иааеит,
Сызкәыхшоу,
Имаазар хәа саңәшәоит,
Сапылар стаххоит спырзаны,
Аха иабакоу,
Сымтәыжәѡакәа шытоуп
Настхаза иааңсаны.
Ихәала, сзырѡеит,
Иудыруеит, уа уда сәахауп,
Сәәаныррақәа рымчра еихауп,
Еихазоуп,
Схәыцра сахъзом, ипыруеит,
Амала ажәак сызхәазом,
Уа уда сәахауп.
Зны уааеит,
Зны шықәсыла узбом.
Сызкәыхшоу,
Сзырѡеит, ихәала,
Сыңсы ззеит,
Илазгаѡазгом сыңсың,
Ихәала,
Иузымхәар сыңсуеит!..

1991 ш.

АСАБРАДА

Амза саркьоуп сызныцшылаз,
Ахътэы саркьеипш ицырцыруеит,
Уи сызкыдызтаз атзамцаф,
Дсымбазац, аха дыздыруеит.
Атцхабжьон зегъ рыцэацсымтаз,
Ацсреи ацэеи срылтцны сфыхоит.
Итагылоуп ссаркья атэымта,
Бысныцшыл фазнык хэа исыхоит.
Апхызи лабфеабеи рыбжьара,
Ахътэы саркья зазо икнахауп.
Уи зырзazo, цхызла ицаху,
Амаалыкь ицсыц апхарроуп.
Ф-хафык змоу асабрада,
Иаахэыцыпцхэаза зфызыпсахуа,
Хафык цэууоит,
Хафык чча-ччоит,
Рыфбагъ сфастцоит еитныцсахлан.
Зыбжа цэууо,
Зыбжа ччахуа –
Асабрадакэа рдунеиаф,
Иахыикнахау ахътэы саркья,
Ахас ифоу хафы змам иоуп.
Иагъымыччо, иагъымтэуо,
Зхы-зфы еицамкуа асабрада,
Исымбацызт абыржэада.

2017 ш.

АБЖЬ-ААМҢАК

Бжынтэы ишеит, –
Ихэлеит бжынтэы.
Уи абжь-аамҥак
Срыбжьанатцы,
Исызгэамҥазакэа,
Сытцых шлеит,
Быжьра-быжьтэа
Са сылапш хеит.
Егъа сцаларгы,
Сеикэнаршон,
Сызлалагаз ахь
Саанагон.
Антэамҥа, алагамҥа – акоуп,
Адунеиаф иҥоу еикэшароуп.

2003 ш.

* * *

Ажәа затцәык сара исызхоит,
Уара иузхәар, сара сарпхоит.
Ажәак уаҗеигзан сара сзы,
Ажәак иҗнахуеит са сыцсы.
Бхынхәы! – убри азатцәык сызхоит, –
Баацшы, ба быда са сҗахоит!

1998 ш.

АМШИ АТҲИ РҲӘААҒ

Саркыа җеыхан
Амш цеит иҗыххаа,
Амра җеыха
Ссаркыа ианыҗчалеит.
Амра аҗеымтаз,
Амш иашоит аҗсыхаа,
Инеиааиуа сыгага
Амҗа ианхалоит.
Еимгеимцаран,
Амши атҗи рҲәааҒ,
Иаацәырҗыхуеит
Сзыцәшәоз лапштәшәарак,
Снахыпшхъан уи
Схәычра лакәқәа рхаан.
Еимгеимцарак –
Аиреи азреи рҲәааҒ,
Амш саҗылоит,
Амш каҗсоит иҗыххаа,
Амра җеыха
Ссаркыа ианыҗчалоит.

2006 ш.

* * *

Уцара ахыцеит,
Уца!
Шьта исымбац са дыстахып, –
Ағыцхахар,
Ихцэы шыкыры дашьахауа,
Ибла цсмыршыагақәа ицны,
Дкэыцшзан,
Ма дажэзаны.
Акъала,
Амзанра,
Ацқа, –
Уамашьтыбжыла ицәажәо,
Уафы иимаҳац
Уамашьтыбжь мацарала исазхәо:
– Уа бзиа бызбоит, – хәа.

1991 ш.

* * *

Амза, аңсы сататдан,
Сатәахит азаағы.
Лабжыш цәыкәбар цқякәакәара
Сақаран сышкәакәаза.
Нцәахша–сақкәажә лыблақәа,
Снарцәытцхәраан, ашыац снылашәеит,
Амра сгәы шазыбылуаз,
Сқаруан ашәт сагәылаәеит.

2010 ш.

* * *

Абыбыцмѡа укѡлан уѣанаауха,
Ѣыцха сышьталан ушьтыбжь сазызырѡуан.
Слапыкѡшѡа иснардырит, сдоуха исанахѡеит –
Ѣыуаѡ хазынак бымѡахѡ дыбзыкѡуп хѡа,
Иѡы кыркыруеит,
Бгѡы аабыртуеит хѡа иа изахѡан,
Цѡѡантѡы данѡкыаны
иѡы дашьыр атахуп хѡа,
Битахуп хѡа,
Аратѡзам хѡа настгы.
Ибжьазоузеи уантѡи аранза?!
Сдоуха сытдыдит, сгѡынхѡтыста мацѡысит,
Слапыкѡшѡагь...
– Рыцхарак уақѡшѡама,
Ѣыцха имцаша?
Ѣыцха сиан ушьтыбжь сазызырѡеит,
имгазо...

1989 ш.

АТЦЛА

Амра пхъарылеит: –
Шьоокыр-кыр, шьоокыр! –
Атцла ꞑацшьыхэтцәара ацәа инталеит.
Амра ахьыцхъаз, иахьыцхъарылаз
атцла,
Цсаатәушәа амра златәаз,
Амца зыцраз
Атцла
Уꞑацшьра сеилаҳан
сымцсзозаарын баша.
Амра пхъарыла... амра мтцысзо,
Имгыло имташәо
Ианыꞑазггы сахаануп,
Ахъаа еицш сахъаауп,
Сануп анапы
Атцла
Имрадан ианыꞑазггы, сахаануп...
Усылацхъеит, са сҕы уцхъарылеит,
Умрара сеилаҳан симцсзозаарын баша.

2002 ш.

* * *

Схы сшыапқәа атцаргәа
стәоуп,
Сышытахьҕа абнақәа шытоуп,
Сапхьаҕа абнақәа шытоуп,
Схы сшыапқәа атцызхуа
дҕыалазаап.

1988 ш.

* * *

Адунеи ачапанах кылкаа
ианахъуа,
Ианууа
шәарахтас,
Ахәы ахыссы
ианлеиуа...
Сызлымгара
ачымазара салырга,
Сырчмазфы бзиахарала,
Бзиабарала
нцәа даахә,
Счапан кашәа шытых
хәа иансыхәа,
Хәшәыцшаара
сдәықәлоит,
сышыты!..

1990 ш.

* * *

Сгәы схаршт,
Сымшқәа ахызеипш
ипхъаршәт
снагәылтт харпзатцәы.
Атцхқәа исықәуп рхаршә
исхадыршәыз,
Атцхқәа схарцеипш ишкәакәаза
ицәыршәлоуп.
Атцхқәа рхарпра,
Атцх къантазра
снанылан схы сыршлеит.
Схан изазо амза –
сыззеи-саназзеи,
Зык зжәындаз хәа сыкоуп,
сажәындаз хәа.
Сымшқәа схызеипш
инпхъаршәт
снагәылтт харпзатцәы.
Сыцәоуп, саапшыхуп,
Стәыуоит – сызкыхуп,
Стәыуоит – сажәыхуп,
Сагеит ба бнапы,
Сыззеи-саназзеи –
Амза.

1989 ш.

* * *

Ушьапқәа рныргыло сшьапышьтақәа –
ушышьтоуп,
Сара исымазам ушьапы знумыргылац шытакгы,
Шьта ишцазури?
Сышьтытцын, сымтәыжәәашьтақәа цшаны
инсыжыит,
Ужьаны иухсыжыит
сымтәыжәәақәа,
Шьта иуоузом сара иунызымдац цшакгы.
Сара – ушьапы знумыргылац шытакгы

1989 ш.

АҢША СЕИЛАХАН

Аңша сеилахан... цшала сееилахәан
са сандәылтцуаз,
Шьяцла сөыриатцәан,
Блала сөырлашәны –
Снапыршышыуашәа адунеи санықәыз,
Анышә сееиуатәны, азағы –
азатца сакәны, схаҳәмацараха,
Уи ахаҳә ашыыцламшә ақәын –
азшыац.
Ахаҳә татақәа сыхчнын, –
Амшын иахчнызоу ахаҳәқәа.
Зны сыцсаатәын, сымтцәыжәоақәа атцх ракәын,
Амш ракәын сымтцәыжәоақәа,
Зны сцыруан,
Зны сыцсуан, сыцсы сыхтцуамызт, исхаломызт...
Уажә иаха, цшала сееилахәан сындәылтцуан
еицш,
саацшуан...

1987 ш.

* * *

Ацштэыдагъ иамоуп ацштэы –
Ацштэыдацштэы.
Ацштэыдацштэ сыцштэуп, сыжэбазом,
Азы абла хэашьуп, ихкэазом
Адунеиае
Ақэоура иаеуп...
Снапуп, аценцьыр саахоит, снахоит,
Снапуп, уаха унапыдара сахэом,
Супштэуп, асаркыа унангылан ухы уахэапш.
Ацштэыдацштэ, Гэында, ацштэыдацштэ...
Ажэџан батэуп...

1989 ш.

АҚӘА-УАҒЫ

Ақәа ҳаргьда сцәылон,
Аеқәа срыцыцәгыларц,
Аеқәа пхызла ирбоз цьыршьон абри ақәа.
Сара – ақәа-уаґы,
Дара – ақәа-еқәа-цәгыла,
Сара нас еиґа – ақәа-еы-уаґы.
Ақәа хәуан, аеқәа
аныхәуеипш еицылан
апхын дәы-иатцәаґ,
Апхын гәы-иатцәа
са исызтан, сара...
Аха избан сзырцымла
Урт аґы-уаґцәа,
Урт ақәа-уаақәа?..
Ажәґан скуп иаартны – аҳаргь,
Шәытдамгылан
ақәа ауанатцы,
Аеқәа рызқәаґ ауп ҳа хґы ақәа ахьауа.
Ақәа хкәар шәымтцаан,
Ақәа аеқәа иргәылалт,
Аеқәа ақәа ицәгылоуп,
Аеқәа ҳаргьда игылоуп.
Сара – ақәа-уаґы,
Дара – ақәа-еқәа-цәгыла,
Сара нас еиґа – ақәа-еы-уаґы.

1989 ш.

* * *

Ацслымзра – афбатәи амшын,
Сықәлан – ишуп.
Сшьуп са сшьапқәа тьыблааны,
Сгәы тьыблааушәа.
Амш хәашьуп, ицәашьуп...
Амш амшын интысшьын, ицәуп,
Исызәзәан. Амшын асапыншәах хуп.
Ацслымзра – афбатәи сыгәхьяагара...
Бзиа убаны саналга, са ихьяазгазом.
Ацслымзрей, ахаангы
уи ашылеипцш итцзызәзәауа амшыни
сырхаануп...

Ах, зақа тьуазеи!..
Җажәыр иахқәалозар акәхап:
– Җара баша җаихаанын...
Җара – агәыграгь, ахьяаггы.
Ацслымзра – җадгьыл иахзеитамго,
Амшын – цьарак ихазнымкыло җадгьыл,
Ф-цслымзрак наҕ-ааҕ ишрыбжьоу.
Итцаап саныцслак: – Ирыбжьааз
абри адунеии ларей?
– Ирыбжьан, рхәап еихымсыгьуа абжьы,
Уи лабацәа рытцақа ижыз.
Уажәы – ацслымз ишыз,
Җшьапқәа тьыблааны җазшьыз.

1987 ш.

АМШ ХЫМКӘА

Уқәаны уауыр,
Усыхгар,
Сыхкәар сара, ажәәан еипш,
Сыхкәар...
Шөыжәәан саттытны санцалак,
Санытны шәыдгьыл, –
Саныцслак...
Сшәымбар шықәсык,
Ма шәкы – сшәымбар,
Сшәыпшаа азыштракәарә,
Сшәыпшаа!
Сқәаны сауит,
Ма саст – аңша.
Март-қәа – сара,
Март аңша,
Икыдкьо шәышәқәа,
Шәпенцъыр цәуа,
Иауанатцы...
Шәаңшуан шәара,
Сыцсуа, сымцсуа
Са заанатцы...
Ихкәеит ақәа,
Еилгеит ари амш.
Адәқәа, адәқәа...
Адәхьампш...
Сара – амш хымкәа,
Амш,
Ақәа.

1988 ш.

* * *

Сызхытцит,
Сыдэхытцит...
Адэы иатцәкакара, адэы...
Сыздырзом исхытцыз, –
Җажәиак аума, акы...
Адәоуп сара исазхәаз,
Ашыац ауп исхоу хәа бласы.
Сбыхәоит исхылтцыз, ашыац амырәааит
бшыапы!..

Адәхылтц сара, ашыацхылтц, –
Сара ажәфан иеитыму ахылтц!..
Шәымдәылтцын шәтахызар,
Шәтахызар шыаға затцәык шәдәылтц...
Шыафак иакароу, шыаға затцәык иааиуа адэы...
Уареи сареи иаххытцуа иаххылтцуа ианитцап
абгыщ...
Спенцъырқәа ирфыкьаса инеиуеит абри атцла
рыбгы.

Сызхытцит,
Сыдэхытцит,
Сыдәхылтцуп...
Адэы иатцәкакара, адэы...
Сыздырзом, сызхылтцыз, ма исхылтцыз акәу
адэы...

1990 ш.

* * *

Азы анхытцлак изызынымкыло ахаҳәқәа...
Схаҳәны сықәцсазтгы аҕәара,
Схаҳәны салацсазтгы сара амшын,
Схынхәуан сара уахынтәи схаҳәны...
Снапқәа уара уҕынза инаргзаны,
Ихьшәашәаны, ахаҳә аҕара ишны.
Ахаҳәқәа инашәхысда зегь шәышьны,
Ахаҳә-уаа, – схаҳәны, сара суафны,
Иузгәамтартә уара уганахь схы нархәны,
сумбаратәы,
Блатдыхәала угәныскыларц сағуп.
Ахаҳә-уаа рыцсадгыл иазхынхәны,
Азы ихытцуа ныркыларц иағуп.
Схаҳәны сықәцсазтгы аҕәара,
Схаҳәны салацсазтгы сара амшын...

1990 ш.

Иаармыштыз атѣх ылахеит аценѣыр...
Иаармыштыз атѣх сгѣйтдалеит, исгѣйтдышѣх!
Нас цшышьаала снеины схѣйтцалон аиартѣ...
Атѣх лашьцара сартон, атѣх лашьцара сартон!..
Санаапшлак зегъ схаштуан
уаханза, уаханза...
Амш сагон иарашѣ,
аценѣыр сынкылган.
Иахѣэазомызт ашѣа, ѣа ѣаицѣажѣазомызт...
Икоуп амши атѣхи бзиа сырбарашѣа...
Иахѣэазомызт ашѣа!..
Ѣаицыѣѣныѣѣон ѣа тѣхыла амза ашѣахѣацѣѣа,
Ѣаблахатѣ гѣежъзомызт, адунеи зегъ хѣаштуан.
Атѣхи сареи уаѣа ѣаизааншѣмыжын хѣхала!
Амши сареи хуадахъ ѣаицѣхалон, ѣаицѣхала.
Иахѣэазомызт ашѣа, ѣа ѣаицѣажѣазомызт,
Иаармыштыз атѣх шазомызт, ишазомызт!..

* * *

Ахьта тџаа-пшаауа сыџны иныџналар,
Сыла сџалахан,
Қџала сџалазны...
Азын салтџны сџахьеит сара, ахьта сылатџан,
Ирханы сышьтақџа рышьтахьџа,
Сыгага сышьтаххы,
Сыгага скаханы инасхагылаанза.
Ҳагага ҳқаханы инаҳхагылаанза
Адгьыл иқџахбо,
Адгьыл иҳақџнабо...
Атџла иҳақџрыпсџ абгь цырақџеипш,
Ҳамшқџа ҳагага агџы инықџџсан
Ҳанапџртџуа еипш,
Амра апџртџуеит адунеи агьџџра,
Амшын агазгара инхыпсылаанза.
Сара усџыртџзомызт,
Убла газгақџа снархыпшылаанза.
Ажџџан ҳдырахан,
Уахашаанза инапыршышыуа
Атџх иалоу ҳара ҳденцьырқџа –
Ацџашьызатџқџа.
Адџыгба атџџаабжьи иахысуа
Атџх атџџаара.
Ҳара избаанза нтџџамтак ацџџаара,
Адунеи иалоу,
Ирханы ҳашьтақџа рышьтахьџа,
Ҳагага ҳашьтаххы,
Ҳагага ҳқахан инаҳхагылаанза.

1990 ш.

* * *

Атцх җаҗа-дагға ажра лашьца иҗоуп, –
Ажра җаҗа-дагға...
Стаҳәхәон, стаҳәхәа...
Сгәаҗрақәа еитаҳәан...
Ижра-җаҗа-дагәоу сгәы акәыз, сгәы акәыз.
Җашықәсқәа наҳхытүеит, ауаф ипсы
анихытүеипш...
Есығены ипсуа җара, аха ибзоу макъана,
Аха ижьоу макъана, згәы мбжьо макъана,
Җқәпшра җашта интытүеит, җа җшыпшу
макъана...
Җара иҗәарадақәоу,
Җара изҗәароу амра,
Җзыҗәароу җәа икада?
Җзыҗәарам җәа...
Сгәаҗрақәа еитаҳәаны,
Сгәаҗрақәа еитамхәа...
Атцх җаҗа-дагға,
Атцх неитамхәа...

1989 ш.

* * *

Ажәфән цшыркца...
Ах, ҳазтымтца ҳазтахаз ажәфән ацшыкәакь.
Бғы зғам атцлақәа рышәшыртца,
Ажәфән еилыграа,
Абла гәыграқәа ирхыуп ажәфән-гәыгра...
Тагалан иамгәағыа акгыкам, –
Ажәфән ғнахит,
Абгъ җеижъ ғнахрашә,
Ҳағхәарадоушәа ҳагәқәа хнахит.
Зегъ еизаданы,
Цштәы ҳәа акгы ыкамкәа инаҳхысит.
Ҳалоуп, ҳалоуп ақалақъ цәыш –
Апхынра аццышә.
Ажәфән ахәа еипшуп, ахәа ишаҳәшаҳәуа,
Изхәштәарада?
Сатәхәоит ажәфән еибасыркырцаз,
Сатәхәоит ахәа...

1990 ш.

* * *

Ашара схагылан ицэйтцахэйтхэйтүа
– Бааңшы, – хәа.
Цшахәоуп хазхыкәгылоу...
Цшахап хәхцәкәа зхәазгы
ахахәаҕ.
Иахзызыпшааз хцәкәа, азы иахцәагаз,
инаххыган,
Азиас – ахцәышькыыр,
Азиас узхымтца
ихытыр...
Хәихыгоуп,
Ихәагәгәо хәгәкәа,
Хәгәкәа еизхәагәгәо.
Еихытып хәа сыпшуп,
Абри ажәфани адгыли
еихытып...
Азиас-хышхытцәа,
Азиас узхымтца
ихытыр...

1988 ш.

* * *

Сыблақәа игәхьаарган асы,
адәахьы ицшуан
тыцхгьы уажәааны –
тагалан.
Тыцхгьы уажәааны
адунеи сзыцшуан,
сымшқәа нҕышәшәаны
инталон.
Абгьқәа аҕышәшәон,
асы аҕышәшәозшәа ажәфән.
Тагалану, зынроу сыздырам са уажәшьта
хазталаз.
Амала зегьы, –
хамфақәа зегь кын
тагалан,
Ҳагәқәагьы аркын,
Абри ажәфәнгьы гәкын
акала.
Ҳафәнқәа ихьтакыз,
Илашьцакыз ҳафәнқәа
еизааигәахон, са сышьталон.
Сыблақәа аанхон
адәахьы ишыцшуаз,
адәахьы ишчацшьоз
тагалан.
Адуinei аахәны азқәа ианықәха ишеит,
Атцлақәеи афәнқәеи
иаахәны азы итагылоуп.
Шьоукы цсуаз цьахшьон,

Үи адунеи аахәуан,
Үи адунеи хаҳәхон,
Нас азы иныхшәалон.
Үрт ргәы ннархон,
Ҳара хгәы ахнаршәон,
Ацша абжыи хнатцон
ихиаала.
Абарт сыблақәа
гәхьаагарак хәа ртәеит, –
Сара – акгыи. Сара
баша сгәы акалоуп.
Ҳамҗақәа зегь кын,
Ҳагәқәаггы аркын,
Аха иҗалаз, –
ажәҗан гәкын акала.

1988 ш.

* * *

Шөызрысуеи асаркьалқәа, нцәаихәара
шәцозшәа?!..
Ҳлымҳа тьырхит урт,
Ажәџан ианкьозшәа...
Рыбжьырахәыц ала исыхоит, исыхоит...
Цьара адгьыл атцыхәан рсаркьалбжьы
шәарфыхар,
Ицсит хәа ҳацсадгьыл... Аха ахәхәаха ҳазом...
Асаркьарқәа рыцсадгьыл ҳацсадгьылхарц ажәџан
ҳәанахкьон...
Ажәџан ҳәанахкьон, ҳабжьы ҳазткаазомызт...
Ауаа еизахгон, еизахгон, еизахгон...
Ашаха цтәазомызт...
Иптәаанза ашаха, цьаргьы ҳазцазомызт...
Шөызрысуеи ижьакцахьоу ажәытәтәи
ҳсаркьалқәа,
Ицәыкацшьны ианашәуа ажәџан акалтқәа
ашәацшь.
Шөызрысуеи асаркьалқәа?!.

1986 ш.

* * *

Изхьысхьоу снапқәа, амш анапқәа реипш,
Атқ анапқәа реипш, анцәа шәысхьимырсааит!
Сыгагеипш сара шьоукы срыхъазом,
Аамта цазом, аамта гъежьюеипш,
Адгьыл ангъежьюеипш,
Адгьыл ианауеипш ашьта иахуркъар.
Сышьта сыхшәыркъар, асы анауеипш,
Сышьта иху ирузом,
Зышьта сху ирураха,
Урт кагь рызхәазом уаха, уаха, уаха...
Уара сеигъушьон, сара уара уеиха...
Анцәа ишәцәимырзааит шәа еигъышәшьо зегъ
реиха!...

1985 ш.

* * *

Амшын изыхнахуан ауаа...
Амшын адунеи абазомызт,
Адуinei амшын итазон,
Амшын адунеи итазазомызт.
Рхарақәа рхырхуан шьоуқы...
Амшын реатан реыршыуан,
Адгьылгы реатан реыршыуан,
Реамышруан адгьыл шьоуқы.
Ажәџан зегь рхарақәа абон,
Ажәџан азәгы ихъаа абазомызт...
Амра амшын иташәон,
Уи ауаа реицш аеашьзомызт.

1984 ш.

* * *

Схала сынрыжбын, ашәкәа адыркит...
Са сөызцәа аанрыжзом, иаанрыжзом,
ианрыжь!

Җашьтахька икоу ххаштыр ауеит,
Җашьтахька икоу нҳажьыр аузом!
Ипсхьада, ипсхьоу зегь рыгәхьаа дакны.
Дтәуоит сызшыыз ихала дтәаны,
Сеикәзырхазгы дтәуоит, сеикәымхаз цышьаны...
Ицеит ауп ус баша сара сыфнакны.
Ицеит ауп снапы адунеи нантаны,
Снатәоит сара арымзаф, снатәоит сара арымзаф...
Иахзаанхаз рымцоуп, хагарцоуп хбылны,
Җанхааит урт рымцаф, шәынхааит ҳа ҳамцаф.
Шәырталала аштакәа, агәашәкәа аартны,
Апенцьыркәа шәпылоит, рыбақәа аркны.
Сара саанырмыжьзеит, сара саанырмыжьзеит,
Ицеит ауп ус баша сара сыфнакны.

1984 ш.

* * *

Зышьтамта сеиуоу са с̣кынза шәааза,
Шәыхъзқәа акакала шәымш иантцаны,
Шәышьтақәа акакла амра рынны,
Шәынаур шәымѡақәа реиҳа иауны.
Исыздырзом, амѡақәа рнысшәа сшәыртца,
Сшәыздырзом, адгыл анытцшәа сыздырзом,
Адгыл анылашәа, атцх анылашыцоу,
Атцх анылашыцам шәгәыҕеит шәара.

1987 ш.

* * *

Ицсуа датәуп адгьыл,
Импсуа – хара.
Җнеиаанза шәмаиааит, шәмаиааит арахъ!
Амѡақәа рыцшаара ус имариоума!
Импсуа ауаѡ иѣы иара иблақәа роума?
Иҳалцсааз – шәҳалабзаха,
Шәахьҳалцсааз ҳахьуеит.
Ацсратцкьыс ацстазаара шәа шәзыҳәан
ицәгьоума?
Җа ҳзыҳәан ауаа ҳанырхаштуа ишыцәгьоу еипш,
Амра амшын ианыххало ишыцәгьоу еипш.
Ашәтқәа анаѣало, ашәтқәа анаѣытцуа,
Иааҕымтцзакәа атцлақәа ажәѡан ихалоит.
Ицсуа датәуп адгьыл,
Импсуа – хара.
Амѡақәа рыцшаара ус имариоума!

1986 ш.

* * *

Абгъыц шкэакэа сдырбан,
– Ари амш шкэакэа ауп, – рхэеит.
Акымзарак анзам афымтрада,
Абгъыц шкэакэа иацэыжэымган афымтра!
Адэышкэагъаз тацэза,
Уи штэцэыз инхеит, рхэеит.
Азышьтракэа сыртысзом сара,
Изыдоу, ишьтадоу азышьтракэа.
Асы шкэакэаф инымхазеит са сышьтакэа,
Ишуп, ицоуп асы шкэакэа.
Исзымхэар исхэарц истаху, изхарада?
‘Еазэуп, ‘еазэуп, уи дыкоуп даеакалаза,
Акалэшэа.
Сгэы акалоушэа,
Сгэы сыхуашэа,
Изхарада?
Асы шкэакэа, асы изытхьоу.
Напы хьшэашэақэак сыкэаашоит, исыкэааша,
Цъара цхарак цшааны исыкэсыршон,
исыкэсырша.
Цэаныррак цэыркъа-цэырасуа инастгэытцалоит,
Абгъыцқэа кэшэо, нас атцлақэа сынрытцалоит.
Азцсы схыкэкэа,
Аспсы схыкэкэа, асы сылахеит,
Асы шкэакэа абгъыц шкэакэа насцэылашэеит.
Сгэы акалоушэа,
Сгэы сыхуашэа,
Изхарада?
Асы шкэакэа, асы изытхьоу иахаразар?

1985 ш.

* * *

Апхынра цахьазаарын, апхын акәыз цысшьон,
Абыгъ џежьқәа сықәыцсон сахътәаз.
Зегъы-зегъ ирцәыззан, схала сыказ цысшьон,
Аха сара сыказаарын апхынра ахьцаз.
Абыгъ џежьқәа сшәыхәоит, схәыцрақәа
шәырхьымсын,
Сышшәыхәацшуа исыршаргъы, шәааигәа стәаны,
Схәыцрақәа шәырхьымсын,
Срыцхаха – сеитымха,
Ара сшыкоу шәхәаргъы, гәхьаак саганы.
Иацы, иахьантәарак сгәалашәара сашьтан,
Сгәалашәара сцәуган, угәхьаазгеит цәгъала.
Ашәтқәа роуп усцәызгаз,
Апхынроуп усцәызгаз,
Абгъы, абыгъ џеижьқәа сықәцсон сара.
Апхынра цахьазаарын, апхын акәыз цысшьеит,
Абгъ џеижьқәа ирылаз уара уакәыз цысшьеит,
Ақәа иацыз ашыжь, уара уакәыз цысшьеит,
Апхынра цахьазаарын иаха.

1987 ш.

* * *

Шьюкы сырхаштуеит
Дара схамыштырц,
Ашә аныдыртца,
Са сырқәыртхарц,
Дара сқәыстхарц,
Ашә сыенадыстоит.
Дара сцәызт уажәы,
Инхеит рыкамзаара.
Ах, са сшыкамзаара
Сыкоуп, сыказоуп.
Исгәалашәоз зегъы
Нак икасыпсеит,
Спенцьыр анахыс,
Спенцьыр анахыс
Икоуп сгәалашәара...
Атынчра ғымтраха
Быжьқәак налацсоит,
Иғыхтәә-ғыхтәә,
Иғыхтәә-ғыхтәә
Ажәә-хәыцрақәә
Сқышә инықәххуеит.
Ижәдыруоу ишыкоу
Ажәә-гәыграқәә,
Сара сгәыграқәә,
Исзынрыжъыз урт
Абла гәыграқәә.
Са сырхаштуеит
Сара исгәалашәо,
Сара исгәаламшәо

Са сшырхамыштуеипш.
Ашә аныдыртца,
Цшьяаала-акалашәа,
Ашә сыенадыстоит
Зегы сгәалашәарц.

1985 ш.

* * *

Исзааигәоу реилкаара сҥахуп.
Ргәы-рыгәхьяа рымысхыр,
Ишыҕоу еиңш са сҕалар сҥахуп,
Ишыҕоу – ианыгәхьяарго ирзааигәоу.
Сыздыруам, азә дыгәхьяазгар сҥахуп.
Азә данцоз абыгҕқәа нижьуан ишыҕахьҕа,
Маза-маза са сишьталан, абгьыҕәшәара саҕуп.
Азә данцоз амца нижьит ишыҕахьҕа,
Игәашәтома, хара зегь абылра ҳаҕуп.
Иҕоуп дунеихаан иумхәаша, мамзаргьы иумхәо,
Иумхәо – уи ушьҕақәа ирнуп.
Иҕоуп гәхьяак – дунеихаан ииамсыша,
Ииамсыша ыиамсыр сҥахуп.
Ииамсыша ирымазааит ирымхәаша,
Исымхәаша амца иалаблыр сҥахуп.
Сыҕоуп азын, абри асы-зын миасрашәа,
Сыздыруам, азә дыгәхьяазгар сҥахуп.

1986 ш.

* * *

Ашәахәац хәычқәа еизызгон,
Нас уатцәы исшарцаз,
Мачк сара истәхарцаз,
Мачк уара иутәхарцаз.
Исызгәамто исыхьдырсуан мазала рыцхарра,
Исызгәамтеит – убри акәын исхараз, исхара.
Ашәахәац хәычқәа еизаҳган, – ихәбжьысит,
ихәбжьәлеит,
Ашәахәац хәычқәа ҳцәызын, – ҳаицәызит,
ҳаицәкәәлеит.
Адунеи садызхәало арахәыцқәа еикәхәалам,
Амшқәа сырпылоит, сгәы еергьхәа иааикәхәалан.
Ашәахәацқәа, шәа шәоума ацәаныррақәа
зхәыцыз?
Сгәатца исыцәталан, сузхәаит, сузхәыцит.
Сфыза, са сухәоит, исаумхәан угәала,
Угәы шухьыз, сгәы шсыхьыз – ихәмазааит ҳхала.
Зегьы-зегь хәта-хәтала, шәахәацла еибаркума?
Еицыртыз, еицылаз напқәак еибаркума?
Ашәахәац хәычқәа еизаҳган, – цәаныррак
хәбжьәлеит,
Ашәахәац хәычқәа ҳцәызын, – ҳаицәызит,
ҳаицәкәәлеит.

1985 ш.

* * *

Амра ацыпхь иканапсаз зазахан,
Азгаб лылабжышқәа илеиуаз зазахан,
Адгьыл азамѡа цыра-цыра инахьыжжит.

Аапын иааиз атқы иатцәа азахуан,
Нас уахынла суадаѣ иааины аеатцәахуан.
Ацша аапын уахак иамбазт, изатцәхеит.

Иахьантәарак амшын ацәа иалсхуан,
Иахьантәарак, ахахә хәыцқәа алапсан,
Иарах ацәкәрцақәа ацәызызшәа ипцшуан.

Аапын иааиуаз сналахәаша сналазуан,
Уажә макъанагь сыкоуп аапын салахан,
Амш, сандәылымтц, сценцъыр иалыпцшны
иаапцуан.

1987 ш.

* * *

Амахэкэа рыбжьара ацэкэбаркэа кнахан,
Абыгькэа рызэзэарцаз,
Рааигэара снеизом
Иштцысуа сымбарцаз,
Ацэашьы-цэыкэбаркэа,
Ақэазы-цэыкэбаркэа.
Адэахьы сандэылтцуаз
Сацхьа ишьталон амѡа,
Сацхьа ишьтытцуан амѡа,
Амѡа – амѡахэаста,
Са сшану санытцуан,
Абыгькэа ишырнытцуа
Ацэыкэбаркэа рышьта.
Ацэыкэбаркэа рышьтаѣ
Нацэкьарақэак ианыртцоз
Адыргақэа санрыпхьоз,
Са сызустаз сархэон.
Атцхьыбжьон игэартон
Икацсаз сыбгьыцкэа,
Атцхьыбжьон ихьшэашэон,
Иѣыцэаауан акэицкэа,
Ацэашьы-мца иалтцыз,
Ацэашьы-цэыкэбаркэа,
Ақэазы-цэыкэбаркэа.
Шьыжьнатцы икнахан
Амахэкэа рыбжьара,
Агэи агэи рыбжьара
Анасып иафызан.

1986 ш.

АБҒЫ ШКӘАКӘ

Абғы шкәакә – бығыақсан, бығыақсан,
Цъара ахауа иалакнахан, иацыршәон.
Җажә шықәса са сыртан, са сыртан,
Абғы шкәакә – бығыақсан, бығыақсан...
Абғы шкәакә, тагалан җеижь иацәынхаз...
Жәфәан цәыкәбарқәак ацәақсон, ацәақсон,
Сыбла хызфәон, рышьтыбжь бжьыдақәа сзынхон,
Цъара сцаргы сышьта азазаҗ исцәынхон.
Амши атҳи са срыгәтылакны еикәшон,
Амшын аисыбжьи са сгәеисыбжьи еикәшәон.
Абғы шкәакә уаф иимбоз бығыақсан,
Сара избарц илаша-лашон иахьақсаз.
Дыкан, дыкан цәгәала ацшзара иацәшәоз,
Сара сзыхәан абғы шкәакәқәа зыкәшәоз.
Абғы шкәакә... бығыақсан, бығыақсан...
Җажә шықәса са сыртан, са сыртан...

1987 ш.

* * *

Ҳаицын уаха, шьюуки ҳаицын...
Ацәашьы рахәыц цъара иаркын,
Адуinei ханын иқәоураха, иқәаршафәха,
Адуinei хәычын уаха, уаха...
Ауаа рацәан, ақәа разан иауаз,
Ақәа лашәын, арахәыц лашан иаауаз.
Ашьацра збеит сара пхызла, ашьац аауан,
Ушьап шыац амырәуа уара са сахь уаауан.
Уаха сызцыз, сыпхыз афыз збаз, –
Уаха ҳзатцәын, уаха ҳрацәан убас.
Ҳагәқәа пшаауан, шыафәцпхьаза ипшаауан,
Шыафәцыпхьаза ажәфән ҳацшаауан.
Ақәа хкәахьан ҳшыапышьтақәа зәзәаны,
Ҳнапышьтақәа мызәзәакәа.
Инаскъеит хыхь ажәфән
ашьта ҳанцаны,
Ҳаицын уаха, уаха ҳаицын шьюуки...
Иҳанцаны, аха иахьахну
ҳмырбакәа.
Ацәашьы рахәыц цъара инхеит иаркны...

1988 ш.

АЛАШЬЦАРА, АМШ, АЦӘАХӘА

Атцх суада ифнытцует аезаны,
Нас инеины атцлақәа ирхынқалоит,
Сара сгәалашәара сыцәзаны.

Уаф даныкам анаурқәа нхоит,
Алашьцара иалыхәхәа.
Алашьцара иалыхәхәа,
Рыцәара аценцъыр иазынхоит.

Ашәхымс сзахымсит, ашәқәа аасыртит аха...
Амшқәа рыбжьара,
Амшқәа рыбжьара
Иалдан уаф дызхымсуа ацәахәа.

Алашьцара, амш, ацәахәа –
Ирыхьзыртцан апстазаара,
Срызхәцуан сара, изгатцәкьарцаз рыгәра,
Алашьцара, амш, ацәахәа.

1986 ш.

* * *

‘Еынла исхаштуеит атцхкәа зеипцшроу,
Алашьцара ублақәа ишреипцу.
Цъара дыкоуп аапын зыпцшроу,
Знацәкьарақәа амза-шәахәа еипцу.
Знацәкьарақәа амшқәа ахацсоу,
Иахьа иҕаз амш сара иситеит,
Амш афнытцка анасыпгыи шоуп,
Анасыпцдарагы,
Амшын, ажәфан, абзиабара рыпцшзарагы...
Ақәа сықәтәар, сгәи ацыпхь арцәоит, сгәи
ацыпхькәа...

Зегьи ззеипцу изгәатазом ацәаҕәа.
Сара издыруеит, адгьыл злыху шәыгақәоуп,
Аилашәшәымтаз сышьтаҕ изуеит сыгага,
Аилашәшәымтаз амш иафызан амацәыс,
Иацәызыдаз? –
Сара исышьтан, самбацызт.
Сара ‘еынла, ианыхаштуаз атцхкәа,
Уа ублақәа рылашьцара сатцәахуан.

1987 ш.

ҒАГАЛАН

Ғагалан, ғагалан, сентиабр, амшын...
Абғ ғеижьқәа, амш ғеижьқәа сара сырзыпшын.
Ағн хыбқәа еидкыслон, еидкыслон, – ихәлон.
Ағн хыбқәа рынтәартағ, рынхартәғ сынхон.

Нахьхьи цъара еидытцуан ажәған, амшын,
Нахьхьи цъара еипыртцуан, еипылон, ипшын.
Акакала абгьыцқәа капсон, исҕапсон:
– Ба бзыхәан, ба бзыхәан ғагалан! – хәа рхәон.

Амшқәа ергьхәа еикәхәалан рыпсы,
Ицәышза, ицәғеижьза исхартцон ркасы.
Ғагалан апша алан, ақәа алан, – саргы,
Апхынрагь алан, апхын уажәгы.
Ғагалан, ғагалан, сентиабр, амшын...
Абғ ғеижьқәа, амш ғеижьқәа сара сырзыпшын.

1988 ш.

* * *

Ацәәкәа азы ажәуан, азы ажәуан...
Сынтәантәарак зыда ханхарцу?
Апхын хазгәамтә иагарцаз,
Хкәараф зы ахытамыз азы ажәуан.
Хкәара зы зтамыз, цха зхымыз,
Есы-шыыжь инхықәгылон сымыш,
Нас абла иатцәа, азгаб иапшәымаз,
Хкәара хәыч амаза шлымаз.
Азәгы имахацызт цсы зхоу хәа,
Уи иашьтан азызлан дызтоу хәа.
Хәыцрақәак срылан итәыму.
Апхынра умаз, исымаз.
Амфәхәастеи амфәхәастеи рыбжьара
Са сгәашьтыбжь ифцәа-фцәо инашьтымыз.
Ахцәышьқыр, азышьқыр, азызлан,
Саннеиуаз ахахәаф дыцшымыз,
Санлыхәапш, днасхысзар, сытрысзар,
Ацәәкәа ашьтақәа снымыз.
Ацәәкәа фажәкуан, ифажәкуан,
Ацәәкәа азы ажәуан ес-хымыз.
Апхынра умаз, исымаз –
Хкәараф, зы зтамыз, цха зхымыз.

1986 ш.

* * *

Алашыцара аеалаза илеиуан ақәа,
Тагалан псыбжыла иахьтәыуон апсра,
Исымбац аблақәа анызба сбылуан,
Исымбац аблақәа рылапш стәахуан.
Цәыкәбарқәак еипысшыуан, ақәа сазынхан,
Ааигәа, цъара хәаан,
Ааигәа, цъара ишан,
Арахь алашыцара урт аблақәа зшаз,
Еимгеимцарае дықан урт рылапш ззынхаз,
Са сакәын атынчрае атынчра зыцәгаз.
Амшын цәқәрца аныцәаз атәыуабжь захаз,
Иаргы дтәыуон, дтәыуон агәыпшқақәа ииларц,
Са сзыхәан, амшыназ, блақәакырз инцәаз,
Цәахәакын, ажәакын, ажәабжан ихәаз.
Алашыцара аеалаза илеиуан ақәа,
Тагалан псыбжыла иахьтәыуон апсра,
Апсракәзу, мамзаргы еа мшык абара,
Урт аблақәа рытцан саеуп абылра.

1985 ш.

* * *

Акы сгәалашәон,
Акы салашан,
Анакә саләушәа...
Гәтыхак сымаздаз,
Гәыграк сымаздаз,
Схәыцра иалахын.
Цъара ак сархәарцаз,
Саркьалк иасызшәа,
Схәыцра саалырхын,
Ацәыкәбар хәыцқәа,
Рышьта збаанза,
Рышьта сныртцахьан,
Схәыцра саалырхын.
Сеидру, издыруада,
Цъара дыказар
Анакә иалахаз,
Сара игәасымтаз,
Сара сгәазымтаз.
Сеидру, издыруада,
Зынза игәтыхамзар
Сара исгәалашәаз,
Сыцсы иалахон
Зыцсы салашаз.
Сыбла хызфалон,
Анакә ааимтаз,
Уара уааимтаз.
Ицон атцх, интцәон атцх
Амш ааимтаз.

1983 ш.

* * *

Исхарои,
Ацша саназхэыцуаз ацша асзар,
Еимгеимцарак аамта аанҕасзар,
Иаанҕасзар, сара сахьнагзарцаз,
Сыдгылаҕ уатцэ ашьжымтан шарцаз.

Уатцэ акэыз, уатцэытцэҕа инхаргы
Амш-бжа имшы бжан ишыҕоу,
Сынхаргы, сахьзаргы исхэарцаз –
Амшын, нас аацынра шыҕоу.

Исхарои,
Уа мацзак сузхэыцзар,
Сузхэыцзар, гэаныла усхэыцзар,
Усхэыцзар, нас иҕало збарцаз,
Ахэлара атх иазынхарцаз,
Ацшзара ашөт иазынхарцаз!

1987 ш.

АМЗА

Иаха амза тѣыуазаарын, рыцѣа, амза,
Шьыжь азаза сықѣпсозма, мамзар, мамзар...
Амза алабжышқѣа гѣастап ишу, ихьшѣашѣоу,
Азазара нас снылаиап усшѣа, баша.
Амш аблақѣа ирхызбаалеит ақхын шааиз, ақхын.
Абгьыц хѣыцқѣа цызжѣазом зныкѣа, ѣынтѣа
сапѣхан.
Исхароузеи, игѣастазар, зынза ашьхақѣа
ааигѣазшѣа,
Уажѣы-уажѣы схѣапшуазар,
Са сышьтахѣа азѣ дынхазшѣа.
Ашацкыраз, ицѣышза, адгьыл пштѣыдан иѣан,
Зшѣыгақѣа зцѣынтѣаз иеипш асахѣахѣы
мшыказ.
Ашѣыгақѣа ақѣаад шкѣакѣаѣ са схѣыцрақѣа
иреипшуп.
Игѣашѣахѣоума зны-зынла ашареи ахѣлареи
шеипшу.
Иѣазам зынзаскгьы амѣақѣа рынтѣартѣа,
Иѣоуп баша амѣақѣа,
Инымтѣазо ицаларцаз.
Иаха амза тѣыуазаарын, рыцѣа, амза,
Шьыжь азаза сықѣпсозма, мамзар, мамзар!..

1986 ш.

АЦӘҚӘЫРҚ-НЫКӘА

Амшын ашыжь ажәѡан еипшын уамашәа,
Амшын ацәқәырқақәа срықәлеит, сшыапқәа
хтны.

Сара азсашья сыздырзом зынзагьы,
Аха сыруеит ацәқәрп-ныкәа, сшыапқәа хтны.
Ацәықәрп-ныкәа исымоуп амаза тәахны,
Апша сәазтуан, иааины аеаднатқон са сгәы,
Амшын сыблақәа иреипшын ииатцәаза,
Азәгьы сыблақәа дхыпшылон ааигәаза,
Азә дхыпшылон, урт днархьысуан, ак ихәон,
Дгьыли-жәѡани, рхы неидкылан, ак рхәон.
Нахьхы, ашәапшыгьы ажәѡан аблит зымѡакы,
Са сыгәгьы аблит. Исыздырзом еа мѡакы.
Ашыжь схәыцра амшын иалдан цәахәаны,
Ацәқәрп-ныкәа, ацәықәрп срыцуп, сшыапқәа
хтны!

1986 ш.

* * *

Ацыпхькәа реипш аччапшь капсон, – сыччапшь,
Цыра-цыра икәшәарц далагон азәы.
Са дыздырит, зыччапшь зцәызыз иакәын,
Зыччапшь зцәызыз, згәыгра зымҕахаз азәы.
Сылапш хызлон, ацәкәырц иргон сылапш,
Амшын атан цыара аиатцәара тәахын.
Сара сгәатцә аччапшь ацыпхькәа җсырпын,
Ахәылбыҗеа абыҗ җеижькәа ирхьынхалон.
Абыҗ җеижькәа реипш иҗеижьуп
Сара сыччапшьгы апштәы.
Сара исхьысуаз апша хьшәашәа иамазам абжьы.
Апша хьшәашәа, агәы хьшәашәа –
Ирцәызгада рыпхара?
Азәгы. Уи ус баша иказам апхара.
Ииуеит амша аччапшь еимгеимцарак инхарцаз,
Абзиабара, апшзара, агәыгра рыгәра угарцаз.
Цыра-цыра икасыцсоит сыччапш ацыпхь
җеижькәа,
Цыра-цыра ишалышәшәо еипш,
Атлақәа рыбҗ җеижькәа!

1987 ш.

* * *

Цшак насыр,
Цшак насыр,
Ашьшьыхәа сымѳасыр,
Мѳа-бжаѳ саанѳасыр,
Мшы-бжаѳ саанѳасыр,
Хәыцрак снахьысыр,
Тынчрак снахьысыр,
Шәахәацк ма исзанхахыр,
Лакә рахәыцк ссахар...
Ах иҗа игәаҗуа
Иҗсы са сахьзахыр,
Иҗсы са исзынхахыр...
Абрантәи схаразар,
Схаразар, сааигәазар,
Ма иҗамло схәазар,
Пхызла сыхәхәазар,
Сзытхьазар, сбылхьазар?
Азә гәыла игәы сасыр,
Игәы сасыр, сгәы дасыр,
Ашьшьыхәа снымѳасыр,
Мѳа-бжаѳ саанѳасрым,
Мшы-бжаѳ саанѳасрым,
Цшак насыр,
Цшак насыр!..

1985 ш.

* * *

Избада, избада са сиетцә штәшәоз,
Ажәџан ааныжьны, иалтцәраа ишцоз,
Агәы ахьуа, ацсы ахьуа, иҫыцәаа ишцоз,
Избада, избада са сиетцәа штәшәоз?
Ишыкалаз сеидру, снап аштца ианшәалт,
Снап аштца ианшәалаз, уи баша имталт.
Гәыргъара-гәыграқәак рыкәа сынталт,
Насыцзар, насыцзар снап аштца ианшәал?
Дарбану, дарбан уи пхызуп хәа зхәаз,
Иаазышьтда нас сиетцәа, дызуста иаазгаз?
Насыпушәа гәыграк аамтала исзырбаз!
Дарбан нас, дарбан уи пхызуп хәа зхәаз?
Избада, избада са сиетцә штәшәоз,
Ажәџан ааныжьны иалтцәраа ишцоз,
Агәы ахьуа, ацсы ахьуа, аҫыцәаа ишцоз,
Избада са сыда са сиетцә шыпхоз?!.

1986 ш.

* * *

Ашәа ссирзак иалоушәоуп ашыжь шиуа,
Исныруеит, са исныруеит цшзarak шиуа,
Цша кәандак нысхысит, гәыркәанда жәак хәа,
Уи мшы-мза иацәкахаит, етәа еимхәыцк нахшәа.
Са схәыцра ашәахәа-еихацса сацхәа ишьтабоит,
Реимхәыцбжы, рыбжы-еилацса насылатәа
ицоит.

Иаасыкәшаз тацәырак сынталоит скаууа,
Тынч тынчрак снахысуеит, сгәы иамуа, иауа.
Азә илацш иацәыизан, гәы-гәтыхак стәахит,
Мазажәак, маза хьзык сыцсатцә изфит.
Цшак насың, уа сгәы ажәакәа еимбгыжәаа
иагеит,
Са сыблакәеи мшы-мзеи исзымхәазгы рхәеит.

1987 ш.

* * *

Хара хэыцрақәак сынрыжьуеит сымала,
Сара схэыцрақәа исыздыруам рымаза,
Исыздыруам уаҳа тынчрак зсымазам,
Сгэырғьа-гэыгтрақәа, шәа шәыда исымада!
Зынғы сапхьаҕа насың лашарак нтдэйтцыпхоит,
Насың лашарак, сгәи са сшьеи ирымадоу.
Гәрамгаракгы зынғы избазшәа снытцыккоит,
Мыш-лашароуп ашара анықәло исымазоу.
Сара исныруеит, мчык доухаушәа исафазоит,
Исафазоит, даҕеа цсы-мчык сылатцо.
Сгәатца итыхо, цқьагы исзымхәо, исылагзо,
Схэыцра рхэыцрақәа рыпсымра сафазоит.

1985 ш.

* * *

Апдстазаара хъзушәа иахьыршоуп
Абзиабара иахылтцуа ашәахәа!
Ибаргәузеи, насың имоуп ус ишоу,
Зыпдстазаара абзиабара ахьыршоу.
Амра апсымтаз иацыршәазшәа шәахәак,
Мцабз цхаррак сара сгәатцаҕе итәахыуп,
Исхәоит, инытдакшәа еитасхәоит ашәак,
Бзиабара цшзarak са сазыпшуп.
Апдстазаара лаша-мшқәак азыпцәоуп,
Ианацәыгз урт, иалам хәартара.
Апдстазаара хъзушәа иахьыршоуп
Абзиабара иахылтцуа ашәахәа!

1986 ш.

АҒЫҢБЖЫ

Адгьыл атцантә ғьтбжык саҳаит,
Ажәџан атцантә ғьтбжык саҳаит,
Цхызк салазшәа сґыхеит, са сцәырҳаит,
Исмаҳаңыз ғьтбжык саҳаит.

Цъара ишсыцхьоз уи абжы са издырт,
Ашьха ақәцәаґ знапы зкьаз дыздырт,
Мра-шәахәацкгы сара сышкә иааз,
Сама идәықәлеит, уи абжы ахьсаҳаз.

Са гәаныла мџак санылан сцоит,
Ға дунеик ахь уи абжы сагоит.
Цәгъароу, бзиароу са сзықәшәо еилкаам,
Зегы исыртоит харантәи салам!

Адгьыл атцантә ғьтбжык саҳаит,
Ажәџан атцантә ғьтбжык саҳаит,
Сқәыцшра акәхап уи зыбжы зыргаз,
Насыц шкәакәа сара сзы иаазгаз!

1985 ш.

* * *

Алабжыш иалтцит сдунеи,
Аччапшыгы иалтцит сдунеи,
Шә-гәыҥрак, шә-лапшык ахыпшуп,
Гәахәарак сзааиуеит, сыпшуп.

Тынчрак ансымам – сынтәеит,
Сгәахәара ансыцым – сынтәеит,
Хәыцрала сгәатца еибаркуп,
Сгәатцеи са сымши еипшуп.

Алабжыш иалтцит сдунеи,
Аччапшыгы иалтцит сдунеи,
Тәицуп, цәыкәбаруп изеипшу,
Шә-гәыҥрак, шә-лапшымцак зхыпшу!

1983 ш.

* * *

Сгѣатцаѣ иѣатцѣахт шѣа-бжык,
Сгѣатцаѣ иѣатцѣѣахт шытыбжык,
Инымтѣѣазоз ныррала стѣит,
Са сгѣашытыбжыгы жѣѣан ахь иприт.
Адгыл саѣѣытѣхан схы збоит,
Имиц ашѣак абжы гоит.
Амра шѣахѣа иацу иароуп,
Амра шѣахѣа иацу са соуп.
Шыта-шытала инеишыталан иѣоит,
Жѣѣан ахь урт амѣѣ картѣоит,
Сашѣа арахѣыцѣѣа цытѣтѣѣоит,
Истахыз сзымѣѣакѣа интѣѣоит.
Сгѣатцаѣ иѣатцѣахт шѣа-бжык,
Сгѣатцаѣ иѣатцѣѣахт шытыбжык.
Инымтѣѣазоз ныррала стѣит,
Са сгѣашытыбжыгы жѣѣан ахь иприт!

1983 ш.

* * *

Сгәыгра ацәыкәбарқәа сгәы арахәыц иахацсоуп,
Сгәы рахәыц иахацсоуп, сгәатца итацсоуп.
Сымра ахтәы кәицқәа сымца рыцроуп,
Сымца рыцроуп, рымца сыцроуп.
Сымшқәа бгъыцушәа акакала еишьтоуп,
Акакала еишьтоуп, мазакгы рыбжьоуп.
Уртгы са сзыхәа ирызбазар акы,
Ирхәо рмазажәагь са соума изызкыу?
Цәашы лашамырзгак ацсың еипш иакыуп,
Ацсың еипш иакыуп, шәа-зызо искыуп,
Насың цәашык акәзар, исцәыцәар хәа шәоит,
Насыпушәа гәыгракгы сцәызыр хәа шәоит.
Сгәыгра ацәыкәбарқәа сгәы арахәыц иахацсоуп,
Сгәы арахәыц иахацсоуп, сгәатца итацсоуп,
Сымра ахтәы кәицқәа сымца рыцроуп,
Сымца рыцроуп, рымца сыцроуп!

1986 ш.

* * *

Амза саркьатцас ихшьуп,
Ажәџан-тзамц ду агәаҕы,
Саныпшылан – зегь хәашьуп,
Ианызбаалазом схы-сҕы.
Асаркьа срыцкьейт шарцазы,
Икейкейуа амш аатит,
Саныпшылон шанханы,
Амза саркьаҕ ашәт шәтит.
Иагәылан ашәт хәыч са сыцсы,
Иагәылатцәахын ухьз – Ацсны.
Асаркьа унасыц анын,
Уи ианыпшыло рзы итцәахын.

2013 ш.

ДГЫЛИ-ЖӘҒАНИ

Дгыли-жәғани зы-рахәыцла еибаркыуп,
Дгыли-жәғани мза-шәәхәацла еибаркыуп,
Урт ға лахынцдак разхәцуп, дағаакы,
Бла иазгәамто, гәы ианыруа дағаакы.
Рымаза амға са сыңсы ацқа итәахыуп,
Рымаза амра ишоушоууа сшьеипш ишуп.
Са дыздыруеит урт рыбзиабара анцәахәы,
Дара рымшра – сара сгәыгра, сынцәахәы.
Дгыли-жәғани срахәыц хәыцрала еибаркыуп,
Дгыли-жәғани сара сгәыгра рыбжәакыуп!

1986 ш.

* * *

Хьы-разныла шыжыла адгьыл зегь кѣабоуп,
Хьы-разнушѣа итынчза гѣахѣарак каршоуп.
Амш ашара са сапылоит даѣакшѣа,
Амш ашараз цѣара игѣастоит ашацѣа.
Уаѣ даныкам, дцѣыртцны даакѣлоит анцѣахша!
Уаѣ даныкам, гѣыла слеипшхоит анцѣахша!
Ашыжѣ-шара уи лнап икѣыргыл илкыуп,
Сара сшыара цасхѣа сыкѣылкѣарц даѣуп.
Зынгы саштаѣ лыччапшы ацыпхѣкѣа кабоит,
Зынгы саштаѣ лышыта ахы-шыѣѣакѣа збоит.
Лара лымшра ашыжѣ-гѣыргѣа иахыыршоуп,
Лара лымшреипш итынчза гѣахѣарак каршоуп!

1985 ш.

* * *

Атцла дуқәа рышьтахька
Амра қацшь ташәоит.
Сыџуа, сыџуа – сышьтахька
Зегь ааныжьны сцоит!

Дгылы-жәџани ахьеимадоу
Са сназарц саџуп.
Дгылы-жәџани рымаза
Са исахарц стахыуп.

Ашьха дуқәа рықәцәақәа
Ажәџан иалаз ицоит.
Ашьха дуқәа сыцхьошәа,
Ус харантәи избоит.

Адунеи ду аҳәаақәа
Рыцшаара саџуп.
Адунеи ду анасыц
Аилкаара стахыуп!

Атцла дуқәа рышьтахька
Амра қацшь ташәоит.
Сыџуа, сыџуа – сышьтахька
Зегь ааныжьны сцоит!

1985 ш.

* * *

Сгәатцағ, са сгәатцағ хәыцрак неиааиуеит,
Хәыцрак неиааиуеит, зтцаарак тдәахыуп.
Шәартарак ыкоуп, – саиааиуеит, саиааиуеит,
Шәартарак ыкоуп, сгәыгтрақәа цшуп.
Ахара сцаргы, сышьтахька ак сыхоит,
Схынхәырцаз азә дсыхәоит, уака дыцшуп.
Исхаштхьоу гәтыхак еиха-еиха ифыхоит,
Исхаштхьоу азхәыцра баша сағуп.
Исцәызхьоу рылабжыш зны-зынла исықәтәоит,
Исцәызхьоу рылабжыш амцеипш ишуп.
Ахәылпаз хәылц-шәацшь мцабзха исыкәшоит,
Амш антдәамтағ сгылан сыцшуп!

1986 ш.

* * *

Азын ааигәоуп,
Ахьтақәа ааигәоуп.
Ақалақь тынчуп,
Ақалақь цшзоуп.
Ажәѡан лағырзык зны-зынла инаеҫәоит,
Ахауа ашышыыхәа шыха зыхышәа игазгоит,
Гәыграк рныруеит зегь рхаеқәа,
Гәалак рымамкәа, итынчуп рыгәқәа.
Амшын цәкәрпа ахьарчхәа абжы нытцак игоит,
Амшын иахапыруа, ацнышқәа ҫырбоит.
Адәығбақәа ирымѡатәны артәаа тдыргоит,
Адәығбақәа насыц ссирк хазныжыны инаскьоит.
Амшқәа, цсахрада, баша инеишьталт,
Аамта шышылаха амѡа инанхалт.
Аамта зы-мшын, ахәылцқәа рдунеи,
Аамта зы-мшын, амшыни сареи!

1987 ш.

МУЗА

Сыбхаштзеитеи, Муза,
Сынбыжьзеитеи, Муза,
Мцак сзабмыркызар,
Сгәы ахьта тацшуеит.
Ахаан сырхымцшылац быблақәа рфыза,
Уажәыкгы сынхымцшылар, бдыруаз, сыцсуеит.
Знык бназыхькысыз, знык цсыцшәа
бназхьысыз,
Зыцсрахьы инеихьоуггы иирахь дгъежьуеит.
Зны иқәбыркьаз зшьара, бымџақәа ирнысыз,
Баразә затцәык бзыхәан шәфык ахәса итиуеит.
Сыбхаштзеитеи, Муза,
Сынбыжьзеитеи, Муза,
Цәахәак сыбмыркызар,
Сгәы ахьта тацшуеит.
Ахаан сырхымцшылац быблақәа рфыза,
Уажәыкгы сынхымцшылар, бдыруаз, сыцсуеит.

1999 ш.

ҲАЛАҶШҚҲА РЕИҚӘШӘРА

Ҳалацшқәа реиқәшәара –
ацыпхь иатцәарақәа зҕыддуаз,
Ҳалацшқәа реиқәшәара –
аапыни ацхыни анеилытцуаз, ианыдыдуаз,
Ҳалацшқәа реикәшара –
зны еизааигәахо, еизааигәахо, еицәызыхуа,
Амцақәа рыкәаашо,
маза кәашарақәак ҳалацшқәа
аныкәашо.
Ох, уи аапыни ацхыни анеилытцуа –
ҳаиқәшәара...
Ҳалацшқәа анеилало, ианеилытцуа,
ҳанеилысуа,
Иҳақәшәира ақәеипш ицәанырра ихьзааит,
Ма ихы дазынхааит, ихы дзымаиааиуа...
Игәхьаазгоит улацш,
сымч мырхакәа исиааиуа,
Атахыз станархааит, атахызаргь сажьааит,
Амала улацш ҕазнык игъежьааит!..
Игәхьаазгоит улацш,
урт ацыпхь иатцәарақәа,
Ҳаблақәа анеиқәшәоз ирҕыддуаз,
Ускан аапыни ацхыни,
анеилытцуаз – ианыдыдуаз.
Ҳалацшқәа реиқәшәара, реикәшара,
рыкәашара ҳалацшқәа!..
Нас изласхаштри,
Уи аапыни ацхыни анеилытцуа иалацшхьоу!

1992 ш.

ИШЬҢАДОУ

Ушьҗа саныцшылан, иухъыз еилыскааит,
Ишьҗадоу ушишьҗаз еилыскааит, –
Ишьҗрадоу.
Ихылцыз шракуу дызхылцыз, – еилыскааит,
Ишьҗра зегъ иапхъаҗа ишышьҗоу,
Ишьҗрахаша дышрышьҗоу.
Ишьҗадоу ишьҗа уашьҗамлан хәа, –
Иушьҗахәо иушьҗоу урызхьҗамцшын!
Наҗ-ааҗ аеышьҗақәа иувоу,
Аамҗа аеышьҗақәа урҗамлан,
Уахьдәықәлаз ауп урҗ уахьнарго.
Угәы инауго,
Мап, угәы уназго
Уахьнаного анудыруа насоуп.
Ианудырлак
Ишьҗадоу ишьҗа шурхаз,
Иузгәакьоу шракәу иуағаз,
Убриаҗара ухы уаназгәакьоу,
Аамҗа ах-кәакь ушҗахаз...
Абасеипш ухы уаназгәакьаз,
Ухы ушағахаз.
Ишьҗадоу ишьҗа иҗахаз,
Иухаштма,
Иухылцыз шиакәу узҗаз.

1991 ш.

* * *

Мца-еибакқәа, мца-цәақәа,
Мца-пытла-хацәақәа,
Алџа иаџызаҳаз шәынасың шәацымлан...
Зымца зызџамхәаз, шыта шәымца цзыртлода?
Шәрыпхәа шәызнымиазаз
Шәабацәа ртацацәа!
Мца-еибакқәа, мца-цәақәа,
Мца-пытла-хацәақәа...

1991 ш.

Инымтцѐо иатцѐарак ублақѐа ирхымтцѐо,
Урхыпшылацпхъаза еиҳагъы еитцѐахахуа,
Иузгѐамтѐо стахахуеит,
Игѐоутар еицѐахуп,
Уажѐ сыбзиабара иатцѐахуп...
Уаанза иапшшѐыыз?
Иапшѐшѐымыз?..
Зака бзиабара сымаз,
Зегъ пшшѐык-пшшѐык сзынрыжъын,
Пшшѐы иатцѐак агзаарын,
Уигъ налатѐа, исымаз.
Шъта исыгуи?..
Цѐыкѐбар иатцѐак нтауршѐыхыр
Сгѐатца,
Иуцѐагои?..
Иузгѐамтѐо стахахуеит,
Игѐоутар еицѐахуп,
Уажѐ сыбзиабара инамтцѐо иатцѐарала еитцѐахуп.

АКАҒА

Аамта акаға аршәит,
Игоит акаға аршәыбжь.
Изхашәазгьы дшәиума?
Ма дныхәоуп хәатәума?
Ныхәоуп!
Аамта акаға аршәуеит...
Инацәа иҕытцакны аршәаа
Дасуеит акаға зхаршәу.
– Уахау, акаға зхахаз!
Уаха иханамтеит таха,
Уаха таха хәа хнамтеит,
Уара укаға хаха!..

1990 ш.

* * *

Арашых рхыкэкэоит акаканхѡы лнапқәа,
Ҳацстазаара ахаара рашыхны икатэоит,
Акаканхѡы лнапеипш ҳахуеит ацсра,
Рашыхны ҳацстазаара ихытдышт еиҫа
Иҳазнымтцуа икатэаз,
Ҳнапқәа ирхыкэкэаны.
Ацстазаара ахаара агъама збахъаз,
Зрашых еизыркэкәа,
Акаканхѡы лнапеипш ҳшахуагъ ацсра...

1991 ш.

* * *

Адәқәа каршәуп,
Адәқәа шытоуп,
Ажәәан рхаршәны
Дара иоуп.
Арха дгъыл ашыац цәқәырцоит,
Ара улацш ацсы ашыоит.
Арха иалдоуп адақәа,
Азқәа ртахәмаруеит дара.
Аацын арха агәы еисуеит,
Анышә иалсны ажәла аауеит,
Ажәла тцәыгъоит уажәааны,
Аәа ахылтцуеит ажәла цсны.
Ада итоу ашыа еикәшоит,
Адәқәа рцәа-ржъы еимнадоит.
Арха ҕыхеит, ацсы тоуп,
Ацсы тазтцо ауаф иоуп.

2017 ш.

АШӘТҚӘА РЫНЦӘА

Ааңын-хымардуан
Лбааит сара стәылахь,
Дылбааит сара сахь
Ашәтқәа рынцәа.
Ахымардуан илбааз
Ашамтаз дысцылан,
Изура сзымдыруа,
Сгылоуп сшанха.
Дықан уи зны
Сыңхыз хаақәа ртәылағ,
Дықан зынғы
Иашаз стәырғағы,
Ихикъахъан ҳашта,
Сахьыхәмаруаз, шәтыла,
Дыцәхәыра-сакаран
Дысцылеит зынғы.
Сашьтан уи иғы
Исцәызыз аңхарра,
Ишәыгақәарғ сашьтан
Исзымхоз аңшшәы.
Ааңын ихнымхәыз,
Зызхәыцра саркараз,
Дысхаирштырц дашьтан
Шәтык анцәахәы.
Аамта ғыцхеит,
Иааңшит аңсабара.
Дааңшит ҳара ҳахь
Ашәтқәа рынцәа.

Аапын-хымардуан
Дылбаан хгэапхара,
Ҳачкэынра ирхынхэын,
Ҳакоуп ҳласза.

2010 ш.

* * *

Амши атџхи рыбжьара
Аира амаза бжьоуп,
Амши атџхи апстазаара
Агәеисыбжь рыбжьдоуп.
Агәеисыбжь еихсыџуам,
Агәеисыбжь гәгәоуп.
Уи ашьтыбжь зхылтџа
Сгәы атџеипш ирххоуп.

2008 ш.

* * *

Рыцсы еифыршеит
Агагеи ауаџи,
Еицырхалеит псы затџык дара,
Амџа ианхалеит
Аамџа цшаауа,
Имџахырџьарц иаџьыркит апсра.
Еифыршеит ргџеисыбџь
Гџы затџык зызџоу,
Рыцсыц еифыршеит
Ргџатџанџа дара.
Ауаџы затџџ, зынаур зышьџоу,
Илшарыма иаџьал аџџара...
Ма зыгага зџџызыз ауаџы,
џызада дынхазар, дыџшаауа,
Еиџырџызар ус еиџш азџьыры,
Иџахума уаџа еиниауа?
Рыцсы еифыршеит
Агагеи ауаџи.

2004 ш.

ЛАКӘ-ЛАКӘ...

Лакә-лакә... лакәыртаца,
Хьыркәа-мыркәа жәафа цацха.
Жәафа-шә җахуп ахан хьытәца,
Лакәыртаца уа дыфонахыуп,
Дыфонашькыруа, дыфонакаччо,
Жәафа цацха лцъыба итахуп,
Жәеиза аалыргын, шәык лзаартуам,
Лцапхақәа зегь лцәеилагахит.
Уа илзыфонада уи ауада хәыч?
Итәахыда? – Ла лхьырцыс иоуп,
Махәра иуама? – Иуеит рымхәеи,
Лакәыртаца иара димгеи.
Ацъныш иакәзаап ирытдашыц,
Ахан хьытәца дыфоназтәахыз
Иара арцыс – Хьыркәа-мыркәа.
Лара лакәзар – Лакәыртаца.
Ашәык рыбжьоуп, ирзаартуам,
Маалықьк днеины иааимыртыкәа.
Уара, сычкәын, хахәы-бырфын,
Уара уакәхап уи амаалықь,
Ахан хьытәца уцырны уазца,
Лакәыртаца уцацха лызга.

1991 ш.

ИХАҚӘИҢУ УАХЬ

Унеиуан, ацыцхь уцрытцун,
Еиха-еиха еитцытцун иуҕыкәыршаз амра,
Еиха-еиха ушьтытцун, адгьыл уакзамшәа,
Уханы акакала ажәфанқәа еихытцун.
Цакагь быжыра-быжытцәа аатуан, унтацшыртә
еипш,
Улацш аауан, исызхымган, сыцсыртә еипш.
Адгьыл гьежыуан икәҕьартә ашьара,
Ашацәарзатә – ауафьтәыфса ихшара.

2003 ш.

* * *

Атцхкәа ургәылчцоит нахъхьи, цъара, убырлашха,
Ибзоу зегъ рыцсы уѣхәароуп.
Ицсхьоу рынарцә Уа уоуп.
Исыт саргъы знымзар-зны уааигәа гылартас,
Амацәыс уқәычца утәоуп.
Уарғала иукуп жәфан амаакыра,
Аетцәа рымџақәа укуп.
Уарымарахь – ҳацстазаара азиас хәашьыра,
Ҳаман анеира иаѣуп.
Зныктәи Уа улацш уи азиас арыцқәауеит,
Еимгеимцарак улацш ҳазхоит,
Аха наӡ зымџа улацш урхоит,
Уа цъара иӡоуп ҳагәнаҳа ахытцхырта.

2003 ш.

* * *

Санду лгәлалашәара иазыскуеит

Мшы затцәык еипцшы
Шәышықәса бхытцит,
Шьта ибцеипцуи?
– Нарцәы.
Ахаан дсымбацызт, санду,
Бара ибеипцшыз,
Бкасы шкәакәа еипцшы
Ибхытцит быцсы.
Ибцылаз, бнаскъазгаз... –
Азәазәала рееипцшыны
Бнаргон, харантәи
Урт бырхыцшыны,
Инымтцәо нарцәымца,
Нарцәыцха уашәшәыра,
Ацсыц еипцш банылан,
Бнеиуан бласны.
Анкъаза бшыказ,
Дырцегых уа бқәыцшын,
Дырцегых быццзан,
Ибырфынын бхахәы.
Жәцангәашәцхәара,
Иббахъаз, еипцшын ба былацш,
Быблақәа анкьеипцш ииатцәан
Уажә мыцхәы.
Мшы затцәык еипцшы

Шәышықәса бхытцит,
Инымтәазо цтазааран
Уи амш еитытцит.

2003 ш.

АЖӘА

Мшык аатит, –
Иреиҕу мшык.
Ғыц уаапшит,
Иубеит ҕа цштәык,
Ға бжык уахаит,
Угәы зырцхаз.
Ажәак уцшааит,
Зегы иреиҳаз.
Уи Ажәа иин,
Угәаҕы иазхаит,
Уи Ажәа нас
Зегы ирахаит,
Ирхытдәеит адгылқәа, амшын.
Еснагъ убас
Мшык уазыцшын,
Иреиҕу ашәа
Угәы итганы,
Ауаа ирзухәарц
Уи аҕены.
О, стцыс, уаарас
Убжы хаа сыт,
Уи ашәа схәарц
Уара сеибыт!
Уи ашәа иреиҕысшьо
Ашәоуп!
С-Ацсны иазкны уи ашәа
Аццоуп!..

2013 ш.

АМШ-НАПСАРГЭЫЦА

Ухала шэарахтјас
Утыѿра утатѿоуп,
Сара усцѿыбналоит, –
Издыруеит, утѿѿоуп,
Ухала уаиааиуеит
Ухъаа, угѿырѿа,
Ацсѿазаара сышьѿоуп
Сара сыцхатѿа.
Ацшатлакѿ – сеикѿаргыжьуа
Самоуп иара,
Убас уи иазгъамоуп
Сыргѿаѿра, сбылра.
Санкыднакъо стѿѿуоит,
Схы анашьышьуа сыччоит.
Зны амра гѿыбзыѿуеит,
Зны амза лашоит.
Амш-напсаргѿытѿа
Саныршѿлоуп сзатѿѿа,
Атѿиц еипш нас саашѿтѿаа
Идѿыѿѿлоит ацша.
Издыруеит, ишнеиуа,
Цъара сацѿкашѿоит,
Абла сыхшѿалазшѿа,
Атѿх аашанхоит.
Ишыѿкоу убахъоума
Атѿх ишанхаз?
Утыѿра утатѿоума
Уажѿыгъ? Утатѿаз!

2002 ш.

АМПАХЬШЬЫ ШКӘАКӘА

Мпахьшьы шкәакәан амш хшьуп,
Мрак иарбозар хәа хәпшуп.
Хамш цәызтәз изәзәаны,
Ләылтәахит дыпхашьаны.
Хтаца тәрышкәа дыццакцәеит,
Дахзымтәазакәа хамш лызәзәеит.
Ампахьшьы баанза ишазом,
Аха имшакәа хамш базом.
«Амш шкәакәан, ицәашьит,
Азы кнахан исыршит,
Асапын шәах иарганы,
Ишәпызгаларц амш зәзәаны,
Амш цкәакәакәара ишәызшарц,
Сара сашьтан шәгәы кастцарц», –
Убас халхәеит азәыршы
Хаапын – қәалас-ақәаршы.
Аңша асыр, амра цхар,
Хамш мпахьшьы шкәакәа дырбар...
Ампахьшьы баанза ишазом,
Аха имшакәагь хамш базом.

2009 ш.

АЦҘА КНАҘА

АцҘа кнаҘа амш ихшьуп,
Амза ықәлан иааскьахьеит,
АцҘа антҗәамтаҗ Амра цшуп,
Урт еицыларц рызбахьеит.
АцҘа антҗәамта шарпазуп,
Уи ауп реикәшәара аҗхәара.
Лацшы иацәыхьчоуп, итҗәахуп,
Ацшоуп ирхәо заҳара.
АцҘа кнаҘа цыстцысуеит,
Уи атцысыбжы саанарцшуеит.
Амза алкьар хәа сшәаны,
Сазыцшуеит сыцсы заны.

2012 ш.

* * *

Икахын амзагь ианааз,
Амза ианааз – закэйтэ кэашарааз!..
Аразын сшэыло, аразын сшэытцуа,
Зны амѡа саныло, зны амѡа санытцуа,
Агэырпынтца сыкэгыл скэашон,
Аразын цареипш уччабжь кацсон!
Сыкэашареи уччабжьи кэшэахуа азэ дхашьтан,
Атцх наскьаццхьаза уи дгагахон,
Уччабжь лырхарцаз ахага дкэашон.
Икамзи амзагь ианааз,
Амза ианааз, –
Уареи сареи ианхааз!..
Уажэ кэашарада уареи сареи инхаз,
Нас агэырцынтца аналакьакь –
Амза итахаз.

1992 ш.

* * *

Угага саркъашәк ирнуп,
Уаныцәоу унеины узныцшыло,
Апхызла узныцшыло асаркъақәа
Уцәаара рнуп,
Уаныцәоу даргъы ааины иуныцшылоит –
Асаркъақәа...
Уразкы ацәаара унуп,
Уразкы уныцшылан.
Разкуп,
Уразкы узаныцшылар,
Уа усаркъақәа рыгага ануп...

2010 ш.

АБЗИАБАРА АНЦӘАХӘЫ

Абыжь-еимкъарак дрыбжьысны,
Абыжь-жәғангәашәқәак дыртысны,
Днеиуан уи дцәымза шәахәацны,
Инымтцәо ацстазаара дацны.
Дхәычын уи – ахаан қәра змамыз,
Агәырғара иахытцагь ихытцхьан,
Арақа җеа ус дук дағзамызт,
Хагәқәа днарыхькыысны ирҗыцуан.
Арақа җеа ус дук дағзамызт,
Амра ашәахәала дыхәмаруан,
Уихәапшыр, хыц хәа акгы икзамызт,
Арахь хҗәы ацхьарца уи назҗишбуаз,
Шьтыбжьқәак хәа ахылтцуан, шьтыбжьзамызт,
Уи заҳалак мрәшәахәашәан,
Уи заҳалак, шьта дуағзамызт,
Арақа ицстазаара җашьан,
Дшаашьтыз арахь дынцәахшаран,
Дызустоу ахыхаштыз шихароу, –
Мгеимцарак убри зегь дназхәыцуеит,
Нас иааимкъаз абыжь-жәғангәарак
Дагыныбжькьоит дгәрҗацқьа лашаран.
Дхәычын – дышхәычу қәра змазамыз,
Агәырғара иахытцагь ихытцуан,
Ари адгьыл ахаан данзамызт,
Арахь уажә длашаран данытцуан.

1999 ш.

* * *

Жәфани-жәфани хыхь еигәныџуан,
Цақа адгьыл рзыпшын.
Азы шыцәаз сынтапшын,
Сәәхәатә ажәа сгәы изтыџуам.
Атра итытцны ицон амшын,
Зегьы иаххытцәан хәхнаџарцаз,
Уаџы изымгәәгъзо сгәәгъзарцаз,
Еиқәсыртәарц сара саашьтын.
Имтцысзо ишьтан амшын.
Дгьыли жәфани ирыбжьалан,
Цсаатәк амтцәыжәџақәа кьауа,
Убри ашьтыбжь захауа...
Дмаалықьума, ди, иаауа?
Дгьыли жәфани дынрыбжьалан,
Хәпстәзаара еиқәихәаларц.
Нас абарт зегь хәидызхәалаз,
Акызатцәык – гәеисыбжьк ала,
Акызатцәык – цсып рахәцла,
Хәгыыхаштуам, дагыҳазхәыцуеит,
Дагыҳазылбаапшуеит лыпхала,
Дгьыли жәфани рәәхәатәала.

1994 ш.

* * *

Усмыхуацшын ус.
Ацстазаара акалашәа ишоуп,
Ухәычуп, ухәыццәоуп,
Уццакуеит, уцацәоуп,
Сухьзазом зегь акоуп!
Усмыхуацшын ус, –
Субылуеит,
Ацстазаара акалашәа ишоуп,
Ицазом – ипыруеит.
Жәа-шықәса усгы иҳабжьоуп.
Ухәыццәоуп,
Са уажәытцәкьа сажәуеит.
Зегьы зхароу агәоуп,
Қәра змазам,
Макьана зхәычра ныртәазам,
Ахаан инымтцәаргь ауа,
Ацәеижьоуп иажәуа.
Усмыхәацшын ус,
Схәычы, угәы цшаауа,
Уцацәоуп, субылуеит.
Ацстазаара акалашәа ишоуп,
Ицазом, – ипыруеит.

1993 ш.

* * *

Сара истахын угәы стаңшыр,
Унапы саңшыр.
Сара истахын сыңсыр,
Уанца сыңсыр.
Аха сагъзымпсит,
Уцеит,
Уагъсзымпшит.

2001 ш.

* * *

Убри атцх иамааз хьзыс?!.
Ухы сутеит гәырфатәыс...
Атцх хәашхәаша икацсон,
Ацслымз халаланы хцон.
Хзыкәшәаз иарбан мыкәшәатәыс?..
Ацслымз амра ианаршыз,
Ианархышәашәаз уи амшын, –
Убаскан аикәшәара хзацын.
Пыхшьас иамои нас иапу?
Анцәа иоуп знапы иану...
Еилыхтәын ацслымз,
Ацслымз цштәын,
Амшын-зы лыхәтала игатәын.
Иззымхацыз зашәа ихазхарц,
Азыхь цкьа хакан иахнахарц.
Хмеицәажәазакәа, хмеиҟацшы,
Гәаныла хакан зегьы ххәарц.
Иузеибымхәо хгәахьы иаауан,
Узқәитым хакәитзар ауан.
Ианхазшәа ихакәу нагзаны,
Ацхыз еицш хлахьынтә баны,
Хәхьдәыкәлаз хнанагон еиҟа,
Хшыржбаз хзымдыруа ххата.
Зегь хгәалашәарақәа хәцәзаны,
Дахыччон Уи, иапу збаны...
Нас иузтааз уара гәыс,
Уцартә убри зегьы чханы?
Убри зегь схызгоит былраны...

Сзықашәаз иарбан мықашәатәыс?..
Ухы сүтеит гәырфатәыс.

1991 ш.

ХЫШЬАРГЭЫЦА

Иухытцит ухъаа, иухаз ирѡашьыган,
Уцсы ахэышэтэит хыхъ ацсабара,
Уара духэацшит зыбла лашароу,
Зыбла цстатцагоу,
Иатааит Уи икынтэи угэы ацсшьара.
Иунырит Уи имч, игэацхара!
О, Хышьаргэытца, узныхэаз!
Хышьаргэытца – истааз,
Снапсыргэытца хькэыршэахак анзыршэлаз...
Гэыла-цсыла хайниршэеит,
Ази амцеи еинзраалаз.
Ҳацсы иахылтцыз Иара ди́кэырчахоуп,
Ахауа дафызоуп иахзымхоз, изфыдоу,
Ҳгэы-хацсы еимыздаз,
Лашаран иахгэылсыз!
О, Хышьаргэытца, иахтааз!..
Хышьаргэытца, хазныхэаз!..

1998 ш.

АХӘМАРРА

Нашьты-аашьт,
Нашьты-аашьт, –
Аетцәакәа хәмаруеит,
Рыцыпхькәа еимырдоит,
Ахәитцәхәа иркьоит
Адгьыл ахь, рыжәла лартцозшәа.
Блала уеимыздоит,
Зегь акоуп сгәазхара усызбазом.
Узустада, иужәлои?
Убас ухьзгьы җакзоуп.
Уагьуафуп,
Аетцәакәагьы урцыркьахоуп,
Сыгәгьы уакәырчахоуп еиҗа.
Нашьты-аашьт,
Нашьты-аашьт,
Нашьты-аашьт –
Хыхьынтә тҗакә,
Маза шәеицыхәмаруеит,
Са сшәыхәацшуеит сгылан сшанха.

1998 ш.

АТЦЛАҚӘА СРЕИЦШХОИТ

Рышәшьырақәа рхытдын,
Атцлақәа гылоуп тагалан,
Ирызнымкылаз амра рылсны,
Амҭа ианыҭеалоит.
Сакәабар здыруада амра
Ишу ашәахәала...,
Атцлақәа срытдоуп амра схыршо
Ес-тагалан...
Сеидру, иахьыкоу, исхытдын,
Сыгагь ныкәоит.
Исызнымкылазт алацшқәа рыцыпхь,
Исылсны икапсахуеит.
Сшьа-сда итаныкәоит
Угәы ашәахәа,
Инымтәо иацрытца...
Алахьынтцақәа зегь рышәкәы,
Нас слахьынтца ананытца,
Атцлақәа среицшхоит убасқан,
Зышәшьырақәа зхытдыз.
Сгылоуп сеитымхан,
Уахагьы зыгага хнымхәуа...
Ушьтан, нас ҳаикәшәахып цъара,
Уажәазы – абзиараз, абзиараз!
Ҳаблақәа иртдоуп ибылуа,
Ахаан ҳаанзмышьюа гәәтеирак.

1995 ш.

* * *

Атцх изалымтдыз, икоузеи, ика?
Амѡа изанымтдыз, изыхнымхэыз аѡныка.
Умѡа пытѡтѡа супыларц стаххазма?
Уқѡоушѡа уқѡарцсса,
Уцшаны униакъа уцазма?..
Узбахѡ зхѡара – дызбада, дзахада?
Ас анхара,
Ас анымхара змада?..
Уахынла уетѡан,
Ашьыжь узазан,
Шьыбжьон ушѡахѡан,
Сухьзон сара, исазар...

1995 ш.

* * *

Слымха надкылан адгьыл сазызырџит –
Адунеи атдыхџан
Ушьапышьтыбжькџа гозар,
Уааскџозар издыруада?..
Ажџџан атџа
Угага анылан избозар?..
Бжь-жџџанык ирыластџоит сылаџш.
Быжьра-быжьтџџа дыџоуп хџа рхџозаргџ,
Иушьтастџоит схџыџра,
Уаџшаарџ, ушьтнахыџрџ,
Сгџырџџара уааигџџа снахџит.
Амшын ду уаанахџџар,
Сыџсызхан амшын зегџ еимыздон.
Уџџаара сахџџом,
Аха еиџагџ умбара сахџџом.
Уџџаатџџны униаџџџа уџџозаргџ,
Сыџсы ушьтастџџон,
Иухџымзакџџа интџџозаргџ.

1995 ш.

* * *

Ҳацсқаа еилаз,
Ҳара ҳахыыкоу хараз,
Ихаз-хазыз.
Ҳагәқаа цшаауаз,
Ҳагәқаа еизыцшыз,
Ҳара ҳаицәтәымзааит
аҭахыз.
Сара сеазәыз,
Уаргы уеазәыз...
Зынза ҳаицәызыргь,
Ҳаицәыхкьаргь,
Ҳацсқаа еилаз,
Ҳагәқаа еизакыз...
Ирхылтдыз иакәыз гәыгыртас,
Мрас иахзакыз,
Ецәас ҳзырцхаз.
Уара сузеилымкааит,
Саргы усзымдырт, мап.
Ари ацстазаара ҳара
Ма ҳаилнаргап,
Ҳаиланагап мамзаргы зынза.
Зынза ишәтахымзаргы сбара,
Бзиа сыжәба,
Ма цәгьа сыжәба,
Сышәзааит, –
Абас иааҳадгылап ацсра.
Ҳацсқаа еилаз,
Ҳагәқаа еизакыз ҳара,

Ха ххараз, аз,
Ха ххаз-хазыз...
Иаххылтдыз иакәын гәыгыртас,
Мрас иахзакыз,
Ецәас хзырцхаз.

1998 ш.

* * *

Сгэы уагэылсит ашэахэеипш,
Сгэы уагэылцхеит, шыта уа уцеипш
Лашарбагоуп, капхароуп,
Сара исықәу ташэароуп.
Ашэацшь сналсып хэылбыгехак.
Исзаанхеи? – ҕа шыаҕак,
Шыаҕак – амш ныртцэаны,
Шыаҕак – ахра снаҕкьаны,
Сынталахып наҕ скаууа,
Угэы сынталап схьухьууа.
Етцэак ажәфанаҕ иаркыз,
Адгьылаҕ етцэак тцэахыз.

1998 ш.

* * *

Абла иацәыхъчаз,
Лымхагъ итамсаит
Җагәкәа ихазтамгзаз,
Мацәысха ирыбжысыз.
Напыцәгъагъ ахымсаит
Җнапкәа реихысра, –
Амцеипш ихацралан
Иаххысыз.
Алагырз ублагә интысын,
Узамѡа инацралеит.
Җаицралеит,
Ахаан хайҗымцәаарц,
Изеидымтјау
Җалапшкәа еидхалеит.
Умтәуан,
Сгәы итнымтјәо, ухала,
Лабжышзаргъ еиѡахшап.

1999 ш.

АРҰЫСИ ИГАГЕИ РЕИЦӘАЖӘРА

- Уабацои уеза?
- Азнырцәка, азнырцәка.
- Уа зызлан дыцшуп.
Азыхәашь узырзом.
- Асаркәа иафьзоуп азы,
Уа зызлан даздырзом.
- Асаркәа иафьзоуп са сгәы,
Уаныцшыл.
- Зегь акоуп схы сыздырзом.
Арака исцәызит зегьы,
Арака уаха акгы снырзом,
Арака сдысуп, слашәуп,
Егьсыздырзом.
- Узышьтада?
- Схы сашьталан сцоит,
Сашьтоуп сгәы акәышра.
- Узышьтада?
- Сан уа дызбоит,
Дышқәыцшугь деикәышла.
Сыгәтынчра уака аеазоит,
Уаха ара агәтынчымра сылшом.
- Уеынкыл, уацеицш ма ацсра.
- Уаха ацшра сылшом.
- Уара, арцыс, узустада?
Еицакит уцшра,
Улакта стаурцшыр
Иамои уажәшьта?
- Сыблақәа ирху гәаутар хәа сшәоит,

Ашәара гызмал сыџнытџка
аеазоит.

- Уабаџои уара, ухы
уаџәшәаны?
- Сыбналоит, сыбнал...
Сышхәа хианы
Азыхәашь ихгылоуп,
Нырџә зегь баны,
Схынҳәаанза уџаз
Абраџа узатәны...

2000 ш.

УБЫЗШӘЛА УЧЫРЧЫРУЕИТ

Атчыс хәыч чырчыруашә,
Убызшәала учырчыруеит.
Зегь рымаза удыруашә, –
Ус ублақәа сныруеит.
Сыузызырфын, уажәақәа
Ирылысхыз жәеинраалоуп,
Ажәада жәеинраала,
Скәынчабла, сгәанаала.
Уи акәзар рацхьа
Ауафьтәыфса иашәа,
Анцәа угәатцәе итаифыз
Инымтцәо шытыбжыла.
Уаныцәо уахыла
Уа улахь ианылоит
Удстазаара ицымтцәазо иатцоу.
Атчыс хәыч чырчыруеит,
Апсаатә ду уи ашәақәа аздыруам,
Ашәала имацъануоп,
Атчыс хәыч, са стчыс хәыч нашануоп.

1998 ш.

* * *

Амсыр қъаадыш –
Фыра знымлац ашәкәы,
Убас илашоуп
Уара улахь, схәычы,
Убас еицш ицқьоуп.
Ма нбанк, ма цәахәак
Знымлац абгьыц сацхьа ишьтоуп.
Уцәоуп уажәы,
Умаалықь дутоуп,
Фыра нашанак
Улахь иантцоуп.
Уи дацхьашт маза,
Уи еилиргашт,
Са соуп агаза,
Ус сшықоу саанхашт,
Кагьы шысзымдыруа ус,
Угәы ицоу, ухы ицоу,
Сааныжһны упрышт,
Зны умтәыжәоақәа кьо.
Иухылацшуа иоуп знап уану,
Уи уихьчашт,
Иреигьу моақы
Ахьымоасуа уирбашт.

1999 ш.

* * *

Ҳаиниаанза ҳшеиниозгъы ҳдырхъан,
Ҳаиниара ҷыруа аҳауа иалалахъан,
Дзырфыр уафы иаҳауан.
Уцәа акы алашәан, уццакуан,
Сара схы збон акалашәа.
Иагъаапнын, иагътагалахын
Ацсабараф,
Ҳгәаф аиниара талахъан
Иузахмырцо.
Аипыртца акаҗа аҳахъан
Ускан,
Аипыртц-бызкаҗа
Ускан иаҳхакнаҳан,
Иаҳхыччон уа ҳацсцәаҳа –
Аипыртц-бызкаҗа.
Ҳаиниара закәыз?! –
Уи зымбаз дыгәнаҳауп.
Ҳафыстаа дбыл-былуа
Ҳгәы амца дахакнаҳауп.
Ҳамаалықъ уажә диит,
Ҳалацшқәа дырхылтцит,
Ҳипсахит, ҳаитиит,
Ишидыруаз иаҳхылтцуаз.
Ҳаиниарҗа тацәуп,
Дцеит, уа знык индәылтцыз,
Аипыртцрақәа зхылтцыз,
Абызкаҗаҳа шьтәуп.

1993 ш.

* * *

Уаанда аанда акәыршоуп,
Угәашә агәашә аҫоуп,
Уцшәма ушхәа дтоуп,
Снашьты, усас соуп!
Сышхәа ацха тоуп,
Сышхәа асаранць тоуп,
Сышхәа сашәа тоуп,
Снашьты, усас соуп!
Угәыҫәкаара соуп,
Уцсыҫткаара соуп...
Арцысла сеилахәоуп,
Сылзымдырырц ауп
Уцшәма,
Уцшәма
Ушхәа дтоуп.
Иахауеи, иаха,
Уцшәма илмырха
Бзиа ҳаибабап,
Сышхәа утал, узгап!
Сышхәа ацха тоуп,
Сышхәа асаранць тоуп,
Сышхәа сашәа тоуп,
Снашьты, уцшәма соуп!

1998 ш.

* * *

Агәқәа еибацшааит,
Аха урт зтәыз ауаа
Еинаалашья рықәмызт.
Агәқәа еизхьит,
Урт еицәкьялеит,
Афстаа-ацъныш
Ф-гәыразк дрыбжьалеит.
Афстаа итәын
рҕазшыақәа еинымаалоз,
Ргәы-рыцсы – Анцәа...
Злацхахаура ашацәа!
Ашара ду иалаз, –
Ауаатәыфса зышәшеи
Абас еинымаало,
Абасты еицәнымхо...

2002 ш.

ҲАИҶЫЗГАЛО АМЫШ

Ҳаиҷызгало амыш,
Ҳаиҷёызгауа атых,
Ҳаиҷызшыуа ашәохәа...
Ацстазаара ашәа
ытхәраауеит хгәатца,
Уғажәкыр уахәа.
Хгәы зрыцкәауа ашыжъ,
Хгәы зырцсахәо азаза
Хыхынтә ианкатәа...
Ацстазаара ақынтәи
Цәыкәбар затцәык уазаргъ,
Цәыкәбарк узырха.
Хгәы тызблаауа амра,
Шыбжьонк инкыдхалаз,
Имыцәо иакуп.
Згәы тылашо иакәзар,
Згәы цсу зегъ хабзастәуа –
Еиха дҳаракуп.
Зшәахәа зыцсақъаз,
Хәылбыгехала еизызго –
Амра хьзыркуп.
Ашарцаз иааз,
Зымшра уңызгалаз
Ихьз уғакуп.

1998 ш.

АМШҚӘА РГАРА

Хыхь и́кан нас амшқәа ргара,
Егъараан уцшыргъы итцысуан,
Убра́ка зегь хамцахәқәа гаран,
Уа халахь ианыртцо рыџуан.
Имџасуан зынгъы аптақәа хылан,
Мрагылара аамтала итџахуа,
Хгәы усқан агәыџбара талон,
Хцәа иалашәон х́кьалар шауа.
Имыцәо ибылуан мраташәара,
Ахәылбыгеха зиамсуа инџаст,
Хағашәама, мшәан, афыстаа ицә́кьара,
Ма Хацкьа иах́зиуама цас?
Иамоума Ацкьарагь харак?
Ма хагәнаха, хара змазам,
Изкәутцаз, убриа́кара иаркараз,
Иахьымхәыз, хьхәышыагь зықәзам...
Хажәџақәа ирыкәуп еидаран,
Хзатцымтцуа хатцоуп Ахьхәра.
Хыхь и́коу хамшқәа ргара,
Зегь хамцахәқәа гароуп убра.

2002 ш.

* * *

Ипхъарылазом аттар,
Атцла амахэкэарҕе дыршоит.
Убри атцла са исыпшаар,
Ес-уаха амтдан сыпхьалоит.
Атцла цсаатэны цхыз избейт,
Мтцэыжэфан амахэкэа кьауа,
Абна ныжьны ипыруейт,
Ажэфан иалоуп ипшаауа.
Атцла – атцаракэа рыпхыз,
Исыздыруам иахьахцэыз,
Ипхъарылазом аттар,
Икам рытцла ахабар.
Саргы амтдан сзыпхьазом,
Рымтцэыжэфа ашьтыбжь сахазом.
Атцла апыршыа здыртцаз,
Иарбан тэылоу иахьынхаз.
Хабна илпрааит аттар,
Уи атэыла ссир рыпшаарц.

2006 ш.

* * *

Атцх шкәакәа далан
Азә имала, ихала,
Ихахә ашлара
Ацша алан.
Лыгага ишьтан
Знапы данзыриаалаз,
Знапы икәзыршаз
Дишьтан.
Игәы еибартын,
Игәгы ашлара таларц,
Аха ашлара атыцан,
Атцх шкәакәа талон.
Игәы еибартын...
Игәы лгәыдыхәхәал лхала,
Дылгәыдкыла апхәыс затцәгы
Атцх ицыруаз далан.
Дцон, ацәашьеипш
Лара лгәы дадлыпхәалон,
Дцон, аха дахънеиша
Дызнеиуама еибгала?
Ихахәы еиланажәжәон ацша.
Лнапы цшзақәа налшьуа,
Уажәы-уажә ипхәалхәон,
Уи апхәысгы дгагалшьон.
Нак дналыгәтасуан,
Лыцшзара пхеишьан.
Дыкан ихыччаз –
Ихахәы зыршлаз,
Игәы иафсны.

Инхон ѿ-гагак,
Есуаха ицэыртцуан, –
Ауаѿы шлеи
Апхэыс цшзеи,
Маѿэа шкэакэа ршэыртцан.

2006 ш.

АТЦХ-АХЦӘЫШЬҚЫР

Сыжәфақәа ирықәыпсеит
Атцх – сыхцәышьқәыр,
Атцх – сыхцәеикәатцәа
Асаара ишьталт.
Сыхцәы аужьны исықәыпсан,
Амфақәа ахьеихало,
Амфақәа ахьеихытцүа
Снеины сышьталт.
Сгәатцака акәын
Атцх агәы ахьеисуаз,
Атцх агәеисыбжьи
Сгәеисыбжьи еилалт.
Алашьцара акәын
Исхалан исеисуаз,
Сахәәеуеит шысхәоз,
Ашамтаз ибналт.
Адгьыл иахыџуан
Аамта агәеисыбжь,
Уи абжьыцәгьа еикәымтәо
Ауаатәыџса ирхалт.
Адгьыл назаазеи
Аамта цсыцәгьеи
Еиниршәарц асаби
Гәыцкәа дрыбжьалт.
Сыблақәа иртыкәсеит
Аамта зышьқыр,
Исгәытцкәаса сымшқәа
Дәықәлеит абар.

Сыжәфақәа ирықәыңсеит
Сытцх – ахцәышьқыр,
Сыхцәеикәатцәа шышлаз
жәбоит иңсыртлар.

2008 ш.

САРА СЫМҒАСҒЫН

Сара сымғасғын,
Сыгага сышәшьыран,
Хынхәран цшас исзасуаз.
Сгәырға цслымз-сакаран,
Лыхәтала ацслымз схәыхуан.
Исышьтан атцхгы сыцшыхәуа.
Ҡ-блак сызтацшуазгы,
Сызатцәра афблак ракәын.
Азба санакуазгы,
Зыс сыгәхьяагара акәын
Сызғыхәоз, сзығәһаразгы
Ғхәара змам сцара акәын.
Сара сымғасғын,
Хынхәран цшас исзасуаз.

2006 ш.

АҘАҘАҘ

Аҗны баша иара аҗшәма изыцшуп,
Аҗқәа агәара итакуп,
Амза атцәь итацшует,
Умаазаргь сузыцшует.
Амҗа ахахәқәа аныцсалоуп,
Хгәарабжъара дыбжъалан,
Ғыуаҗк шкәакәа матәала
дааует.

Издырует уи аҗкәын,
Уи аҗкәын уатцәы ашыжъ
дыцсует,

Макъана ҳахәмарлап,
Уатцәы ашыжъ абакоу,
ихароуп,

Уахак ҳазлахәмаруа,
Аетцәакәа атцәа итацсоуп.
Атцәа ҳцәыцәит, –
Уатцәы ашыжъ уи аҗкәын дыцсит.
Ғык агәара иныткәан,
Акьыркьырбжъы сара саанарцшит.

1993 ш.

АЗГАНК

Азганк шәтүп ари амш, азганк канзоуп,
Азганк хәыхәуп, азганк лахәоуп,
Азганк цслымзуп, азганк хахәуп,
Азганк мшынуп, азганк цшагъуп,
Азганк тынчроуп, азганк хыткьоуп,
Азганк цәымгроуп, егыи бзиабароуп,
Бзиахәроуп, бзиахәароуп.
Егыирахь – хәхәароуп, хьяархароуп.
Иреигъу аган хәа сихәон Анцәа,
Аха икам аганқәа иреигъ-иреицәа,
Ганк ахьалага, ганк ахьынтцәа...
Амыш зегъ га,
Егыис апстазаара бжоуп,
Абжата иашьталаз урыцхауп, ужьоуп.
Икам аганқәа иреигъ-иреицәа,
– Амыш зегъ сыт! – сихәон Анцәа.

1991 ш.

АҚӘА ҮЦӘОУП

Ақәа ыцәоуп, спенцьыр ахы надтқан –
Сыбзиабаф,
Схатца уибаанза указ,
Уаниба, сындәылцан ашә наиркып,
Нас, шыта иахцәагои хәа,
Хәицыз уахашаанза.
Ах, уқәаны узшаз,
Уишаанза,
Уанымрамацаразгъы
Суhibaахъан схатца,
Адәны спенцьыр зых надтца
Ицәоу сыбзиабаф.

1991 ш.

* * *

Иарбан дгылыу уа узнытцыз,
Уа уахынтәиааз хароума?
Уара иуцыларц сгәы еитцытцын,
Сгәы унадкылан уаазгома?!

Уара уоуп бжъ-шьхак ирхытцыз,
Бжъ-жәфанык ирылтцыз уакәын,
Уаанамгацыт хара хлакәәф,
Хахәы бырфын, хахәы шкәәкәа.

Уа ублақәарф ө-етцәак тахын,
Урт насықәурпхан сурфыхеит.
Уабазбахью? Уабаздыруеи?
Исзымдыруа дгьылк уатәыхуп.

Ға сынатеит ажәфан хыхьынтә,
Ға змаҳац игәашә аркума...
Унцәахшароума, ууафума?
Сыцсы уацшәмахарц уаашьтума?!

1997 ш.

* * *

Еибабеит,
Лашарала атц ркэабеит
Q-етцэак.
Еихэацшит,
Ицхашьеит,
Урт рылацш иахылтцит
Шэахэак.
Еибабеит,
Рыгэқэа блит,
Ргэыбылра
Мцабзны ихацрасит хара.
Хаблагэқэа ахэит харантэ,
Хыхьынтэ иаауаз ашэахэа.
Ашьтахь иахзаатит цхызк,
Уаанза иахзымпшаауаз цэызк,
Хагэқэа иртоушэа ицшааны...
Ицеит Q-етцэак неихьыцшны,
Ицеит Q-етцэакгы неицрас,
Убаскан абри атц ацас,
Хацстазаара знык иаалашеит,
Нас ашьтахьтэи иамои гэырQас...
Цсраенынза убри азнык хазхеит,
Убри азныктэи хаман хамQаст.
Хаибабеит,
Хагэқэа блит,
Хгэыбылра
Мцабзны ирыцрасит ауаа.

1995 ш.

* * *

Амза ықәыршоуп адәы,
Атцх ацәа итаршәуп.
Уцхыз акәа утоуп уажәы,
Цъара ухала укаршәуп.
Уцхыз дуззоуп, иутазом,
Адунеи иахалейт,
Уцсыц шугогь сахазом,
Атцх ду усцәалазт.
Исхаит акәтеипцш сыцсы,
Уара узы сыцсы схахейт,
Уахьцалак уаауейт уеизгы,
Сыцсы уналахахит.
Абырфын рахәыц хабжьдоуп,
Угәы каршәны уцәа,
Убас сгәатцдакәа рыххоуп,
Убас хьаак сыцуп.
Соужь, амза, сызкәтәаз,
Соужь, схьаа, соужь!..
Уара уакәхап дназыпхьаз,
Сымфә нымтцәо изроуз.

1995 ш.

* * *

Сгәы уалоуп...
Уалсхырц салагаргъ уалтцзом.
Уалазтцаз
Исықәйтцеит уалны,
Ахаан сзатцымтцуа сгәала.
Сатцытцны сҕынасаргъ,
Уи амҕа лас сзынагзом схала.
Сгәы ушалоу
Ишоит,
Сышургәакуа,
Усхаштыр хәа ушәошәа,
Ухы сгәаларшәан
Цхызла,
Ианааша уцоит,
Узхәыцра сызныжьны,
Узхәаара –
Исзымыжьжәаз ныжьны,
Сабитцас инасымтцаршәны уцоит.

2002 ш.

* * *

Ацша зцэызын изыцшааз,
Зыцхыз-гэалақәа ґахәаз,
Асаркыа шанақәа ирныцшылоз, –
Иабабдыри зегь шеицылоз,
Ишеицәажәауаз гәаныла,
Ишгәацхеибашьоз маза,
Ишеицәыцхашьоз, еиҫа
Рыбла агәхыагара шхылоз.
Напеихысрак нарзырха,
Ишеицырцуаз хараза,
Наунагза, ма аамҫала,
Ашықәс нымтәақәа шрыбжьалоз,
Ишеиқәымшәоз рлахьынҫа.
Ишыцәаакыз рлақтақәа,
Ачча рқышә ишықәыхәмаруаз,
Афыстаа дышрықәмақаруаз,
Дышрықәызбоз хыхь Анцәа...

2004 ш.

* * *

Унапала зыбла унахысыз, –
Абыжь-жәфән зтәартоу
Хышьаргәйтца!
Унапала зыбла унахысыз,
Хыхынтә лашарак ибартоуп.
Уи, еиҫа збартоу, изахартоу,
Ажәала злымҫа унахысыз,
Гәеисыбжьла згәатца унтысыз,
Дыҫоуп хабжьара, дахбартоуп,
Маҫк ауп иҫагу игәра хҫарцаз.
Уи амаҫ – иреиҫау, иахдырхагоу,
Уи дхагоу ҫахшыахуеит, дхагоу.
Аргама хәихыччоит, ма инҫәйтцак,
Имала ифәнап игәйтцак,
Уаф дыҫамкәа амфә дантәалоуп,
Илағырз инапсыргәйтца ианыпсалоуп.
О, абжь-жәфән зтәартоу
Хышьаргәйтца!
Уи азатә умтәыжәфәкәа дрытцак!

1998 ш.

НАРҖАА РАХЭШЬА ГЭЫНДА-ЦШЗА ЛАШӘА

Етџамџа уанылеит,
Атџх етџамџала итџыми,
Ох, сара рыцџа,
Ара сшузыцшыц сузыцшыми!
Убла ихыччалеит,
Исызнымкылт снацџкыс алашара.
Аетџаџаа рымџа –
Уахь еихагы иузыцсџароуп.
Қџоушџа уа узыџџан
Аетџаа рыцыцџхь аулааит,
Җацыцџхьаза ихацџхьо,
Җџазго инацџкыс лашалааит!..
Ууахьад анырџа,
Измамыз ууахьад тџыхџаптџџара,
Удыруоу, сашьа,
Иџоуп узырџьало лашарак,
Ацџа узырбо,
Аха уи иатцсуа азиас узгџамтартџ,
Напык униахьоу,
Иуцџхраауа, унызкыло, уџамџарц?..
Гџында лнацџкыс –
Атџх лашарала итџыми.
Ох, лара рыцџа,
Ара дшузыцшыц дузыцшыми!..

1993 ш.

* * *

Ашәт җәшәзшәә сгәы уәҗшәеит,
Ашәт шәтуан сгәәҗы.
Азәгы изгәамтәит, са исымхәеит,
Зынран адәәҗы.
Уажәшьта сгәы ашәтытра тацәуп,
Ихкаауп ихаракны,
Ашәт җыц ажәла латцатәуп,
Ааңынроуп уатцәы.
Адәы дыкәуп латцафык,
Дибазом азәгы,
Ус даацәыртцәеит шарцазык,
Ихыкәкәоит азы.
Ма азаза ихыкәкәоит, –
Аңстатцага уиоуп,
Аңстатцага агыама убоит,
Шьта угәәҗы ашәт латцәуп.
Нас иазхаанза сазыңшыз,
Ианазхалак ишәтәеит.
Нас иәшәаанза сара истәыз,
Ианыҗшәалак сыңсуеит.

2002 ш.

* * *

Уцахит уара хазынхара,
Ухэыцрақәа ирылхны
Иургылеит афны.
Саргы угэхьаагара иалхны
Исыргылан ақбала,
Сыфнахуп уажә схала.

2001 ш.

* * *

Икамлоз нас ҳаинимиар зынза,
Сышушьтаз саапсар,
Усхьымзар уара.
Абасоуп нас ыцъа ауаа,
Ӧ-етџаак реипш еивысуеит хара.
Азџы ихала дбылуеит,
Азџы лхала длашоит,
Аџстазаарагъ цоит зышцара.
Икамлоз нас ҳанеикџшџах ҳара,
Исзымгџагъкџа бзиа убара,
Узымбылыр амџа шбылра...
Ҳаидызкылаз уи хгџыбылра
Зымир, ма иџыџџаар иара...
Абасоуп нас ыцъа ауаа,
Ӧ-етџаак реипш еивысуеит ааигџа,
Иара ихала дбылуеит,
Лара лхала длашоит,
Аџстазаарагъ цоит зышцара.

1999 ш.

БЖЬ-ЦШТЭЫК РЫНЦЭАХЭЫ

Инымтэазо атцхаѣ унѣасит,
Уажэ уалцхоит уи угаганы,
Сышнеиуа усыхьзоит уцырны,
Уцшаны, уфыртынны унысѣасуеит.
Нас еикэтэоит, аѣартынчуеит уцсы,
Аеазоит,
«Зегьакоуп бысзыцшы, –
Зегьакоуп бсыцшаауеит!» – хэа ѣнаѣуеит.
Уи абжьи сара слымха цднахуеит.
Аха сцоит кагь смаҳазшэа катца,
Лацштцашэароума игылоу настха?
Нак инытцабоит, уигьи нкабоит,
Хэык ихагалуу амѣа снарбоит.
Уи инаѣыкэырша ишьтахуп адэқэа,
Инахыкэырша – ацэақэа ацштэқэа,
Зегь акака быжь-дэык ирыхшьуп,
Ахэы ихагалуу амѣа сануп.
Амѣа цасым, ицшьоуп уи ахэы,
Уа дынхоит бжь-цштэык рынцэахэы.

2000 ш.

ИНЫМЦӘО АҚӘА

Иарбан сыңхызқәа узрылоу,
Ақәа?

Инымтәазо Ақәа...

Ихымкәазо Ақәа...

Хыхьынтәи хрыцхашьан дтәуоит
Анцәа!

Гәнаҳала итәит изахьымхәыз ҳагәқәа.

Иарбан сыңхызқәа узрылоу
Усасны,

Асыс-мкаа, асыс, –

Затәс, хнырхәыс.

Хыхьынтәи хрыцхашьан дтәуоит
Анцәа, –

Инымтәо Ақәа...

2003 ш.

* * *

Уауы аңсата, итатца сыңсы!
Ашъац иатцәаза
Иларшәуп скасы.
Аҳауа ушьта ануп,
Уцеит уңырны...
Ашамтазы схәыңуп,
Ианыхәло сышланы
Суңылар, сымџа аууп,
Сахымаара сахыңо...
Аңсата ауруп,
Иңсызгы дыбзахо.
Анаҕә хыхь ихуп,
Абҳәасашәт каңсоит,
Ааңынроуп, шыжъуп,
Уара пхыз узбоит...

2001 ш.

* * *

М. Ч.

Дқачақын,
Дыччон, уи дагьтәуон,
Қачақь-лағырзыла.
Дыхәмаруан,
Дхәычны, зны деикәышла дупылон.
Дкәашон,
Уңшыр, ақәа-разын дцәылан,
Зны ахьтәы-шәахәа дықәлан,
Амрахь дуцәхалон,
Уахьынтә дыццышәа дқацсон,
«Сышьтышәа хәа, сеизыжәга шәнапала».
Угәы дталан дтахәыцуан,
Уирхәыцуан иа иеипш –
Даеакала.
Уиртәуон,
Ухәыцра уахьиртәуон,
Ма уқәыцшра...
Уиргәыргьон, –
Узхысхьоу науцылар,
Иупызгалаз иакәын.
Лаңшхырцагак иман,
Иухирцар,
Уахьнанагоз лакәын.
Зны дсаркьан,
Зны дыцшандаган,
Зны длашәын,
Зынгы ддагәан.
Аха уишьтала уцон

Гэынхэтыстала,
Имазоу тыпк ахь.
Ушнеигоз дуцэызуан,
Иутан иуцэымзуа лашарак.
Игэы акэзаарын
Имыцэазо цэымзан иакыз унапы.
Илашьцоуп уажэы
Дыхэмаруа дахыкэыз,
Ахэапшцэагь дэылтхьеит,
Итацэуп анапеинкьябжъкэа
Зныфуа аоны.
Атцхабжьон ақачақь дцэыртцуеит,
Ихэмарра аццо,
Шарпазынза иаакэымтцзакэа
Игоит уи ибжы.

2000 ш.

* * *

Амтцәыжәфә змоу ҕыхәоуп сыңсы,
Дахъзом изтаху уи зшьахарц.
Амтцәыжәфә змоу ҕыхәоуп сыңсы,
Уашьтамлан баша иубжьарц.
Адәеиужькәа ирықәуп иара,
Иутахызар ишыкәашо убарц,
Амтцәыжәфәкәа рышьтыбжь уахарц,
Уңсы заны уазыңшла,
Уахынлоуп ианцәыртца иара.
Пхызуп сара усқан сызлоу,
Исыздыруам истыңпраан иахьцо,
Изҕеу, изпыло, иззыңшу...
Дрыңхауп зыңс-ҕыхәа таку.
Йоужь, зегь акоуп ихынхәуеит,
Ашамтаз азхара икәашаны.
Ашамтаз уңсы саанарцшуеит,
Ианцо сыңсы сзааганы.
Изургъежьи, шәеицындаз нас уахь,
Q-ҕыхәак амтцәыжәфәкәа змоу.
Ашьыжь сааңшыхуеит еиҕах,
Уара уда, сыңсы зыҕхәароу...

2000 ш.

* * *

Усцэынтцэеит азы шынцэо,
Исыцсыхэои, згэы шабо?
Ҷамѡак саҳэоит, – уи рацэоуп,
АҶамѡа исзымхаз – уара уоуп.

2002 ш.

* * *

Ишыстаху иказам
Амшггы атцхггы, –
Хэлар ишазом...
Сааиггәа указам,
Ацстазаареипш истаху,
Ацсракара иласу,
Уцоит – сухьязом.

2000 ш.

* * *

Амра халон,
Амш еитытцуан,
Атцхкәа еихалон,
Атцхкәа еихытцуан.
Са сыргәылан,
Зегь ахьеикәшоз,
Зегь ахьеишьтаз,
Иахьеиххымзоз.
Адггыл икәыз
Ананымзал,
Ажәфәан дузза
Амардуан артон,
Уахь ихалан
Нцәахә дылбааргарц,
Ирцәеилахәаз рзеилиргарцаз.
Быжьра-быжьтцәа
Фыстаахәк даман,
Алашараф уи дубомызт.
Егъанымшоз, егъанымхәлоз,
Адәы дықәын
Анцәа инымшәоз.
Фыстааи Нцәахәи
Ирыбжьаказоз
Уафык дықан, –
Бжа-цқба,
Бжа-цъныш,
Цси-бзеи еиныриа
Еизырцәажәоз,
Имааибуа зегь

Зны еиҕызбааз,
Ажәсан цырцыр
Зхы-зҕы анызбаал,
Адгьыл иаларсу
Шьатала.
Дгьылкьаҕ еинириарц
Избахит
Нцәахәи ҕыстаахәи
Мазала,
Идам-здам шаҳат
Дамоуа
Ари аиниара
Хатала.
Нцәеи ҕыстааи
Рус избахырц,
Реимак еиқәымтәо
Еиқәиртәахырц.
Егьанымшым,
Егьаньтқым,
Егьаныхәлам,
Егьаншам
Урт реиқәшәара
Ғхәарас иаман...

2003 ш.

* * *

Атцх сырит,
Мзан са сѣыхәа,
Сахьынҳалан
Амза атцыхәа
Атцх сырит,–
Итцаулан.
Атцх атцаѣ
Ҳа ҳаипылан,
Ҳагъеипыртцит
Ҳзеибамбакәа.
– Усзыпшы, – сҳәеит –
Амш шкәакәаѣ!..

2010 ш.

АГЭХЬААГАРА

Снеиуеит угэхьяагара сөылаҳэан...
Сагеит угэхьяа...
Сахьнанагаз сзахымтцит уи аҳэаа,
Сахга усцыланы.
Снеиуеит угэхьяагара сөылаҳэан.
Зны исшэын атқы лаша,
Уара амра угэылыпхон,
Сшарцхоз наӀ сабылзеит.
Уцеит ианцэылашоз,
Уцеит сыбзиабара уеылаҳэан.
Ихьтоуп ари адггылаӀ,
Умтцэыжэоа сыкэырша.
Иазхаит аеыкэаха
Ха хамза иаӀыкэыршаз.

1997 ш.

Азиас ҳабжьоуп.
Сыбжа зиасны ииасть сызхытцуанатц,
Сыбжа цслымзны икацсоуп...
Ашьха ҳабжьоуп.
Сыбжа хаҳәеит ашьха сырхытцуанатц,
Сыбжа цаҕьоуп.
Ашәышықәс ҳабжьоуп.
Сыбжа цхызуп ашәышықәса схытцуанатц,
Сыбжа еибашьроуп.
Азиас ҳабжьоуп.
Абжа шьоуп азиас сызхытцуанатц,
Абжа хшуп азиас иагәытцытца,
Шьала скәабоуп,
Хшыла сшышышуп.
Ашьамфас ҳабжьоуп –
Ушьуп!..

1992 ш.

* * *

Амца ацралт

Ирхыз атѳа,

Ицсы игахит

Ихаѳа.

– Иацразѳада?–хѳа дыхѳхѳеит,

Иара шиакѳыз имбазеит.

2009 ш.

* * *

Ацстазаара анымѡахытц –
Аиґацстазаара.
Дымѡахытцит, –
Пцстазаарак ихытцит.
Аамѡахытц –
Апшра, аиґапшра.
Шьґа ҳаизыпшызаап,
Нырцәи Аарцәи
Цҳан ҳагәхьяагара
Хызаап.
Иқәыѡны ибжыы ааѡуеит:
– Шәыпшызаргь шәыпшызааит.

2006 ш.

* * *

Саныцѳоу уѳналоит хѳны,
Цхызлакѳым, мап – лабѳаба.
Саныцѳоу уѳналоит хѳны,
Унеины унатѳахуеит настха.
Усыхѳацшуеит ус харантѳи...
Уааскѳа игѳагъны нас, уааскѳа!
Усыхѳацшуеит цас харантѳи...
Итѳуазеи, усымбац сызхара.
Игѳхѳааугаз дарбан асѳак?
Уцкѳын хѳыч иоума узызхъы?
Дурѳыхар хѳа умшѳакѳа рацѳак,
Ихахѳы цшѳа налшь унапы.
Тынч унасхъысып саргъы,
Машѳыршѳа усаѳсны ушѳо,
Инымтѳѳо лацшыла уеимдо,
Ашѳахъ унаскѳазгоит уеизгъы.
Исараза мацѳ, умыцѳакын,
Хѳанеибабо сеидру уажѳшьѳа...
Ухъзала ацѳашъы асыркын,
Макъанагъ иакуп иѳааза.

2001 ш.

* * *

Ацстазаара хтоуп –
Алцха зауша!
Хаматц зуша
Ха хзыхэан дынцэоуп.
Цэашы цқьала хныхэан
Хзырхынхэуа изыхэан,
Хахцэа лашарақэа
Рымџа изырхиоуп.

Амаза хтоуп –
Алцха зауша!
Хамаза хзаатыр знык –
Хаикэырхоуп.

Наунагза иеикэһаз,
Иназаз ихьыз –
Ныхэацхьыз ссирны
Жэџангэашэқэа ирынтцоуп.

1995 ш.

* * *

Алашара атџ иагәылтџны
Сара саџшааит,
Атџ нтџџомызт.
Уи ашәахәа сықәс сызџома?..
Сшьапы нықәкъар, тымитышоуп.
Сыџсы анымзалт, сыџсы сызџомызт,
Алашара сықәс сызџомызт.
Иара саашьтнаџааит исытџас,
Жәџангы анааимкъа збазомызт,
Сара сакәын дгьылк ианытџуаз,
Сгәазхара аџырра каломызт.
Шарџазыхәа бжьы дмырхакәа,
Хаштә снықәсны, сгәазырхага
Даамырџшыкәа, дмыршәазакәа,
Иџхыз сналалеит сгәыжьжәаган.
Лаша-шәахәа тџхеимыркъаган,
Иззылыџхаз – иеикәхоз иакәын.

1998 ш.

* * *

Сқышә инықәбеит ухьыз,
Ахәара сахъзаанза,
Узсыцәеи, иухьи,
Сгәазхара узбаанза?

Сынхыцшылар убла,
Унапы снахъысыр,
Сынталан уа укәа,
Умағра сынтысыр...

Иаасыртыр угәатца,
Саркъан сызныцшылаз,
Исзеилымкааит иатцоу
Уа мазас исцылаз.

Имазан ихәхьыз,
Ускан хәнеицшылаз,
Ханасыц аахъахәын,
Мачк ианаатгылаз.

Дәәа мачк хәа хәхәон,
Дәәа ацсык уаатгыла.
Санаацш җенак, сеитымха,
Амҗаду сангылоуп.

2001 ш.

* * *

Дыкан адагәа атынчра дахәтакны,
Аҭаха – иҭымтра дархагон,
– Убжы насырха, - хәа
Адагәа аҭаха дихәон,
Аҭаха адагәа диныхәон.
Алашә арт еикәымшәоз ҭыцәа еикәиіршәон,
Аҭыстаа рызегь дшырхыччоз дааҭсон.
Ишрыцхәишьоз жәдыруоу хыхь Зегьзымчу!
Аҭаха-дагәареи аҭымтреи иртакыу
Илшаран иҭои?!.
Алашә длашәхеит,
Аҭаха-ҭымти адагәеи еикәшәеит.
Агәаҭа гәы зыҭрамызи,
Гәыла дызмамызи,
Зыуа дзагаз,
Згәагь зыҭраҭехьаз.
Еикәшәеит урт еикәымшәаран,
Аҭыстаа имшираҭ.
Аҭыстаа дықәгьежәаа рыматц иуан,
Аҭаха дныхәон,
Адагәа дзырҭуан.

1994 ш.

* * *

Ус рхәеит:
Абра арҗаш хабжьоуп,
Узахытцыр – уеикәхеит.
Иузҗахтыр –
Хабжы уахауеит,
Утахозаргы уеикәхеит.
Иаххәап, цъара
Җацәаара убеит,
Гагатцас,
Җаикәшоит,
Ахауагы убас илашоит...
Уи хайкәшара далоуп азәы,
Днаухыцшызар узхоит,
Ус рхәеит, –
Нас убри дутаххоит,
Уагызхьюеит,
Ушизымхъра зыцс тоу даҗазәы,
Инымтцәо шәахәоуп, уибылуеит,
Уааигәахар игәаҗны.
Иабейдыруеи уи
Закә гәырҗоу,
Закә гәырҗароу
Уи уара узы,
Гухәагарыла уцсуеит,
Бзиабарыла уины.
Убри аикәшара сыла иабейт,
Нак, азнырцә,
Исыцхәақәоз сшыцәаз сырҗеит,
Азгы смырт.

Санааңш, срылан убра,
Сзызхьуазгьы саҕэйтхьан изхьра,
Аҳауагь лашон ишлашац,
Уи зхылтцагь дхаран дышхарац...

1994 ш.

* * *

Угәхьяаган сәҫыхоит,
Цхызла устааит,
Стәы утыхоит,
Уабаҕоу?
Уабаҕеи? – Сузгәааит.
Исзымдыруа исыхыыз,
Сагьцсым, сагьыбзамкәа,
Дунеикаҕ саанҕасит –
Иагьцхыз – лабҕабамкәа.
Агәырҕареи агәхьяаи
Инымтәаазо рхәаа,
Сықәлан сышнеиуа
Уа уҕынза сназааит.
Уа уҕноуп иахьыҕоу
Назатәи сымҫа,
Ара – сымҫа аамталоуп,
Аамтала иҕьалаз.

2002 ш.

* * *

Амреи амзеи деимаркуеит,
Амреи амзеи рхэаакэа дтаркуеит,
Ихыкэшоит, дыхтаркуеит:
– Ихайгъушьо дарбан?
Амра ицхьоит Мрацхьартахь:
– Ахас указ мратэылан.
Амза ицхызкэа иргэылалт:
– Аетцэ иутаху урылапш!
Иқэнатқон имфа хьзыла,
Бырфынла иахахон.
Аамта инахон,
Лакэ-шэки иахэара иахьзартэ еипш.
Амреи амзеи деимаркуеит,
Реимакгы иамам еиқэтэашьа.
Амра ицхьоит Мрацхьартахь.
Амза – аетцэакэа ртэартахь.
«Сыбжа амра иатэызааит,
Сыбжа – амза», – избеит иара итэала.
Дааиуеит дыхэмаруа,
Дааиуеит урт рыџбагы еинраалан.
Ѡ-етцэак рынцэахэы,
Ѡ-дунеик иара игэатцаџ еилалеит.

2004 ш.

* * *

Улахь хтуп,
Аетцәақәа улахь ианыпшылоит,
Уара уцәоуп,
Ацарда лашьтуп.
Нахьхьи етцәак уатәуп,
Ахәыч иан дшылтәу еипш.
Уажә убас уаартуп,
Шә-етцәак угәы инталан интысыртә еипш,
Аха акгы уцырхагамхауа.
Ауаф изы аетцәа разуп,
Иара шака дразу акара,
Убриакара етцәа итаауеит.
Шә-етцәак рымч имчуп
Етцәазтааз,
Амч чыда илоуп,
Адгьыл амч аиха
Ажәфәан амч анаиааилак,
Ауафы дцыруеит
ихы даиааины.
Етцәазтаау дыцәоуп,
Макьана заауп,
Дтынчуп,
Етцәак штынчхаша,
Дхароуп, етцәак шырахара.
Ицәа хаауп,
Са сзы уажәы убас дхаауп,
Етцәазтааз дыцәоуп,
Макьана заауп.

1999 ш.

* * *

Аапын – устааит,
Аапын – сурпхааит,
Умра цахааит, сбылуа!
Тагалан сузгэааит:
– Уахымаара уцааит!
Ақәа уцәылан уцеит уцқауа.
Азын сузхәааит,
Сгәы хьшәашәеит, итцааит,
Сгәы ырцсаси, аапын,
Аапын, устаа! –
Ғыстуан дырөегь сузгәыкуа.

2003 ш.

УАРА УАНЦА

Икан бжы-мрак бжы-мшы,
Иауит нас ақәа – уа уцсы,
Адгьыл иахъзан икатәеит,
Бжы-мрак насыцралан
сбылуеит.

2000 ш.

* * *

Атцла былует,
Ацштэы ꙗꙗшь ацралан,
Абгъ ѿеижъ хэыцкэа мцабзкэаны
Сахыгылоу исыцрасует,
Амцагы ацша атцалт...
Иуасхэои тагалан?..
Атцхабжъон сшыцэоу
Сышэ унас-насуует.
Хныкэблаа хэгозар акэхап уа умца,
Уааит, ухацралеит
Сынтэак даеакала.
Сназарц стахушэа
Иахъеикэыло умца,
Снеиует сыꙗкыа-ꙗкыо
Ахъымардуан схалан.

2003 ш.

* * *

Слагырзы цәыкәбарны
 снахыжжит узамѡа,
Унацәкыарақәа сныркылт,
 инасыхъзан ус амѡан.
Сылбаауан уқышә ахь
 иусырбарц сгъама,
Сылбаауан уқышә ахь
 ирцәаакны узамѡа.
Зны уара ачча уғықәын,
 ачча уғықәхәмаруан,
Уцышәырччара сакәны, уқышәқәа
 срықәыхәмаруан.
Зынгы улацш сакәын,
 улацш хара иуршәуаз,
Зынгы угәашьтыбжь сакәны,
 угәы сахылтдыр сылшон.
Уцсыц лаугаѡаугар,
 уцсыц сузаѡызан,
Пхызк убар илакәха,
 убри уцхыз са сакәын,
Ашарпаз уанґыхоз,
 уґыхарагь сакәын.
Цъара азә дугәацхаргы,
 угәацхареипш суцын,
Зәыр дыгәхъааугаргы,
 угәхъаагара ґыцын.
Аха, мап, сузымдырт,
 аха уа сузгәамтеит,

Зны уцсеипш снаухытып,
снаухыпраап ашамтаз.
Слағырзы цәыкәбарны
снахыжжып узамѡа,
Уажәшьта сузынкылом,
усыхъзаргы амѡан.

2004 ш.

* * *

Исцəызызгы сцəызит,
Исзынхазгы сзынхеит...
Сара устəызает!
Сгəы уатəххейт, –
Наза, уажəгы,
Есымша, есыены!
Аха са сакəым,
Уитəымзаап азəгы,
Азəгы – Анцəа ида,
Узшаз, узыхчаз,
Уареи сареи нас
Абра хайцыларц ызбаз.
Сара устəызает, сцəейт,
Сара устəххейт,
Сгəыбылра адунеиач
Зегы ирейххейт.
Ацстаа дшыцит,
Духыбаает Анцəа.
Сыцстазаара цыцəаает,
Укан уанца.

2001 ш.

* * *

Саңшаауеит улаңш,
Угәы зегъ абыт.
Сышытыңраа сцазаргы,
Доухала усыхзоит.
Җаңсҗазаара ңсыңуп, –
Иҗахгаанза интҗоит.
Җаиниазар насыңуп, –
Лашарак хҗынхоит.

2003 ш.

* * *

Утхқәа хаазар,
Умшқәа ашоуп.
Улағырз тцаазар,
Иахынкатәо ишьоуп.
Иахынкатәо адгьыл
Иагәылала ицоит,
Нас уака ашәт хәыч
аагәылтцует – ишоит.
Иҕоуп ҳа ҳамш –
Шәтык азҳара...
Ҳаамта нтәамашь?
Ҳахьзама азҳара?
Ҳахьзама, ҳахьымзама? –
Издыруа Анцәа иоуп...
Ҳашәт хәыч ацсадгьыл
Ахьыҕоу Ацсынроуп!

2002 ш.

ҖАЖӘИҖБА

Җынтә җба – җажәиҗба..
Җбақәа җба..
Амш – ашәахьа,
Амза – ааңынра,
Анкьа зны, анкьа
Дихит лара.
Амра дабахит,
Амза дабахит,
Аетә дырбахын,
Җаартит уа:
– Пытҗык азәы дрыңлеит!
Ирыцылхуеи дхыңәза?
Ирыцылх хаздыруам,
Ирыцылтцә хбанда..
Дхәыңы мзанра-мзышәаха
Дрыңны дцаланда!
Шьта уахашаанза
Лара халзыңшызаап,
Шьта иахьахәлаанза
Лара лнапқәа хкызаап,
Уаха ус хамамшәа,
Хусқәа зегьы нкажьны.. –
Амреи, амзеи, аетәақәеи
Ргәы намзо ицәажәон:
– Еиңымзи лтыңан
Тыс хәыңык хшәазтгы,
Шөтыцк иазхауазтгы,
Тәак қаңшьауазтгы...

Ҳғәы ҕатқо атқыс хәыч
Убас иңырчыррын,
Ашәт хәыч афәы хаа
Зегы-зегь ирныррын.
Атәа ҕаңшы иғалоз,
Ҳара ҳзы игәыргәғәшан...
Ианамузах, ма
Хатқарқыск изызҳаша!
Абас зегь лыргәамтцит
Шәахьак, ааңынрамша.
Измадаз уи лаха,
Дабаиуаз ларамыжда.
Ғынтә ғба – ғажәиғба..
Ғбақәа ғба...
Анкьаза, анкьа
Дихит лара.

1998 ш.

АЗХЫЧЕА

Храк иафкъаз азиас,
Зхычѳеан хлантцы италаз,
Апхэызба ссир илеипшуп,
Зылагырз згэйдтэалаз.
Зыкыызкыызбжы аафуа,
Аиѳхаакэа иртаѳны,
Зхычѳеабжы мацаран
Апстакэа ирталаз.
Харантэи избартоуп
Ахра иаѳахазшэа,
Илбаакыа ишнеиуаз,
Изымтцысуа ишанхазшэа.
Еимгеимцарак ишьхныпцылан,
Аѳкыара итакнахауп,
Цакыашэк инаргэйдцылан,
Ипыххааса икапсахуп.
Храк иафкъаз азиас,
Зхычѳеан хлантцы италеит.
Хапстазаара аниас, –
Зхычѳеан иахгэйдтэалеит.

2010 ш.

АШЬХАҚӘА РЫКӘАҢ

Ашьхақәа рыкәаҢ –
Азиа Мзаиá,
Ицәоуп ихиаала
Амза каиа.
Есыуаха цсшьара
Амза лбаауеит,
Ажәфәан хьытцәцараҢ
Аетцә цшаауеит,
Рахкәажә илышьтоуп,
Зырхьра хәа ицаз.
Ахынхәра зхаштны,
Азиа итаҳаз.
Атцх абакоу? –
Итцуазеи, ишахьеит,
Хахкәажә даазгода?
Ашьха дынхеит.
Ашьхақәа рыкәа
Итаршәуп Мзаиá,
Ицәоуп ихиаала
Амза каиа.

2010 ш.

АНЫҘӘАҢХЫЗ

Убриақара исутеит сгәы иазымкәуа аңхарра,
Убриақара исутеит угәырғара-хәмарра,
Шәы-хәыңқәа хәмарыргыы рыхәмарра нымтәо,
Шәы-шықәса игәырғаргыы ргәырғәа ргәы
итнымтәо.

Убриақара аңстазаара хәаада исутеит,
Сыңсы убас ишаны аңсабара ианутеит,
Ңсыс исхаз уа уңсы акәын,
Уи акәын ңсра зқәымыз,
Ңсаатә-мтәыжәған уа ухәыңрақәа истаауа
ирымаз.

Ажәа схәар, уа убжыы акәын исхылтцауз,
шытыбжыыда,
Сзырқыр, знык атынчра заҳаз, атынчра еизқыда,
Аҳауа цқәеиңш са сызхәшәтәуаз.

1994 ш.

АСАХЬА

Уи дтыхфын,
Итихуан тагалан...
Абахча.. –
Уи атлазатцэ абыгъкэа афышэшэон,
Акэардэгъы ахыглаз, лхала
Уа икэтэаз апхэыс дыпхашьон.
Икапшьхон абыгъкэеи
Лара лзамфееи,
Лыблакэа кэандон,
Ицхон,
Лкышэкэа цахэцахэуан.
Дынхьахэуан,
Зны лылацш
Цака иналырхон.
Уи дтыхфын...
Итихуан ла лсахьа,
Игэы ашэыгакэа
Ишон лара лзы.
Иаарыкэыршан амш аеапсахуан,
Илашон абахча агэахьы.
Апхэызба дызцэыпхашьоз арбан?
Цэанырран тагалан ла лзы.
Атыхфы имтцэыжэоакэа дфаргон,
Ихэыцракэа тыхуан уажэы.
Лара лакэын ихэыцра,
Иара иакэын
Асахьакэа зхэыцуа ауафы.
Тагалан абгэеипш иныфшэхын,
Уи асахьа аншэалеит снапы.

2006 ш.

* * *

Шөнеишьталеит
Азәазәала убрахь,
Ацсабара уархалха
Шөшьапатцан ишьталеит.
Шәымџа қәнатцеит
Ацәқәырц ашәах,
Ашәахшьта шәнанылан
Шәдәықәлеит убрахь.
Иҕоуп убра нас
Шәеидызкыло акы,
Шәеизызго,
Еихызшо наҕ-наҕтәи шәразҕы.
Дыҕоуп убра лашара дук зшо,
Адгьыл абрантәи иамкәытцблаа ицо,
Зегь убра ирзыцшу,
Зегь убра иртынхоу.
Уцеит егьырт реицш
Унысгәытцблаа уаргьы,
Сызлакоу цьасшьоит
Уара уда уажәгьы.
Аха агәатцга ихабжьдоу
Ахыц еицш ирххоуп,
Инымтәазо ацстазаара
Ахееицш иханцоуп.
Ицыруеит уи ахәа
Иҳаракны, хараза,
Ицымтәо уи апырра
Пишәоит Анцәа.

2001 ш.

* * *

Аамта цшаауеит,
Ихалоит,
Илбаауеит, –
Афыстаа ибырбал
Иаакəымтцзакəа игьежьюеит.
Азə дəаногоит тцəфантцəы,
Дланашьтүеит ҕазə быжьра...
Абжьара ибжьахаз,
Уаакəымтцзакəа угьежьла.
Уаатгылар, ма уаапсар,
Мамзаргьы угəы нтыцсаар,
Иухысуеит уцкьаны,
Ишааиуа игьежьны.
Афыстаа ибырбал,
Иухьзаанза убнал.

2010 ш.

АҚӘАРШАҒЫ

Исасуан ақәаршағы,
Хара иқан,
Цьоукы иртан.
Ипқал хышәтны ицәкатәан,
Зыда дықәхеит ауағы.
Абас аанацқауан апша:
– Уласы, иңсы уахъза!
Зыда дхәартам ауағы,
Изару ақәаршағы.
Ашағы иңсы имшьеит,
Даалаган, апқал ду ишеит.
Лылабжышқәа нтыршаны,
Анцәахша апқал лызәзәеит.
Дрыцқашьяны ауағы,
Жәфанағ дтәуон Ашағы.
Хәычы-хәычла апқал ду тәуан,
Анцәахша лгәы цшауан.
Апшагы асит, аеаргәгәеит,
Апқал хышәтын, икатәеит.
Дныцәгыланы ақәаршағы,
Иеирбаазон ауағы.

2004 ш.

* * *

Аеиқәа зызымк аегәара
иҭакуп – аҭх,
‘Еыхәак кәадырны агәашәә
ицшуп – амш.
Агәара изҭаку ҭшәоуп,
иҭазом – аҭх,
Аеыхәа агәашә иҭармыжылар
ишом – амш.
Агәара цнажәан итҕьеит
аеиқәа – хьамцшт,
Адәеиужь-сакара иазцоит
ахытҕьа – мѡамш!
Аеыхәа-еырҳа-лаша агәара
инҭашылт – ишеит.
Аеыхәа зкәадырыз амза
лбаацшын – ишанхеит.

2007 ш.

* * *

Адунеи салоуп саламзо,
Сгәы иаламзо сцәа иалагзо...
Сашьтам уи исцәалазыз,
Сашьтазам исзаламгаз.
Сахьынтәиааз сзымдыруа,
Сызустоугы сгәаламшәо,
Сгәысеанзамкәа, сшымгәыҕуа,
Нас адунеи сналамшәо.
Ускан стыңан дықәлахьейт
Адунеи хәыҕы лашак.
Аамта гьежыны идәықәлахьейт,
Ахьышьтра ианыланы.
Ашьтыбжь ссирқәа ирылалейт,
Истынхаз са сгәашьтыбжьгы,
Сашәақәа иргәылалейт
Дгьыл цьашьбахәык сшашьтазгы.

2009 ш.

АПХЫН АГЬАМА

Апхын цахэцахәуа
снафыхәеит ғамфак,
Апхын агьама
ғакихуп сынтәак.
Сынтәак сгәазхара
умра калом,
Усцәымшәан, сбылла,
сеикәыццышә сцазом.
Исызхом уара умца,
угәахәара,
умч,
Убзиабара сияаит,
иақәхазом сымч.
Уи сағагылеит хәа
исылшои сара...
Ацстазаара азеилашра ауп
слахьынтца.
Санышәоит, санымшәар,
дыснышәом Анцәа!
Ацстазаара сцызшәац
сыцнашәоит еиҭа!

2010 ш.

АСАРКЪЕИ АУАҘИ

Сара ссаркьоуп,
Усныцшыл,
Усныцшыл,
Сыцшуп,
Саапсеит.
Уара улапш зны игәынкыл,
Уи шыгәхьяазгоз
Саанхеит
Убри амш аґы,
Убри аены
Сара сахь шыаґак уааскьеит,
Знык уцәара снахьырцшны,
Сахьухьымцшуаз унаскьеит.
Сыцәуаз цыисшьон санухашт,
Сцыхха сцон зны уансыцәца,
Исныцшылон сцбашьаны
Атцх, амш, нас ацша.
Еицакзар уа уцшра,
Уаар, усзымдырыр хәа сшәон.
Игәхьяазгоз улакта
Ссаркья-хәыцра иазынхон.
Хара укән, уеибашьуан,
Ма уахьымаара ушьтын.
Усаркья хәыц ара игәыкуан,
Цъара икаршәын, иузыцшын.
Иухаштит ишыказ ухы-уґы,
Иухаштит ублақәа ирыцшшәыз,
Асаркья кнахауп атзаґы,

Учкэынра ацэаара ахьаныз.
Инхон асаркьей ауаџи,
Еикэшон аамта уахи-ени.
Асаркьа шьон, –
Ауаџы дажэуан,
Асаркьа пџыр, –
Ауаџы дыцсуан.

2008 ш.

* * *

Апшатлакә еипш, аамта ххагъежьюа иаххоуп,
Уи агъежъра халоуп, уи агъежъра тшәоуп,
Хаштыттра хаздыруам, атшәара хтахан,
Ари аамта хахын,
Ари амш хархан,
Иажәыз аткеипш, наӀ хашәнахырц иаӀуп.
Апстазаара ахаара зтәу даӀазәуп, –
Уи зызхара агъама збахьоу,
Згәытра наунагзоу, згәытра уаароу.
Аамта зымфас хаанахәан, хатәуп,
Амшын ду хәхьналало аӀьныш дыцшуп.
Дыцшуп дмаацсазо, ихразага ду кны,
Изаанхо гәеитарц, хәцсы разаны.
Ахчәт, ахмышәхәар – еилихырц даӀуп,
Зегъ ратцкысгыи ихаау ихазыхәа итахуп.
Имоуп насыц ахразага изацәцаз,
Ахаан инымтәо ахақәитра зыцшааз.

2006 ш.

* * *

Сыпхыз иалатәеит ақәа,
Сыпхыз шкәакәан, ицәаакит.
Уара уакәын, уласза,
Сыпхыз уаалтцын, уаасҕапшит.
Ҳаибамбацызт лабҕаба,
Сыпхашьян, схы-сҕы стҕаахит.
Сышуеигәыргъаз умырба,
Маза ублақәа сгәызит.
Иузгәамтазеит акгы,
Сқәагы ушарбаазаз умбеит.
Ишысзымгәағъуаз, уеизгы,
Мпахышыы шкәакәала усырбеит.

2007 ш.

* * *

Дызбеит асцырақәа ртыпқа,
Дызбеит ақәа цәыкәбарқәа раҳкәажә.
Амра – хьырпыс – ашәахәа
Дсыхьзан сьзфитит:
– О, са саҳкәажә!
Бхынхәы, са сыпхынра, бхынхәы!
Ибхаршә ибырлашу бкасы,
Атцаа-пәыхақәа быргәылтц,
Адәқәеи азиасқәеи бырхылтц.
Апхыз ссир иалашоу бара, –
Аира, афыхара, абылра!

2006 ш.

УАШТА

Сара сааира цхызушәа
иумбан,
Уашта сталеит, атцх
аалашан,
Уаштаҕ ашәт шкәакәа
сара исзыцшын,
Иқәыршан азаза
абырфын.
Уара уахь са сымфа уи
хнакьон,
Умардуан снаҕалахуеит
тцхабжьон.
Ашә аатуеит, уфнашәгы
са исзыцшын,
Зны сацшәыман ара,
зны ссасын.
Ҳаибадыруан, стәымуафымызт
зегьакоуп.
Уа уфнашәи сареи
амаза ҳабжьоуп.
Уара уцәоуп, угәы каршәны,
ахәыҗ еипцш,
Итцәахуп, акасы ахаршәуп
уара уцеипцш.
Уатцәтәи амш –
еилыскаарц сашьтазам зынза,
– Шарпазынза ибымоу
аамта бзырха,

Икалап нас, уатцә ба бзыҳәангы
аамтәк, –
Убас санаҳәоит
уоны зырлашо етцәк,
Уара уахь смыркыалакәа
саазгаз,
Убыскак уа уаштә
сгәазырцхаз.

2008 ш.

АКӘА

Акәа, сыла уталахауп,
Қәала утазуп, Акәа.
Уара ассир уалакоуп,
Ашәтроуп узыргәакуа.
Амра хьзуп иукәнатәо,
Ашәахәа цырцыруа,
Уара удгьыл сықәнатцы,
Угәеисыбжь гәакьа сныруеит.
Утәуон зны, усзымкажеит,
Ухьаа хызәуаз сакәын,
Ғумтит, узымцәажәеит,
Хәырбгьыцны ухәра сакәын.
Уччон зны, угәырғьа хәаадан,
Уцстазаара хышхытәон,
Уанбаказ, Акәа, хьаада,
Зны улагырз ухытәон.
Шә-гәырфак урылтцны, уеынастхан,
Уииуан ғыц, уғыхон,
Ухьыштрахь угъежьны уғынаухон,
Ғамфак апсра унағыхәан.
Зынгьы сыла уталахауп,
Қәалагь утазуп, Акәа.
Уара ассир уалакоуп,
Ашәтроуп узыргәакуа.

2010 ш.

* * *

Исзаатит ажәфән агәы –
Гәышеишей,
Исхалеит адгғыл аңсы –
Цсылаша.
Иґыхеит, еигәныфит геи-шьхеи, –
Испылашаз,
Имацәыст, идыдит адунеи, –
Сара сызнылашаз.
Сынцәам, спааимбарым,
Суафуп,
Мфакгғы сызқәылаша, –
Адгғыл ахсаала иануп,
Сгылоуп суалыуашо.
Иалдоуп ахсаала шә-цәахәак,
Иссируп урт реихдашьа,
Снапсаргәытца ианысуеит мфакәак,
Сақәшәахуам реихтәашья.
Исзаатит ажәфән агәы –
Гәышеишей,
Исхалеит адгғыл аңсы –
Цсылаша.

2009 ш.

СЕИБАШЬҘЫ ГӘЕИЦАМХА

Аамта смазо сызшаз,
Аатгылаха сымтакәә,
Мәә затцәык
Шәынтә сеикәзыршаз,
Аамта цәгә иумтаны,
Хамтас исымоуп сара
Имыцәо гәәта лашак,
Уа уакәхап, сфырхатца, уара,
Сгәы итнымтцәо италаша!
Ашәышықәсқәа иргәылсны иаауа,
СеибашьҘы – гәеитцамха!
Сгәәцхара кәалзны иушәтцауа,
Ухағы лаша еицамкуа.
Идәықәутцаз жәәанахь ухәа
Фцыркьоуп излыхугы.
Угәеипш иаартуп умаға,
Хьцахоуп изныхугы.
Икыдцау етцәала хзырцхаз,
Жәәан мца лашарала.
Ахаан имызуа инхаз,
Ифымцәааз гәәцхарала.
Ашәышықәсқәа ургәылсны уаауеит,
СеибашьҘы гәеитцамха!
Узықәтәо уеыщцышә пыруеит,
Аеышьтых, аеитдыхны!

2008 ш.

ШӘЫМҘАК

Шәымҗак – дырфегь уара иумҗан,
хамҗан,
сҗамҗаз.

Шәымҗак – еитҗых сара саамҗа,
еиҗа маҗк,
еиҗа краамҗа,

Унах,
инаскьяг
сыҗхәара.

Иарбан еиҗау сьзхәара!

О, Анҗәа ду!
Ушәкәынтҗа

санымзар –

санҗа,

санызар –

санумхын,

Сыхьзыдазар –

ухьз сыхҗа,

Еимгеимҗарак,

шәымҗак сҗагза.

О, Анҗәа ду!

Иарбан еиҗау сьзхәара!

2009 ш.

АҢСҢАЗААРА

Ашәт шкәәкәә – схатцла,
Сыбла тырхаха,
Сыңсы хаара – сбыбыш,
Сымахә рхаха,
Сыбғы иатцәә, бғы цшқа,
Статца кас шкәәкәә,
Цхашья-цхатца, сыңшза,
Убжы мыргазакәә,
Хашта унталеит
Атцхабжьон хшыцәаз,
Дырфыгь ухынхәыма
Хаацын – җымцәәа?!
Лаша-лаша, аеыхәә,
Ласы-лас-ласкәантра,
Ушныштьцпраара угылоуп,
Иумазам цшыха.
Ихараза хамтак,
Ихат убла атацшыха.
Ихарха уцамтаз
Лаха-лаха, – уффы-хаа.
Ишәтыз ахатцла, – анасың шкәәкәә,
Нак ухацәхьатцма,
Хазхара ухамбазакәә,
Иахьугзарц адгьыл
Анасың утоуп,
Агәырғареи агәхьааи
Рыла уеибытоуп.

2007 ш.

АМРА ХЬШӘАШӘ

Амра цәыртцит,
Амра хьшәашә,
Илагылоуп ажәџан гәашәәф.
Агәашә аркуп,
Арахь изталом,
Җадгьыл ашқа
амџа еималеит.
Цхыз избейт
Уахык, гәылшьаптас
Җадгьыл иакәшаз
Алашьцара,
Уи изалсуам
Шәымрак цхозаргь.
Агәылшьап иабашьуа
Афырхатца
Сара сишьтахуп дызбозар.

2009 ш.

* * *

Шарпазыпхызқәа анықәло адунеи –
Усеипхызп,
Уаанза агәхаштра ду самаз,
Уи нахыс иумазам цәамҭа, са издыруеит.
Шарпазыпхызқәа
Шыгәхьаауго уныруеит,
Пҭсреи-бзареи еимаздо
Азиас ҭа змамыз.
Шарпазыпхызқәа... –
Абзиараз! Саҭамыз!
Усеипхызит знык,
Шьҭа агәхаштра ду
самаз.

1992 ш.

САҒАНИЕ

Зәхәтәтәы назо
Сан – Ашеишеи,
Адоуха катца,
О, Сағание!
Былапш цагъа рха
Ажәфан агәахы!
Быбжыы Җазшаз ирха,
Бдәылтцны адәахы!
Адоуха катца,
О, Сағание!
Ацсны ацсы татца,
Ба бматание!

2009 ш.

АҢСҢАЗААРА АШЫҢЫЖЫ

Шытыбжыы лаша – ашыыжы,
Шытыбжыы цэаак – азаза,
Шытыбжыы ццак – азиас,
Шытыбжыы иатцэа – сгэатцае...
Ифымцэаауа мцашытыбжы,
Уцсы ахынзатоу уашытаз,
Аңсҗазаара агәеисыбжы
Унырзар уамеифсын,
Уи иакәыршәа угәеисра,
Уцсың лагафага,
Бжы-цхыз хаак рнафсан,
Уи ашытыбжы сызнага.

2009 ш.

* * *

Сгәы ахәышәтәуеит
Стдыс учырчырбжы,
Сгәы аҗкарстақәа
Ианылаз арҗоит.
Ахаан сыззымзырфыц ссирбжыны,
Инымтәазо гәырҗабжыны игоит.
Ицәырызгаз ашарпаз ашәа,
Амш иахазтаз зыпсы,
Укандаз, шыри, иуахазшәа,
Ипстатцагоу стдыс хәыч абжы!
Итхәрааз азыхьқәа ирфызоуп,
Ма иааиуеит цъарантә хытцәтәабжыны,
Ашьыжътәи ақәа ццак иаузоуп,
Исықәтәан сеилысит уажәы.
Сгәы ахәышәтәуеит
Стдыс учырчырбжы,
Сгәы аҗкарстақәа
Ианылаз арҗоит.
Упыц хәыч упсыхаара ықәкны,
Апырра ашәақәа ухәоит.

2007 ш.

АШАРА

Хэыц еиқэатцэа зларшөым,
Атцх акэа итаршөу,
Касыш цаға зхаршөу, –
Амш-тыпцха цөрышкэа,
‘Ғыц ихаднагалаз,
Атацара знаало, –
Азиағ бцаны брышха,
Бшыршыаф пкышкэа хиаала,
Ицөцаны баафнала.

2010 ш.

* * *

Атх тѣцѣ тѣула жны,
Еирызк лыма, амш ттаны,
Иахзаалгон хара Анцѣахша,
Нас иахдыржѣуан ихышха.
Ахш ацара хѣ хзы ихѣшѣын,
Гѣхѣаа змаз зегѣ ххѣышѣтѣын.
Хгѣыргѣа иацлон гѣыргѣа змаз,
Малс ацѣтазаара зызшаз.

2009 ш.

* * *

Амза хьџежьуп, ихькәыршәоуп,
Атцыць атца иара тоуп.
Атцыць ыкоуп ҳа ҳханы, –
Азмыжь тцам-тцамуа, ииатцәаны.
Атца узыпшаауам зынза,
Зака з-тыстахьои сара,
Амза тыстарц стахны,
Ихьџежь хазына хькәыршәаны.
Адунеи амалкәа иреихау,
Жәфән доухала са исырхау?
Ҳамтак санашьоу мамзар?
Срыцхан мзада са сынхар.
Ус саапшыхуеит сцәырҳаны,
Амза аныршәлоуп са снапы,
Ихьымацәазны, игъежьза,
Уи насымғастцар, сласза,
Ажәфән сналазуеит сумбо,
Убри ауп саргы сзыцәшәо.
Са сацәызыр адунеи,
Уи еиха-еиха ихәычхо,
Зны инагәылазып иаргы,
Мреибаркыраҕе иумбо.

2010 ш.

АЗАХҰЫ

Ипымтқо рахыцны сатдоуп угыр,
Иамои нас хамш ахытлаз иузахыр,
Ма хажәџан акалтқәа ахытлаз ихурчар,
Ма хадгыл бырфынлых рахыцла иқәутцар.
Азахұы иоуп изку уи агыр,
Иамои са сзыхәа насыцк изахыр.
Уи зегь реиха ицәанаалоу матәоуп,
Уи аматәа ушәызтогь иушәызхуагь азә иоуп.
О, Азахұы, цәеижыла еилазхәаз хәцсы!
Ажәџан ду хадгыл иазыззахыз зны.
Шьта амш хәцәкьәџуп, атцх хәцәтшәоуп,
Хаматәа ґыцқәа ззахыша дыхиоуп.

2012 ш.

СЫЧКӘҢ

Сыцәоуп са сгәы унадкылан,
Сгәеисыбжь уамырҗыхан...
Үа уцсыңи угәеисыбжьи
Аҗы хаа еиңш снаҗыхәоит.
Са снаҗыхәоит сҗажәкызшә,
Исымамшә цсыхә,
Амра-шыра исцәажәызшә,
Җамҗак уа уцсыхаа.
Җамҗак сашьит, – уңшзара,
Схызхыз Анцәахшара!
Узамҗакәа рыңшқара,
Уқышә қаңшықәа рыңшара.
Убла–шәахәа згәылыңхо,
Убла–жәҗангәашәхара...
Умаалықьцәа рылңха
Хшушәа иухьдыршароуп.
Угәы каршәны уцәахуп,
Са снапқәа урыниаалан.
Уатцәтәи амш ахьытцәаху
Уазхәо уңхыз далоуп.

2008 ш.

Итхәрааз зыхьны иит ахәычра.
Азыхь инафыхәаз шыабстоуп уара,
Уцкәынроуп – ахра иафалаз аеацә,
Утәгәароуп – ақәцәаф инеиз аеацә.
Ахра изфысуагь зны уара уоуп,
Цьара улбаақьарстоуп,
Цьара уцақьароуп.
Дталеит хлантцы ухра иафкьаз,
Дхалеит цәфонтцәы апыршыа зтаз.
Аҳаракыра зқәашьу уара, –
Ацақьа зыхьны иагәылхәрааз схәычра.

2010 ш.

* * *

Атцх сырит,
Мзан са сѣыхәа,
Сахьынҳалан
Амза атцыхәа
Атцх сырит,–
Итцаулан.
Атцх атцаѣ
Ҳа ҳаипылан,
Ҳагъеипыртцит
Ҳзеибамбакәа.
– Усзыпшы, – сҳәеит –
Амш шкәакәаѣ!..

2010 ш.

* * *

Уара уфымтра ажәақәа иреихауп,
Уара уфымтра исанаҳәеит зегъы.
Атцх узалсуам, умѡақәа шәаҳауп,
Аха угәеисыбжь саңшаауеит уеизгъы.

2009 ш.

ҰҢЫҢА НЕИУАН

ҰҢЫҢА неиуан шыапы-еимаада,
Рнапқәа рзеимымхуа еибаркын,
Рыгәқәа убриақара еизгәкын...
ҰҢЫҢА неиуан, са сыңсын,
Убра рааигәара сжын.
Сқәыңшыны, ма сажәны сыңсызу
сгәалашәомызт,
Сшыаңзу зны, ма суафыңсызу
сгәалашәомызт.
ҰҢЫҢА неиуан,
Аңша ршәызма?
Матәа ршәымызт.
Лара лхахәы хыңшышәахәызма?
Иара арңыс дыңцәахәызма?!
ҰҢЫҢА неиуан,
Са сзымтысуа убра сшанхазма,
сызрыхъомызт.
Рыгәқәа ирхәоз саҳауан,
исзеилыргомызт.
Амра гылозма, итәшәозма,
Убра ахъықәыршан атәыла.
Урт афыңа цырны иңозма,
Ирыхъомызт сара сылаңш.
Сылаңшгыы сыгәгыы рыхъомызт,
Цсра закәызгыы рыздырзомызт.
Убра акәын Нцәаратәыла.
ҰҢЫҢА неиуан, сара сгылан

рааигәара, аха сырбомызт.
Сқәыңшыны, ма сажәны сыңсызу,
Сшъаңзу, мамзар суағыңсызу
Сгәалашәомызт.

1994 ш.

АБЗИАБАРА АЗИАС

Убла схыцшылан –
Абзиабара азиас схыцшылеит.
Агәхьаагара хын
Уаҕа инышьха.
Сынуужьхьейт,
Уанцоз уагьсызхьамцшит,
Уанысгәыз,
Уқышәкәа цаҳәцаҳәуан атыхәтәан,
Иацран сара сгәы амца.
Умцәажәан,
Ҷымткәа ҳаипыртып,
Ҷалацшкәа ирхәо ҳазхазааит.
Убас уццакуейт,
Хара даеа тәылак уазхьуазаап,
Уаҕа даеа тцлак азҳауейт,
Даеа цсаатәкәак цыруейт.
Уҕышьтыцраа ушызбоз удәыкәлеит,
Гәырғьарак убас еипш иуҕыкәлеит,
Цшакгьы наухьызсеит, –
Уи схьаа ахыцшакәхап,
Сыцсы наухьынҳалеит,
Уазынкылозар ҳәа акәхап.
Уцәа наухытцәрааит,
Уара илакәхаз, илакәхаз,
Ицсаатәхаз.
Ҷеа цсык ауп – усцәызит,
Сгәы шеисуаз итытцит.
Уабаҕоу? –
Издыруада абни аетцәа уакәзар?!

1997 ш.

СЫМРА

Бнаран, ибнаршәыран, Сах, уахтынра,
Атцх ду сәалакны сәеит убара.
Аетцәакәа ирылхны изахын укәымжәы,
Амза шәахәала ихырчан ухтырца.
Сапхәа иуархалны уашта ду шытан,
Ахаан узцымлацыз асас дутан.
– Апшәма! – узфыстүеит, Сах, ухатцкы,
‘Еазнык исмырхәакәа успыл, уццакы!
Издыруада нас усзыпшызтгы уара,
Улапыкәшәа иунардырзар сааира-сцара.
Уамоуп уара абри абна ду ахас,
Уцшаара иашьтоуп узбахә захаз.
Исархәеит, уа уоуп Иреихау, Зегь зымчу,
Абна нашана уа уоуп знапы иаку.
Знык улапш сыхурцар, сыпсы танатцөит,
Хшәы змам ауп исыхәа, сыгәхәа сагоит.
Анкәаза зны гәапцхарак сызшан,
Анкәаза зны мрала сырцхәан,
Уи ифымцәаауаз сымра блит, итахеит,
Убри аахыс сара сымрадан сынхеит.
Ус имариоума мрадара, Сах,
Ушьтарнахыс нхашьас исымоузеи, исахә?
Абна-нашанақәа зку, ухатцкы,
‘Еазнык исмырхәакәа успыл, уццакы!
Уахтынра ашқа сымкәалакәа сааит,
Еилаарцыруа ухангы сыпшааит.
Исзымпшаауа азәызатцәык –
Сымра, уа уоуп,
Сыпстазаара – ахаан инымтцәо пшаароуп.

2002 ш.

ҒААНЫ

Ханталеит ғааны,
Сынтәа цәгға хантысын.
Ғааны цшза, ғааны лаша!
Ғааны уажәаны
Узнеир, ухатцоуп,
Иузычхаз чҳаны.
Иузышьтымхуа уатцоуп,
Иузнаго цышьаны.
Сазнаго цышьаны
Сануп саргғы мѡак,
Ғааны сахъзаны,
Саңысырц сынтәак.

1992 ш.

* * *

Иузымхеит амра ашыра,
Са сгәы ашыра уахәоит.
Апстазаара еилашыра
Уалашыфкны уцахуеит.
Илакәуеит уа узы амза,
Арфашқәа лбаақьахуеит,
Иужәуа арфаш хаамзар,
Узхара калахуам.
Иарғазкыз азыша,
Сзыхь ауп узкажахуа,
Сымцоуп узыблыша,
Еиғьуп унаскяхыр.

2008 ш.

* * *

Скалт ухы нанутдан уцәеит.
Са саапсеит...
Ухахәы сылацш ала исхәеит,
Ублақәа сгәызит гәаныла.
Ғазә лкалт ухы ананыла,
Иудыруаз ушысшыа.

2003 ш.

* * *

2009 m.

* * *

Аетџақџа хџтааит уаха,
Илбааит хара хџхъ,
Абар итыџыџџоит хџмзырха,
Рыжџџан рыџсахт.
– Адгъыл хџџхарра азхџм,
Даџла еилаџах,
Агџатџа лашара џаџхџм,
Ирыџџауп, – рхџахт.
– Иахџбарџ Анџџа идгъыл захъзыз
Хџлбааит хара.
Нас абри адгъыл иазкыз
Уахык хџаџџара.
Иналсын асаркџа иџасаз,
Иџналеит суџаџах.
Амши атџхи еикџзыршаз
Дыџтаазшџа збахт.
Адгъыл агџылашъџа аброуп,
Аброуп иахълашџу.
Зыгџаџџзыршаз ашьхаџа роуп,
Хџашъџызџаарџ иаџу.
Изырхъшџаашџаз адгъыл агџы
Ауаџытџыса игџоуп.
Адгъыл агџырџџара згу,
Иазымхо шџа шџоуп,
Шџасысџџаз аетџџа уаха,
Сџыџа шџаџаз,
Шџышьџахъџа шџышьџа мџаха
Иалдоуп шџызлааз.

2010 ш.

АШЬЫЖЬ

Ахъеипш иагәылшәан ацәа,
Ашьыжь аншәалеит снапы.
Абжыы тәага геит ахытцәтәа,
Сымш иахалеит ацсы.
Атцыс хәыцгы ашәа җнарпит,
Ашьтыбжьқәа хьрыцны икацсо,
Сымш ахаҗы аанартит,
Атаца леипш абла пхашьо.
Шәҗыха! – хәа амра җнатәуеит,
Арахәыцпа ахьрыц ахацсо,
Ашәахәақәа ашәтқәа ргәызуеит,
Рзамҗақәа збоит ишқацшыхо.

2012 ш.

АГӘЫР АЦА

Атџ тџџа тџзхуаз
ишәыгақәа нтџеит,
Зшәыгақәа нтџаз
итџх лашәхеит.
Хзалымтџуа ҳалоуп
атџх лашә ҳарт,
Мза лашак ацәара
ҳаҕам иаҳбартә.
Лашарак зтампҕац
ҳатџх ҳапуп,
Аҳапы лашьца атџаҕ
Абраскьыл даҳзыпшуп.
Аҳапы атџа цьа икылтџоуп,
агәыр атџеипш итшәоуп.
Арахәыц еипш лашарак
уа иатџган игоуп.
Иакгәышьоуп макьана
Абраскьыл ипсы ахыц,
Рытџхра даҕуп
игәашьақәа ҕыц.
Ауафьтәыџса игәыҕра
иамам ҕәҳара,
Игәы цнатџәахьейт
Абраскьылгьы ҳзыпшра.
Агәыр атџоуп мџас
нырцәи аарцәи ирыбжьоу,
Агәыр атџа иатџган
уцсоуп иузго.

2013 ш.

ААМҒА-ҒЫРЫҒРА

Аеыѡқәа аапсеит,
Адәеиужь ду ишакәшоз мацара,
Адәеиужь шьтцааны
Инаргоит аеқәа уахантәарак.
Амзеи ацшеи,–
Урт ракәхап аеыѡқәа зкәадырыз,
Амзеи аеқәеи –
Аамта хыкәалаа знырыз.
Адәеиужь шәәкьеит,
Ишнаргоз аеыѡқәа ирыцәкахан,
Амза агәы т́кьеит,
Ашарпаз ицәышза, ацсы ахахан,
Абла итацшуа,
Адәеиужь сакара иахакнахауп.
Адәеиужь аапсеит, –
О, шака ғырыҒра ахтысыз!
Азқьышықәсқәа цеит,
Адәеиужь сакара ианысны.
Ишьтхысаа ипыруеит, –
Аамта – ғырыҒра ҳалоп.
Есшәышықәса – ғыѡк:
Аеурақәа ажәѡан ихалоит.
Атцыхәтәантәи ҳеыѡ –
Иеыхәоу, иееикәоу, иеызу?
Ишьхәа арбаны,
Ддәықәлахьеит амца иафызоу.
Адәеиужь шанхеит,

Адәеиужь – аҕыхәақәа ртәыла.
Афырцыс даауеит
Иҕыхәда иқәкны Аңсынтәыла!

2011 ш.

АПСЫНТӘЫЛА

Апта пкыш ласқаа зыхчну,
Аетә иалху ахыза зқәу,
Амреи амзеи ирыхшаз,
Дгъыли жәфани псыс ирхаз,
Апсынтәыла – Анцәахша!
Дарбан хшыла узкәба?!
Ухауа бырлашуп, ицқюуп,
Угъама здыскыло афәоуп,
Уа уцъбарара схыпсаазом,
Иуеиғъысшьогъы дқалазом.
О, сымш, сыпстазаара, сыпсы
Уара иухтныстқоит – ҕенак, мышкы!
Абрақа апстазаара еихау,
Абрақа ихақу, идоухау,
Абреипш қалашам ғацъара,
Адунеи иақәлоу Апсқара.
Амреи амзеи ирыхшо,
Дгъыли жәфани псыс ирхоу, –
Уатқәтәи умш – Апсынра,
Иуцылааит хшыла икәба!

2012 ш.

* * *

Амза –
ашәт џежъ
шәтит уаха.
Игәылнаршәеит
атцх асахъа.
Ақыцә еипшны
ашәахәа,
Ажәџан ашәуан
цштәы лыцшаахла.
Иажәуан
ашәт џежъ
ашәахәа.
Асаранцъи ацхеи
ргъама
Атцх иахыскаауан
џацхъа.
Уареи сареи
џыц ҳаикәшәама?
џыц еизыбылма
ҳагәқәа?
Амза –
ашәт џежъ
шәтит уаха,
Иажәуеит
ашәт џежъ
ашәахәа.

2013 ш.

* * *

Угәы сазызырѳеит еита,
Еисуеит итамгыло атра,
Атцх ианыѳеит уи абжы,
Са сгәы ианѳылоуп угәы абжы.
Угәеисра ссаат еипш иццакуп,
Исыцәцә сәахысыгзарц саѳуп.
Ҳаипцхныѳлоит аамтеи сареи, –
Ѳ-еыѳк – апстазаареи апсреи.
Сыпсы штоу сазхәало угәы абжьоуп,
Беиха! – хәа исытцәхәәо угәы абжьоуп,
Бәыртынч! – хәа снызкыло зынгы,
Сзыжжжьо угәеисыбжж, уахаггы
Угәы сазызырѳеит еита,
Еисуеит итамгыло атра.
Атцх ианыѳеит уи абжы,
Са сгәы ианѳылоуп угәы абжы.

2012 ш.

АҢУРА

Агәра аҗамтакәа аеура,
Уи зыбжъарц иаеу дудыруоу?
Аамта ибнеикыз еушәа,
Хатцак уи ибжъарц даеушәа...
Бзоу еипш ажәфан даннакьома?
Ладеи җадеи дкыднакьома?
Аамта-аеура апырцакәа иеаларцс,
Дпырны днеиуеит тәвантәы дхаларц,
Аамта зыбжъарц згәы итазкыз,
Апша хага агәра аҗазкыз,
Адунеи дакәлахарц избазшәа,
Аамта зымтысуа ишбаҳазшәа, –
Схәыцрае иааиуеит ус еипш сахбак.
Адгыл агъежышәа зыпсахыз,
Җапстазаара еицеикызар,
Җхышьтрахь ахынхәра җаеызар...
Агәра аҗатцаны аеура,
Дыкоуп аамта зкәадырыз.

2013 ш.

ААБАТӘИ АҢШТӘЙ

Еихалан еихытцит бжь-тҗхык...
Еилалеит, еилазџеит бжь-пштәык...
Иџыцзоу пштәхеит ирыхшаз.
Аабатәи аңштәы ссир зыпшааз,
Уи аңштәала уатџәтәи амш җазтҗх,
Ашкәакәа аиқәатҗәа аңрых.
Ихыпштәылан иауааит ақәа,
Ихытҗны, җамџақәа куа,
Иҗажәлааит аџарқәа ццакуа.
Жәџанпштәылан ашыҗь җазтҗх,
Җхәычра ашыҗь иаџызаз иара.
Җзиасқәа атҗақәа рыхы,
Ихышхытҗәан идәықәларц џаңхәа.
Ааңын җшьеипш еилашырц, –
Атҗәа итәхәмаруа аџәа.
Ахақәитраз дырџегь җагәқәа блырц,
Җаңсқәа ахтҗахҗарц дырџегьых иара.
Еихалан еихытцит бжь-тҗхык...
Еилалеит, еилазџеит бжь-пштәык...
Иџыцзоу пштәхеит ирыхшаз,
Аабатәи аңштәы зыхьзыртҗаз.

2013 ш.

АФЫРХАЦА

Ухъз зхыз амшаѣ
саатгылеит сара,
Иатџан уи амш
ухъыџра, ухыџша.
Аџша сызѣнатуан
убжы ахатџаны,
Аџх џѣаауан,
иуыууан бганы.
Уџѣаџаџѣа ахыскааит
аамџа иџаз,
Шѣышыџѣса зхыџыз,
мшык иџазаз.
Уи амш сурџит –
џѣыџак азы,
Изсыржѣша дысзымдыруа
инхеит снапаѣы.
Иџѣхаз аџѣѣыра
иџсы џанатџоит,
џѣыџак азы
жѣларык еиџѣнархоит.
– Уи азы са сыџсоуп,
Иахыгза адунеи! –
Ухъз зхыз амшаѣ
ианѣылан саннеи.

2010 ш.

* * *

Дарбан сыңсы иапшәмаһаз,
Сшықәыз снапқәа сгәытцаңса?
Ахьаа нымтәә иапсаһыз,
Агәырғәа нымтәә згәытцамзәз.
Аңшоуп сыңсы иапшәмаһаз,
Уи аңырра хәаада,
Ахақәитра иапшаахьаз,
Сара иснаҗеит хьаада.
Уи аҳамта еидараны,
Сынхеит иахьызго сзымдыруа,
Исымыздода, иараби,
Ихәу аңсаатә, изымпыруа?
Сыңсы ашеит уи цшыңьара, –
Лада, Ғада, Мрағылара,
Сама иңоит аҗыҕьара
Мраҗашәара аңылара.

2008 ш.

СЫҢСЫ АКӘИЦ

Уара иулоуп сыңсы акәиц,
Акәиц уатәхәар имцахоит,
Умца иарыхьтышыуа дарпхоит,
Умца ахәаңшра сгәаңхоит.
Амра ажәләқәа ластеит,
Угәағ амра хәың иазҳарц,
Умра иарлашарц сҭаххеит,
Амра ззымхаз урзыңхарц.
Жәфәнгәашәңхәара зны иаатуеит,
Уара ублақәа шанхарц.
Ахьтәы мардуан лбаауеит,
Ҡада ухало унаскьаларц.
Иласза, иақаран атәиц,
Иугәыларшәуп сыңсы акәиц.

2009 ш.

* * *

Амшын уаха аетдәәқәа
Рәыкәәбо итоуп,
Итакәашо итоуп,
Илбааит ҳара ҳахь.
Сыңслымзран амшын
Ағықәан сышытоуп,
Ухаҳәссан уара
Амшын утаңсоуп.
Зны-зынла ацәкәырпСара сахь уаанагоит,
Ускан аңслымзрейАхаҳәрей еилаңсоуп.
Аңшагь асуеит,
Амрагь лбааңхоит,
Субылыртә еиңш
Убасқан уцоуп.
Нас ашарпаз
Уарей сарей ҳзырбаазо ақәоуп,
Ақәа ҳаикәнархоит.
Аетдәәқәа амшын
Итакәашо итоуп,
Урт рыкәашара гәазтаз
Дшанхоит.

2010 ш.

* * *

Исзаашәрт шәыбла тәулақәа,
Исзаашәырт шәгәы ашә,
Шәгәатцахь мѣахәастак саныланы
Снеиаанза сгәашәт,
Сымшқәа – сѣызцәа хазынақәа,
Исыцхьо хара.
Имазоу сгәахәара ззынархоу,
Исашәраза шәыбла абара.
Зны зазала шәыблақәа тәызаргы,
Зны-зынла иччозаргь шәлакта,
Сытцхқәа – саҳәшыцәа хазынақәа,
Шәыуаара саҳәоит еиҭа.
Шәѣызара саҳәоит, шәызгәакъара,
Сымзақәа – мшапы, латцара.
Сышықәсқәа рҭынчра ма рхагара,
Сгәы итнымтцәо исышәт шәгәыбылра.
Аҭатахьа сықәыстцоит шәыхьзала,
Аныхәацхьыз шәыхьзала исхәоит.
Ҷыцны итцхәрааз зыхқәакгы,
Аѣыцқәеипш ргьама шәсырбоит.

2009 ш.

* * *

Саниуаз ааңнын,
Саныңсуа ҕагалануп.
Саниуаз ипшын,
Саныңсуа згәы салада?
Зынза азәгы сигәаламшәо,
Ма азәгы сизгәамтәкәә,
Ашә аартны, зегь шыталахьеит,
Са сындәылтт ашамтазы,
Наҕ ахауа сналазуеит,
Ма ашара сналазџоит.
Сшыҕамгы рызгәатазом,
Сыҕамзар ирцәалазуеи!..

2003 ш.

АҘСЫ

Иажәуам – иҫахом,
Ипсуам – ибзахом,
Ииуам – иҫахтәом,
Итәуом – иччом,
Нтәамтеи, лагамтеи,
Хәааи змазам, –
Апстазаара иамтан
‘Са хамтак стахзам.
Аамта ахыҕам
Икоуп Аңсы,
Ицәеижыуп анышә
Иазынхо ауаҕсы.
Еидаран уатцоуп,
Иукәуп ауал,
Иузымтиуа, иузаамхәо
Иумоуп амал.
Аамтала, уаарала
Укоуп уара,
Уира антәамтаҕ
Игылоуп уңсра.

2011 ш.

АМЗАҒА

Ажәџан саан ду– саркыацсара,
Амза аныршәлоуп амацара.
Имзаґоума, имзатәума?
Рацхә иахәацшыз итәума?
Амзаґа – угәеипш иґыцуп,
Адуinei ґыц иқәло ирыцуп.
Амза кәымпыл – амза тәымта,
Сара исымоуп уара иумтан.
Сара сымш хыхәхәа, ихатәаан,
Инаусыркиит агъама гәатан.
Унаґыхәома, итаркәкәа иужәуама?
Аџәеипш уа уатәәца итахәмаруама?
Амзаґа угәеипш иґыцуп,
Адуinei ґыц иқәло ирыцуп.
Амза кәымпыл – амза тәымта
Сара исымоуп Анцәа имтан.

2013 ш.

АҚӘА АПСРА

Ақәа тынчым,
Ақәа бгоит,
Ғыцха адгғыл ахь ицоит.
Адгғыл иасуеит ацәыкәбар,
Азқәа иналақаца ицар,
Цақа икылсып уи уатцәы.
Ианааша – уи уатцәоуп,
Адгғыл кылытцәтцәа ишьтоуп.
Ибгаз арбан?
Ажәџан бгеит,
Адгғыл иалыкәкәан ицеит.
Икәеикәеиуа уажәы ицқьоуп,
Адгғыл лыхәтала иразоуп.
Уцсы талоит уара иужәыр,
Ғыц учкәынхоит ақәа ауыр.
Иубоит пхызла ақәа апсра,
Уцсы аразоит иара.

2017 ш.

* * *

Ашъац еинышәшәылеит,
Ацшқа ихәхәеипш,
Ацша иатцәа ршәылеит
Атцлақәа са сеипш.
Амра шәахәа рхьызсоит,
Амахәқәа ирыхшәуп.
Ақәа ицәылан изсо
Абгъы шкәакәа ласуп.
Аамта ацсы ахытцын,
Бгъы шкәакәан иғшәеит.
Аацын хышхытцәан,
Җаштақәа иртағәеит.

2012 ш.

АМРА АХЬЫМАЦӘАЗ

Амра ахьымацәаз кашәеит,
Амши атҳи ирыбжьшәеит,
Ианынкашәа уи шьыжьы,
Слымҳа итәст ахьытәтәабжьы.
Уи абжьы атҳ еионаршәеит,
Ахьцштәы адгьыл иахьнаршеит,
Гәыргъаҕхәашас амацәаз –
Иканаршәит амра ишцәаз.
Амра аҳамта са исызкуп,
Иахьак ацшаара саҕуп.
Уеабаутцәах, сыхькәыршәа,
Сыдгьыл акәа уантәшәа?!
Насыц иитоит ҳа Ҳазшаз,
Амра ахьымацәаз зыцшааз.

2012 ш.

АУАРҖАЛ

Икәтцоу уарҗалны
досу ихәтәоуп
хлахьынтца,
Зсахьа анызцо
ҳара ҳакәхуп
ақәтцаџцәа.
Азәы дҕазоуп,
азә дықәтцахуеит
уамашәа,
Азәы изалдом
арахәыцла
ацәахәа.
Егьа иундаз
ицәеизадахоит
еазәы,
Азә еилыграа
ицәыҕалоит
иразкы.
Цьара ипштәыдоуп,
цьяра шәыгахк
еилацсоуп,
Цьара еикәароуп,
цьяра асахьақәа
лашоуп.
Абна иаалҕьан,
ус иаатгылахуеит
аеацә,

Цъара ихѳежъаауп,
цъара еитцѳакароуп
ашъац.

Ацсаатѳ-мѳас,
лацшы зхъымзо,
уа ицыруеит,

Цъара азылбаакъақәа
рышьтыбжъ
уахауеит.

Хара ацакъа
иаѳалахуеит
абгаб,

Ашѳарыцаѳ
цъара ихысыбжъ
уахалап.

Иқәызцода
итцыхѳапцѳарадоу
хуархал?..

Еимгеимцаран
уи ҳацстазаара
анхалт.

2009 ш.

ҒААНЫБЗИАЛА

Жѡангѡашѡпхъара! –
Ицѡыртт етѡак,
Ипхашъапхатѡит уахак,
Уи макъана цкъа иахбазом,
Уатѡуханза илашазом.

Иаалашар, ишаз цъахшьѡит,
Аха ишар шықәсык ҳацѡѡит.
Ғаанбзиала нас, ғааны!
Уааҳадгылахт ғыц уааны.

Атх иахаршѡуп акасыш,
Амш бырлашха иаацшышт.
Уатѡ ғыцбарах иахбашт зегъы,
Хгѡы ззыхѡо ныхѡахашт уеизгъы.

Сынтѡа, хгѡы уцѡыхъшѡашѡеит уажѡшьта,
Иахбеит иулаз, узыцсаз.
Ғааны, уа уѡуп ҳа хгѡыцырта!
Иреигъахшьѡ сасны уахтаз!

Ихат уцхарра, удоуха!
Уцсы цкъа ххаз, ухы хгѡарпха!

2010 ш.

Иѡатцхахеит импѡацыз мрак,
Схъаакѡа наѡ иныпѡхъак,
Уи амра сапыларц сызбеит,
Уи амраз са сгѡы аасыртуеит.
Инымтѡѡ исхакнахан зны аѡѡ,
Исаѡсхъѡу сашътан сгѡыкуа,
Исызирхынѡѡуаз цъысшъѡн Хазшаз,
Сыпстазаара ахтныстѡн ицаз.
Сѡапѡхъа илашьтын аѡарда,
– Бышьтахъѡа бхъампшкѡа бѡала,
Бѡашѡхатѡрахар алшоит бнапшыр,
Иаабыкѡыршан, бшымгѡыгзо, ишѡшьыр,
Багѡылс! – ѡѡа сызѡеиѡеит азѡы,
Амреипш даагѡылпѡхан ашѡшьы.

* * *

Сытх ахыцкәа иртакуп,
Иаазыртуада сытх ахыц?
Аиреи апсреи дрыбжьакуп,
Ахақәитроуп ауаф ицәыз.
Сашәа акәзар псыс исхоу,
Сеитәиишазаргы ҫыц,
Апстазаара сзыҫхәароу,
Салазааит уа уцхыз.

2013 ш.

* * *

Саныпшылеит аамта асаркѡа,
Иацтѡи амш шѡхныпсылеит убра.
Исаѡсхѡу зегъ рыцѡаара збартоуп,
Асаркѡаѣ ирынхартоуп дара.
Ианыпшылахѡу рылапшкѡа анхалеит,
Рыблакѡа ахалеит иара,
Ицѡажѡон исцѡызхѡу рыбжьала,
Иаанахѡон исцѡызхѡу рхырѣкѡа.
Зны исыхѡапшуан бла затѡык скылкаан,
Скылблаауа ипшуан шѡыблакы.
Снанагон аамта срылцаан,
Срылкаан саргылон хазы.
Имхѡашѡуа аамта асаркѡа,
Импсуа ахаан сыпсы,
Аамта ахѡаакѡа изтаркыз,
Ипыххаан итымпраашеи зны.

2012 ш.

АУАФЫТӘЫҘСА ИУАЗ

Са схәычымкәа,
Сагьдуумкәа,
Сагьқәыпшымкәа,
Сагьажәымкәа,
Иарбан аамтоу сызтагылоу
Сзеилымкаауа,
Рыгәта сгылоуп
Дгьыли, жәфани, аетдәәқәеи,
Аапыни тагалани.
Зынгы снейуеит
Срыбжьаланы
Ладеи, фәдеи, мрагылареи,
Аамта җышыкыл сангыланы.
Иацеи, иахьеи, иҗалашеи
Аамтакны еицыланы,
Ирымазамкәа аангылашыа,
Ихышхытдәа изиасхан
Ииасыхуеит измиасуа.
Са схәычымкәа,
Сагьдуумкәа,
Сара суафны,
Аха сшамкәа,
Анцәа Җазшаз
Сишахатан,
Адәы сықәуп
Адунеи самкуа,
Суафытәыҗсан,
Сагьынцәамкәа.

2013 ш.

* * *

Шөтыла икәтцоу адәы иатцәа, –
Сыпқа хәыч лытцкы цшза,
Мшапышәтқәа зықәтыху,
Зхылца өежь мралыху.
Лыблақәа Ө-змышьк реипш
Еитцәкакара-ишеишеиуа,
Лхата дмаалықь-мтцәыжәөаха,
Дпырпыруа дахьнеиуа...
Гәырғаөхәашан, стыс иатцәа
Иканартцәоит абжы хаа,
Сахьызырөуа сгәырғацәан,
Исхыпсаауеит сыгәтыха.
Снеиуеит ашыжь салыхәхәа,
Ашьац иатцәа мөыхац.
Амреипш ашыжь дналыпхан,
Даөуп сгәы лырөыхарц.

2013 ш.

АМШ-АХӘМАРҘЫ

Амш хәмаруеит
ахәыҫ иеипш,
Иқьачақьха
хашта иқәуп,
Зны икәымпылуеит
аласбеипш,
Зны ацгәыпшқеипш
игәыбзыгуп.
Зны ҫыргәаа
канатцоит,
Илашыцахуп
алакытца,
Иара атәала
ха ҳаршәоит,
Ақьачақьра
изакәытцуам.
Хашта сценоуп
иара азы, –
Аңарда аатит
ашамтаз,
Хара ахәапшцәа
уажәы
Хнапы азеинахқап
ацамтаз.
Амш хырхәоит
иааскьаны,
Амра аангылеит
аташәамтаҫ,

Уи ахәмарра
цъашьахәны,
Иахзыннажыт ҳара
ҳамтас.
Амш – ахәмарфы
уаангыл,
«Даеазныкгы!»
«Браво!»–
җахтуеит.
Улабашья ссир
аанкыл,
Лацшхырцагас ҳара
иуахтеит.
Икомедиоума
иахурбаз,
Ма ҳацстазаара
зегь драмоу?
Цәгъа хурхәыцит
ҳамш ицаз,
Иҳаздыруам
цакыс иамоу
Ахтыс шана
хазхәацшыз,
Инымтәәзо хәмаррак
халоу,
Мамзар ҳаказар
хәацшыс?!
Иқәзыргылаз дцәыртып
ихала,
Дмаалықьума,
ма дуафыз,
Дафыстаахәха
ҳара дхалоу?

Амш – ахəмарфы
уаангыл!
«Даҕазныкгы!»
«Браво!» –
азə җиҗуеит,
Улабашья ссир
аанкыл,
Лацшхырцагас
Анцəа иуиҗеит!

2016 ш.

ҰҢЫҢ

ҰҢЫҢ ауаа – Ұ-мҰак,

Ұ-тҰак,
Ұ-мшынҰ, –
зымҰасра,
зеизҳара,
зыцәқәырцара
тыхәаццәарадоу...

ҰҢЫҢ ауаа – Ұ-хаҳәк,

Ұ-зиасҰ,
Ұ-цсаатәк, –
зычҳара,
зиасра,
зышьтыцраара
тыхәаццәарадоу...

ҰҢЫҢ ауаа – Ұ-гәыбылрак,

Ұ-гәырҰак,
Ұ-гәаҳәарақ, –
згәыбылра,
згәырҰа,
згәаҳәара
ҳәаадоу...

ҰҢЫҢ ауаа – Ұ-фымтрақ,

Ұ-тәыуарақ,
Ұ-ччабжық, –
зфымтра,
зтәыуара,
зыччара
еихымсығуа...

2016 м.

АНАТИУРМОРТ

Ахаҳә шкәакәа,
Ахаҳә еикәатцәа –
Дәык аҕы ишьтан.
Адәы ахьалаго ишазар,
Адәы атцыхәан ихәлан.
Адәы ыцәан,
Уи ацәа
Q-хаҳәк ирыхьчон,
Иахьыцәаз маалықьтас
Адәы иатцәа ччон.
Ахәааҕ игылан
Ахаҳәкәа наҕ-ааҕ,
Ашкәакәеи аикәатцәеи
Ирыбжьаршәын иатцәак.
Ирыбжьаршәын убра
Исхыпрааз скасы,
Ахаҳәкәа ирзынсыжыызшәа
Ишьаццшшәылоу сыцсы.
Ишьтоуп уажә уи дәы иатцәан,
Иахьыҕуа ахәычкәа,
Q-хаҳә дук ирныҕы
Иааҕуеит рыбжькәа.
Адәы ыцәоуп,
Уи ацәа
Q-хаҳәк ирыхьчоит.
Иахьыцәоу маалықьтас
Адәы иатцәа ччоит!

2016 ш.

АФОТОСАХЬА

Иацэызит «Амра»
ашәахәақәа,
Урт рыда «Амра»
зыцхазом.
Ақәа ицәхалеит
игәыкуа,
Амшын иххалеит,
итцысзом.
Игылом Амра,
иагьташәом,
Асаат ахыцқәа
қәацазом,
Ижбакцазшәа
аамта ахата,
Еицакит х-Амра
алақта.
Ишанхазшәа
ицштәыдоу амш, –
Асахьа тызхыз
дцеит, дагьхьамцшт.
Асаркьа икнахау
зегь ануп,
Асаркьа ахәыцраҕ
итцәахуп, –
Акәа, «Амра», ха хәара,
Згьама ххамыштүа акахуа.
Изблак ала зегь баны,
Хсахьа ақьаад инантцаны,

Дцеит дахбаанза иара,
Ихъз анфыланы ҳара.
Итызхыз «Амраф»
 ха ҳпатрет...
Убри амш ҳадстазаара
 тазеит
Еимгеимцаран, – ҳанхеит
 убра.
Ифымцәо «Амра»
 агәыбылра
Зегъы ихацрасын,
 ҳааимнадеит,
Ҳазтамзартә аамта
 тшәахеит.
Ҳаблит ҳаамта ишцәаз,
Са сәызцәа – иаанхаз,
 ицаз...
Шәа шәтыцқәа сааигәа
 иҹацәуп,
Урт х-тыцқәаны
 са сгәы иануп.

2013 ш.

Амши атџи шеицшу
хаицшуп,
Амреи амзеи шеикәшо –
хаикәшоит.
Ишыласу аамта
хласуп,
Җапстазаара гәеисыбжыла
иахшәоит.
Ишылашо амш
хлашоит,
Ишылашыцо –
халахь еиқәуп,
Аҳацы хышәашәа
амра тацхоит,
Абраскьыл уажәгы уа
дахзыцшуп.

АҞНЫКА АХЫНХӘРА

Ахара азәы дсыпхьоит,
Гәхьаагарак сыхан сагоит.
Сышьтахька схьапшыр,
Саанхар хәа сҳашхатәраха сшәоит.
Уахь азәы дсыпхьоит,
‘Еа дунеи нашанак сирбоит,
Сыбла ихыццало,
‘Еа мра цаҳәцахәк
уахьынтә ипхоит.
Арака исхьынхалан
саанкылан сакуп ‘еазә ицсы,
Сахьцалакгы исышьтоуп
итцарыхәтцәаза иго схәыч ибжьы,
Уи сыцкәын сызҕеиҕеит:
– Баала аҞныка уажәшьта!
Иабгы дхынхәын,
АҞны ихала дыцшуп даацсаха.
АҞныка ахынхәра –
Адунеиаҕ зеггы иреиҕы
хынхәроуп,
Иузгәакьоу рзыцшра –
Адунеиаҕ зеггы иреиҕы
зыцшроуп,
АҞныка узго
Зегь реиҕа иласу
мҕоуп,
Зегь реиҕа узырцхо
Уашта иахалашо
мроуп!

2017 ш.

* * *

Азын амра сазыцшуп,
Азын уи ҕакала ишуп,
Азын уи ҕакала ипхоит,
Амш амца иҕэхәтәоит.
Ахәыштәараҕ амца еиқәуп,
Уи ахыыкоу ихаракуп.
Амш хышәашәоуп, аҕарпхоит,
Анапқәа амра ашқа иарххоит.
Амра ықанатц қханы,
Амца еиқәыртқонаҕ ҳафны,
Ҳагәқәа ирымтәом гәыбылра,
Гәыгра амтәом Ҳацсынра.
Мрала иңышәарччоит Ацсны,
Хәаас иамоу зегь тәахны.

2017 ш.

АХЫЖЫРГЭЫЦ

Хазтамцшыкэа алакта,
Амра заалейт еита.
Иахынзаалаз изытит,
Иазымычхазт, иааилашит
Амшынгы, – итытцуамашь атра?
Инаххытцэомашь хара?..
Ахьзы хтэалоуп изытыз,
Ахьзы дзаауп ғыц ииз,
Даазааухыр, дымрахойт,
Узимыхэацшуа длашойт.
Ихьхан дхалойт, дылбаауейт,
Ахыжыргэыц итаауейт.
Уи иззалхыз афы,
Нас иззыжэыз ауафы,
Адунеи дақәлахойт дымцсуа,
Ахыжыргэыц зыцшаауа.

2010 ш.

* * *

Зны аамта

сашьтахх,
сахьымзо, –
ицыруан.

Зны аамта

сышьтыхх,
исхьымзо
иаауан...

Ҳаицхныџлон

аеыхәеи,
аеиқәеи,
сареи.

Еицхныџлон

скәыцшреи,
сажәреи,
схәычреи.

Иаиааиуан аеыхәа –

инымтцәо сәара.

Зны ацхәа

инеиуан
аеиқәа, –
сгәырџа

Нас рыџбагы

шьтхысаа

Еивагылан ицон,

Ашкәакәеи аиқәатцәеи

сыцстазаара ршон.

Ацәхәыра сакарае

изсон сара снышь,

Ицәқәырцоз ацслымз

сымч зегь азныжь,

Атэыла цсыршыагаѣ
 сызхытцуан сара,
 Сыпстазаара хага
 аѣартынчуан убра.
 Уи атэылаѣ наунагза
 сынхарц стахын,
 Җазшазггы дысыразын,
 Илапш хаа схын.
 Аха аамта сытцгэон,
 сартэомызт цыарак.
 Зны скыднакъон
 цша цэгъак,
 Зны схы ашышыуан
 шэахэак.
 Зны аамта
 сашьтахх,
 Зны исышьтахх
 иара, –
 Исхьымзо,
 сахьымзо,
 Җаѣуп ацара.
 Саангылар –
 иаангылом,
 Саапсар –
 иаапсазом.
 Аамта сацнац
 ахаан сыпсзом.
 Апстазаара еикэшо
 ухэычрахы
 уаанагоит,
 Антэамтаѣ
 уаннеилак
 ишузымхаз
 убоит.

2016 ш.

АСАС

Ахьхытдырта амра хытцт,
Ҳадгьыл ашқа имѡахытцт,
Исасуан уи ҳаѡната,
Иахалашон алақта.
Амра аматц улатәын,
Азыхь ашқа ицалатәын,
Иаагатәын азыхь таны,
Аирыз шкәакәа итәтәаны.
Амра аѣазәзәон есшьыжьы,
Иазынасышьтуан сара азы,
Сымпахьшъала аѣы сырбон,
Сыхьтәы ххәала ахцәы схәон.
Хцәыс уи иамаз шәахәақәан,
Ҳара ҳадгьыл иахьыршан.
Ўыц аѣеилаҳәан уажәы,
Еилаарцыруа акәымжәы,
Зегьы иртаауеит сасра, –
Ҳгәыла, ҳазла, ҳтынхацәа.
Дарбан амра иазыпшым,
Асасдкыларә зтахым.
Асас ицуп быжь-насыпқ,
Уи ҳаипыларц ҳааласып.
Ахьхытдырта амра хытцт,
Ҳадгьыл ашқа имѡахытцт,
Исасуан уи ҳаѡната,
Шьыри, иахтаанда еиҫа!

2008 ш.

* * *

Амра ағазәзәоит, ақәа ицәылан,
Ацыпхь кәандақәа каңсоит.
Сара сгәыргәоит, ақәа сшәылан,
Сытқы цәыкәбарлыхла сәырбоит.
Бытқы шпаңшзоу! – ашәтқәа ғыртуеит,
Ишпабнаало! – амра ччоит,
Апарцалыкьқәа ссахьа тырхуеит,
Сара ақәа сәылаҳәан скәашоит.
Атқы сшәыстцеит ақәа иалху,
Амра иалху ахылпа схоуп.
Изымґыхо ацәа далхны,
Маза зәызтәахуа са соуп.

2000 ш.

АНСОУ ИЛАКӘҚӘА

Асы хәмаруеит,
Амра цхоит,
Асцырақәа сыпхъазоит.
Хыхьтә тџа рымамкәа илбаауеит,
Сара истәу сыпшаауеит.
Асцырақәа уи иреихауп,
Исзаазышьтыз дыстыпхауп.
Снапы ахызџеит исырпхарц,
Мазас исанахәо сахарц.
– Жәџанаџ икоу цъашьхәуп,
Апстхәа аџнытџка хә хтәахуп,
Гәыргъаџхәашоуп са саара, –
Слымхә интаҳәытхәытт иара.
Апстхәа шкәакәа ашә аркуп,
Иаазыртрыда хәа ҳацшуп.
Асшәындыкәра ацапха
Лыцсы иатцоуп Астыпха.
Иаха дамхацәеит ҳшыпшыз,
Амзоуп ҳашәкәа аазыртыз.
Ҳаџны ныжьны ҳаццакит,
Адгъыл ахьта иахаркит.
Икәашо асцырақәа лбаауеит, –
Аңарцалыкь шкәакәақәа цыруеит.
Асы хәмаруеит, амра цхоит,
Саргъы асыхәмаршьа снарцоит.

2011 ш.

АЛАХҶАРА

Ачкэын гәеилычча Ансоу!
Ижэдыруама уи дзеипшроу?!
Ибла хэычқәа – амаахыр,
Итархаха днауғапшыр,
Урт иуархэоит игэы итоу,
Дшылахёыху, дышраззоу.
Хахэы-чқәатыл еикэархэы,
Замға-тытэраа – асырхэы.
Шьябыстатцас уи дласуп,
Ацша дацхныларц даёуп.
Ифызцәа рыкәёитүеит: «Шәеиха!
Леуа, Астана, Ансиа!
Уа Миранда, Нарт, Нарсоу!
Амзырха акәшара шәазхиоу?
Шәа шәыбнал,
Са сыбла хёоуп,
Уа сызёугы пхьазароуп.
Сыбжыы рдуны: акы, җба...
Аеытәахра шәахьзала!»
Амра шрыхәапшуаз инхеит,
Ахэычқәа рыхәмарра агәапхеит.
Жәфан икыдхалт, иташәом,
Аамта аангылан, ицазом.
Дәеа цстазаароуп ара, –
Хәмарра – нымтәа – ахэычра.

2011 ш.

АНЫКӘРА

Итсеит аныкәашьа Ансоу,
Ишьапқәа акакала еихго,
Зны даатгыло, зны дзазо,
Цша ласума уи дзыцәшәо?

Инапқәа рхаха, дгәыргъатцәа,
Ибла тхахақәа разза.
Уи дахьныкәо цъашьаны,
Җаизыпшуеит ҳацсы заны.

Мпылуп уи дзысырц даҗу,
Мпылуп адгьылгы дызқәу,
Икәымпылуеит, иццакуеит,
Дыҗуа дшашьтоу изхауеит.

Знык ианыкәымпыл – шықәсык,
– Даба, уаси даҗазнык.
Шықәсык ацлоит ҳа ҳамзар,
Адгьыл дакәшоит уи изҳар.

Адгьыл дакәшоит, дныкәаҗхоит,
Дымпыласыҗхар калоит,
Ажәҗан титцаар, дпырыҗхар,
Ижәбахьазар ихабар?

Знык аныкәашьа зызтцаз,
Знык цхьака шьаҗак казтцаз,
Нас уи имҗақәа аартуп,
Адунеи зегь иара итәуп.

2008 ш.

* * *

Ақәа сыхъзуп, са сцәаakup,
Сара исцәылазгыи дцәаakup,
Аха дыккоуп дгәыргъатцәа,
Дзырыччозеи агаза,
Ахъта илалар ибап.
– Знык сбаазазаргъ сысесырбап,
Ақәа сналсыр амра пхоит,
Амра ацәыларагъ сгәапхоит.
Ашьац дылоуп – шыапыхты,
Дкәашо дыкәуп – шыацәхыртәы,
Ацша дақәтәоуп, ибжъазам,
Уи дканажыргъ гәырқазам.

Деитафатцкьоит деилыхха.
– Аеыфцкәын хәыч, шыта иузырха!
Уабадәықәлеи уццакны?
– Ицоит аамта цырны.
Иара идагъ уаф дахъзом,
Амца дақәутцар дбылзом.

Адунеи уажә иара итәуп,
Амфа нымтцәақәа дырнуп,
Дымфахытцышт нас цъара.
Ихъзу жәдыруоу? – Ақара.

2005 ш.

АҚӘА АГЪАМА

Иубахьоума ақәа агъама?
Иубахьоума ақәа апштәы?
Иахьыкәкәама уара узамџа?
Уахьнагзама угәахәтәы?
Къағ ласушәа инаушәылеит,
Инаушьалеит шыатцас,
Итәит ушьта хәычқәа зыла,
Иҳазгәамтарцаз уахьцаз.
Цәгъа ицәанаалоуп ақәа иушәылаз,
Цәгъа днапказоуп иззахыз.
Цәгъа длаҳәыхуп сара испылаз,
Ақәа ағыхәара иағыз.

2009 ш.

* * *

Ашәт аткы шкәакәа ашәуп,
Бырфын лыхуп, иласуп,
Ахылца җеж хәыч уи иахоуп,
Ианаагәылшәазгы уажәоуп.

Ахәда хыщәза, икаткато,
Иаңылалакь зегь ңашьо,
Инеиааиуеит адәаҗы,
Иахалашоит ахаҗы.

– Уабадәықәлеи ныкәара? –
Аҗызцәа азцаауеит иара.
– Хара снейуам, иааигәазоуп,
Сахыкало ахәаҗоуп.

Амра ахьавтца са саннеи,
Уантә избартоуп адунеи.
Ахәы ихытңы амҗа цоит,
Амшын аҗынза уи назоит.

Сынхыңшылар, сгәы азхауеит,
Мышкы затҗык са сышәтуеит.
Адәы иатцәа, амра, амшын, –
Мышкы убри зегь сара истәын.

2008 ш.

* * *

Ишәтит ахатцла –
Гәыргъағхәаша!
Исутои хамтас
Сгәы зырцхаша?
Имшазацкәан
Аңсы талеит,
Ашәт шкәакәәкәә
Ағалеит,
Аха махәкәә
Реырхахан,

Схышә инахан,
Сыфны ионалеит:
– Шыжыбзиа!
Гәыргъағхәаша!
Хамтас – амра
Угәы зырцхаша!
Хамтас – аапын
Абла тшаша.
Шьта уа уоуп
Атак кызтшаша.

2009 ш.

АШӘЫНДЫКӘРА

Ашәындыкәра атх татәоуп,
Уа аетдәакәа зегь пхьазоуп,
Зегь акака рыхьз ххуп,
Хцәырыргаанза хтәахуп.

Ашәындыкәра-ачықьмацъа,
Хамра татәахуп убра,
Хамра амра хәычқәа ахшоит,
Зегьы иахзушаргы иҳазхоит.

Мрак са исазозар сыпшуп,
Ашәындыкәра ашә аркуп,
Цъара идьрызхьейт ацапха,
Цъара дызит Сгәацапха.

Ашәындыкәра зтәу дхароуп,
Дцааимбаруп, дынцәахшоуп,
Лыжәфа иқәыргыл илгоит
Аирыз шкәакәа, уа азыхь татәоит.

Аирыз зымтәыц иахьагы,
Уаха слықәымшәейт ларгы.
Ашәындыкәра сынтапшыр,
Слахьынтца убра иаатыр...

Етдәак сылтәр Анцәахша!
Атх иацрылхыр ашәахәа.
Амра мра хәычык ахшар,
Иамои сыкәа интәшәар.

1999 ш.

САХКЭАЖӘ

Амра иамакуа дкацхон,
Амза иамакуа дкацчон,
Жәфанае аетә еилыцьцон,
Дгылкае ахкәажә хәыч дыччон.
Лыбжы рхыфуан хара ахәкәа,
Лыбжы рыма ицон азкәа,
Адәкәарә ашәт хәычкәа пытуан,
Лыбжы игәылнахуан дара.
Дгәылтцуан ашарпаз ларгы, –
Ашәт ахыблакәа хнатуан,
Ахаеы гьежь аанартуан.
Лыччабжь рзылшон уажә зегы,
Ирзылшон лыблакәа рыцшшәгы.
Лнапкәа мтәыжәфан илкәуан,
Лшьапкәа ыкәмыркыс дцауан,
Ә-тыск ыкәтәан лыжәфахыр,
Шәа-хаас икоу лдырхауан.
Сара стәылае ахра луан,
Лахра дуум, иагхәычым.
Иамои хъыс нас лахтынра? –
Зегы иреигъу Ахәычра.
Сара инсыжхьан хараза,
Сахкәажә слыргьежьит еита.
Амра иамакуа дкацхоит,
Амза иамакуа дкаццоит,
Жәфанае аетә еилыцьцоит,
Дгылкае сахкәажә хәыч дычцоит.

2000 ш.

АҲАСАБТӘ

Етдәак җаңыңхықәоуп җара,
Зны абри адгъыл ахь җқаңҗеит,
Амца акәицқәа реиңш җқаңсеит,
Амра җатқахеит җбара.
Уи анҗахәаңш, җагәаңҗеит,
Җара җакәын, җаңҗашъеит,
Ашьыжь ахьзаңтеит иара,
Амра анҗатқахаз җбара.
Хыхь ихалан инаскьон,
Ажәван анааҗнаша – шыыбжьон,
Убас ахьзаңтеит аены,
Аены шыыбжьон җааизаны.
Ус ишнеиуаз иааңсаны,
Җшазыңшуаз җа җшанханы,
З-дук инхықәгылт ииатдәаза,
Нас инзаалт иласза.
Еилаҗееит аз дугъы шын,
Амшын ахьзаңтеит, җнаңшын.
Иаххәеит – җамра җаңдәташәеит,
Ус җшыңшыз хәылбыҗахеит.
Ашьыжь, ашьыбжь, хәылбыҗа –
Амш хыңьаран иша,
Атқ аңтә, амза шытых,
Ианаахәла амра аңрых.
Нас иуоуеи, шыта иңхыаза,
Азбатә урҗеит избала,
Иурҗеит аҗасабтә схәыңы,
Атак ануп унапаҗы.

1999 ш.

АМРА ЛЗЫ АШӘА

Җамра хькәыршәан,
Бжы-цъара хамш еифыршәан,
Быжьфык ирыхьчон адауцәа,
Амра ла лакәын рахәшьа,
Амра ла лакәын хзырцхоз.
Әнак зны быжьфык лхәацәа
Етәацъаахан лашта илызталт,
Ләылтәахит уи дыцхашьан,
Инцәытцак етәацъаа лацәкәуан.
Иауыцәахыз лашьцәа дзыхьчоз,
Блала ахәыц еифыршәоз,
Иказ еилыркааит, ирбеит, –
Рыбыжьфыкгы Амра илгәацхеит.
Рыбыжьфык рыба тыцхон,
Абас еипш ашәагы рхәон:
Җамра, ҳа җамра хькәыршәоуп,
Бжы-цъара хамш еифыршәоуп,
Быжьфык ирыхьчоит адауцәа,
Җамра – ла лоуп урт рахәшьа,
Җамра ла лоуп зегь хзырцхо,
Җазегь азә иеипш ҳазгәацхо.

1988 ш.

* * *

Амра амшын интаирчдан,
Амшын атца збеит, иаатуан,
Амшын атца ицхан ахахә,
«Амшын атдан иббаз сахә», –
Таха ситомызт азәы.
Пхызын, лакәын сара сзы.
Хаит игәашәкәа аазыртыз,
Иахтынра цшза стазырцшыз,
Апсыз гра хәыч уа исзырбаз,
Уи атыхәа хәыч шаķяз,
Абла бырлашқәа штыцхоз...
Исзымхәакәа ушысгәапхоз,
Цсызны униаķеит уара,
Са суафны саапшит ара,
Ауаа ртәыла – адунеи...
Усынеи нас, усынииеи,
Сыцсыз хәыч ухгәарцхафны,
Зегь иреигъысшьо уафны.

1998 ш.

АНЧА-КЭЫНЧА

Анча-Кэынча,
Аапын чынча
Сыкэа итаршәуп,
Абгы ағаршәуп,
Снағапшындаз!..
Ғыхтра азыхәан
Ахаршә сшәарцу,
Саапын чынча дыргантцыхәа.
Сгәы дагәыларшәуп,
Даграршәуп,
Снаиғапшында
Анча-Кэынча Хьымкәараса!..

1999 ш.

АЧКӘЫН ХӘЫЦИ АПХЫНИ

Узамѡа амра иашәит,
Ухахәы арбырфынит,
Убла шәахәацшшәылоуп,
Уқышә – мытцмыць еиншәылан.
Апхын уара узын ауп
Изааз, ас изшаноу,
Амроуп уаб узхылтдыз,
Амзоуп уара иуану.
Аетдәақәа – уашыцәа,
Аетдәақәа – уѡызцәа,
Ацарпалыкықәа хаштаѣ
Ипыруа иахушьтоу,
Избоит умтадырсуеит
Апхын-царпалыкықәа,
Уччабжыгы хыпцшшәылан,
Уччабжыгы разынха
Итаупсоит хашта,
Ашыжъ ушьта схылан,
Хы-разни сыкәшәахуеит.
Изхәада хрыцхауп, хґароуп,
Уи ауп малс, хазынас, –
Уара уччабжъ рыцқәа,
Уара угәырґа акәицқәа.
Ацарпалыкықәа урыццар,
Апша ушалахәмаруа,
Уашытнацаар утәицха...
Скалт ма уадысхәалап
Ипымтдәазо рахәыцла,

Уаб уара дузхэыцлап,
Ухнамхырц хара тэылак,
Хара дгыл хазынак,
Апхынра ахнымтцэо.
Угэхьаагара цымтцэарц
Уаб уара дузхэыцлап.

2000 ш.

* * *

Ухахэы рхэы-рхэны,
Ухахэы хэаны,
Ушьтастцойт, нан хэыч, нан,
Умтцэуан, умыччан,
Уцэа ааит, уагойт,
Ужэфа ишыкэтэоу збойт.
Амтцэыжэфақэа еикэацсоуп,
Абжыы хаа ахоуп.
Шыышь-наани ахэойт,
Ацэара угэацхойт.
Ихароуп, иааигэоуп
Апхызқэа рахтынра.
Цхызк уара иузыцшуп,
Иуатэоуп абара.
Шэыгахк еилацсоуп,
Сахьала еикэыршэоуп,
Ашәкә хэыч еицш иаатуеит,
Уапхьалар ауеит.

2008 ш.

АХЪЗҚӘА

Хъыбла – зыбла хъыцшшәылоу,
Хъымра – зыблақәа мроу,
Хъыма – ахышәахәа згәылоу,
Хътыс – ахышәақәа зхәо.
Хъымца – ахаан имыцәо,
Амцагә шахәшахәуа изызтоу.
Алакәаф иуцылаз, угәы итнымтцәо,
Хъымкәараса хәа изышьтоу.
Хърыцс – ицаз ирацысны,
Амбаф зегь рацхәа иназас.
Хъзан – уи иоуп згәы мытрысыз,
Зхыци зхәымпали еибагаз.

Ацкәынцәа еицрымшәо еицу,
Азгабцәа знапқәа еибарку,
Ажәәанаф зиеатцәахә кыду,
Адгъылаф зымцахә арку.

2009 ш.

АХӘМАРРА

Амза сыхччон хыхьтә иаацшны,
Са сахьтәуоз җашьаны,
Тҗаҗа сылағырз каңсон,
Схала сныжьны ицеит тҗхабжьон.

Аетдә раҗын са сзыжьжьоз,
Амза аҗын са сзырҗхоз,
Аңша сарҗон сырҗысны,
Арҗу ашәақәа ҳаны,

Наҗ инкаңон, инкабон,
Аатраҗ ашьтыбжь саҳалон.
Схаҗы инықәтәан азыркәи
Аңәашьы сзанамырки.

Иакуан, иңәон, иҗаауан,
Сара сашьтан, сыңшаауан.
Амш сашьтан, уатҗы захьзыз,
Бжь-шьхак рынхытҗ итәахыз.

Ашьыжь сзыңшаар ахәаҗы,
Амра ахьавтҗуа шарҗазы,
Уаҗа ихәмаруеит ахәыңқәа,
Ихтуп ашьаңраҗ ршьапқәа.

Ирызҗыстүеит: «Шәысзыңшы,
Җыңны шәалага са сзы,
Җаиңыхәмарып, исшәырба,
Сарҗы шәыхәмаршьа сшәыртҗа».

2008 ш.

АМШИРА

Лара деинаалоуп,
Лара дыгәкуп,
Сажәеинраала ла илызкуп.

Лара дкәышуп, деилыччоуп,
Ла деиқәчабуп, деилфачоуп.
Дагькәымшәышәуп, дагьразуп,
Лыпшзара зегьы ирыцкуп.

Занаатс илымоу кәашароуп,
Асцена азыхәан лара дшоуп.
Мацк дқынцыщуп, ллейшәагь цәгьоуп,
Азәгьы иашәымхәан, – мазоуп.

Лабду дреиғьылшьоит зегьы,
Инлырхом ланду лыгәгьы.
Лан днапкәзоуп, ссирзак лоуп,
Ацха деиғьуп зегьакоуп.

Дыжәдыруазар изызку?
Абарт ажәақәа зызфу?
Иаххәом лыхьыз – Ника лоуп,
Лара лымшира уахоуп.

2009 ш.

АШЬЫЖЬ-ШАРА

Ұыц диин агара дгароуп,
Ацшқа ихъзуп Ашьыжь-шара.
Дизгәыкуа уа дихагылоуп
Иан ахцәышьқыыр – Мра-кацхара.

«Уласыроуп, иузхароуп,
Уаб Шьханыкәа унаихъзароуп», –
Гарашәан абас изылхәон,
Ашьыжь ииара хәыц дагәылцхон.

Шьыбжъаанза изхан дгылеит,
Иаб Шьханыкәа ишьта дхылеит,
Ашьыбжъышьтахъ дназеит ашьха,
Ага иаафуан уи игәашьтыбжь.

Иан дазызырфуан даатгылан
Аңеи аби уа ишеипылоз.

Ацкәын ихъзын Ашьыжь-шара,
Ан илыхъзын Мра-кацхара,
Абгы иман хъзыс Шьханыкәа.
Амши атцхи еикәшан, иныкәон.

Ес-шьыжь ұыц дииуан Ашара,
Дихацхон хыхъ Мра-кацхара.

2004 ш.

ҚЫМФЫФЫЛ

Ана лыхъзуп сқымфыфыл,
Лан илалхәаз зегъ гәынкыл,
Цшьяала днеиуеит, дыццакзом,
Ана дыфыр калазом.

Дыфыр дкахауеит, дхәычуп,
Аха атцыс еипш ла дласуп.
Хашта дакәшоит дпырпыруа,
Дыкам Ана илыхъзауа.

Дшьяцәхныслазаап уи жәацы,
Икыдылкъазаап лшьямхы,
Лнапсыргәытца хәычқәагъ цәкьеит,
Уи анылба Ана дшәеит.

Лан иламхәакәа маза,
Акгъы лмыхъызшәа катца,
Дтәахуп тынч лыпсы заны,
Ддәылымтцыщшәа иахъа аоны.

Лан игәалтар цәгъарахап,
Лаб ибар игәы ннархап,
Егъа рхәаргъы зегъакоуп:
– Са сказыжъыз Хьыка лоуп.

Лахәшья илхаралтцашт зегъы,
Ахәыцы дрыцхаршьоит даргъы,
Иланарыжъышт, нас дхәычуп,
Лфызцәа зегъы лара дреитцбуп.

Ахәатә хамтца, сқымфыфыл,
Мазак басхәоит, маҷк баатгыл.

Амра шашеицш блашаза,
Быбла гәйтбаақәа разза,
Ббырфынлыхуп, быхькәыршәоуп,
Аха маҷзак блеишәа цәгьоуп.

2008 ш.

АМПЫЛ ХӘҮҶИ АЧКӘҮНИ

Сымпыл,
сымпыл
Уграза,
Укәымпылза,
Угьежьза,

Уара уцо,
Укацо уцоит,
Сара сушьтоуп,
Сыпхьазоит:
Акы, ѿба, хца, пшьба
Ушьтыца – шьтыцала уцала.

Усцәыбналарц,
Усыцәцарц,
Җашта уталарц,
Угьежыларц,

Нас ушьтыцарц узхара.
Сызцыхәмаруада сара?
Җара ҳайфызцәамзи иацы,
Ухәатәхамтәхеит уажәы.
Са сгәы шҗыҗыыз убазом,
Ахәыҗ бахчахь сугазом.
Аҗны аҗазаара
Сгәы ахшәеит,
Адәәҗы ахәмарра
Стаххеит.

Цъара икъакъароуп адэы,
Цъара ухалароуп ахэы,
Улбаакъароуп нас цъара,
Укэымпылла узхара.
Уака ихэмаруеит ахэыцкъа,
Срытцагъежылап ршыапкъа,
Ампыласра уа икалап,
Сшыкэымпылуа саапсазап.
Уара сгэоутазом зынза,
Урныцшылахуеит ашэкэкэа,
Сышытагэышыоуп нак хазы,
Саха умам уажэазы.
Сынхап нас сыцсыц цаны, –
Ицэажэон уи агэы цжэаны.
– Сызтаху рахь сымцари,
Адунеигыы сымбари.
Иухэтам уиакара ахэара,
Исзымбатэбарахеит сара,
Зегыы уреигыышьон, иззом,
Аха исхэо уахазом.
Са схэыцзам, уажэшьта исызхаит,
Сышкол аталарагы ааит.
Истоит анбанкъа уажэы,
Нас сузапхьалоит ашэкэы.
Сухэоит, сымпыл хэыч, иаачха
Сара сеипш уаргыы иузха!

2007 ш.

СЫҢХЫЗ

Сара сыңәоуп, сыңхыз ғыхеит,
Азиас хәыч инағыхәеит,
Ағы азәзәеит, ахы ахәеит,
Инаиааирц атаххеит.

Азы инырст аемырбаазакәа,
Ацха кнахагы иқәымсзакәа,
Иңыруамызт, изсазомызт,
Арахь уңшыр, уаф дахьзазомызт.

Зны еилан уи цштәы еилацсала,
Инеиуан амарда иағалан,
Адәы иқәын, абна илан,
Зынғыы инеиуан, мфак ианылан.

Аха сылацш ахьзазомызт,
Абри адгьылгы иазқзомызт,

Ус саашьтцаа, афьтцра снытцак,
Сама идәықәлахт Лакә иқытахь.
– Уа сабауго? – снапқәа сҕахуан,
– Соужь, соужь! – сыҕесырххахуан.

Лакә дызуста, иахра абаҕоу?
Иахтны ахыгылоу наку, ааку,
Нхытцу, аахытцу, шака ихытцуеи?
Сара дсықәлоу, хәбарахь днықәлоу?

Ма сыңхызи иареи еиқәлацәазар?
Шәышықәса уи ахра иуазар?
Дызбар иасхәон: – Ҳаицыхәмарып,
Ҳаеқәа хрықәтәан зны ҳаицкәарып.

Саргы ахра шсымоу удыруоу?
Иҳабжьоу азиа узырру,
Унталан уемырбаазакәа,
Ацха кнахагь уқәымсзакәа?

Сара сыцәан,
Сыңхыз ҫыхеит.
Сыңхыз ыцәан,
Са саапшыхит.

2005 ш.

АҒЫРПЫН

Абжы аафует ағырпын,
Ашытыбжь ссиркәа уи ғнарпын,
Ұқыта иаладсеит шыыжъза,
Суада ионалахит рығеза,
Слымха интаһәмарит, – уаапшы,
Уғызцәа ғыхеит шарпазы!

2012 ш.

Амра гылеит ихааза,
Ацәа далнахит шыжьза
Амра захьзу атыцха –
Изырлашо ҳафнаҭа!

2013 ш.

Атцәа ҕәлөит сара стәатцла,
Амахә хьыхәан, илаҕәит,
Атцәа ҕшәан снапы ианшәәлөит,
Җамтас Наала иналсырkit.

2013 ш.

* * *

Ашәкәы иаңхьарц
Амшә натәеит.
Ашәкәы абгъыцкәа
Еихнаршәшәеит!
Ацыс чырчырит,
Ашәткәа шәтит,
Ацсабара агәашәкәа аатит!

2013 ш.

* * *

Абнаф сгылоуп, сара сытцлоуп,
Уара уеипш саргы сыцсы тоуп.
Сымахә иқәтәан шыжы атыс –
Ашәа ахәоит Акарматцыс.

2012 ш.

* * *

Акәчышь афны – акәтағь шкәакәа,
Ифнатәан идәылымтцзакәа.
Ус афны шкәакәа ашә аатит,
Хәыбымбыл хәыч уантә иаапшит.
Җакәчышь фежь даара иңьашьатәын,
Сымтәыжәфа еитцыхуеит хәа иафын.

2013 ш.

Уааи, уантәал нас снапсыргәытца,
Ажәџан илбааз Анцәаижә!
Уахынтәиааз хароуп, уаапсама?
Усасуп, – акрыф, акрыжә.
Уанаауаз аґыц сзааугама?
Уанцо иухамышткәа исызныжь!

2013 ш.

* * *

Ақытағы сабду дынхоит,
Иара иахь сасра сцалоит.
Ақидқәа изышьтоуп ихтәаны,
Азынразы ирхианы.
Сабду сицхраарц са исызбеит,
Қдык аарылхны исыршышьеит.
Уажәшьта мҕыла уи деикәшәоуп,
Деикәзыршәазгғы сара соуп.

2013 ш.

АҢШТӘҚӘА

Аҕацшь, аиатцәа, аөежъ,
Жәөангәыцштәыла, нас ахьөежъ,
Ашьаццштәылаҕ адәыкрын –
Ацштәқәа гәнаҳкыларц ҳтахын.
Амра итнахт ацәаҳәақәа,
Быжъ-цштәык – ацәаҕәа ацштәқәа.
Ғахтуеит ажәөан ахь ҳнашны:
– Ацәаҕәа, иныртцәа ақәа,
Ицәырга амра ашәахәақәа!

2013 ш.

АМЧЫБЖЬ АМШҚӘА

Бжьџык аишыцәа штак еицтоуп,
Ѧныс ирымоу Амчыбжь ауп.
Рашта тбаауп – бжь-мшык тазоит,
Акакала ихацхьазоит, –
Рацхьа игылоуп Ашәахьа,
Аѡаша иацсахуеит иара,
Ирышьтанеиуа Ахашоуп,
Нас Апшьашеи Ахәашеи еишьтоуп.
Асабшеи Амҕеишеи бзиа иахбоит,
Избан акәзар ҳацсы хшьоит.

2013 ш.

САРА АҢХЫН САЗЫҢШЫН

Сара аңхын сазыңшын,
Сталарц ииатдәу амшын,
Истахын азсаша атцара,
Шыжыла сыңарц сызхара,
Саб аеықәтәаша сиртарц,
Сицны ақыташка сцаларц,
Ашха схалар, сылбаар,
Аетдәқәа сыңхазар,
Амра анынташәо иқаңшьза
Апатрет тысхырц иңшзаза.
Зны Атара, зны Аацы –
Срылсырц сыуа, са стахы.
Сани сареи ҳаңсы хшьарц,
Сынтәагы Пицунда ҳцарц.
Аха испырхагахеит сара,
Иаалырқан снапы аңтәара.
Сыштатәаз нас апланшет,
Аңхынра зегь ус ицеит.

2016 ш.

ХЫЫБЛЕИ САНДРЕИ

Ацша хэмаруан, ихэыңын,
Хашта-хгэарае итакын.
Хатцла абгъыцкэа цхъазаны,
Акакала ифыршэшэаны

Иаман икэын ипыруа,
Хыбла дашьтан дыбгъаауа.
Сандра агэра нафакны,
Ацша икэадыруан дахъзаны.

Ацша дақэтэан дцон хара,
Хэычи дуи зегъ ғытуа,
Иара хишьтоуп, дахбазом,
Хыбла илдыруеит, илхэазом.

Урт ахыкоу харазоуп,
Амхы еиуыжьра дара тоуп.
Ацшеи Сандрики цэикккэоуп,
Ихэатэхамцоуп, рлеишэа цэгьоуп.

Хыбла дыфоеит, дызрыхъзом,
Ирызфылтуеит, рахазом.
Лара дфэышуп, деилыччоуп,
Лыбла гэыгракэа лашоуп.

Ибырфынуп иа ихэхэы,
Зегъы дреигэыргъоит уажэы.

Уи дзызхэыцуа даеакуп,
Ашта дтыттыр итахуп.

Адэы дныкэсыр – даеа дэык,
Даеа гьамак, даеа цштэык,
Даеа тэылак хараза,
Алакэ далоуп ихата.

Нас даатгылахуеит зназы.
Узырхэыцуазеи, схэычы?
Бзырчырчыруеи бара стцыс,
Измоу Хьыбла хэыч хэа хьзыс?

1999 ш.

АМПАХЬШЬ-ШАНА

Инхон қытақаҕе җара
Ҥакәажәыки лыгажәыки,
Урт ирыман җәыки жәыки,
Урт ирыман ҳәыски сыски,
Урт ирыман рбағьки кәтыки,
Урт ирыман кәчышьк, шышьык,
Урт ирыман мпахьшьык,
Адәны икнаҳан идырбон.

Атаҳмада иҗы изәзәон,
Атакәажәгы лҗы лызәзәон.
Убри акәын еимактәыс,
Шыжы инаркны урт зҗыз.
Уи еимаркуан, еимдырххон,
Раҗхә зҗы зырбо җартон.
Импяхьшь-шанахын иара,
Убри акәзаап изыхькә.
Раҗхә зҗы арбара иахьзәз,
Убри акәын згәахәтә назаз,
Ампяхьшьы иухәоз җанатон.

Ампяхьшь-шана налҗышьуа,
Ҥакәажәына ус лхәон:
«Сыжә ахш снаҗо ираҗәаны,
Ахала аныга интаҗәаны,
Са сматцуртахь исзаауа,
Ахш сыршыцпхәза иазхауа,
Сгәылаҗәагы ирызхауа,

Схәыс иацәанза агәы тәуа,
Ссыс ахала ихәны иаауа,
Мышкы Ө-кәтагык атто сыхәты,
Ахышь ишьтнамцаауа сыхәчышь,
Скәарт акәчарақәа ацрыхәхәы...»

Атакәажә дгәырғьон уи аены,
Зегь маншәалан лара лзы.
Алыгажә уи игәы цнажәон,
Лыгажәына ус ихәон:
«Сыцә убас еипш амч таны,
Ө-цәык рымч еиханы,
Акәатана ацрахәаны,
Сымхы ахала ицәағәаны,
Шыбыжәанза абра исзаауа,
Сара ашәшьырағь сыцсы сшыауа,
Стакәажә сыфатә лырхиауа,
Сырбагы аки-ки җнатуа,
Лара дшыцәо саанарцшуа,
Рацхәа ағызәзәара сахьзартә,
Мпахьшь-шанала сғы сырбартә.
Есығены сышышь иазхауа,
Ахә атнысхыр, сөырбауа,
Акәымжәи акабеи са иззахып,
Накь сынтытып, сыццакып,
Сцап, снацшаацшып хара,
Стакәажә дыказааит ара,
Дсытцашыцлап, лгәы цжәалап,
Сыгәхәааган дысзыцшлап...»

Абри акәын уахи-җени
Такәажәынеи лыгажәи
Изызхәыцуаз, изызхьуаз.
Рымпахьшьы зегь захауаз,
Иахьакнахаз илашон.
Тцис ахәмарра бзиа абон,

Ампахышы иазгаган уи,
Иахынхалан игьалон,
Иагәйдцала икыннажәон,
Иаркәымпылуан нас тцака,
Инылаион иаапсаха.
Ахәыс иабон зегь уамашә.
Ианыхәмар тцис хәыч азхара,
Ицеит ахәынапцәа рыкра.
Ампахышы ахышытаз илашон,
Ахәыс анеиратцәкьа иацәшәон.
Аха усгы инеит, инафшит,
Нас абз хәыч нахьнашьит.

Ашәшыраф алыгажә ипсы ишьон,
Дахыцәазгы пхыз ибон.
Дыкәан атакәажә лыкәафра,
Ус дындәылыпшит лара,
Дцәырхан дныкәтәахит иаргы,
Рыла ахлымзаах абейт,
Лара дныфнытцәаит,
Дқараеит иара алыгажә,
Лара атажә.

Ахәыс иафеит рымпахышы,
Ахәыс иакәкеит ргәахәтәы,
Шьта ироуеи еимактәыс,
Шьта ирымоузеи разкыс
Такәажәыки лыгажәыки?!
Урт ирымоуп цәыки жәыки,
Урт ирымоуп хәыски сыски,
Урт ирымоуп рбагыки кәтыки,
Урт ирымоуп кәчышык, шышыык,
Аха ирымам урт мпахышыык.

1999 ш.

АХҚӘА

Анцәаихәара	3
«Иахъеи уатцәи...»	4
«Амра аанызкылаз...»	6
«Уааи, хәицәажәап...»	8
«Аҗнқәа срыбжбаланы...»	9
Ацсны	11
Аныхәаф	12
«Адгъыл азганк лабҗабоуп...»	13
«Атцх адакьаф...»	14
Азиас	16
Афымтра	18
«Аетцә ацралан...»	19
«Ақәашьта...»	21
«Ақәа иапшаауеит...»	23
«Апсынтәыла ахахәқәа» – ацикл	25
«Ииасхьоу азқәа зегь згәалашәо схахә...»	26
«Храк агәы кылтцәан...»	27
«Ахахә иачхәит Адунеи...»	28
«Ажәфәан амахә...»	30
Адгъыл апхыз	31
Апхызқәа рышәкәы	32
Аапын	34
Анышь	35
Иираны икоу уахь	37
«Сацәыхкьан...»	38
Азы алцха	39
«Згәы еикәымшәаз акакан еипш...»	41
«Зәфумтуеи схәыцра?...»	42
«Уара – арахәыц шкәакәа...»	43
«Аеқәа атцх иагәылоу рытцәтәабжы...»	44
Асаркьеи ауафи	45
«Гәыбылра хәычык хәа...»	47

«Сыпсыргы ғыц сиуеит...»	48
«Псаатэны иахыпрааит...».....	49
«Атх ҕеикэатэан атэца итатэоуп...»	50
«Атх уцэйтшэахоит...».....	51
Акэатэи Амра	52
«Ашьха икоуп...»	54
Жэғангэашэцхара	55
«Атх бырфынлых...».....	57
Бжынтэ	59
Ацсны	60
«Ацсны – сыпсыоткаара!...»	61
«Итбаауп сыпстазаара...»	62
«Дыкоуп цара...».....	63
«Ханеипыл, ханеипыртц мышкоуп...».....	64
«Уцеит уаргы иреигъысшыоз ахьцоз...»	65
«Сеибашыца бырхылацш, Афродита!...»	66
«Уцара сацэшэоит...»	67
«Амацэыс – хэызба царны...»	68
Усгэацхоит.....	69
«Ажэған калткэа цыблаауеит...».....	70
«Итхэрааз зыхьны иит ахыгчра...»	71
Асаркэа нашана	72
«Амза – атх агэы ахьеисуа...»	74
«Асы иалоуп ауаф ипсы...»	75
«Сыблахатц гьежьюеит...».....	77
Акэа афымтра.....	78
«Аамта – афымтра...».....	80
«Адуinei салоуп саламзо...»	81
Апхын агъама.....	82
«Уаса шкэакэоуп сымш...».....	83
«Рееибаркны...»	84
Ашьхақэа среипхызт.....	85
«Уа убла ахыпшылара...»	86
Асы ашьтыбжъ.....	87
Ашэтқэа рынцэа	88
«Сагэытцаршэуп ашьха...»	90
«Сыпхыз иалатэеит ақэа...»	91
Уа уаныкам	92
«Хэынтэра шкэакэала...»	93

«Ақәа ушалоу снаухъзоит...»	94
Аамта – ацшатлакә	95
Аацын ахамта.....	96
Ақәа ашәа	97
Жәа-шьаґақ	98
«Азхара иантәуалақ ақәа...»	99
Мариам	100
Ахықә.....	101
Анышь иатцәа	102
Цсихъеиа.....	103
Атцх аццхықәа	104
«Сықәымхарц схала адунеи...»	105
«Мши-мши еиқәыла...»	106
«Сыблақәа аасыртыр – ишахъеит...».....	107
«Ахәаса ашәтқәа анаґала...»	108
«Азґабцәа неиуеит рқәыцшра рхьыхәхәы...»	109
«Ажәфан тбаатыцәза...».....	110
Абна-тыцҳа	111
«Абзиабарей абзиабарей срыбжьыцсаит...».....	112
Х-иирақ х-цсрақ.....	113
«Сымґа захәоуп...»	114
«Мацәысымтак уалиааит...».....	115
«Ашьыжь тәулан атцәц еицш...»	116
Ашьана шана.....	117
«Злабґаба иахәыз...».....	118
Бжамаалықь-бжацъныш.....	119
«Мца-еибакқәа, мца-цәакқәа...».....	120
«Уааи, ґааны хтаныкәап...»	121
«Ҷаиниара аамталоуп...»	122
Укам.....	123
Аетцәа шаха.....	124
«Уахъгы кыс змам шәыпцқәа еицылап...»	125
Ицаз	126
«Саныриа исґәашәу...».....	127
«Уаґ измырзо аґәырґеи...».....	128
«Абзиараз, сґыза хазына!...»	129
«Ҷазшаз иоуп ҳазкәалу...»	130
«Ацстазаара хтоуп...».....	131
«Стахеижтәи аґыстаа игъежь...»	132

Абзиабара анцәахәы.....	133
Сыкан – сыкам	134
«Усцәызит дырәегых...»	135
«Q-еыхәак...»	136
Апхыз.....	137
«Ухынхәыхит!...».....	138
«Убжы сурхауан тцхагәазыла...»	139
Муза	140
Абырлаш.....	141
«Ихгәым, итцгәым ҕнык сыҕноуп...».....	143
«Хнапқәа харҕахан ишақкыз...»	144
Иқәапсатоит.....	145
Апшахәа.....	146
Ази амцеи.....	147
Мшапымза.....	148
«Адунеи хәапса снацхан...».....	149
Ахы-тыпқа	150
«Атцеъ атца итаршәу аетцәа стеит...»	152
Тагалан	153
«Ицоит сымш кәаркәашьан...».....	154
Хәхызыла – апстазаара	155
«Зака апстазаара са сацәынхаз...»	156
Тцыхгы-мышгы ахыкам.....	157
«Шашәеикәхәалоушәа еикәхәалоуп...»	158
Ашарабжы	159
Ғыстуеит	160
«Амацәыс агәы ҕкааит...».....	161
«Дыпшзан,рхәеит...».....	162
«Дарбан изрыпх ацәыкәбарқәа...».....	164
Сашьтан утәыла	165
«Имрагыламта сычкәын дтагылоуп...»	166
«Азә дныҕнысит ашьыжь шараз...».....	167
«Уара суҕхәароуп!...»	168
«Уабакоу, узбап...».....	169
Адунеи иақәлоу.....	171
«Шәышықәса аиха амш харан...».....	172
«Агәқәа реибаркыра иалшәаз...»	173
«Сгәазырхага...»	174
«Уцәа сыхьчоит...»	175

Псынтца наза	176
«Сцәа иалоу, сгәы иатцоу...»	177
«Сцеит, сцазеит сара атцх схызлан...»	179
«Ацыпхькәа ухылтцует...»	180
Атцәтцла	181
Ахьытцәтцәа	182
Узшаз уисасуп	183
«Иуцәымзын иустаз ацәымза...»	184
«Етцәак сыпхьейт...»	185
«Уара уоуп җааны ииша ахәычы...»	186
«Дырхынхә, гәрагарада инхаз...»	187
Аапын-нцәахәы	188
«Алашара атцх иагәылтцны...»	189
Аҗатахьа	190
«Иубахьоума ашәахәа агьама?...»	191
«Аапнык сыпхьызкәа ирылоуп...»	192
Кәрахьымза	193
«Зегьы сханарштырц иашьтан ақәа...»	195
Унымхацәакәа	196
«Абахчаҗ арымз икәтәан тагалан...»	197
«Атцх-җеикәа...»	198
Даҗазныкгы	199
Амшапы	200
«Рапхьаза испылаз ацшоуп...»	201
«Ибзахазгы сара соуп...»	202
«Нас зны дыспылейт агәыраз-гәыпха...»	203
Аапын аира	204
Атцыс иатцәа	205
Апсны	206
Амш җыц	207
«Атцлақәа җеижьуп, атцла – җацшыуп...»	208
Зызлан	209
Хьыбла-нцәахәы илызкны	211
«Ашацәа ракәызтгы угара иахыкәшоз...»	213
Амаалықь	214
«Агәхаштра аҳаскьын...»	215
«Иҗоуп ахаан хазхьымзо мшацк...»	216
«Атцх иканаршәыз уархалны...»	217
Хазцәымцо	218

«Зқы сахала хайдыхәлаз...»	219
«Згәы апстазаара талаз...»	220
Нас успылеит.....	221
«Лапшык сышьтоуп, еимгеимцаран...»	222
«Сгәы итаз, исзымхәаз итганы...»	223
«Зны сыпсызын амшын ахраф...»	224
Ашәт шкәакәа.....	225
Апсны-бырлаш.....	226
«Амзара цәкәырпоит амшын еипш...»	227
«Уааит уара асы-лаша атәылахь...»	228
«Уоны пшза сызныжны...»	229
«Даныцәоу изхауеит схәычы...»	230
«Зны-зынла уи сажәеинраала гәхьаазгоит...»	231
Акәардә иатцәа	232
«Азәы дсывсит ааигәаза...»	233
Ашәт-қәа	234
Ансоу.....	235
Данпышәарччо амаалық	236
Уччабжь	237
Исызныжь шәыгак	238
«Ихысын ажәфан...»	239
«Иудыруама, уаапын сакәын...»	240
Апсаатә мфас.....	241
«Жәфан иафәйтшәан, цәыкәбарк катәеит...»	242
Амзашәа	243
Аамтадара	244
«Шәы-пстазаарак бжәоуп хә хабжьара...»	245
«Чнышк амтәыжәфақәа птәаны...»	246
Амра-пәыха	247
«Гәыргәәхәаша!...»	248
Убз ашәа	249
«Ублақәа сықәурпхан...»	250
«Абзиараз!...»	251
Аипырттра ашәа	252
Алапштәашәара	253
Ахызатцәқәа рыцырра	254
Амфа	255
Азхьра.....	256
«Агәхаштра иагахьоу аамта...»	257

«Апхынра цахьазаарын, апхын акәыз цысшыон...»	297
«Шьюуку сырхаштүеит...»	298
«Исзааигәоу реилкаара сҭахуп...»	300
«Ашәахәац хәыцқәа еизызгон...»	301
«Амра ацыпхь иканапсаз зазахан...»	302
«Амахәкәа рыбжьара ацәыкәбарқәа кнахан...»	303
Абгъы шкәакәа	304
«Ҳаицын уха, шьюуку ҳаицын...»	305
Алашыцара, амш, ацәахәа	306
«Ҳынла исхаштүеит атцхқәа зеипшроу...»	307
Тагалан	308
«Ацәакәа азы ажәуан, азы ажәуан...»	309
«Алашыцара аеалаза илеиуан ақәа...»	310
«Акы сгәалашәон...»	311
«Исхарои...»	312
Амза	313
«Ацәкәырп-ныкәа...»	314
«Ацпхьқәа реипш аччапшь капсон...»	315
«Пшак насыр...»	316
«Избада, избада са сиетә штәшәоз...»	317
«Ашәа ссирзак иалоушәоуп ашыжь шыуа...»	318
«Хара хәыцрақәак сынрыжьеит сымала...»	319
«Апсҭазаара хьзушәа иахьыршоуп...»	320
Аеытбжьы	321
«Алабжыш иалтцит слунеи...»	322
«Сгәатцәе ифатцхат шәа-бжьык...»	323
«Сгәыгра ацәыкәбарқәа сгәы арахәыц иахапсоуп...»	324
«Амза саркьатас ихшыуп...»	325
Дгылыи-жәфани	326
«Хьы-разныла шыжьыла адгьыл зегь кәабоуп...»	327
«Атцла дуқәа рышьтахька...»	328
«Сгәатцәе, са сгәатцәе хәыцрак неиааиуеит...»	329
«Азын ааигәоуп...»	330
Муза	331
Ҳалапшқәа реикәшәара	332
Ишьтадоу	333
«Мца-еибакқәа, мца-цәақәа...»	334
«Инымтцәо иатцәарак ублақәа ирхымтцәо...»	335

Аката.....	336
«Арашых рхыкэкэоит акаканхы лнапкэа...».....	337
Хахьзыла – ацстазаара	338
Ашэткэа рынцэа	339
«Амши атцхи рыбжьара...»	341
«Рыпсы еифыршеит...»	342
Лакэ-лакэ.....	343
Ихақәитү уахь	344
«Атцхкэа ургәылччоит нахьхьи, цъара, убырлашха...»..	345
«Мшы затцөык еипшыны...».....	346
Ажэа.....	348
Амш-напсаргәытца.....	349
Ампахьшы шыкэакэа	350
Ацха кнаха.....	351
«Икахын амзагъ ианааз...»	352
«Угага саркыашәк ирнуп...»	353
Абзиабара анцәахәы.....	354
«Жәфани-жәфани хыхь еигәныфун...»	355
«Усмыхуапшыны ус...»	356
«Сара истахын угәы стапшыр...»	357
«Убри атцх иамааз хьзыс?!».....	358
Хьышьяргәытца	360
Ахәмарра	361
Атцлақәа среипшоит.....	362
«Атцх изалымтцыз, икоузеи, ика?...».....	363
«Слымха надкылан адгьыл сазызфрит...»	364
«Хапсқәа еилаз...»	365
«Сгәы уагәылсит ашәахәеипш...»	367
«Абла иацәыхьчаз...»	368
Ардыси игагеи реицәажәара.....	369
Убызшәала учырчыруеит	371
«Амсыр қяадыш...».....	372
«Хаиниананза хшеиниозгьы хдырхьан...».....	373
«Уаанда аанда акәыршоуп...».....	374
«Агәқәа еибацшааит...»	375
Хаипызгало амыш	376
Амшқәа ргара.....	377
«Ицхьарылазом атцар...».....	378
«Атцх шыкэакэа далан...»	379

Атцх-ахцәышықыр	381
Сара сымфасфын	383
Апазатә	384
Азганк	385
Ақәа ыцәоуп	386
«Иарбан дгьылу уа узнытдыз...»	387
«Еибабейт...»	388
«Амза ықәыршоуп адәы...»	389
«Сгәы уалоуп...»	390
«Ацша зцәызын изыцшааз...»	391
«Унапала зыбла унахысыз...»	392
Нартаа рахәшәа Гәында-цшза лашәа	393
«Ашәт ғшәазшәа сгәы уағшәейт...»	394
«Уцахит уара хазынхара...»	395
«Икамлоз нас хаинымиар зынза...»	396
Бжә-цштәык рынцәахәы	397
Инымтцәо ақәа	398
«Уауы апсата, итатца сыпсы!...»	399
«Дқьачақьын...»	400
«Амтцәыжәа змоу ғыхәоуп сыпсы...»	402
«Усцәынтцәейт азы шынтцәо...»	403
«Ишыстаху иказам...»	404
«Амра халон...»	405
«Атцх сырит...»	407
Агәхәагара	408
«Азиас хабжәоуп...»	409
«Амца ацралт...»	410
«Апстазаара анымфохытц...»	411
«Саныцәоу уфналоит хәфны...»	412
«Апстазаара хтоуп...»	413
«Алашара атцх иагәылтцны...»	414
«Сқьышә инықәбейт ухьыз...»	415
«Дықан адагәа...»	416
«Ус рхәейт...»	417
«Угәхәаган сғыхойт...»	419
«Амрей амзеи деимаркуейт...»	420
«Улахь хтуп...»	421
«Аацын – устааит...»	422
Уара уанца	423

«Атцла былует...»	424
«Слагырзы цыкэбарны...»	425
«Исцэызызгы сцэызит...»	427
«Сацшааует улапш...»	428
«Утцкэа хаазар...»	429
Фажэифба	430
Азхыгееа	432
Ашьхақэа рыкэағе	433
Аныхэапхыз	434
Асахыа	435
«Шэнейшьталеит...»	436
«Аамта цшааует...»	437
Ақэаршафы	438
«Аееикэа зызымк аегэара...»	439
«Адунеи салоуп саламзо...»	440
Апхын агыама	441
Асаркыи ауафи	442
«Апшатлакэ еипш, аамта ххагьежыуа иаххоуп...»	444
«Сыпхыз иалатэеит ақэа...»	445
«Дызбеит асцырақэа ртыпха...»	446
Уашта	447
Акэа	449
«Исзаатит ажэфан агэы...»	450
Сеибашыфы гэеитцамха	451
Шэымтак	452
Апстазаара	453
Амра хьшэашэа	454
«Шарцазыпхызкэа анықэло адунеи...»	455
Сатаней	456
Апстазаара ашьтыбжь	457
«Сгэы ахэышэтэует...»	458
Ашара	459
«Атц тцыць цлаула жны...»	460
«Амза хьфэежыуп, ихькэыршэоуп...»	461
Азахы	462
«Сыцкэын...»	463
«Итцхэрааз зыхыны иит ахэычра...»	464
«Атц сырит...»	465

«Уара уҕымтра ажэақэа иреихауп...»	466
Ҧыцэа неиуан	467
Абзиабара азиас	469
Сымра	470
Ҧааны	471
«Иузымхеит амра ашыра...»	472
«Скалт ухы нанутдан уцэеит...»	473
«Ицстатцагоу ашьтыбжэқэа...»	474
«Аетэақэа хтааит уаха...»	475
Ашыыжэ	476
Агэыр атца	477
Аамта-еырыфра	478
Ацсынтэыла	480
«Амза...»	481
«Угэы сазызырфэуеит еица...»	482
Аеура	483
Аабатэи апштэы	484
Афырхатца	485
«Дарбан сыцсы иапшэмахаз...»	486
Сыцсы акэиц	487
«Амшын уаха аетэақэа...»	488
«Исзаашэырт шэыбла тцаулақэа...»	489
«Саниуаз аапнын...»	490
Ацсы	491
Амзаға	492
Ақэа апсра	493
«Ашьац еинышэшэылеит...»	494
Амра ахымацэаз	495
Ауархал	496
Ҧааныбзиала	498
«Ифатцхахеит имцхацыз мрак...»	499
«Сытцх ахыцқэа иртэкуп...»	500
«Саныцшылеит аамта асаркэа...»	501
Ауафэтытэса иуаз	502
«Шэтыла иқэтцоу адэы иатэа...»	503
Амш-ахэмарфы	504
Ҧыцэа	507
Анатиурморт	509
Афотосахэа	510

Ацштәқәа.....	554
Амчыбжь амшқәа.....	555
Сара ацхын сазыцшын	556
Хьыблеи Сандрей.....	557
Ампахьшь-шана.....	559

Гәында Сергеи-ипҗа Кәытцниа

АХЬЫШЬҢА

Ажәеинраалақәа

Гунда Сергеевна Квициния

ЗОЛОТОЙ СЛЕД

Стихи

Аредактор *Сергеи Кәыїниа*
Компиутерла еикәиршәеит *Адамыр Беренцьи*
Асахьаҗыхы *Архип Лабахәуа*

Аформат 84x108/32. Атираж 300.
Икатә. акь. бгь. 18. Инықәыр. акь. бгь. 30.
Ағатцаңҗа №